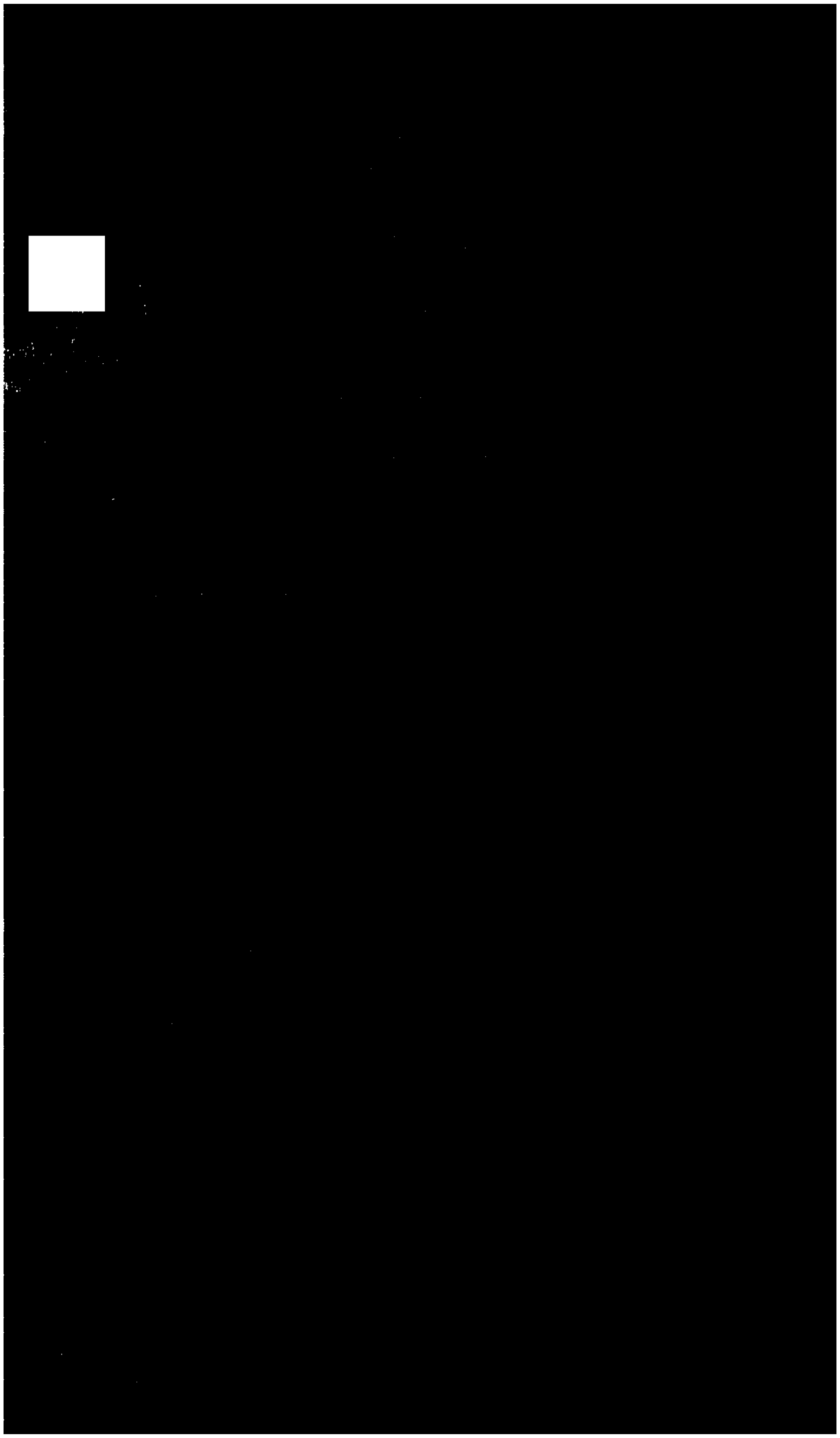

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Twenty-eighth day of the First Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

---

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, the 8th July, 1967

The House met at Half-past-Eight of the Clock.

[*Mr. Speaker in the Chair*]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

RATION CUT IN HYDERABAD

281—

* 1136 Q — Sri C V. K Rao (Kakinada) — Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state

(a) whether there is rice ration cut of 15% to card-holders of the citizens of Hyderabad,

(b) if so, whether it is causing enormous hardship to the citizens of this State capital, and

(c) when the cut will be restored ?

The Minister for Revenue (Sri V. B Raju) —(a) Yes, Sir.

(b) There cannot be any hardship as the overall quantum of ration is not cut

(c) It is not under consideration at present

(ఎ) అవునండి.

(బి) మొత్తం రేషన్‌లో ఏమీ తక్కువ చేయకపోవటం వల్ల— అంటే బియ్యం గోధుమ రెండూ కలిపి మొత్తం క్వాంటిటీలో ఏమీ తక్కువ చేయకపోవటం వల్ల ప్రజానీకానికి ఏమీ కష్టం ఉండకపోవచ్చును.

(సి) ప్రస్తుతం యీ విషయంలో ఏమీ ఆలోచన లేదు.

శ్రీ సి.వి.కె రావు— ప్రజానీకానికి ఏమీ కష్టం లేదనే విషయం వాస్తవం కాదు. మొట్టమొదట ప్రభుత్వం ఇచ్చిన రేషన్‌లో 15 పర్సెంట్ కట్ చేయ

టానికి కారణాలు ఏమీ లేవు. కాబట్టి మంత్రిగారు ఒకసారి ఆ ప్రాంతాలకు వెళ్ళి ప్రజలను చూచి, సంప్రతించి యీ రేషన్ కట్‌ను రెస్టోర్ చేయాలని నేను కోరుతున్నాను అట్లా చేస్తారా?

శ్రీ వి బి రాజు — అది ఇపుడు ఆలోచనలో లేదని మనవి చేశాను. మొట్టమొదట 200 గ్రాముల బియ్యం, 100 గ్రాములు గోధుమ ఇవ్వబడుతూ ఉండేది. ఇపుడు 170 గ్రాముల బియ్యం. 130 గ్రాముల గోధుమ— మొత్తం 300 గ్రాముల రేషను పట్టణములలో ఇవ్వబడుతున్నది. ప్రభుత్వం దగ్గర ఉన్న సమాచారంప్రకారం ఇతర స్టేట్స్‌కన్నా ఇదికొద్దో గొప్పో ఎక్కువే ఉన్నదికాని, తక్కువలేదు.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు (సంతనూతలపాడు).—పట్టణంలో నివశించేవారికి కొంతమందికి బయట భూములు ఉన్నవి. అటువంటివారికి— వారి భూములలో పండిన ధాన్యం తెచ్చుకొని ఇక్కడ తినటానికి పర్మిషన్ ఇస్తారా?

శ్రీ వి బి. రాజు:— వ్యక్తుల- పట్టాదారుల విషయంలో కాదు కానివ్వండి, హోటల్స్‌వారికి మాత్రం బయట నుండి ఇక్కడకు తీసుకురావటానికి పర్మిషన్ ఇవ్వబడుతున్నది.

శ్రీ ఆర్ మహానంద (దర్శి).— అధ్యక్షా! ఇవాళ పత్రికలలో— ఢిల్లీలో జరిగిన ముఖ్యమంత్రుల కాన్ఫరెన్స్‌లో రాష్ట్రాలకు ఉన్న కోటా తగ్గించాలని నిర్ణయించినట్లు, మన రాష్ట్రం నుండి 6 లక్షల టన్నులు ఇతర రాష్ట్రాలకు ఇవ్వటానికి మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఒప్పుదల పడినట్లు ఉన్న విషయం మంత్రిగారు చూశారా? దానివల్ల మన రాష్ట్ర అవసరాలకు దెబ్బ తగులుతుందనే విషయం మంత్రిగారు గమనించారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు:— భారతప్రభుత్వం అట్లా కోరిన మాట నిజమేగాని— నేను చూచిన పత్రికలో ఇంకో వార్త కూడా ఉన్నది. 6 లక్షల టన్నుల నుండి 5 లక్షల టన్నులకు తగ్గించవలెనని- ఒక లక్ష టన్నులు తగ్గించవలెనని మన ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా కోరినట్లు ఆ వార్తలో ఉన్నది.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్నం).— అధ్యక్షా! పట్టణంలో కూలీ చేసుకొని కష్టపడేవారికి రేషన్ తగ్గించటం మంచిది కాదు హాస్టల్స్‌లో ఆహారం ఎంతో అనవసరంగా వృధా అయిపోతున్నది సగం తిని, సగం వదిలివేస్తున్నారు. మంత్రులు ఇచ్చే డిన్నర్స్‌లో కూడ చాల వృధా అవుతున్నది పట్టణాలలో కూలీచేసుకొనేవారికి పూర్తిగా రేషన్ ఇచ్చి, పెద్ద పెద్ద హాస్టల్స్‌లో తదితర చోట్ల జరుగుతున్న వేస్ట్ లేకుండా చేయటానికి గట్టి చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు:— పేదవారికి, శరీర కష్టం చేసేవారికి— 200 రు. [illegible] కన్నా తక్కువ ఉన్నవారికి 60 గ్రాములు ఎక్కువ ఇవ్వబడుతున్నది. ఇదివరకు 60 గ్రాములు బియ్యం ఇచ్చేవారు. ఇపుడు 60 గ్రాములు గోధుమ ఇస్తున్నారు. కాబట్టి పేదవారికి ఇచ్చే మొత్తం రేషన్‌లో తగ్గించలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి):— 300 గ్రాములు అట్లాగే ఉంచామని, గోధుమలు ఇవ్వటం పెంచామని అంటున్నారు. అసలు ఇవాళ సిటీలో గోధుమలు లేవు. ఇంతవరకు సప్లయి లేదు. దానికేమి జవాబు చెబుతారు?

శ్రీ వి. బి రాజు.— సిటీలో గోధుమల సప్లయి సరిగానే ఉంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.— లేదండి. రేషన్ దుకాణాలలో వారంరోజుల నుండి గోధుమలు లేవు.

శ్రీ వి. బి. రాజు. — ఆ కంప్లెయింట్ ఇంతవరకు రాలేదు. నేను ఇవాళే ఆ సంగతి కనుక్కొంటాను.

శ్రీ ఆర్ రాజగోపాలరెడ్డి (లక్కిరెడ్డిపాలెం):— అధ్యక్షా! హైదరాబాద్ సిటీలో చక్కెర దొరకటంలేదు. చాలామంది బాధపడుతున్నారు ఆ విషయం మంత్రిగారు చెప్పగలరా?

శ్రీ వి. బి రాజు:— ఫుడ్ డిబేట్‌లో చెప్పాను. దేశం అంతటా నూటికి 42 వంతులు కోత అయింది. అయినప్పటికి హైదరాబాద్ పట్టణంలో బల్క్ కన్‌జూమర్స్‌కు తగ్గించాముగాని, ఇండివిడ్యువల్ రేషన్ కార్డ్ హోల్డర్స్‌కు ఎక్కువ తగ్గించలేదు. వారికి ఇబ్బంది కలగకుండా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రేకల్):— హైదరాబాద్ సిటీలో జనానికి రైస్ తినే అలవాటు ఉంటుంది. ఆంధ్రదేశంలో రైస్‌యే ఎక్కువ ఉన్నది. గోధుమ 2 లక్షల టన్నులు మీరు ఇతర రాష్ట్రాల నుండి తెప్పించి, సగం రైస్, సగం గోధుమ ఇస్తున్నారు. అట్లా కాకుండా, కష్టంచేసే జనానికి పూర్తిగా రైస్ ఇవ్వటానికి అభ్యంతరం ఏమిటి?

శ్రీ వి బి. రాజు.— బియ్యం తక్కువ ఉండటమే కారణము. ఇతర రాష్ట్రాలు కూడ బియ్యం కావాలని కోరటము వల్ల— బియ్యం తక్కువ ఉన్నది. వరంగల్, విజయవాడ పట్టణాల మోస్తరు కాకుండా యీ సిటీలో చాలా భాగము గోధుమ తినేవారు ఉన్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— సామాన్య జనం తినరండి.

శ్రీ జి సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ):— హైదరాబాద్‌లో అందరూ రైస్ తినేవారు ఉన్నారనేది నాకు కనుపించలేదు ఎక్కువ భాగం మిల్లెట్స్, వీట్, జొన్నలు తినేవారు ఉన్నారు. వీట్ కొరత ఏర్పడినపుడు యీ జొన్నలు ఇటువంటి వైనా సప్లయి చేస్తారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు — దానికి ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. మహారాష్ట్ర నుండి 5 వేల టన్నుల జొన్నలు తెప్పించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి (అనంతపురం) — అధ్యక్షా! ఇస్తున్నటువంటి బియ్యం తక్కువ చేసినారు బాగానేఉంది దానిని పెంచమని చెప్పారు ఇచ్చేబియ్యమైనా

మంచి బియ్యం ఇస్తారా? నేను ఇక్కడ తినేది రేషన్ బియ్యమే మంత్రిగారికి ఎట్లాంటి బియ్యం సప్లయి చేస్తున్నారోగాని— మాకు ఇస్తున్న బియ్యం ఎట్లా ఉన్నాయో, మంత్రిగారు మా యింటికి వచ్చి భోజనం చేసి చూస్తే తెలుస్తుంది. కొంచెం మంచి బియ్యం సప్లయిచేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ వి. బి రాజు.— ఎం. ఎల్ ఏ క్వార్టర్స్ నాన్ వెజిటేరియన్ సెక్షన్ నుండి కంప్లెయింట్ వచ్చింది, మంచి బియ్యం ఇవ్వటంలేదని. నేను వెంటనే డైరెక్టర్ ఆఫ్ సివిల్ సప్లయీస్, చీఫ్ రేషనింగ్ ఆఫీసర్‌ను సనత్‌నగర్ గోడవున్స్‌కు ఇన్స్‌పెక్షన్‌కు మొన్న ఉదయం పంపించాను. కొన్ని శాంపుల్స్ కూడ తెప్పించాము. ఈ నెలలో పొరపాటు ఏమి జరిగిందంటే— బియ్యం రైల్వేవేగన్స్‌లో వచ్చినపుడు— ఆపైన వేసిన టార్‌పాలిన్ సరిగా లేకపోవటం వల్ల 500 టన్నుల బియ్యం దెబ్బతిన్నది. అది ఏదో కొన్ని చోట్లకు వచ్చింది. మొత్తం మీద హైదరాబాద్‌లో కంప్లెయింట్ ఏమిటంటే— కోర్స్‌రైస్ లేదని కాని— ఫైన్‌రైస్ లేదని కాదు. ఫైన్‌రైస్‌లో కూడ వెనక తినేటటువంటి సాంబర్ రైస్ మాకు కావాలి. బంగారు తీగేలు వస్తున్నాయి. అవి తినలేమని అంటున్నారు ఇపుడు బంగారు తీగెలు సప్లయి ఉన్నది. చూస్తాం. ప్రయత్నం చేస్తాము. మంచి బియ్యమే సప్లయి చేస్తాము

శ్రీ టి. ఎస్. మూర్తి (వరంగల్) — అధ్యక్షా! ఇవ్వవలసిన బియ్యం కూడ రేషనింగ్ దుకాణాలలో సరిగా ఇవ్వటం లేదు ధర ఎక్కువ తీసుకొంటున్నారు అన్న కంప్లెయింట్ ఉంది. కనుక సర్‌ప్రయిజ్ విజిట్స్ చేసి అటువంటివి జరగకుండా చేస్తారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు.— స్పెసిఫిక్ కంప్లెయింట్ రాలేదు. మొన్న కూడ ఇక్కడ సభ్యులు కొన్ని కంప్లెయింట్స్ చేశారు సర్‌ప్రయిజ్ చక్స్‌యే కాదు, గత మూడు నెలల లోపల పోలీసులు తలపెట్టిన కార్యక్రమం వల్ల 12 లక్షల రూ ల విలువగల ధాన్యం పట్టుబడింది పంచదార కూడ పట్టుబడింది. ఇంకా [illegible] బయట ప్రచారం చేసి— ఒక స్కేర్ క్రియేట్ చేయకుండా— రేషన్ షాప్స్ [illegible] చేయటం జరుగుతుంది.

ENCROACHMENTS NEAR NAWBAT PAHAD

2ఆ2—

* 1104 Q.—Sri Vavilala Gopalakrishnayya.— Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether the encroachments on the Government land near the Nawbat Pahad in Hyderabad city have been cleard, and

(b) if so, the number of persons evicted and the numbers and names of persons who were granted land together with the extent thereof?

Sri V. B. Raju :—(a) & (b) No, Sir.

Mr Speaker :—It is comming up periodically. That means, till the encroachments are there, they will be putting questions.

Sri V. B. Raju —Government has taken a very serious note of it, Sir. It has moved in the matter 20—11—63 న ఒకసారి వచ్చినది. 1--12--65 న వచ్చినది. 27--6--66 న వచ్చినది. మూడుసార్లు వచ్చినది. కొద్దిగా సమయం తీసుకొని Supplementaries' అవసరం లేకుండా మనవి చేయదలిచినాను. అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు యిక్కడ శాసన సభలో వాగ్దానం చేసినట్లుగా ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేసినారు. అందులో ప్రతిపక్ష సభ్యులు కూడ ఉన్నారు వీరందరు కలిసి ఒక పథకం నిర్ణయం చేశారు. ఇప్పుడు యిందులో ఈ facts తెలుసుకోవాలంటే— 88 encroachments ఉన్నాయని checking Officer నిర్ణయం చేశారు 125 encroachments అని surveyor చెప్పిన తరువాత 88 మాత్రం ఉన్నాయి. 68 అని చెప్పారు. తరువాత 20 కలిపినారు. తక్కిన 57 cases లో మటుకు encroachments లేవు అని చెప్పినారు. దానిని తిరిగి పరిశీలించవలసిందిగా కోరినారు. చీఫ్ సెక్రటరీగారు, రెవెన్యూ సెక్రటరీగారు ఏవైతే encroachmetns లేవు అని చెపుతున్నారో ఆ 57 ca.es లో 50 కేసులు పరిశీలించి report పంపించారు. ఈ లోపల 38 మంది civil court కు పోయి Stay order తీసుకొచ్చినారు. ఆ stay order ను contest చేయడం జరుగుతోంది. ఈ 50 లోను, వెనక చూపించినటువంటి 68 లోను encroachments ఉన్నటువంటివి రెండు భాగాలు. ఒకటి ప్రభుత్వ భూమిని సంపూర్ణంగా ఆక్రమించుకొన్నవారు full encroachers ఇంకొకటి కొద్దిగా encroachment a part of the boundary adjustment Survey and Boundaries Act క్రింద Assistant Director of Settlement దగ్గర appeal కు అవకాశం ఉన్నది. కాని మూడు నెలల time దాటిపోయింది. దాటిపోయి నప్పటికి కూడ దరఖాస్తు పెట్టమని informal గా కూర్చున్న ఆ కమిటీవారు తెలవిచ్చారు ఆ ప్రకారంగానే Law Department ను consult చేసి వారిముందు దరఖాస్తు పెట్టడంకోసం జరుగుతున్నది. Full encroachers ను తొలగించాలంటే ఈ Act లో Provision లేదు. Civil Court కు పోవలసివస్తుంది. అందుకని informal గా చీఫ్ మినిష్టరుగారితో కలిసినవారు సర్వే ఆఫీసర్ దగ్గర finalise కాకుండా రెవెన్యూ బోర్డు దగ్గరకు, గవర్నమెంటు దగ్గరకు scrutiny కోసం తీసుకురావడానికి అవకాశం ఉండేటట్లు ఆ Act ను amend చేయవలసిందిగా కోరినారు. ఆ Act ను amend చేయడం కోసం రెవెన్యూ బోర్డు దగ్గర నుంచి ప్రభుత్వానికి వచ్చినది Law Department లో examination అవుతున్నది. ఆ కార్యక్రమం కూడ జరుగుతున్నది ఒకటి Act ను amend చేయడం, రెండవది Full encroachers ఎవరైతే ఉన్నారో వారిమీద civil court లో దావా వేయడానికి ప్రయత్నం చేయడం, మూడవది partial encroachment ఏదైతే ఉన్నదో దానిమీద Assistant Director of Settlement దగ్గర గవర్నమెంటు appeal పెట్టడం. ఈ మూడు కార్యక్రమాలతో పాటు 38 కేసులు civil court కు పోయి stay order తీసుకువచ్చినారో వాటినిcontest చేయడానికి గవర్నమెంటు ప్రయత్నం చేస్తున్నది. ఈ కార్యక్రమం జరుగుతున్నది. ఇంకా తొందరగా జరిపించడానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) — ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి Act చాలదని amend చేయాలని చెబుతున్నారు. ఇప్పుడు రైతుగాని, ఎవరైనా గాని ప్రభుత్వ భూమిని ఆక్రమిస్తే Section 7 ముందు యిచ్చి తరువాత Section 6 యిచ్చి వెంటనే eviction చేయిస్తున్నారు గదా అటువంటిది దీనికి ప్రత్యేకంగా amend చేయవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చినది?

శ్రీ వి. బి. రాజు — నేను యిప్పుడు మనవి చేసినది అంతా చీఫ్ మినిష్టరుగారి chamber లో మన సభ్యులందరు Chief Secretary, రెవెన్యూ సెక్రటరి ఏ నిర్ణయాలు తీసుకొన్నారో ఆ నిర్ణయాన్ని అమలు చేయడం గురించి ఈ నాలుగు కార్యక్రమాలు మనవి చేశాను. ఈ నాలుగు కార్యక్రమాలలో ముందడుగు వేస్తున్నాము. 67 cases లో 50 కేసులు ఏవైతే Chief Secretary, Revenue Secretary పరిశీలించి తయారుగా పెట్టారో, వీటిలో కూడ ఎటువంటి action తీసుకోవాలి ? ఇవన్నీ యిప్పుడు Executive Stage నుంచి Legal Stage కి వెళ్ళినాయి. Law Department stage కి వెళ్ళినాయి అక్కడ నుంచి court stage కి కూడ వెళ్ళినాయి Executive delay ఉన్నట్లయితే తప్పకుండా ప్రభుత్వం సవరిస్తుంది. Executive delay లేదని నేను నమ్ముతున్నాను Law department చూస్తున్నది. Revenue department చూస్తున్నది. చీఫ్ సెక్రటరిగారు చూస్తున్నారు. అన్ని reports, complete record తయారుగా ఉన్నాయి.

Sri K. Govinda Rao —I perfectly agree with what he says, Sir. When the existing Act provides for eviction of any of the encroachers of any Government land, why is it ..

Sri V B Raju.—A notice has already been given by the Tahsildar to these encroachers and some of them have gone to Civil Court As I said, it is a question of 125 cases. It is not one case

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట):—ఇప్పుడు చీఫ్ సెక్రటరి, రెవెన్యూ సెక్రటరి 50 కేసులు ప్రత్యేక పరిశీలన చేసి report యిచ్చారని చెప్పుతున్నారు.

Mr. Speaker—I would suggest one thing He will place the entire file before all the leaders of the parties All the leaders of the parties may sit together and suggest the remedies as to what action Government should take and I will see that Government proceeds on that basis. Now what the hon Minister has been saying is "in consultation with the leaders of opposition parties, all this thing has been done".

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.- తమరు చెప్పినది సరే ఆ meeting లో [illegible] చెప్పమనండి. వారు లేరు. అన్నీ చెపుతున్నారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—నేను లేకపోవచ్చును కాగితాలు ఉన్నాయి అందులో Supplementaries కు ఎంతో అవకాశం ఉన్నది. వెనక కూడ జరిగింది.

Though I was not there, Government is a continuing institution I have patiently gone through the whole file and I cannot take shelter under ignorance. Whatever I could gather, is here. The

final stage was the hon Chief Minister convening a meeting with the opposition leaders and setting up senior officers and not leaving to the small officers Certain decisions have been taken and action has been initiated according to the decisions and I assure the House that I will expedite the action in that regard.

Mr Speaker —Has the hon. Minister got any objection to my suggestion ?

Sri V B. Raju .—No, Sir. the whole file is at your disposal.

Mr Speaker —The opposition parties seem to have a suspicion that the Government is trying to support the encroachers.

Sri V B Raju .—I have no vested interest.

Mr Speaker —To clear such misapprehension or whatever it is, place the entire file before the opposition party leaders so that they can go through the whole thing Let them suggest the necessary action that has to be taken He may follow those lines.

Sri V B. Raju —Some of the members who participated in the previous meeting are here, and we may take some more members and I will place all the records before them.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—అక్కడ గ్వాలియర్ కోట ఉన్నది. వనపర్తి రాజాగారిది. దానిలో మొట్టమొదట 6 ఎకరాలు అని చెప్పారు. తరువాత రెండు ఎకరాలు అన్నారు. తరువాత 600 గజాలు అన్నారు ఆ రోజు జరిగిన meeting లో పెట్టాను. 600 గజాలు వస్తే మొత్తం ఆ రోజు meeting లో ఏమి జరిగిందో తెలుసా ? గవర్నమెంటుకు తెలియకుండా కలెక్టరు connivance తోటి అతను appeal చేయవలసిన time మాట్లాడకుండా ఊరుకొని ఆయనకు appeal చేసుకొనే time యిచ్చారు. దానిమీద ఏమి చర్య తీసుకోకుండా ఈ proceedings అంతా వచ్చినది. అందువల్ల ఆ Collector మీద ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు? Deputy Collector మీద ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు? అసలు వాళ్ళు చేసిన నాటకం యిదంతా.

శ్రీ వి బి. రాజు .—ఏ రాజా గురించి చెవుతూన్నారో, యిప్పుడు యిది రెండు గ్రామాలు. నాంపల్లి గ్రామం, ఖైర్తాబాద్ గ్రామం. రెండు గ్రామాలలో సర్వే map లు సరిగా లేక పోవడం చేత వచ్చిన యిబ్బంది. నాంపల్లి గ్రామం ఖైర్తాబాద్ గ్రామం ఈ రెండు గ్రామాల క్రింద వచ్చిన భూమి చీఫ్ సెక్రటరి గారు పరిశీలన చేశారు. క్రింది ఆఫీసర్ ఎంత అయితే చూపించారో అంతకన్న ఎక్కువ ఉన్నదని ఆ area ను చూపించారు. అదే కాకుండా ఆ Deputy Collector, ulterior motives దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఆదర్శ కో ఆపరేటివ్ కాలనీ లో మెంబర్ గా ఉన్నాడని ఈ రకంగా encumberance రావడంవల్ల అతను ఏమైన పొరపాటు చేసినాడా అని విచారణ జరుగుతోంది. Decisions ఏవైతే తీసుకోబడినవో ఆ ప్రకారం జరుగుతు న్నాయి. The whole file is here.

Mr Speaker —The hon Member Sri P. Subbayya may have he whole file. What is it he is suggesting ? The Matter has come

up half-a-dozen times before the House I cannot spare 20 minutes for two questions

Sri P. Subbayya (Yerragondipalem) —I have not put even one question For the first question also I was raising my hand

Mr. Speaker —So far as this question is concerned, I am asking the Minister to place the entire file before the Opposition Parties

Sri P Subbayya —I wanted to make only a suggestion, Sir

Mr. Speaker :—Come on, make the suggestion

శ్రీ పి సుబ్బయ్య:—క్రిందటిసారి కూడ రామేశ్వరరావు గారి విషయంలో వెనకవైపు ఎంక్రోచ్ మెంటు జరిగిందన్నారు. ఆ ఎంక్రోచ్ మెంటు తప్పకుండా తీయిస్తాము. లాండ్ సర్వేయింగ్ లో డిఫికల్టీ వచ్చిందని చెప్పారు. తరువాత ఇప్పుడు లాండ్ ఎంక్రోచ్ మెంటు ఆక్టు అందరికీ తెలిసినదే. దానిని అమెండు చేయాలంటున్నారు. అదేమిటో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఆక్రమించుకొన్న వారంతా పలుకుబడిగలవారు. ప్రభుత్వంపైన ఒత్తిడి చేయగలిగినవారు కాబట్టి ప్రభుత్వం వారిపైన కఠినచర్య తీసుకుని ఎవిక్ట్ చేయలేకుండా వుంది. సంవత్సరంన్నర నుంచి యిది వస్తుంటే ప్రభుత్వం కఠినచర్య తీసుకుంటే వారు ఎందుకు యిట్లా చేస్తారు? ప్రభుత్వం కఠినచర్య తీసుకొని ఎవిక్ట్ చేస్తారా?

శ్రీ పి. కోటయ్య (చీరాల) —ఈ సమస్యను అపోజిషను సభ్యులు పరిశీలించి నివేదించవచ్చు అన్నారు. కాంగ్రెసు వారికి అలాంటి అవకాశం వుందా?

Mr. Speaker — The Minister him-self represents all of them.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—50 కేసుల విషయంలో ఛీఫ్ సెక్రటరీ, రెవిన్యూ సెక్రటరీ యీ యిద్దరూ పరిశీలించి రిపోర్టు పంపారు అన్నారు. ఆ రిపోర్టులో ఎంక్రోచ్ మెంటు వుందని వచ్చిందా? తమ సలహా ఎప్పుడు అమలు చేస్తారు? ఈ అసెంబ్లీ సమావేశం అయ్యేలోగా జరుగుతుందా లేకపోతే మేమంతా యిండ్లకు వెళ్లాక ఆలోచిస్తారా?

Mr. Speaker:—The hon. Minister may place the file even to-day in the library or on the Secretary's table. and hon Members can go through it.

Sri V. B Raju —I will put it here instead of in the library. I will actually leave it with you.

Mr. Speaker —Every body can study the whole thing. The hon. Members may write down their own suggestions–whatever they may be.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—లచ్చన్నగారికి సమాధానం ఏమంటే—ఛీఫ్ సెక్రటరీ గారు చూచిన తరువాత కొన్ని కేసులలో యింకా ఎక్కువ ఎంక్రోచ్ మెంటు [illegible] కేసులలో తప్పకుండా అపీలుకు పోవలసినదివుంది,

తగిన చర్య తీసుకోవలసిందని చెప్పారు. రామేశ్వరరావుగారిదికూడ వెనుక ఆఫీసరు చెప్పినప్పుడు 452 స్క్వేర్ యార్డ్స్అన్నది ఇప్పుడు 1,435 స్క్వేర్ యార్డ్సు వుంటుందనికూడ ఆ రిపోర్టులో వుంది. ఈ రకంగా ఇది ఒక్కరి విషయం కాదు. సుబ్బయ్యగారు సెలవిచ్చినట్లు వెంటనే ఎందుకు యాక్షను తీసుకోకూడదు అంటే అక్కడ బిల్డింగ్సు వచ్చాయి, కోఆపరేటివ్ కాలనీ ఒకటి వచ్చింది, ఆభూమిని మార్కెట్టు వాల్యూమీద అసైన్మెంట్ చేయాలా, అబ్జక్షనబులా, నానబ్జక్షనబులా ఇవన్నీ చూచి ఇండివిడ్యువల్ కేసెస్ తీసుకొని చేయవలసివుంటుంది. వారు కోర్టుకు పోయారు ఓపెన్ లాండ్ విషయంలో చర్య తీసుకునేటట్లు యీ విషయంలో చేయడం కష్టం.

శ్రీ సి. వెంగయ్య (మార్కాపురం):—ప్రతిపక్షనాయకులతో చర్చించడానికి, ఆ ఫైలు చూపిస్తామని మీరు చెప్పారు. ఏ పార్టీకి చెందని మావంటి వారు చాల మందిమి వున్నాముకదా. మాకు కూడ అవకాశం వుంటుందా?

Mr Speaker —Independent members have no followers, they have no leaders So the best thing is that such of those who are interested can go and study there and offer their suggestions. All of them can sit together and can send one of their representatives.

శ్రీ సి. వి. కె రావు.—కొన్ని పరిస్థితులలో ఫాలోయర్స్ లీడర్సు అయి వున్నారు. మీరు ఆ నిర్వచనం కొంచెం . .

Mr. Speaker:—So far as this point is concerned, members may have followers outside, otherwise they would not have been here in this House. So far as this is concerned, Mr. Rao may have supporters, not actually party followers

L AQ No. 283 will be taken up along with short-Notice question No 300-A.

MUTTADARI SYSTEM IN AGENCY AREAS

284—

*1312 Q —Sri Vavilala Gopalakrishnayya —Will the hon Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state

(a) whether it was a fact that Muttadari system in agency areas was abolished long back;

(b) whether it was also a fact that it was not yet implemented; and

(c) if so, why ?

Sri V B. Raju :—(a) No, Sir.

(b) & (c) Do not arise.

శ్రీ కె గోవిందరావు — ఇంతకుముందు చెప్పినటువంటి పాలసీలలో యీ ముఠాదారి సిస్టం రద్దు చేస్తామని చెబుతూ ఇప్పుడు ఆ ఆలోచన లేదన్నట్లుగా సమాధానమిస్తున్నారు ఇది ఇన్కన్సిస్టెంట్గా వున్నది. దీనిని క్లారిఫై చేస్తారా?

శ్రీ వి బి. రాజు:— ఆలోచన లేదని చెప్పలేదు The question is—whether it was a fact that Muttadari system in Agency areas was abolished I said it was not abolished Item (b) is—whether it was also a fact that it was not yet implemented About implementation I said Sir, there is no question of not having an intention The Muttadari system is obtaining in Rampachodavaram and Yellovaram taluks in East Godavari and Chintapalli and Yellamanchilli in Narasapatam division, Visakhapatnam district ముఠాదారి సిస్టం యించుమించు ఒక జమీందారీ లేక జాగీర్దారీలవలె వెస్టెడ్ కలిగిన సిస్టం యిది. ఈ విషయంలో ఒక రెగ్యులేషను పాస్ కావలసివుంది ఈ డ్రాఫ్ట్ రెగ్యులేషన్ తయారయింది, దానిని ఇండియాగవర్నమెంటుకు పంపించాము, వారు కొంత క్లారిఫికేషన్సు అడిగారు, వాటికికూడ జవాబు తయారుచేశాము. రెవిన్యూబోర్డు, లా డిపార్టుమెంటుకూడ చూచి, ఎడ్యుకేషను డిపార్టుమెంటునుంచి ఇప్పుడు ఇండియాగవర్నమెంటుకు వెడుతుంది, తొందరలోనే యీ రెగ్యులేషను పాస్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నంచేస్తుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఈ రెగ్యులేషను పంపించి ఎన్నాళ్లు అయింది? 2-3 సం॥ ల క్రిందటే డ్రాఫ్ట్ తయారు చేశారు, మేము చూచాము అది, ఎందువల్ల ఇది డిలే అయింది?

శ్రీ వి బి. రాజు — 2-2-66 లో ఇండియాగవర్నమెంటు ఆ రెగ్యులేషనును తిరిగి యిక్కడకు పంపించి క్లారిఫికేషన్సు అడిగింది రెవిన్యూబోర్డువారు 11-8-66 కు అన్ని విషయాలు చూచి జవాబు పంపించారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— వారి అభ్యంతరాలు ఏమిటి?

శ్రీ వి. బి. రాజు:— ఇండియాగవర్నమెంటుకు, స్టేటు గవర్నమెంటుకు వున్న కరెస్పాండెన్సు కనుక యిది కాన్ఫిడెన్షియల్.

శ్రీ సి మల్లికార్జున (ఎల్లవరం):— ముఠావిధానం రద్దు చేసేటప్పుడు— చిరకాలంగా 20-30 సంవత్సరాలనుంచి సంబంధబాంధవ్యాలు కలిగినవారు కొంత మంది వున్నారు. సర్వే చేసినప్పుడు స్థానిక రైతులకు పట్టాలు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తున్నదా? ప్రస్తుత పరిస్థితులలో లాండు హక్కు లేకపోవడం చేత బాధపడుతున్నారు, వారికి ఋణాలు యివ్వడంలేదు. ఇబ్బంది వుంది కాబట్టి ఏమి చేస్తారు?

శ్రీ వి. బి. రాజు — ఇది ముఠాదారీ సిస్టం. సర్వేగాని, సెటిల్మెంటు గాని చేయాలంటే ముందు అబాలిష్ కావాలి, రెగ్యులేషను కావాలి, కాని అంతకు ముందు చేయడానికి వీలులేదు. ఏజెన్సీ ఏరియాలలో భూములకు సర్వే సెటిల్మెంటుకు వేరే ఒక క్వశ్చను వుంది.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు (మంగళగిరి):— ఈ ముఠాదారి సిస్టంవల్ల తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో చాలా బాధలు పడుతున్నారు. It persists in its pristine form ఇండియాగవర్నమెంటు సూచనలు రెగ్యులేషనులో ఇన్కార్పొరేటు చేయా

లని వచ్చికూడ చాలకాలమయింది. త్వరగా మన సమాధానాలు పంపించి త్వరగా వచ్చేటట్లు చేస్తారా?

శ్రీ వి బి. రాజు — ఇది రెండుమూడు డిపార్టుమెంటులకు సంబంధించిన విషయం. ట్రైబల్ వెల్ఫేరు, ఎడ్యుకేషను, డిపార్టుమెంటు దగ్గరకు వెళ్ళింది, ఎక్స్పెడైట్ చేయిస్తాము.

శ్రీ బి హెచ్. నర్సింహారెడ్డి (తుంగతుర్తి) — ముఠాదారి పద్ధతి రద్దుచేసే విషయం డ్రాఫ్టులో వుందన్నారు. దాని స్థానంలో ఏ పద్ధతి ప్రవేశపెట్టాలని యీ రెగ్యులేషను వుద్దేశం?

శ్రీ వి. బి రాజు — ఆ సిస్టం అబాలిష్ చేసి రైత్వారీ సిస్టం చేయాలని. రాష్ట్ర మొత్తంమీద, ఆ పరిసరి ప్రాంతాలలో ఏ పద్ధతివుందో ఆ పద్ధతికే తేవాలని కాని కొత్త పద్ధతేమీ తేవాలని కాదు. విలేజి ఆఫీసర్సు పద్ధతి — ఆంధ్రలో కరణం, మునసబులని, ఇక్కడ వతందారీ అని వున్న సిస్టముకే వస్తుంది.

శ్రీ కె బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు) — ముఠాదారీ సిస్టం అంటే ఏమిటో మాకు తెలియదు. అదేమిటో చెబుతారా?

Mr Speaker —The question is about Muttadari system He should have tried to understand what it is outside For me to ask the Minister to explain these things, what time will it take? He does not realise my difficulty If it is for the first time that somebody is putting a strange word or a new word, then he can ask – "What does it mean?" The question itself is about Muttadari system. He could have tried from somebody who knows about it.

Sri V B Raju :—The Muttadari system is an ancient system of land tenure prevailing in certain villages in zamindari areas in East Godavari and Visakhapatnam Districts The essence of the system is that in a backward hilly tract where the interior is often inaccessible – Government realised the land revenue from the ryots in a group of villages called the 'mutta', through an intermediary known as muttadar who for this purpose and for generally helping the Government in keeping law and order is allowed the enjoyment of a good part of the revenue he collects. 1579 సంవత్సరం నుంచి ఈ system ఉన్నది. ప్రభుత్వ సిబ్బంది, ఉద్యోగులు పరిపాలన నిర్వహించలేని పరిస్థితులలో కొన్ని villages ను ముఠాగా group గా చేసి దానికి ముఠాదారీ అని పెట్టారు. ఆయనభూమి నుంచి శిస్తు వసూలు చేసి ప్రభుత్వానికి ఇస్తూంటారు, అదేపద్ధతిలో కొన్ని చింతచెట్లు, ఫలసాయం భూముల మీద రివెన్యూ తీసుకునేవారున్నారు, కరణాలు, మునసబులు మాదిరిగా ఒక పెత్తనదారీని పెట్టి దానికి జమీందారీ మాదిరిగా చేస్తుండే వారన్నమాట Like the inamdar, like the jagirdar, like the zamindar, this muttadar s also of the same type.

Mr. Speaker – The hon Minister need not read the whole thing.

SETTLEMENT LAND IN AGENCY AREA

285—

*1313 Q.—Sri Vavilala Gopalakrishnayya —Will the hon Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state .

whether the land settlement was completed in the agency area so as to enable the ryots to get the loans which are getting lapsed in the agency Development Blocks ?

Sri V. B Raju —No land settlement has been undertaken in the agency tracts

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — Abolish కాని ఏరియాలలో సర్వే సెటిల్మెంటు చేయవలసి ఉంది. ముఠాదారీ ఉన్న లేకపోయినా సెటిల్మెంటుచేసి ready గా ఉంచితే కొంత బాగుంటుంది. బ్లాకులలో అప్పుఅడిగితే title లేదు. కాబట్టి ఇవ్వము అంటున్నారు ముఠాదారీ ఎట్లాగు abolish అవుతుంది కనుక pre-arrangement చేయడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ వి బి. రాజు — మాచిఖండుబేసిన్ ఏరియాలో సర్వేఅయినది, సర్వే చేయడానికి అధికారంలేదని చెప్పబడింది, Under Article 265 of the Constitution of India no tax could be levied without an enactment దీనికి కూడా ఒక draft regulation కావాలని తెలియడంవల్ల accordingly called for a draft regulation That regulation is getting ready. As soon as this draft regulation is received from the Board, necessary action will be taken. ఆ రిగ్యులేషన్ రాగానే సర్వే, సెటిల్మెంటు అవుతుంది.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు.— సెటిల్మెంటు కానందువల్ల గిరిజన రైతులకు అప్పులు ఇవ్వడానికి ఇబ్బందిగా ఉన్నది. పర్సనల్ సెక్యూరిటీ మీద లోన్సు ఇవ్వడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు.— అది ప్రత్యేకంగా పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) — Estates Abolition Act క్రింద abolish అయినా పట్టాలు ఇచ్చినా implement కావడంలేదు ఎక్కడా లోన్సు లేకుండా ఉన్నాయి, Village Accounts లో ఇంప్లిమెంటు చేయక పోవడంవల్ల లోన్సు ఇవ్వడంలేదు. ముఖ్యంగా వెంకటగిరి ప్రాంతంలో.

శ్రీ వి.బి. రాజు:— అటువంటి Complaints రాలేదు. ఇపుడు చెప్పారు. కనుక కనుక్కుంటాము.

SURVEY CHARGES

286—

*1905 Q.—Sri S. Jagannadham (Narasannapeta) :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies, be pleased to state :

(a) whether it is a fact that survey charges are being collected from the ryots in 1967 at the rate of Rs 4-16 per acre wet, and Rs. 2-75 per acre dry in Srikakulam district ; and

(b) if so, when the survey was done ?

Sri V. B Raju .—(a) Yes Sir. Ryotwari villages resurveyed in Narsannapet Taluk survey rates at Rs. 4-16 per acre wet and Rs. 2-77 per acre dry are collected

(b) In 1959.

శ్రీ జి. లచ్చన్న — పట్టాదారులకు నోటీసు ఇవ్వకుండా కూడా సర్వే చేస్తున్నారు పద్ధతి ప్రకారం పట్టాదారులకు నోటీసు ఇవ్వవలసి ఉంది. నోటీసు ఇవ్వకుండా సర్వేచేస్తే ఖర్చుభరించవలసిన బాధ్యత రైతుకులేదని ప్రభుత్వం గమనించిందా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు:—నోటీసు ఇవ్వలేదు అంటున్నారు. Administrative formatily పూర్తి కాలేదు. అంటున్నారు. కనుక్కుంటాను.

ENCROACHMENTS IN MADALAPALLI VILLAGE, KOTHAGUDEM TALUK

287—

*854 Q —Sri J Vengala Rao (Vemsoor) —Will the hon Minister for Revenue & Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Sri Adapa Gopla Rao and Sri Alapati Satyam had constructed a rice mill and some buildings by making encroachments on the Government land situated near P W.D road in Madalapalli village of Kothagudem taluk, Khammam district :

(b) if so, the survey number and the extent of the said land,

(c) the action taken by the Government so far in the matter ?

Sri V B Raju —(a) No, Sir.

(b) & (c) Do not arise.

FIRE ACCIDENTS IN PODILI AND DARSI TALUKS

288—

*1093-(A) Q —Sri R Mahananda :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) what is the estimated loss due to fire accidents in Podili and Darsi taluks in the year 1966-67 ; and

(b) the financial aid given to these two taluks in 1966-67 ?

Sri V B Raju ,—(a) and (b) The estimated loss in 1966-67 due to fire accidents in podili taluk is Rs. 3,77,095/- and relief granted was Rs 25,130/-

As regards Darsi taluk particulars are awaited from the Collector, and will be placed on the Table of the House immediately on receipt.

శ్రీ ఆర్. మహానంద — రెండు తాలూకాలలో పాదిలి తాలూకాలో నే గవర్నమెంటు సహాయం చేస్తున్నారు దర్శి తాలూకాలో 40 వేల వరకు ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. ఒక్క సంవత్సరంలో 60–70 వేలు అక్కడ ఖర్చు చేయవలసి వచ్చినది అంటే అక్కడ fire stationఅవసరం తెలుస్తున్నది. అక్కడ 50–60 మైళ్లలో ఎక్కడా fire station లేదు అక్కడ fire station పెడతారా? Fire accident కు ఇచ్చే సబ్సిడీ కలెక్టరు అయితే రూ. 50 లు, డిప్యూటీ కలెక్టరు అయితే రూ. 30 లు ఇవ్వవచ్చును అని ఉన్నది. రూ. 50 లు ఇచ్చే అధికారం కూడా డిప్యూటీ కలెక్టరుకే ఇస్తారా ?

శ్రీ వి బి. రాజు.— Fire station విషయంలో Home department చూడాలి. డబ్బు availability బట్టి ఉంటుంది. ఆ విషయమై వెంటనే చెప్పే పరిస్థితిలో లేను. రూ. 30 లు, రూ. 50 లు విచక్షణ మంచిది కాలేదనే భావిస్తున్నాము ఇపుడు ఇచ్చేది చాలడంలేదు ప్రధాన మంత్రిగారు లక్షరూపాయలు పంపారు. ఆ నిధిలో లక్షా 50 వేలు ఉన్నది. 20 వేలు గుంటూరుకు పంపి ఉన్నారు. తక్కిన డబ్బు విషయంలో కూడా ఏర్పాట్లు చేస్తాము.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య —గవర్నమెంటు ఇచ్చే సబ్సిడీ కాకుండా ప్రధాన మంత్రి relief fund నుంచి గత సంవత్సరంలో ఇండ్లు కాలిన గ్రామాలకు అదనంగా ఆర్థిక సహాయం ఇస్తామని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉద్దేశపడింది మన తాలూకాల వారీగా నష్టపరిహారాన్ని సేకరించి ఉత్తరువులు జారీచేసారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—వెనుక సంవత్సరం గురించి ఇక్కడ information లేదు. Balance విషయం మాత్రమే మనవి చేసాను. ఇప్పుడు ఉన్న information అంతే ఎక్కడెక్కడ ఎంత నష్టమైనది చూచి ఆ ప్రకారం అందించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ టి. సి రాజన్ (పలమనేర్).—Fire accidents జరిగినప్పుడు రూ 15 లోపు శిస్తు కట్టేవారు మాత్రమే తాత్కాలిక సహాయానికి అర్హులని ఉత్తరువులు ఉండడంవల్ల పలమనేరు తాలూకాలో చాలా మందికి ఇవ్వలేదు. అటువంటి ఉత్తరువు ఉన్నదా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు .—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేస్తే కనుక్కుంటాను.

శ్రీ పి సన్యాసిరావు (విశాఖపట్నం-2) :—రాష్ట్ర మొత్తం మీద అగ్ని ప్రమాదాల శాశ్వత నివారణ కోసము ప్రయత్నం చేస్తారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ —లచ్చన్నగారు దీర్ఘంగా వారి ఉపన్యాసములో చెప్పారు.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు —ఒకే గ్రామంలో మూడు నాలుగు సార్లు కాలిపోయాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్ —ఆ విషయాలు దీర్ఘంగా 15 నిమిషాలు ఉపన్యాసాలు చెప్పారు. సమాధానం చెప్పడం జరిగింది. క్వశ్చనవరులో ఆ విషయాలు చెబితే యెట్లా ?

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—ప్రభుత్వానికి కూడా నష్టం వస్తున్నది.

Mr Speaker :—This was discussed at length in the House.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—ప్రధానంగా నాలుగయిదు సార్లు కాలిపోవడం వల్ల ప్రభుత్వానికి నష్టం వస్తున్నది బీద కుటుంబాలకు నష్టం అవుతున్నది. కనీసం సిమెంటు, రేకులు సప్లయి చేయడానికి ప్రభుత్వానికి ఏమయినా ఆలోచన ఉందా?

శ్రీ వి. బి రాజు :—ఇది నేను కాలెటన్షను మోషన్కు మూడు నాలుగు సార్లు జవాబులో మనవిచేశాను. మూడు, నాలుగు పద్ధతులున్నాయి.

1. Fire proof roofing cheap material సప్లయి చేయడం ఇనుపరేకులు. ఇనుపరేకు అయితే యెక్కువ డబ్బు అవుతుంది Cheaper fire proof material గురించి యిన్వెస్టిగేషను జరుగుతోంది

2 Fire fighting equipment, minor equipment పంచాయతుల దగ్గర ఉంచడం.

3 Fire Brigade Organization స్ట్రీముల్తైను చేయడం.

4 వెంటనే రిలీపు దొరకడానికి వెల్ఫేరు ఆర్గనైజేషను Natural Calamities Relief ఫండుపెట్టి అనధికారుల సహకారంతో చేయాలని యీ విధముగా ఉన్నాయి.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం యిచ్చే సహాయంపై మినిష్టర్సు రిలీపుఫండునుంచి వచ్చేది యిండ్లకు పంచుతున్నారా? డిస్ట్రిక్టు లోన్సు యివ్వాలవలసినదని బోర్డు స్టాండింగు ఆర్డర్సు ఉన్నప్పటికీ యివ్వకుండా ఉన్నారు. ఈ రెండు విషయాలను గురించి శలవిస్తారా ?

శ్రీ వి. బి రాజు :—మొట్టమొదట డబ్బు పంచడం గురించి ఏ విధంగా పంచాలని హైలెవెలు మీటింగు వేసుకొని కలెక్టర్లకు ఉత్తరువులు పంపడానికి కృషి చేస్తాను. డిస్ట్రిక్టు లోన్సు విషయంలో కలెక్టర్లు కోరారు 200 రూపాయలు యివ్వవచ్చు. ప్రభుత్వం దగ్గర డబ్బు యెంత ఉన్నదో పొజిషనుచూసి ఆలోచన చేస్తాము.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—అగ్నిప్రమాదాలు జరిగినచోట్ల 50 రూపాయలు కంటె యెక్కువ యిచ్చే ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఇప్పటి వరకు ఉన్న రేట్సు 30-50 యివ్వడం జరుగుతున్నది. యెక్కువ డబ్బు యివ్వడానికి ఏర్పాటు చేస్తున్నామని మనవిచేశాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—హైలెవెలులో డిస్కను చేస్తామని అన్నారు. రిలీపు ఫండు పంచే విషయంలో కలెక్టర్లు నిర్ణయం తీసుకోనేముందు ప్రతిపక్షంతో సంప్రదించే అవకాశం ఉంటుందా ?

శ్రీ వి. బి రాజు :—ఇందులో రాజకీయ పార్టీ అనిగాని, ప్రతిపక్షం అనిగాని లేదు. ఈ పక్షమనికాదు. It is a human problem. ఏ పొరపాటు లేకుండా ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ జి లచ్చన్న — ఏ విషయం చెప్పినా రాజకీయం వస్తుందని మంత్రిగారు ఉలికిపడనవసరంలేదు బాధితులకు ఎక్కువ లాభం కలిగేటట్లు చర్చించుకొనడానికి వీలుగా ప్రతిపక్ష సభ్యులకు కూడా ప్రాతినిధ్యం యిస్తే బాగుంటుంది

శ్రీ వి. బి రాజు — ప్రతిపక్షం అని అంటే చెప్పాను శాసనసభ్యులు అంటే తప్పకుండా అభ్యంతరం లేదు

శ్రీ జి. లచ్చన్న —రూలింగు పార్టీ వారికే అన్ని ప్రాతినిధ్యాలూ ఉన్నాయి చేయబోయే నిర్ణయాలతో ప్రతిపక్షాలకు ప్రాతినిధ్యం యివ్వక పోతే సహకారం ఎట్లా లభిస్తుందని అనుకుంటున్నారు ?

శ్రీ వి. బి.రాజు —రూలింగు పార్టీలోని సభ్యులు కూడా మంత్రులు ప్రతిపక్షాల సభ్యుల విమర్శలకు భయపడి తలవంచుతున్నారు అంటున్నారు. మంత్రులకు యిబ్బందులున్నాయి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న — జీతాలు లేకుండా మంత్రుల సంఖ్య పెంచుకుంటే మాకు అభ్యంతరం లేదు. రిలీఫు వ్యవహారంలో సోషలు యాక్టివిటీసులో డిస్ట్రిబ్యూషను ఏ విధముగా ఖర్చుపెడితే బాగుంటుందనే విషయంలో మా సలహా తీసుకోనప్పుడు మాకు రిప్రజంటేషను ఉందని ఏట్లా అనుకోవాలో అర్థం కాలేదు

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— ఎగ్జిక్యూటివులో ఉన్న కాంగ్రెసు పార్టీకి సంబంధించిన సభ్యులు ప్రభుత్వానికి ఏమీ సలహాలు యివ్వకూడదని వారి అభిప్రాయమా ? కాంగ్రెసు మంత్రులు నిర్ణయాలు చేస్తున్నంత మాత్రం చేత కాంగ్రెసు పార్టీ సభ్యులు ప్రభుత్వానికి సలహాలు యిచ్చే సావకాశంలేదనా లచ్చన్నగారి అభిప్రాయమా ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—మాకు ఆ అభిప్రాయం లేదు. జీతాలు లేకుండా మరికొంత మందిని 20 మందిని మంత్రులుగా వేసుకున్నా మాకు అభ్యంతరం లేదు. ప్రతిపక్షాలకు ప్రాతినిధ్యం ఉండి వారి సలహాలు తీసుకొనే అవకాశం ఉండాలి. ఈ విషయం అర్థం చేసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—I am trying to proceed with other questions. I am not allowed to proceed.

Sri G Sivayya —All of the discussion outside the scope of the subject may be avoided We want one hour specifically for the questions.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు —మంత్రిగారు తెచ్చిన అగ్ని ప్రమాదాన్ని చల్లార్చడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

Mr. Speaker :—It is impossible to maintain order in this House, unless Members pay heed to what I say. I do not think I will be able to cover all questions. Each Member gets up and goes on speaking as he likes.

Sri G. Sivayya.—I am reserving my time only for the beedi workers' question.

Mr Speaker:—Mr. Poola Subbaiah says whenever I get up you don't allow me.

PROSECUTIONS AGAINST BEEDI WORKERS

289—

* 1330 Q.–Sri T Satyanarayana Rao (Put by Sri Vavilala Gopalakrishnayya) —Will the hon Minister for Information, Public Relations and Labour be pleased to state

(a) whether it is a fact that the Government is not launching prosecutions against the Beedi Manufacturers of Warangal city, who are purposely violating the Bonus Act, and

(b) if so, the reasons therefor ?

The Minister for Information, Public Relations and Labour (Sri K. Lakshman Bapuji).–(a) No, Sir, (b) Does not arise

(ఎ) లేదు.

(బి) ఉద్భవించదు.

Sri G. Sivayya.—What are the minimum wages fixed by the Government for the manufacture of beedies under the following categories.

1. Sada beedi and zadi beedi–big size and
2. Sada beedi and zadi beedi–small size

Sri K Lakshman Bapuji —Separate notice is required.

శ్రీ జి. లచ్చన్న —ప్రశ్నలో మొదటి భాగానికి లేదన్నారు. లాంచి చేసినవి కేసులు దాఖలైతే విత్డ్రా చేసే ఆలోచన చేస్తారా ?

శ్రీ కె లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—కేసులు ప్రాసిక్యూటు చేయబడినాయి. 7 కేసులు ప్రాసిక్యూటు చేశాము ఒక కేసు యిటీవలనే రిఫరు చేశారు కమీషనరు. అది గవర్నమెంటు దగ్గర కన్సిడరేషనులో ఉన్నది

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి (కొల్లాపూర్) :— మొదలు నో అన్నారు. ఇప్పుడు ప్రాసిక్యూటు చేశామంటున్నారు. సరిగా వివరిస్తారా ?

(No Answer)

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—కేసులు పెట్టకుండా ఉంటారా అంటే లేదన్నారు. అంటే పెడతామనే కదా

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇదివరకు పెట్టిన కేసులు యేవో పెట్టారు ఇక మీదట కేసులు పెట్టదలచుకోలేదని చెప్పారు

శ్రీ కె లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—Cases పెట్టకుండా వుండే పాలసీ వుందా అన్నారు. లేదు అన్నాను అంటే ఎక్కడ అవసరము వున్నదో అక్కడ cases

పెడుతున్నాము అన్న మాట వారు ప్రశ్నను negative గా అడిగారు. Cases పెడుతున్నారా అంటే సూటిగా పెడుతున్నారు అని చెప్పే వాణ్ణి పెట్టడము లేదు అంటే పెట్టడము లేదు అనేది నిజము కాదు అని చెప్పాన.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఏ stage లో వున్నది బోనసు ఇప్పించే స్థితిలో వున్నదా ?

శ్రీ కె లక్ష్మణ్ బాపూజీ — బోనసు విషయములో కొంత ఛాలెంజి చేయడము జరిగింది కోర్టులో Cases Pending లో వున్నవి అయినా payment act క్రింద వారు prosecute చేసే అధికారము వున్నందున prosecution కు పెర్మిషన్ యిచ్చాము. prosecution కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నవి.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య — అధ్యక్షా, రాష్ట్రములో ఇది రెండవ పెద్ద పరిశ్రమ. 4% ex-gratia bonus వారికి ఇవ్వాలని తగాదా చేస్తున్నారు. దాని మీద బీడీ ఫ్యాక్టరీ మేనేజర్సు writ వేశారు. 3 సంవత్సరాలైనది ఆ writ విషయము ఏమి అయినది ? ఈ సందర్భములో ప్రభుత్వము తీసుకొన్న నిర్దిష్టమైన చర్యలు ఏమిటి ?

Mr. Speaker —Better he puts a separate question.

Sri P Subbaiah —It relates to bonus–4% ex-gratia bonus

Mr Speaker —He is asking about a specific matter Has the Minister got information to say anything ?

Sri K Lakshman Bapuji —A separate notice is required Sir

Sri P. Subbaiah —It relates to the bonus-whether 4% ex-gratia has been paid by them In that connection the Managers of the beedi factories went and filed a writ in the High Court three years ago What has happened to that ?

Sri K. Lakshman Bapuji —I have no information, Sir. A separate notice is required

GOVERNMENT HOSPITAL, REPALLI

290—

* 565 Q.—Sri A. Bhagavantha Rao (Kuchinapudi) .—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state

(a) whether the Government received any representation from the Town Congress Committee President, S Durgiah for the construction of compound wall, and other repairs and to sanction additional beds to Government Hospital, Repalle , and

(b) if so, the action taken thereon ?

The Minister for Health and Medical(Sri P.V. Narasimha Rao). (a) Yes Sir. (b) The proposal has been deferred due to paucity of funds.

శ్రీ ఏ. భగవంతరావు —అధ్యక్షా, రేపల్లె హాస్పిటల్ చుట్టూ public latrine లా వుంది మినిష్టరుగారు చూసి తొందరగా sanction చేసేటట్లు చూస్తారా ?

శ్రీ పి. వి నరసింహారావు – చూడవలసిన పని లేదు. ఉన్న మాట వాస్తవమే. డబ్బు లేదని మనవిచేశాను కదా Next financail year లో ఆలోచించడానికి వీలవుతుంది

శ్రీ పి గున్నయ్య —అధ్యక్షా, (ఎ) కి 'yes' అన్నారు. ఆ దరఖాస్తు పంపిన వారికి దరఖాస్తు ముట్టినట్లు, దాని మీద action తీసుకొంటున్నట్లు జాబు ఏమైన వ్రాశారా ?

శ్రీ పి వి నరసింహారావు — జాబు వ్రాసిన ఫోర్టా ఏమీ లేదు. వారు వ్రాసిన మాట వాస్తవమే వారు వ్రాయడమే కాక భగవంతరావుగారు అనేక సార్లు చెప్పారు. అక్కడి వారు కూడ వచ్చి చెప్పారు. రిపోర్టు తెప్పించుకొన్నాము. It is a fact that the hospital does require a compound wall.

TEXTILE TOWNSHIP

291—

* 873 Q —Sri Ch. Rajeswara Rao (Put by Sri K Govinda Rao) – Will the hon. Minister for Industries be pleased to state

(a) whether the Government have obtained the approval of the Central Government for a Textile Township for refugees at Ramagundam in Karimnagar district ,

(b) what are the outlines of the proposed Textile Township at Ramagundam

(c) what is the amount proposed to be invested in such a scheme during the period of Fourth Five-year Plan ; and

(d) what is the amount of money shared by the Centre in promoting such a township for the refugees ?

The Minister for Medical and Health deputised the Minister for Industries and answeard the questions
[Sri P. V. Narasimha Rao]:-(a) Yes, Sir.

(b) The Scheme envisages the construction of 1000 residential quarters for housing the refugees, sheds for installation of powerlooms, a dispensary and a school 350 powerlooms and 350 handlooms would be supplied to 700 families who would earn their livelihood by working on them The remaining 300 families would be provided employment in the Co-operative Spinning Mills at Ramagundam.

(c) The scheme does not form part of the plan but it is only a separate scheme taken up for rehabilitation of refugees. The assistance sanctioned by the Government of India is Rs 68.11 lakhs

(d) As it is the entire expenditure is being borne by the Government of India The State Government have made available about 500 acres of land.

శ్రీ కె గోవిందరావు.—అధ్యక్షా, ఈ refugees బర్మా నుంచి వచ్చిన వారా ? లేక ఎక్కడ నుంచి వచ్చిన వారో చెబుతారా ?

Sri P V Narasimha Rao —They are repatriates, subject to correction, from Burma

HAIR PROCESSING UNIT

292—

* 616 Q — Sri K Rajamallu (Put by Sri Vavilala Gopalakrishnayya) —Will the hon Minister for Industries be pleased to state

(a) whether it is a fact that a Hair Processing Unit is going to be started by the State Trading Corporation at Tirupathi,

(b) if so, what is the progress made so far, and

(c) what will be the total cost of this project ?

Sri P V Narasimha Rao —(a)& (b) This Government have suggested to the State Trading Corporation that the wigs factory proposed to be established by them should be located in the Andhra Pradeah State at Thirupathi or a place at Thirupathi Renigunta Road Their reply is awaited I am ascertaining from the Commissioner of Endowments and I have learned that the preliminary work for setting up the plant would be taken up by the end of this month .

(c) The cost cannot be given at this stage

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —అధ్యక్షా, Mig factory ఇస్తామని అన్నారు అది పోయినా wig factory ఇస్తున్నారు దాని cast ఎంత అవుతుంది ? దానికి 200 కోట్లు అవుతుందన్నారు ఈ wig fact ry కి ఒక కోటి అయినా అవుతుందా ?

Mr Speaker - He said he has no idea.
* * * *

Sri G. Sivaiah -No, Sir Because I belong to that area, I want to say something

Mr Speaker -Next question.

Sri C. V. K Rao —One supplementary, Sir.

Mr Speaker —No more supplementaries. Next question.

CHAIRMAN OF HOUSING BOARD

293—

* 1109 Q —Sri Vavilala Gopalakrishnayya —Will the hon Minister for Municipal Administration be pleased to state

(a) who was appointed as the Chairman of the Housing Board and what are the conditions of appointment and pay, etc, and

(b) what were the conditions of the previous Chairman ?

* * * * Expunged as ordered by the Chair.

The Minister for Municipal Administration (Sri N Chenchu-rama naidu) —(a) and (b) Sri A Raghava Reddy, I A S. (Retd) was appointed as Chairman of the Andhra Pradesh Housing Board with effect from 12-1-'67 to 31-5-1967 and the appointment has been continued for a further period of three years from 1-6-1967 Copies of G. O Ms No. 3 Housing, Dated 6-1-1965 and G O Ms. No 71 Housing, Dt 18-5-1967 in which the conditions of service and pay of Sri J C Hardikar, the previous Chairman and of Sri A Raghava Reddy, the present Chairman, respectively have been prescribed are placed on the Table of the House

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[Vide L. A Q No 293 (*1109)]

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
ABSTRACT

Anbhra Pradesh Housing Board - Appointment of Sri J. C. Hardikar as Chairman - Conditions of service in regard to pay, leave provident fund etc - Orders – Issued

HEALTH, HOUSING & MUNICIPAL ADMINISTRATION DEPARTMENT

G O Ms No.3 Housing Dated. 6-1-1965,
Read the following :—

G. O Ms. No. 48, Housing Dated 30-5-1964

ORDER

In the G O read above , Sri J C Hardikar,retired Chief Engineer has been appointeedt as Chairman of the Andhra Pradesh Housing Board with effect from Ist June 1964. Under Rule 6(2) of the Andhra Pradesh Housing Board Rules , 1959 , the Government hereby prescribe the following conditions of service in regard to pay and allowances , leave , provident fund , discipline and conduct which will be applicable to Sri J C Hardikar for the period he serves in the Board as Chairman.

(1) Period of employment :

The period of employment shall be three years from 1st June, 1964.

(2) pay & Allowances

He shall be paid an amount of Rs 1,800 per month minus his pension and penson equivalent to any other retirement benefits admissible to him.

(3) Leave

The Chairman will be eligible to leave as indicated below :

(i) Leave on full pay limited to 1/11th of the period spent on duty, provided that he shall ceased to earn leave while he has to credit leave amounting to 90 days

(ii) Leave on half pay on medical certificate limited to 15 days for every year of service

(iii) Three months extra-ordinary leave without pay for the whole period of the tenure of service

(iv) Leave shall be granted to the Chairman after the termination of his appointment, only where it has been applied for during the period of service and refused by the competent authority owing to the exigencies of public service

(v) In case the services are dispensed with on grounds of ill-health, he shall be permitted to take earned leave due to him before his services are terminated

NOTE: The term "pay", "leave", "duty", "month", "year" etc used above will have the same meaning as they are defined under the Fundamental Rules.

(4) Medical concession

The Chairman will be eligible for such facilities regarding medical attendance and treatment as are afforded to other Heads of Departments from time to time

(5) Provident Fund

The Chairman is permitted to contribute to the Government Provident Fund Scheme of the Board The Government Provident Fund Rules applicable to Government servants shall *mutatis-mutandis* also apply to him

(6) (a) Conduct and discipline

The Government Servants Conduct Rules applicable to Government servants shall also *mutatis-mutondis* apply to him

(b) The Andhra Civil Service (C C A) Rules which are applicable to Government servants shall *mutotis-mutandis* apply to him.

(7) Conveyance

The Chairman shall be provided with a car by the Housing Board and the expenditure on the maintenance of the car including the cost of propulsion shall be met from the funds of the Housing Board.

2 This order issues with the concurrence of Finance (F. R) Department, vide U O No 48/2FRI/65 - I, Dt 6-1-1965

(By order and in the name of Governor of Andhra Pradesh)

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా, ఇప్పుడు చైర్మన్‌గారు వున్నారు. Administrative Officer వున్నారు. ఎవరిద్వారా correspondence జరపాలి ? ఎవరిది authoritative correspondence ? ఇలాంటిచోట చిక్కు వస్తున్నది.

శ్రీ యన్ చెంచురామనాయుడు :— హౌసింగ్ బోర్డ్.

Mr Speaker :—Is there any Administrative Officer ?

Sri N Chenchurama Naidu —There is an Administrative Officer Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఎవరికి address చేయాలి ?

శ్రీ యస్. చెంచురామనాయుడు :—చైర్మన్‌కు address చేయాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, చైర్మన్ వున్నారు. Administrative Officer వున్నారు. Correspondence చైర్మన్ ద్వారా వస్తే అది invalid Administrative Officer ద్వారా రావాలి. ఈయన executive ఆఫీసరా లేక అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసరా ?

Mr Speaker :—There is a separate Administrative Officer,

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Correspondence ఎవరు చేస్తారు. వారు చెప్పినది అంతవరకు కరెక్టే. Administrative Officer వ్రాయవలసినది చైర్మన్ వ్రాస్తే, అది కోర్టుకుపోతే Administrative Officer వ్రాయలేదుకనుక ఇది చెల్లదు అంటున్నారు ఆయన ఎందుకు ? ఈయన ఎందుకు ? ఒక regularisation వుండాలి. ఆ విధంగా ఏమైన ఆర్డర్సు ఇస్తారా ?

శ్రీ యస్. చెంచురామనాయుడు :—అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్ చేయవలసినది అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసరే చేయాలి. చైర్మన్ కాదు.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, Administrative Officer చేయవలసినది వారు. Housing Board Chairman చేయవలసినది వీరూ చేస్తూవుంటారని మంత్రిగారు అంటున్నారు Houses occupy చేసినవారు ఇవ్వవలసిన మొత్తము 22 వేల నుంచి 22 వేలకు పెంచడము అన్యాయమని కోర్టులో సవాలుచేస్తే Administrative Officer దగ్గర నుంచి అది రాలేదు కాబట్టి, Housing Board Chairman దగ్గర నుంచి వచ్చినది కాబట్టి ఆయన అథారిటీ కాదు ఇది చెల్లదు. Administrative Officer నుంచి వస్తేనే చెల్లుతుంది అని చెప్పి సివిలు కోర్టు వారు చెప్పారు. తిరిగి Administrative Officer ఈ డబ్బును చెల్లిస్తారా ? లేక quiter notices ఇవ్వమా అని మొన్న ఒక నోటీసు పంపారు అందుచేత దీనికి ఎవరు అథారిటీ, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసరా ? లేక హౌసింగ్ బోర్డు చైర్మనా ?

శ్రీ యస్. చెంచురామనాయుడు :—అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసరే అథారిటీ.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :—హౌసింగ్ బోర్డు చైర్మన్‌కు 9 సంవత్సరాలు ఇచ్చారు, వారు ఇంకా ఎంతకాలం చైర్మన్‌గా వుంటారు ? మెంబర్సు ఎవరు ? ఆ మెంబర్స్‌లో హరిజనులు గిరిజను లెవరైనా వున్నారా ?

శ్రీ యస్. చెంచురామనాయుడు :—ఎక్స్ మేయర్ శ్యామూరావు గారున్నారు.

శ్రీ పి గున్నయ్య :—చైర్మన్‌గారు ఇంకెంతకాలం వుంటారో చెప్పలేదు. శ్యామలాదేవమ్మగారున్నారా ?

శ్రీ యన్. చెంచురామనాయుడు .—లేరు. చైర్మన్‌గారు ఇంతకు ముందు ఒక టరమ్ వున్నారు 1-6-67 నుండి మూడు సంవత్సరములు వుంటారు

سری سلطان صلاح الدین اویسی :— اسمیں ایک مسلمان ممبر بھی نہیں ہے۔ کیا آپ ایک نام بھی بتا سکتے ہیں۔

శ్రీ ఎన్ చెంచురామనాయుడు :—ముస్లిమ్ ఎవరూ లేరు.

Smt. B Jayaprada (Vinukonda) —Mr Speaker Sir, as per the papers laid on the Table of the House the extension is only upto 31-5 67 What is the position at present ?

Sri N. Chenchurama Naidu —The period is over He will continue for three years

శ్రీ అహమద్ హుస్సేన్ (సీతారాంబాగ్) — హౌసింగ్ బోర్డులో ముస్లింలకు రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చారా ?

శ్రీ యన్. చెంచురామనాయుడు :—ముస్లిం మెంబరు లేరు.

శ్రీ అహమద్ హుస్సేన్ :—కారణం ఏమిటి ?

శ్రీ యన్ చెంచురామనాయుడు :— అందరి ప్రతినిధులకు ఇవ్వడం సాధ్యం కాదు. హౌసింగ్ బోర్డులో అయిదుగురికి మాత్రమే ఇవ్వటానికి అవకాశం వుంది ఆ బోర్డులో ఎవరు ఇంటరెస్ట్ తీసుకొని ఎవరు సక్రమంగా చేస్తారనే నమ్మకం గవర్నమెంటుకు వుంటుందో వారికే ఇస్తారు.

శ్రీ అహమద్ హుస్సేన్ — ఒకరిద్దరు మెంబర్సును ఎక్స్‌టెండ్ చేసి ముస్లింలకు ఇవ్వవచ్చుకదా ?

శ్రీ యన్. చెంచురామనాయుడు .—యాక్టు ప్రొవిజన్ ప్రకారం 5 కంటె ఎక్కువ చేయటానికి వీలు లేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీస్ వారి కార్యక్రమం చేస్తారు. హౌసింగుబోర్డువారు వారి కార్యక్రమం చేస్తారని మంత్రిగారు చెప్పారు. కాని కోర్టులో చెప్పిన తరువాత మే 1967 లో చైర్మన్ ఆఫ్ ది హౌసింగ్ బోర్డు ఒక కమ్యూనికేషన్ ఇస్తూ మీరు ఈ డబ్బు పే చేయకపోతే మీ ఎలాట్‌మెంట్ కాన్సిల్ చేయబడుతుందని నోటీసు ఇచ్చారట. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్ ఇవ్వకుండా చైర్మన్‌గారు ఎందుకు ఇచ్చారో మంత్రిగారు చెబుతారా ?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామ నాయుడు —యాక్షన్ తీసుకోవడం చైర్మన్ కూడా తీసుకోవచ్చు టెక్నికల్‌గా ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్ ఇస్తాడు. తరువాత [illegible] చైర్మన్‌కుకూడా యాక్షన్ తీసుకోవడానికి అవకాశం వుంది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — అయితే కోర్టులో దీనిని ప్రవేశపెట్టినప్పుడు అక్కడ ఈ చైర్మన్‌గారు చెప్పింది ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్‌కు సంబంధించింది కాని నాకు

సంబంధంలేదు అని, టెక్నికల్ పాయింట్ మీద కోర్టు అనాడు ఆ అబ్జెక్షన్ అంగీకరించి చైర్మన్ ఇచ్చారు. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్ ఇవ్వలేరు కాబట్టి మీ అబ్జెక్షన్ కొట్టేస్తున్నాను అని చెప్పారు కదా, అయినప్పుడు ఇప్పుడు తిరిగి చైర్మన్ ఇవ్వడంలో వారు కోర్టుకు వెళ్లటానికి వీలులేకుండా చేయడమా? ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్ ఇస్తే తక్షణమే కోర్టుకు పోతారు కనుక చైర్మన్ ఇవ్వడమే మంచిదనే ఉద్దేశంతో ఇచ్చారా? వీరిద్దరి అధికారాలు ఏవో కొంచెం టేబుల్ మీద పెడతారా?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు — తరువాత పెడతాను.

Mr Speaker —Other Questions will be placed on the Table oi the House. Now Q No 283

CONCESSION OF WATER TO NAGARJUNASAGAR AYACUTDARS

283—

*1111 Q—Sri Vavilala Gopalakrishnayya —Will the hon Minister for Revenue and Civil Supplies be pleced to state

whether the Government have announced any concession of water rate for the year 1967-68 for the ayacutdars to use the water under Nagarjunasagar Project as was given in the last year and which was not useful ?

Sri V.B.Raju : (a) Yes, Sir. Orders have been issued in G O Ms.No 588,Revenue dated 22-6-1967, directing that the lands which avail the irrigation facilities during 1967-68 under the Nagarjnnasagar Project be exempted from the levy of; water cess irrespective of the fact whether wet or irrigated dry crops are raised .

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

S No. 300-A

CONCESSION OF FREE LAND REVENUE TO THE CULTIVATORS UNDER NAGARJUNASAGAR PROJECT

S N Q. No 1476-Z Q —Sri Vavilala Gopalakrishnayya — Will the hon Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state

whether the Government propose to give concession of free land revenue to the cultivators under Nagarjunasagar Project for the first and second crops as was done last year as the supply of water was not possible ?

Sri V B. Raju — No concession in respect of payment of land revenue to the cultivators under Nagarjunasagar Project was granted last year and no such proposal is under consideration this year However with a view to encourage the ryots to develop the ayacut quickly and to step up food production Government issued orders in July 1966, directing that the lands which availed the irrigation facilities during 1966-67 under the Nagarjunasagar Project be exempted from the levy of water cess irrespective of the fact whether wet or irrigated dry crops are raised Government decided to extend

the same concessions reegarding exemption from the levy of water rate, as were granted last year, to the current year i e 1967-68 also Orders in this regard have been issued in G O Ms No. 588, Revenue dated 22-6-1967 క్రిందటి సంవత్సరం నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద లాండ్ రెవెన్యూ కన్సెషన్ ఇవ్వలేదు. అందుకని ఈ సంవత్సరంకూడా లాండ్ రెవెన్యూ సందర్భంలో ఏమీ కన్సెషన్ వుండదు అయితే తొందరగా ఆయకట్టు అభివృద్ధి కావడానికి, ఎక్కువమంది నీటిని ఉపయోగించడానికి దానికి ప్రోత్సాహం ఇవ్వడానికి వాటర్ సెస్ వసూలు చేయవద్దని ప్రభుత్వం జులై 1966 లో ఒక ఆర్డర్ ఇచ్చింది. అదే ప్రకారం ఈ సంవత్సరం కూడా వాటర్ సెస్ వసూలు చేయవలసిన అవసరం లేదని ఆర్డర్ ఇవ్వబడింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —దానికి వైడ్ పబ్లిసిటి ఇస్తారా?

Sri V B. Raju —We give wide publicity

గౌ. సభ్యుడు —ఈ విధంగా వాటర్ సెస్ ఎన్ని సంవత్సరాలనుండి మినహాయింపు చేయబడింది?

శ్రీ వి. బి రాజు —ఆర్డర్‌లో ఇంతవరకే వుంది. మిగిలిన విషయాలు తరువాత చెబుతాను

శ్రీ జి సి. వెంకన్న —ఆయకట్టును అదనంగా చేయడానికి నాగార్జున సాగర్ క్రింద ఈ కన్సెషన్ ఇచ్చారు. అలాగే తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ క్రింద మిడ్ పెన్నార్ ప్రాజెక్టు క్రింద వుండేవారికి అటువంటి కన్సెషన్ ఇవ్వటానికి ఆలోచిస్తారా? ఇవ్వటానికి వీలులేకపోతే ఎందుకు వీలులేదో కారణం చెబుతారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు:— ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి.

"NANDI" AWARDS

S. No-300-B

S. Q. No. 1478-F :— Sri Ch Rajeswara Rao (Siricilla) —Will the hon. Minister for Information and Public Relations and Labour be pleased to state

(a) whether our State Government has awarded "Nandi" awards for films produced during 1966-67, and

(b) the names of films which received the awards and the money given as prizes ?

Sri K. Lakshman Bapuji :— (a) Yes, Sir, awards were given to the deserving Telugu films produced during the year 1966.

(b) The names of the films which received the Andhra Pradesh State Awards and the names of the Producers, Directors and story writers who received the cash awards, are as follows ;

BEST FILM	
"Rangularaatnam" of the Vauhini Productions Private Ltd Madras.	Andhra Pradesh State Golden Nandi and Rs 10000 received by Sri B N Reddy as the Producer of "Rangularaatnam"
Shri B N Reddy as the Director of 'Rangularaatnam" received.	Rs 4,000
SECOND BEST FILM .	
"Chilaka Gorinka" of M/S Aatma Arts, Hyderabad	Anhhra Pradesh State Silver Nandi and Rs 3,000 received by Shri K Pratyagatma as the Producer of "Chilaka Gorinka".
Shri K Pratyagatma, as the Director of "Chilaka Gorinka" received	Rs 1,000
THIRD BEST FILM :	
"Aastiparulu" of M/S Jagapathi Pictures, Hyderabad.	Andhra Pradesh State Bronze Nandi and Rs 1,000 eceived by Sri V Rajendra Prasad, Producer of "Aastiparulu".
Shri V Madhusudhan Rao, as the Director of "Aastiparulu" received.	Rs 500
FIRST BEST STORY WRITER Shri P Padmaraju, Story writer of the film 'Rangularaatnam" received	Rs 1,000
SECOND BEST STORY WRITER . Acharya Atreya, Story writer of the film "Chilaka Gorinka" received.	Rs 500

ANDHRA PRADESH FOREST SCHOOL, YELLANDU

S Q. No 300-C

S Q. No Q No. 1479-V .— Sri Ch Rajeshwara Rao·—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the forester trainees of Andhra Pradesh Forest School, Yellandu made a representation to the Chief Conservator of Forests that those of them who had already undergone training for three months in emergency course and were examined by the external examiners, need not be asked to undergo full one year training course commencing from 1-4-1967 ,

(b) whether it is also a fact that the said trainees have requested that the Chief Conservator of Forests to reduce the forest training by three months, which means a saving of about 2 lakhs of rupees to the exchequer, and

(c) if so, what are the steps taken by the Chief Conservator of Forests in this regard ?

Sri N Chenchurama Naidu —(a & b) The answer is in the affirmative.

(c) The representation has been rejected by the Chief Conservator of Forests.

OPEN AIR JAIL AT ANANTAPUR

S. No. 300-D ;

S N Q No 1484-V ·— Sri T Nagi Reddy :— Will the hon. Minister for Prisons be pleased to state

(a) whether out of the total area of ocupation of nearly 1,500 acres for open air jail at Anantapur, an area of only 100 acres are put to use so far

(b) if so, what are the proposals to bring the whole land under cultivation , and

(c) whether the Govt propose to lease the land to agricultural labourers af the neighbouring village for immediate cultivation ?

The Minister for Prisons (Sri Md Ibrahim Ali) —

(a) The total extent of land of Prisoners' Agricultural Colony, Anantapur is 1,127 27 acres out of which an extent of 110 acres of land has been brought under cultivation

(b) Estimates to bring under cultivation the entire land within a period of five years have been prepared , and for the year 1967-68, the Inspector General of Prisons has prepared and submitted estimates for Rs 1 93 lakhs which are under scrutiny and consideration of the Government.

(c) It is not proposed to lease out the land to any-body as it will jeoperdise the programmable scheme of bringing the land under cultivation in phases and more-over it would not be desirable to allow outsiders near and about the camp jail

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—ఆ చట్టు ప్రక్కల ఉన్న గ్రామాల రైతులు, దాదాపు కొన్ని పదుల సంవత్సరాల నుంచి బ్రతుకుతున్నారు ఈ భూమి మీద. ప్రోగ్రెసివ్ కల్టివేషన్ స్కీమును మీరు అమలుపరచేముందు. ఆ భూములు occupy చేసినవారికి లీజ్‌కు యివ్వడానికి ఆలోచిస్తారా? అలాయితే మీకు వచ్చే నష్టం ఏమిటి?

Sri Mohd Ibrahim Ali :—Sir, as per the Andhra Tenancy Act, a land cannot be leased out for less than six years As we have a pro-

gramme to bring the whole land under cultivation within a period of five years, it will not be possible to lease this out.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి —ఆరు సంవత్సరాలకు తక్కువ యివ్వకూడదని చట్టంలో ఉన్నదని చెప్పారు అక్కడ 15 వందల ఎకరాలు ఉంటే 150 ఎకరాలు కూడ cultivate చేయలేదు ప్రభుత్వం దానిని cultivate చెయిగలదా? రైతులు 3,4 సంవత్సరాలకు లీజుకు తీసుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. అందుచేత exceptional గా ఆ రూల్సును మార్చడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

Sri Mohd Ibrahim Ali —Sir, this land was given to Jail Department for a specific purpose and in return we are not supposed to sub-lease it.

శ్రీ కె గోవిందరావు —Food production ఎక్కువ చేయడానికి రైత్వే బంజర్సును లీజ్‌కు యిస్తున్నారు. అలాగే short termకు యివ్వడానికి చట్టానికి అమెండుమెంటు తెస్తారా? Food production ఎక్కువ చేయడానికి.

Sri Mohd Ibrahim Ali —We will examine, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — Grow more food కొరకు, ఆ భూములను 2,3 సంవత్సరాలకు కౌలుకు ఇవ్వడానికి ఆలోచిస్తారా?

Sri Mohd. Ibrahim Ali —We will examine Sir.

* * * *

Mr Speaker —It should be expunged from the records. All that—even this will not find place in the record My observations also will not be there in the records Mr Sivayya's question and my observations will not be in the records because it is a permanent record

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

Drainage and Water Supply to Repalle Municipality

294—

*566 Q —Sarvasri A Bhagavantha Rao, Y Channayya :— Will the hon Minister for Municipal Administration be pleased to state

(a) whether the Government received any representation from the Municipal Council, Repalle relating to Drainage and water supply scheme, and

(b) if so, the action taken thereon ?

A :—

(a) Yes, Sir

(b) The proposals for drainage scheme were dropped in 1962 at the request of the Municipal Council and the preliminary proposals for providing Water Supply Scheme are under consideration of the Public Health Engineering Department.

****Expunged as ordered by the Chair

GODOWNS BY REPALLE MUNICIPALITY

295—

*567 Q.—Sri A Bhagavantha Rao .—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state ·

(a) whether the Government received any representation from the Municipal Council, Repalle for the sanction of loan for the construction of godowns ; and

(b) if so, the action taken thereon ?

A .—

(a) No representation for sanction of loan for the construction of godowns has been received But an application for sanction of a loan of Rs 50,000/- for the construction of 15 shop rooms has been received.

(b) The loan application will be considered along with the applications of other municipalities at the appropriate time.

DHOBI KHANA

296—

*631 Q—Sri Pragada Kotaiah .—Will the hon Minister for Municipal Administration be pleased to state ·

(a) the cost of the Dhobi Khana constructed by the Chirala Municipality near Gandhinagar in Chirala and when the construction was completed , and

(b) why it is not used ?

A :—

(a) Rs. 5,811,410. The construction was completed on 24-4-65.

(b) The dobhikhana is not being used for want of adequat water supply at the tub of the well.

GRANT OF FOREST LANDS

297—

*100 (A) Q—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state .

(a) whether there are any representations from the landless poor of Nagellamadugu, Tadivaripalli and Vallala Yanady colony oe Podili Forest range, requesting to grant lands to them excluding from the Reserve Forest near to their villages and if so at what stage the matter stands ;

(b) whether the Government have conducted enquiry during February, 1967 on the representation from the villagers of Veluguvarif palem, hamlet of Boddikurapadu of Darsi taluk, Nellore district to exclude their hill and adjoining poramboke from the Reserve Forest Boundary ; and

(c) if so, whether the Government have received the report, and if, so, what is the action taken on it?

A:—

(a) A representation from the President Panchayat Board, Nagellamudugu has been received and it is now under consideration of the Government

(b) A representation received from Sri D. V Ramana Reddy, M L A was referred to the Chief Conservator of Forests for enquiry and report.

(c) The report from the Chief Conservator of Forests is still awaited

LADY MEMBERS IN SOCIAL WELFARE ADVISORY BOARD

298—

* 1249 Q —Sri P Gunnayya — Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state.

(a) the number of lady members constituting the Social Welfare Advisory Board in the State.

(b) the tenure of the said Social Welfare Advisory Board; and

(c) the qualifications of the members?

A —

(a) Twenty

(b) Three years

(c) A list of the Members furnishing the information is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[Vide Answer to LAQ No 298 (*1249)]

ANNEXURE

1	Mrs B. Brahma	Chairman	Graduated with Mathematics and Economics. M. A in English Literature.
2	Smt E Hemalathareddy	Vice-Chairman	Matriculate
3	Smt K. Jayalakshmi Devamma	Member	Studied upto VIIIth Class
4	Smt. K. N. Janaki Devi	Member	Studied upto S S. L. C
5.	Smt. B. Rukmini Devi	Member	S S L C. — Secondary Grade trained,

6	Smt P Shakuntala	Member	Matriculate
7.	Smt Rani Yeshwanth Rao	Member	Studied upto Senior Cambridge
8	Miss Koka Sita	Member	M A., L T., Received Orientation Training in Social Work at Madras School of Social Work in July, 1964
9.	Mrs. B. Karuna Rao	Member	B A Foreign Diploma in Fine Arts (France)
10	Smt Konda Parvathi Devi	Member	B A,
11	Miss P. Vasundara	Member	B A Diploma in Home Science New Delhi
12	Smt R Srinivasa Rao	Member	M A
13	Smt Rajeshwaramma	Member	Active Social Worker
14.	Smt R. Damayanthi Devi	Member	B A
15.	Smt Godfrey, MLA	Member	B A., LL B. (Previous) Teacher's Training at Bombay
16.	B Samrajyalakshmi	Member	S S L C,
17.	Miss M. Kamala	Member	H S C
18.	Smt P. Kamala Devi	Member	Studied upto Matric
19.	Smt Wahabuddin Ahmed	Member	Senior Cambridge
20.	Smt Kamala Kumari MLC	Member	S S L C.

OLD AGE PANSIONS

299—

476 Q. — Sri Y. Venkata Rao (Vemur) — Will the hon., Minister for Social Welfare be pleased to state ·

(a) whether the Government are aware of the fact that a large number of old age pensions sanctioned previously in Tenali taluk, in Guntur district have been stopped or discontinued recently

(b) if so, the number of the same, and

(c) if so, the reasons therefor?

A :—

(a) Yes, Sir

(b) 91 persons

(c) Due to the non-availabilily of the pensioners in their respective villages and the wrong addressess furnished by them.

SOCIAL WELFARE SCHOOL AT CHITTOOR

300—

* 189 Q—Sri T C Rajan —Will the hon. Minister for Social Welfare Schools in Chittoor district at present,

(a) the No of Social Welfare Schools in Chittoor district at present,

(b) who controle the schools, and

(c) the amount sanctioned for the management of the school for 1967-68 ?

A :—(a) Sixteen, Sir.

(b) The Social Welfare Schools are under the control of Panchayat Samithis.

(c) An amount of Rs 16,050/- has been released to Chittoor District to meet the expenditure, during first four months (i e. April to July, 1967) and further amounts will be released after the final budget is passed

PAPERS LAID ON THE TABLE

Rules issued under the Andhra Pradesh Municipalities Act, 1965.

Sri N Chenchurama Naidu - Sir, I beg to lay on the Table copies of the following rules issued under the Andhra Pradesh Municipalities Act, 1965 as required under sub-section (2) of section 327 of the said Act

S. No	Name of rules	G O No & Date	No & date of the Gazette in which rules have been published.
1.	Rules for the preparation of Plans and estimates of Municipal works	G O Ms. No. 114 M.A. d/28-2-67	Pp 77-90 of Rules Supplement to Part I of Andhra Pradesh Gazette, d/6-4-67.
2	Rules relating to the manner of publication of the notification under section 263 of the Andhra Pradesh Municipalities. Act, 1965	G O Ms No 201,M.A., D/28-3 67	Pp 103-105 of Rules Supplement to Part I of Andhra Pradesh Gazette, d/4-5-67.

Mr. Speaker —Papers Laid on the Table

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య.—పాత Act అమలు జరుపుతున్నారు క్రొత్తయాక్టు వచ్చినా rules యివ్వడంలేదు అందుచేత త్వరలో ఈ మ్యునిసిపల్ యాక్టు ప్రకారం ఎగ్జాషిఓ గా rules ప్రవేశబెడతారా ?

శ్రీ యన్ చెంచురామానాయుడు .— ఇప్పుడు వచ్చేవి అన్నీ క్రొత్తవే.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— పాతవి క్రమేణా వస్తుంది. ఇప్పుడు పెట్టేవి క్రొత్తవే కదా.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1967-68. VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND No XII—Jails-Rs. 84,05,0 0/-

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి — అధ్యక్షా! ఈ జైలు డిమాండును ప్రవేశ పెడుతూ, ఖైదీలకు ఏవో కొన్ని సౌకర్యాలను ప్రవేశ పెట్టామని అన్నారు. హైదరాబాదు సెంట్రల్ జైలులో విడుదలచేయమని చెప్పినప్పటికిని, యింత వరకు విడుదల చేయని రెండు, మూడు కేసులు ఉన్నాయి జైలు నుంచి Home Department కు వెళ్ళిన దరఖాస్తులకు సమాధానాలే రావడంలేదు ఈ నాగరిక ప్రపంచంలో ఆ ఖైదీలకు నీరు త్రాగడానికి యిచ్చే ముంతలు, తినడానికి యిచ్చే చిప్పలు చూస్తే చాలా ఆశ్చర్యం వేస్తుంది రాజమండ్రి సెంట్రల్ జైలులో కట్టుకోడానికి గుడ్డలుకూడ యివ్వక గోచీలు యిస్తున్నారు ఆ జైళ్ళను అవతల సభ్యులు చాలా బాగుందని చెప్పారు Surprise visit చేస్తే బాగుంటుంది. అక్కడ ఏమి తిండి పెడుతున్నారో, ఏమి గుడ్డలు యిస్తున్నారో తెలుస్తుంది. వెళ్లే ముందు చెప్పకుండా వెళ్ళండి. మీరు non official members ను వేస్తున్నారు అందు ప్రతిపక్షాలకు కూడ స్థానం యివ్వండి

(Mr Deputy Speaker in the Chair)

ఖైదీలకు పెరోల్ సౌకర్యాలు యివ్వడంలేదు. హైదరాబాదు సెంట్రల్ జైలులో ఖైదీలు కూర్చోడానికి, వారి సామానులు ఉంచి పెట్టుకోడానికి ఒక అడుగో లేక ఒకటిన్నర అడుగు స్థలం, అంటే ఒక నాపరాయి స్థలం యిస్తున్నారు. కాళ్ళకు చేతులకు సంకెళ్లువేసి ఉంచుతున్నారు. ఇంకా రాజుల కాలంలో ఉన్న పద్ధతులే నడుస్తున్నాయి. చీటి కొట్లలో గొడ్డును బాదినట్లు బాదుతున్నారు. అంతేకాదు. వైద్యసౌకర్యం కూడా కనీసం జ్వరం వచ్చింది అనుకోండి డాక్టరు వెళ్ళడు వెళ్లినా దెబ్బలుకొట్టించి వస్తాడు ఖైదీల పరిస్థితి చాలా దుర్భరంగా వుంది. వాళ్ళకు సౌకర్యం కల్పించకుండా నాగరికత బ్రహ్మాండంగా వుంది అని చెప్పి మన సత్వం మార్చాలని చేస్తున్నాం అంటున్నారు. ఖైదీలు పునరాలోచన చెయ్యడానికి అవకాశం లేకండా చేస్తున్నారు అందుకొరకు భవిష్యత్తులో ఇటువంటివి చెయ్యము అని సంకల్పించి కనీసం బెయిలుకొరకు పోలీసుకు వ్రాస్తే విచారణకు కూడా పోదు. ఇంతో అంతో యిస్తేనే విచారణకు వ్రాస్తారు. 10 రూపాయలు యివ్వడానికి సిద్ధపడితేనే తప్ప లేకపోతే బెయిలు reject చేయ బడుతుంది Pending వున్నటువంటి cases విచారించాలని కోరుతున్నాను. హైదరాబాదు విభజన వచ్చినప్పుడు కన్నడ. మహారాష్ట్ర వారు ఉన్నారు 15 ఏళ్ళు అయినా వాళ్ళ cases విచారించలేదు., మన జైళ్ళలో వుంటున్నారు. మన చట్టం వర్తిస్తుందా? లేక మహారాష్ట్ర క్రింద వస్తుందా, కన్నడా క్రింద

వస్తుందా? జైలుకు పంపించిన చట్టం వారి చట్టం. ఆ చట్టం వర్తించదా! ఇటువంటి విషయాలు శ్రద్ధతీసుకొని పరిశీలించవలెనని మంత్రిగారికి చెపుతున్నాను. రాజమండ్రి జైలులో ముందుగా కొరంటైన్‌లోకి ఖైదీలు రాగానే 15 రోజులు అక్కడవుంచి తరువాత తీసుకు వెడతారు జైలు అంటే అర్థం చేసుకోవాలని అట్లా చేస్తారు. తిండి అడిగితే, గుడ్డ అడిగితే తంతారు, తవరం చేసేవాడు కొడతాడు. రోజుకు 4 సార్లు దెబ్బలు కొడతారు రకరకాలైన హింసలు పెడతారని మనవిచేస్తున్నాను. గొడ్డును కూడా ఆ విధంగా హింసించము. ఆ పద్ధతిని కొంత పరిశీలించమని కోరుతున్నాను. కోరంటైన్ పద్ధతి రద్దు చెయ్యాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఖైదీలయొక్క మొర వినే వారు లేరు పరిస్థితి అలావుంది వాళ్ళు పంపించమని petition పెట్టుకుంటే probation officer జైలుకు వెడతాడు Welfare officer గానీ, Deputy Jailor గాని తీసుకొని సంఘ సంస్కరణలు ఏమిటో చెప్పాలి. అట్లా వారు ఏమి చెపుతున్నారో ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. సత్ప్రవర్తన గురించి చెపుతారు. అధికారులు ఏమిచెపితే అదే సత్ప్రవర్తనగా వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఖైదీలను మార్చడానికి సరియైన కృషి జరగడం లేదని మనవిచేస్తున్నాను ఖైదీలను ఏవిధంగా సత్ప్రవర్తకులుగా మార్చగలమా అని ఆలోచించాలి గాని యితరంగా ఆలోచించ కూడదు. వారి మనః ప్రవృత్తి మార్చడానికి ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :—We have one hour at our disposal for this Demand. 7 more speakers are yet to speak Then voting and then we have to go to the Revenue Demand which is a very important matter for discussion So, I request the Members to take five minutes each, so that we can have our owu stipulated time for the Demand.

श्री बदरी विशाल पित्ती (महाराज गंज) :—अध्यक्ष महोदय। हमारे सामने जैलों के सबन्ध मे डिमाड पेश हुआ है। इस में बताया गया है कि जैलों में १०,००० कैदी रखे गये है। और जेलो पर जो ८४ लाख रुपये का खर्च है उसमें से ४० लाख रुपये भोजन, दवाओ, सकारी कपडे और बिस्तर पर खर्च किया जाता है। बाकी ३० लाख प्रशासन पर खर्च होता है। बताया गया है कि प्रति कैदी भोजन पर २८ रुपये का खर्च आता है। मैं जेल गया था और मैं जानता हूं कि वहां १०००० कैदी नहीं २०००० कैदी हैं। इस लेहाज से, पति कैदी भोजन पर २८ रुपये नही बल्कि १४ रुपये खर्च आता है। यह भी कहा गया है कि प्रति कैदी रोज २५०० केलरी का भोजन दिया जाता है। लेकिन पबलिक एकाउट कमेटी की पाचवी में पृष्ठ ५०६ पर चेरमन साहब के सवाल और उनके उत्तर दिये गये हैं।

"Chairman.— When you go round the prisons, do you inspect the quality also and are you satisfied with the quality of rations served?

Inspector-General of Prisons:— Yes. There is not much difference between what is given in the Jails and what will be in the outside. Now the food quality is definitely far better.

Chairman – Is proper quantity of food being given to prisoners?

Inspector General of Prisons – Yes. According to the scale laid down. I got the food value analysed last year. They got more than 2,500 calaries of food

Chairman – If they are given quality as prescribed in Jail Manual, it should be 2,500 calaries not otherwise?

Inspector-General of Police – Yes "

अध्यक्ष महोदय, नही मालूम यह गलत-बयानी है या गैर जानकारी है। सरकारी आकडो को भी मान ले तो विचार करने की बात है कि क्या २५०० केलरी का भोजन हर कैदी को मिलता है। १०० ग्राम चावल मे ३५० केलरीज होता है। अगर ५०० ग्राम चावल दिया जाये तो १७५० केलरी होता है। यह कह सकते है कि दाल और सबजी दीजाती है। लेकिन दाल का यह हाल है कि उसमे गोता लगाकर भी देखे ता कही दो चार दाल के दाने नजर आयेंगे और जो सबजी दीजाती है वह तो घास की तरह होती है। मै माग करूगा कि यह जो २५०० केलरी का भोजन दिया जाता है कहा गया है उस की जाच की जाती चाहिये और सदन को मालूम कराना चाहिये। संयुक्त राष्ट्र संघ की १९६४ की स्टेटिसटिकल इयर बुक मे बताया गया है कि भारत के प्रत्येक नाग्रिक को २००० केलरी भोजन मिलता है। इस के आधार पर देखे तो जब बाहर रहकर २००० केलरीज का भोजन मिलता है और जेल में रहने से २५०० केलरीज का भोजन मिलता है तो सब लोग जेलो में ही रहना पसन्द करेगे।

जहा तक जेलो की व्यवस्था का प्रश्न है जेलो मे वर्गीकरन किया जाता है। अगरे कोअी बडा आदमी या ब्लेक मारकेट करने वाला या बडा अफसर जेल जाता है तो उसको 'ए' क्लास कैदी का दर्जा दिया जाता है। और कोअी गरीब आदमी चोरी करके या जेब काटकर जेल जाता है तो उसको सी क्लास कैदी बनाकर रखा जाता है। मै कहूंगा कि समाजवादी सरकार में यह कैदियो में सी ए बी.सी का वर्गीकरन खत्म कर दिया जाना चाहिये।

कैदियो को दवाअें देने और उनके इलाज करने मे भी उन के साथ मजाक किया जाता है। एक साहब मेरे साथी थे उनके पेट मे दर्द हुआ तो उन को कुछ कार्बोनेट मिक्सचर दे दिया गया जिस से उनको दस्त आने लगे। जेलो मे दवाओ का इन्तेजाम भी अच्छा नहीं है। वहा मच्छरो का यह हाल है कि जब कोअी अच्छा आदमी भी वहा जाता है तो कुछ ही दिनो में वह दुबला जरुर होजाता है।

आखिर में मै दो बातो की ओर ध्यान दिलाना चाहता हूं। भ्रष्टचार और झूट। कहने को कहते है कि सत्यमेव जयते। लेकिन सत्य को सब से बडी हत्या जेलों में होती है। छोटे से बडा अफसर तक सब ही झूट बोलते है। भ्रष्टाचार का यह हाल है कि कैदियों से अफसरों के घरों में काम लिया जाता है। वे राशन लेते है। उनके पास सबजी जातोहै। साथ ही कैदियों से घरों पर भी काम लिया जाता है।

कैदियो को हथकडी पहनाकर अदालत लेजाना यह बहुत बुरी बात है। किसी भी सभ्य देश मे ऐसा नही होता। यह बहुत अमाननीय है। जब तक उस का अपराध सिद्ध न हो जाये उसके साथ ऐसा सुलूक करना अनुचित है। यही नही बल्कि उस को सडक पर से रस्सी से बान्धकर लेजाते है जैसे कुत्ते को लेजाया जाता है। आज कल तो कुत्तो के साथ भी ऐसा व्योहार नही किया जाता। वे भी अब तो मोटरो मे बैठकर फिरते है। लेकिन कैदियो के साथ ऐसा सुलूक किया जाना कहा तक ठीक है। यह एक प्रकार से न्यायालयो का भी अपमान है क्योकि जब तक किसी को न्यायालय से सजा नही मिलजाती उस समय तक उस के साथ अपराधी का व्योहार नही किया जा सकता। उन्नत देशो में क्रिमिनल्स को मानसिक बीमार और दिमागी रूप से अस्वस्थ माना जाने लगा है। और उसी के अनुसार जैलो मे कई प्रकार की सुधार हुअी है। लैकिन हमारे देश मे जैलो की यह हालत है कि कोअी आदमी किसी कारण जैल चलाता है तो अगर वह पाकिट मारने वाला तो जेल से थैली मारने वाला बनकर निकलता है। मै माग करूगा कि जेल प्रशासन सुधार के लिये एक कमीशन बनाया जाये जिस मे मनोवैज्ञानिक, समाजशास्त्री, और फौजदारी के वकील हो। यह विचार करे कि जेल प्रशासन को कैसे सूधारा जासकता है। और दूसरी बातो पर भी विचार कर के वे सरकार और इस सदन के सामने अपनी रिपोर्ट पेश करे।

मन्त्री महोदय ने अन्त मे कहा है कि

"I would invite Hon Members who are interested to visit the Local Institutions to see the good work that is being done in these institutions"

मै नही जानता कि वह जेल गये है या नही। मत्री बनने के बाद तो वह जेल गये थे। मैं यह जानकारी चाहता हू क्या उन्होने वहा जेलो की व्यवस्था देखी है और यह देखा है कि कैदी किस हालत में है।

شری احمد حسین - جناب اسپیکر صاحب - سب سے پہلے میں وزیر موصوف کی توجہ اس جانب مبذول کرانا چاہتا ہوں کہ حلف ابراھیم علی انصاری صاحب کا قلمدان وزارت صرف جیل ہے یا وہ اوقاف کے وزیر بھی ہیں - یہاں تو لکھا ہوا ہے کہ وہ جیل کے وزیر ہیں - میں سمجھتا ہوں کہ عوام کے دیرینہ مطالبہ کے تحت ممکن ہو کہ یہ قلمدان اون سے چھین لیا گیا ہو - دوسری جو رپورٹیں آئی ہیں ان میں دوسرے منسٹروں کے پورٹ فولیور ساتھ ساتھ لکھے گئے ہیں کہ فلاں فلاں پورٹ فولیور ہیں - مثلاً ریوینیو کے ساتھ سیول سپلائز بھی لکھا گیا ہے - مگر یہاں تو بیچاروں کا عہدہ صرف ایک ہی ہے - یہ وزیر موصوف کی کیا بے سروسامانی ہے - کیا ٹی پرسنٹ کٹ میں انکا پورٹ فولیو بھی آ گیا ہے -

اصل مسئلہ کے تعلق سے میں یہ عرض کرونگا کہ جو لوگ پیٹ کی خاطر یا اور دوسرے اسباب کے تحت جیل جاتے ہیں ان کے تعلق سے جیل کا برتاو ایسا رہتا ہے کہ وہ لوگ جیل سے آنے کے بعد پیشہ وارانہ قیدی بن جاتے ہیں۔ اگر جیل میں اچھا برتاو ہو تو میں سمجھتا ہوں کہ وہ لوگ جیل سے واپس آنے کے بعد اچھے کام کرسکتے ہیں۔ اس رپورٹ میں تو یہ کہا گیا ہے کہ قیدیوں کو ٹریننگ دی جاتی ہے۔ ان کو صنعتی کام سکھائے جاتے ہیں۔ لیکن وزیر موصوف کو یہ سوچنا چاہئیے کہ جیل سے باہر آنے کے بعد نہ تو ان کو کام شروع کرنے کے لئے سرمایہ فراہم کیا جاتا ہے اور نہ ہی کوئی مشینیں فراہم کیجاتی ہیں۔ اگر وزیر موصوف جیل جاکر تجربہ اٹھاتے تو معلوم ہوتا کہ آج کل جیل کا ماحول کتنا خراب ہوگیا ہے۔ جیل میں افیون۔ شراب۔ گانجہ ہر قسم کی بری چیزیں مل سکتی ہیں۔ میں تو کہونگا کہ وہاں جتنی چیزیں ملتی ہیں شاید باہر بھی نہیں ملسکتیں۔

ایک دوسری بات میں آپ سے عرض کرونگا کہ مرد تو جرم کرکے ۵۔۱۰ یا ۱۵ سال کی سزا بھگتنے کیلئے جیل چلا جاتا ہے لیکن کبھی آپ نے یہ بھی سوچا ہے کہ عورت کو کیوں بلاوجہہ سزا کا شکار ہونا پڑتا ہے۔ میں یہ پوچھونگا کہ اس عورت کا کیا جرم ہے جس کا شوہر سزا بھگت رہا ہے۔ میں وزیر صاحب موصوف سے گزارش کرونگا کہ وہ اس پر ٹھنڈے دل سے غور کریں اور سوچیں۔ اس عورت کو کم از کم ہفتہ میں ایک مرتبہ اپنے شوہر سے ملنے کی اجازت دینا چاہئے۔ قصور تو شوہر نے کیا سزا تو شوہر کو ملنی چاہئے لیکن عورت نے کیا قصور کیا کہ اسکو آپ اسکے شوہر سے ملنے نہیں دیتے۔ اس لئے میری تجویز یہ ہے کہ ایسے قیدیوں کے لئے جیل میں فیملی کوارٹرس بنائے جائیں۔ اور اسکی سہولت بہم پہونچائی جائے۔

جیل میں جو مسلمان قیدی ہیں ان کی دینی تعلیم اور نماز کے لئے مسجد کی سہولت بہم پہونچائی جائے۔ میں خاص طور پر وزیر موصوف سے گزارش کرونگا کہ وہاں پر جو ملا ہیں اور جو گھر بیٹھے روٹی کھا رہے ہیں ان کے ذریعہ مسلمان قیدیوں کی تعلیم وغیرہ کا انتظام کرنا چاہئے۔ اگر ایسا انتظام کیا جائے تو میں سمجھتا ہوں کہ وہ قیدی بڑی حد تک سدھر جائینگے۔ اور اچھے انسان بن جائینگے۔ دوسری بات یہ ہے کہ آج کل جیل میں قیدیوں کے ساتھ ویسا ہی برتاو کیا جاتا ہے جیسا کہ ۱۹۳۹ع میں انگریزوں کے دور حکومت میں تھا جیسا کہ اس رپورٹ میں

بتایا گیا ہے قیدیوں سے ناگرجنا ساگر ڈیم پر کام لیا جاتا ہے۔ ایک شخص جرم کرتا ہے اسکی سزا بھی بھگتتا ہے آپ اس قیدی کو سدھارنے کے بجائے اس سے کام لیتے ہیں۔ انگریزوں کے زمانے میں بھی ایسا ہی قانون تھا اور یہی سلوک قیدیوں سے کیا جاتا تھا۔ جب لوگ آزادی کے سلسلہ میں پٹڑیاں اکھاڑ کر یا دوسرے قسم کے کام کرکے جیل جاتے اور وہاں انگریزوں کے ظلم وستم سہتے تھے۔ اوسی طرح کا سلوک آج بھی قیدیوں سے کیا جاتا ہے۔ حیدرآباد میں جرم کرنے والے قیدی کو راحمدری جیل بھیجدیا جاتا ہے۔ یہ کہا جاتا ہے کہ یہ قیدی چونکہ جیل میں بد اخلاق سے پیش آیا اس لئے اسکو وہاں بھیجدیا گیا ہے۔ میں یہ کہونگا کہ خود حیدرآباد کی جیل میں کوٹھی موجود ہے وہاں پر اس کو رکھا جاسکتا ہے۔ اسکو راحمدری جیل میں بھیجنے کی کیا ضرورت ہے۔ جیسا کہ ابھی ایک معزز رکن نے کہا وہاں پر اسکو انتہائی بد تر حالت میں رکھا جاتا ہے۔ مسلمان ہونے کے ناتے میں وزیر صاحب موصوف سے عرض کرونگا کہ وہ حضرت عمر فاروق کا زمانہ یاد رکھیں۔ اور ایک ذمہ دار وزیر کی حیثیت خود جیل جاکر اچانک معائنہ کریں اور ان واقعات کی تحقیقات کروائیں۔ ہیلتھ منسٹر صاحب نے جسطرح ساڑھے گیارہ بجے رات کو جاکر اچانک دواخانے کا معائنہ کیا اسی طرح وہ بھی جیلوں کا اچانک معائنہ کریں۔ اگر اس قسم سے ہر وزیر اپنی ذمہ داری کا احساس کرے تو میں سمجھتا ہوں کہ یہ بہت اچھی بات ہوگی۔ ساتھ ہی ساتھ میں آپ سے یہ گذارش کرونگا کہ پولیس ایکشن کے زمانے کے (۴) قیدی جنہیں (۲۰) سال کی سزا ہوئی تھی وہ آج بھی چنچل گوڑہ جیل میں ہیں انہیں ابھی تک رہا نہیں کیا گیا۔ حالانکہ ان کی قید کی مدت ختم ہوچکی ہے لیکن کیا وجہ ہے کہ ان کو اب تک رہا نہیں کیا گیا۔ جیل کے قانون کے لحاظ سے ہر سال دو تین مہینے کی سزا کم ہوجاتی ہے اور کوئی بھی قیدی جسے (۲۰) سال کی سزا ہوئی ہو وہ ۱۰ یا ۱۲ سال میں بھی چھوٹ جاتا ہے۔ لیکن ان بے چاروں کو سزا پوری ہونے کے بعد بھی نہیں چھوڑا گیا اور اب تک بھی وہ جیل میں پڑے ہوئے ہیں۔ انہیں آندھرا کے علاقے اور مہاراشٹرا کے علاقے کی چکر میں ڈال کر ابھی تک جیل میں رکھا گیا ہے میں وزیر صاحب موصوف سے گزارش کرونگا کہ وہ فوری اس جانب توجہ دیں اور کارروائی فرمائیں۔

(శ్రీ) జి. శివయ్య :—అధ్యక్షా, జైళ్ళ విషయం ఆలోచించినప్పుడు యెమర్జెన్సీ కాలంలో యెమకిందరులు పడిన విధంగా యీ రోజు జైళ్ళ బాధలు పడుతున్నారు. నేనుకూడా ఆ బాధలుపడ్డాను. ఈ సెల్ జైళ్ళతో ముఖ్యంగాని

ఒక చిన్న కుండయిస్తారు, దానిలో నలుగురు పోస్తూవుంటారు జైళ్ళలో యిలాంటి అధ్వాన్న పరిస్థితులున్నాయి. యమధర్మరాజు క్రింద అయినా న్యాయం జరిగివుంటుందేమోగాని యీ జైల్సు మంత్రివర్గం నుండి న్యాయం జరుగుతుందని నాకు నమ్మకంలేదు జైలులోవున్న వారికి రేషన్ సరిగాయివ్వరు. యిచ్చినది కొంచెమైనప్పటికి అది సరిగావుండదు. రాజమండ్రి జైలులో మేము యమయాతనలు పడ్డాము. అక్కడున్నటువంటి నల్లులు మనుషులను తిని వేస్తాయి, జైలర్సుకు ఫలానా ఇబ్బవుందని చెప్పడానికి కష్టమౌతుంది. కలుగ చేసిన సౌకర్యాలులేవు. కాని బడ్జెట్‌లోవున్నట్లు ఆదర్శప్రాయంగాలేదు. ఒక చిన్న విషయం చెప్పాలనుకొంటున్నాను. You may be knowing the novel written by Charles Dickens Oliver Twist wherein with a great preparation that one single boy raised and spoke that 'I want more and was punished. ఆలివరుటిస్టు అయినా అడిగాడేమోగాని అక్కడ వున్నటువంటి జైలర్సును అడిగితే చాతలుతప్పవు విశాఖపట్టణంలోని ఉదంతాలు చూశాము Two lives were taken away, but who was to be held responsible? జైలులోవున్నవారు జైలర్సుపై తిరుగుబాటుచేశారని చెప్పారు ఇక్కడున్నటువంటి మంత్రిగారువెళ్లి పరిశీలనచేశారా అని అడుగుతున్నాను ప్రస్తుతం జైలులోవున్న వారిని ఎలా treat చేయాలనే విషయంగాని, వారి హక్కులేమిటో తెలిపే Jail Code గానిలేదు, వున్న జైల్ కోడ్ యమధర్మ రాజు కాలంనాటిది ఒక నూతన జైలు కోడను తయారుచేయాలి. The Code should deal with the rights of prisoners, the conditions of prisoners, the food to be given and various other things అవన్నీ implement చేస్తూ ఒక కొత్త జైల్‌కోడ్ తీసుకొనివచ్చి దానిని త్వరలో అమలులోకి తీసుకురావాలని మనవిచేస్తున్నాను దాని నిమిత్తం మీరు మాత్రం కూర్చుని ఆలోచనచేసే అవసరంలేదు. Most of the experienced members, in the present circumstances, are on this side of the House and not on the other side అందరినీ తీసుకొని ఆలోచన చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. అది కాకుండా మరొక proposal వుంది. All the sub-jails to be handed over to the Judicial Department. అది మాత్రం చాలా అధ్వాన్నం. ఈ Jailsను Judicial officials క్రింద వుంచాలని మనవి చేస్తున్నాను.

श्रीमती जे. ईश्वरी बाई —अध्यक्ष महोदय, जेल के मिनिस्टर साहब ने जो डिमैंड पेश किया है उसमें उन्होने औरतो पर कोओी रोशनी नही डाली है। जेलो में औरतें भी रहती हैं। मैं कहूगी कि उनके लिये अलग जेल होने चाहिये। जहा उनको इंडस्ट्रीज और छोटे छोटे काम सिखाये जाये। ताकि उस वातावरण से निकल कर बाहिर आने के बाद वे कुछ काम कर सकें। यह बताया गया है कि जेल मे कैदियो को कओी काम सिखाये जा रहे हैं लेकिन इस बात को अमल में भी लाना चाहिये। सिर्फ लिप सिंपेथी बताने से कुछ लाभ नहीं। उन्हें वह काम सीखने के बाद सर्टिफिकेट भी देना चाहिये ताकि वह जेल काटने के बाद बाहेर आकर अपनी गलतियों को भूल कर इनसान बनकर अपना जीवन गुजारना चाहे तो अपने सीखे हुए हुनर से फायदा उठा सके। मैं यह नहीं

कहूगा कि कैदियो को सजा न दी जाये। उनको सजा दीजिये। लेकिन उनको साथ ही अच्छा इनसान भी बनाइये।

पोलिटिकल लीडर्स जेल जाते है तो वह चोरी डाका या कत्ल करके तो जेल नही जाते। किसी प्रिन्सपल पर और जनता के लिए लडकर जेल जाते है। लेकिन अफसोस की बात है कि उनके साथ अच्छा सुलूक नही किया जाता। एक एक कमरे मे ५, ५ कैदियो को ठोसा जाता है। मै कहू कि उनके साथ 'ए' क्लास कैदियो का सुलूक किया जाना चाहिए। उन्हे न्यूज पेपर्स दिये जायें। उनके लिये क्लब और लाइब्रेरी हो। उनसे मिलने के लिये विजिटर्स को आधे घटे का मौका दिया जाये ताकि उन लोगो का जी बहले। यह सोचने की बात है कि जब पोलिटिकल लीडर्स के साथ जेल में बुरा सुलूक होता है तो जो लोग चोरी या कत्ल करके जेल जाते है उनपर क्या जुल्म नही होता होगा। शाताराज डाइरेक्टर ने जेलर्स के बारे मे एक फिल्म बनाया था जिसको शायद मत्री साहेब ने भी देखा होगा उसमे उन्हो ने बताया था कि कैदियो को किस तरह इनसान बनाना चाहिये। उसी तरह से मै भी चाहती हू कि जो इनसान पेट से मजबूर होकर या कुछ और हालात से मजबूर होकर कोअी गलती कर बैठते हैं तो जैल में उन्हे सुधारना चाहिये, उन्हे इनसान बनाने के लिये जैलो में उसी तरह से तबदीली लाना चाहिये।

यह बताया गया है कि हमारे पास ओपन एर जेल्स भी है एक सेंट्रल जैल है। एक जेल सिकद्राबाद मे भी है। यह १९०५ में उस वक्त बना था जब कि वहा जगल था। लेकिन अब हालत यह है कि उस जैल के आस पास और आमने सामने काफी मकानात बन गये है और गुनजान आबादी आबाद होगई है। अैसी सूरत मे वहा जेल का रहना नामुनासिब है। क्यो कि वहा से कैदियो को हथकडी डालकर लेजाया जाता है उनको मारते पीटते है, कभी कोअी कैदी भाग जाता है। यह सब तमाशे वहां होते रहते हैं। इनको देखकर आस पास रहने वाले बच्चे अपने मा बाप से पूछते हैं कि यह क्या है तो उनको समझाना ही पडता है। इससे उनपर बुरा असर पडता है। वे भी वैसे ही बनसकते हैं। इसलिये इस जेल को वहा से हटा देना चाहिये। आप कहेंगे कि फिर इस जेल को कहा ले जायें और फिर इस जेल का क्या करे। मै कहूगी कि कनटोनमेंट एरिया में काफी जगह है। वहा आप इस जेल को रख सकते हैं या हैदराबाद सेंट्रल जेल में जगह करके रख सकते हैं। दूसरी बात यह कि सिकद्राबाद में विमेंस कालेज नहीं है और वहा इसकी बडी माग है। यह जेल हटजाने के बाद आप वहा सिकद्राबाद के लिये विमंस कालेज कायम कर सकते हैं। हमारे पास एक है। विमंस कालेज कोठी में है। और कई लडकिया अजला से आती हैं। सबको यहा जगह नहीं मिलती। एक नया कालेज बनाये तो ७०, ८० लाख रूपये खर्च हो जाते हैं। अगर यह बनी बनायी जगह मिल जाये जिसके साथ २० एकड जमीन भी है तो यह मसला आसानी से हल हो जाता है। मै मिनिस्टर साहब से कहूगा कि वह खुद वहा जाकर देखें और मैं ने जो सजेशन दिया है उस पर बिचार करके वहां से जेल को हटा कर उसकी जगह वमेंस कालेज कायम किया जाये तो बहुत अच्छा होगा।

मैं एक बार फिर कहूंगी कि जेल में पोलिटिकल लीडर्स के साथ अच्छा सुलूक किया जाये और आप कैदियों को बेहतर इनसान बनाने की कोशिश कीजिये तो बेहतर होगा ।

आपने जो समय दिया है उसके लिये लाख लाख शुक्रिया अदा करती हूं ।

శ్రీ ఎ. రామారావు (విజయనగరం) — అధ్యక్షా; మొట్టమొదట ఈ Demand మీద చెప్పేముందు ఈ jails గురించి నేను చెప్పేదానికంటే అధికారములో ఉన్నటువంటి Congress వారికి ఎక్కువ అనుభవాలు తెలుసు ఎందుచేతనంటే, వారు బాగా అనుభవించినటువంటివారు దాని తాలూకు ఏమిచెప్పినా వెంటనే అర్థం చేసుకొంటారని నేను ఆశిస్తున్నాను అక్కడ జరిగినటువంటి విషయాలు గురించి ఆహారం గురించి చాలామంది చెప్పారు మిగతా విషయాలగురించి, ఎవరైతె ఒక Ring Master గా గాని లేకపోతె ఒక పది మంది మీద అధికారము చెలాయించేటటువంటివారిగా గాని, వారి చేతిలో ఆ groups ఎక్కువగా ఉంటాయి, అక్కడ కావలసినటువంటి వస్తువులు-నేను ప్రత్యక్షంగా చూసినటువంటి విషయాలు-గంజాయి వగైరా మత్తు పదార్థాలుకూడా ఆ jailors wards వాళ్లద్వారా తెప్పించుకొని అక్కడ దానిని స్వేచ్ఛగా అనుభవించడంకూడా అవకాశంగా జరుగుతుంది. ఇంకొకటి ఏమిటంటే, వాళ్లకు ఒక బీడి ఇచ్చినట్లయితే, అతడు నానా చాకరీ చేస్తాడు, బట్టలు ఉతకడం, కాళ్లు పట్టడం, తల పత్తడం, అవన్నికూడా చేసేటటువంటి నీచస్థితికి వాళ్లు పాల్పడుతారు, కారణం ఏమిటంటే, వారికి ఒక బీడి దొరికినట్లయితే వాళ్లకు ఎంతో భ్రాంతి తీరేటట్లుగా వాళ్లు అక్కడ ప్రవర్తించడానికి అవకాశం ఉంటుంది ఇకపోతే ఈ మలమూత్రములు గురించి చెప్పారు మన సభ్యులు అది నిజంగా చూసినట్లయితే నరకముకంటె ఇంకా చాల అధ్వాన్నంగా ఉంటుంది ఒక చట్టి లాంటిది ఇస్తారు అందులో 40 మందిని, 50 మందిని ఒక cells లో ఉంచుతారు. రాత్రి తెల్లవార్లుకూడా అందులోనే సమస్తము అనుభవించవలసి యుంటుంది ఇది చాలా విచారించవలసినటువంటి విషయము తరువాత ఖర్చు గురించి, ఈ కూరలు వగైరాలు పండించినదాంట్లో కొంత లాభము వస్తుంది లక్ష, 80 వేలు అని అంకెవరో ఇచ్చారు. అది గనుక చూచినట్లయితే, ఇంక దానికి 4 రెట్లుకూడా రావడానికి అవకాశం ఉన్నది. అక్కడ పండించే వాటిలో, ఎక్కువ భాగము ఆ జైలులో ఉన్నటువంటి నౌకరీ చేసేటటువంటి జమాదార్లుగాని, అధికారులుగాని, వీళ్ల వినియోగము జరుగుతుంది. ఆ విషయంలో బాగా కట్టుదిట్టాలు చేసినట్లయితే ఎక్కువ డబ్బు మిగలడానికి అవకాశం ఉన్నది, ఇకవారిని హింసించడం చూచినట్లయితే, ఆ జైలులో ఉన్నటువంటి wards, వాళ్లకు ఎవరైతే ఇష్టము లేకపోతుందో వారిని ఎంత హింస చేస్తారంటె, వాళ్ల belt తీసుకొని, ఆ belt buckle తో తిప్పి తిప్పి కొడుతూఉంటె చూచేవారికి ఎంత బాధ అనిపిస్తుందో చెప్పడానికి సాధ్యంకాదు. ఎంతో బాధ అనిపిస్తుంది. అంత కఠినంగా ప్రవర్తిస్తారు. ఇక విద్యా బోధనగురించి ఒక అధికారిని ఎవరినో వేస్తారు. 3, 4 జైళ్లకు ఒక మనిషి నెలకో, నెలా 15 రోజులకో ఒకసారివచ్చి వీళ్లందరిని కూర్చోబెట్టి మంచిది

వాళ్లకు బోధ చేయడం అనేటటువంటి ఒక పద్ధతి ఉన్నది, కాని అది చెప్పేటప్పుడు ఈ మిగతా విషయాలు చెప్పకుండా ఇలాంటి విషయాలు చేసినట్లయితే, సమాజములో మీకు పేరు ప్రఖ్యాతులు ఉండవు, పొరబాటు చేశారు. ఇకమీదట మీరు అలాంటి పొరబాటు చేయవద్దు అంటూ అలాంటి బోధన వాళ్లకు చేయకుండా అక్కడకూడా ఈ రాజకీయాలకు సంబంధించిన వ్యవహారాలు ఎక్కువగా చెప్పడం జరుగుతూ ఉంటుంది తరువాత వారి పడకగురించి, వారికి ఏలాంటి supply ఉండదు ఒక నలుగురు స్వేచ్ఛగా తిరిగేటటువంటి cell లో ఇంచుమించు 40 మంది, 45 మందిని విడిచిపెడతారు. వాళ్లు అంటుపెంది దాంట్లో ఎలాపడు కొంటారో. ఎలా ఉంటారో, చూస్తే ఈ వేసవి కాలంలో చెప్పడానికి అలవికానటువంటి బాధలు పడుతూ ఉంటారు. తరువాత వ్యవసాయం గురించి. వారిచేత అన్ని పనులు చేయిస్తూ ఉంటారు. అన్ని సక్రమంగ జరుగుతాయి. ఆ పండినటువంటి వాటికి లెక్క ఉండదు. అది ఏమిచేస్తున్నారో తెలియదు ఇక చేతి వృత్తుల గురించి, కొన్ని ప్రత్యేకంగా పెట్టారు బట్టలు నేత అని, నవారు నేయడం, carpentery అని ఆలాంటి వస్తువులు చేయించడం జరుగుతుంది. ఆవి ఉదయం నుంచి సాయంత్రం వరకు తయారు చేయిస్తూ ఉంటారు అవి market లో గాని పైగా గాని అమ్మించినట్లయితే ఇప్పుడు వాళ్లు చెప్పినటువంటి రేటుకంటే, 4, 5 రెట్లు ఎక్కువ వస్తుంది. కాని ఆ చేసిన వస్తువులు అన్ని ఈ జైలుకు సంబంధించినటువంటి వాళ్లకు, వాళ్ల బంధువులకు వెళ్లుతాయిగాని నిజంగా సవ్యమైనటువంటి డబ్బు దానికి వసూలు కావడంలేదు. ఇంక ఈ ఖర్చు విషయమై ఒక రకంగా ఎవరినైనా ఏ కారణంచేతనైనా arrest చేసినప్పుడు నెలల తరబడి, 2 మాసముల వరకుకూడా ఏ విధమైన విచారణ లేకుండా వాళ్లను వట్టి దండుగగా పోషించడం జరుగుతుంది. ఎంత తక్కువగా వాళ్లకు పెట్టినప్పటికి. రోజుకు రూపాయ, రూపాయన్నరకు తక్కువ కానటువంటి పరిస్థితిలో, 200 మందిని, 300 మందిని 4, 5 మాసాలు అలాగు నేఉంచి ఏదో కోర్టుకు ఒక రోజున తీసుకురావడం, మళ్లీ వాయిదా వేయడము ఇలాగు ఇంచుమించు 4, 5 మాసాలుకూడా ఆ వ్యక్తులను అలాగే ఉంచడం జరుగుతుంది, దానివల్ల జైలుకు చాలా expenditure అవుతూ ఉంటుంది. ఏదో సత్యాగ్రహం చేసినప్పుడు లేక ఇంకొకరకంగా గాని దానికి పెద్ద arguments అక్కరలేదు, దానికి పెద్ద రుజువు. సాక్ష్యాలు అక్కరలేదు అలాంటి వాటిలో, ఆ Magistrate వారిని ఫలానిది చేశారా అని అడగడం చేశామని వారు చెప్పడం, వెంటనే ఆతనికి ఫలానా శిక్ష విధించి వెంటనే ఆ case dispose of చేసినట్లయితే, నెలకు ఇంచుమించు 2000 లేక 2500 వరకు వీళ్లపైన ఖర్చులు మిగలవచ్చు అందుచేత, ఇవన్నీచూచి సరియైనటువంటి మార్గంలో పెట్టడానికి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుందని నా నమ్మకము. అందులో వీళ్లతో చాకరీ చేయించేటప్పుడు, మానవులుగా వాళ్లను ఉద్దేశించరు, కేవలం జంతువులుగా చూస్తారు. వాళ్లకు ఇచ్చేటటువంటి తిండిచూస్తే 12 గంటలు అయ్యేటప్పటికి, ఏదో ఇస్తారు. సాయంత్రం అయ్యేటప్పటికి something గంజిలాంటిది పోస్తారు, అదైనా ఎలాంటిది అంటే, వాళ్లు దాన్నిగురించి ఎంత చెప్పినా, ఏమిచెప్పినా, లెక్కచేయరు. ఇప్పుడు ఒక మిత్రుడు చెప్తున్నప్పుడు జైలులో మంచి సదుపాయాలు ఉన్నాయి,

అన్నీ సక్రమంగా జరుగుతున్నాయని, ప్రభుత్వము ఇచ్చినటువంటి రిపోర్టుబట్టి ఒకటి మనకు దృష్టాంతము ఉన్నది. విశాఖపట్నంలో మొన్న జరిగినటువంటి కాల్పులలో, అన్ని సదుపాయాలు ఉన్నప్పుడు, వాళ్లు ఎందుకు తిరుగుబాటు చేస్తారు, ఎందుకు వీళ్లు fire open చేయవలసియుంటుంది, మనుష్యులు చనిపోవడం కూడా ఎందుకు తటస్థించిందో, దాన్ని బట్టి ప్రభుత్వ విధానము ఏ విధంగా ఉన్నదో స్పష్టంగా కనపడుతుంది నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు నమస్కారములు,

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య —అధ్యక్షా, మనరాష్ట్రంలో జైల్సుకు integrated rules వచ్చాయి అవి ఇదివరకు తెలంగాణాకు వేరుగాపున్నవి ఆంధ్రకు వేరుగావున్నవి Integrated Act వచ్చినతరువాత రెండూ కలిపారు కాని వాటికి సంబంధించినంతవరకు తెలంగాణా యేరియాలో ఉన్నరూల్సు, ఆంధ్ర ఏరియాకు అప్లయి జరగడంలేదు ఈ విషయం మేము ఎప్పుడుతెచ్చినా, ఎక్కడైతే డబ్బుపరిస్థితి అనుకూలంగా ఉంటుందో అక్కడ చేస్తాముగా డబ్బులేకపోతే చేయలేము అంటున్నారు అట్లాకాకుండ తెలంగాణా ఏరియాలో ఉన్న కండిషన్సు ఆంధ్రప్రాంతంలో కూడ అమలుజరపాలి Premature release కు application ఆయా జిల్లాలకు పంపుతారు అవి మళ్లీ అక్కడనుంచివచ్చేటప్పటికి చాలా టైము పట్టుతోంది, 1, 2 సంవత్సరాలకు కూడ రాకుండా అప్లికేషన్సు పోలీసువారి చేతుల్లో ఆయాస్టేజెస్‌లో నిలబడిపోతున్నవి ఆ అప్లికేషన్సుకు రెండు మూడు మాసాలలో రిప్లయి రావాలని టైములిమిట్ పెట్టాలి. దీర్ఘ కాలం తీసుకుంటే premature release ఉద్దేశమే fail అవుతుంది ఒకవేళ remarks bad గా తీసుకుంటే జైలులో ఉన్న convict కు communicate చేయాలి. అప్పుడు ఏవిధంగా అతడు behaviour మార్చుకోవాలో తెలుసుకొని నడుచుకుంటే ప్రవర్తనలో మార్పురావచ్చును సెంట్రల్ జైల్సుకు M.L.A యింకాదానికి సంబంధించిన పెద్దవారు వెళ్లి చూడడానికి పర్మిషన్ ఇవ్వడంలేదు. శాసన సభ్యులం ఇక్కడ శాసనాలు తయారుచేస్తున్నాము జైల్సులో ఉండే వారి మంచి చెడ్డలు చర్చించేవేదిక ఇక్కడ కాని శాసన సభ్యులం జైళ్లలో పరిస్థితులు తెలుసుకొనుటకు వెళ్లితే C I D లు follow అయిన సంఘటనలు ఉన్నవి. జైల్సులో పరిస్థితులు చూసివచ్చుటకు M L A కు విధిగా పర్మిషన్ యిచ్చే వీలు కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను జైలాఫీసరు సబ్‌జైల్సు తనిఖీ చేస్తారు జైలాఫీసరుకు వీళ్లు ఏదైనా చెప్పుకొనడానికి భయపడుతారు. తంతాడో, లేక అన్నంలో కోతకోస్తాడో అనే భయం ఉంది Judicial officers ఇప్పుడు first class magistrates ఉన్నారు. వారు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ జైలులో సదుపాయాలు, వైద్యవిషయాలు అవి చెప్పుకొనుటకు వీలుగా ఉండాలి కాని జైలు ఆఫీసర్సుకు అప్లికేషన్సు ఇవ్వాలంటే కష్టం రాజమండ్రిలో, విశాఖపట్టణం జైలులో జరిగిన ఉదంతాలు మనకు తెలుసు. ఇంత జరిగిన తరువాతకూడ ఆ పద్ధతి మార్చకపోతేకష్టం. కనుక అటువంటి పర్యవేక్షణ, ఆ జైలులో లేకుండా చేయాలి Parole గురించి ఉన్నది. Parole మీద

పోయివచ్చినతరువాత అతడు ఆ term మళ్ళీచేయాలి. లేదా good behaviour అనివస్తే commute అవుతుంది బిడ్డపెళ్లి జరుగుతుంటేనో లేక ఏదైనా ప్రమాదపరిస్థితులు వస్తేనో prole మీద పోతాడు. లేక ఏదైనా documentary లో evidence కావలసివచ్చినప్పుడు విధిగా వదిలిపెట్టాలి. తనను గురించి ఒక కౌన్సెల్‌ను పెట్టుకోవాలన్నా పెరోల్ కండిషన్సు ఏమిఉన్నా మార్చి-అతను defence పెట్టుకొనుటకు వీలుకలుగజేయాలి అక్కడున్న convicts యొక్క ప్రవర్తనలో మార్పు తేవాలి అతనిని reform చేయాలంటే దానికి అనుకూలమైన పరిస్థితులు జైలులో కలుగజేయాలి వాళ్లు జైలునుంచి యింటికిపోయిన తరువాత స్వయంపోషకంగా బ్రతకగలిగే వృత్తులు జైలులో నేర్పాలి. హృదయ పరివర్తన చెందినా ఇంటివద్ద ఆర్థికపరిస్థితులుకూడ సరిగాఉండాలి లేనిచో బుద్ధి ఎలామారుతుందో చెప్పలేము. పెద్దపెద్ద శిక్షలు- 10 సంవత్సరాలు 5 సంవత్సరాలు, 2 సంవత్సరాలు అనుభవించి ఇంటికి వెళ్లేటప్పటికి స్వయంపోషకంగా బ్రతకగలిగే పరిస్థితి ఉండాలి. దానికి జైలులో వృత్తులు నేర్పాలి. weaving, mating, sewing ఇటువంటివి అతనికి అనుకూలమైనది నేర్చుకునే ఏర్పాటు ఉండాలి. ఖాదీ బోర్డుక్రిందిఉన్న పరిశ్రమలు జైల్లో పెట్టి వారు నేర్చుకునే ఏర్పాట్లు చేయాలి ఆ విధంగా ఖాదీబోర్డు ఉపయోగపడుతుంది. సెంట్రల్ ఖాదీబోర్డువారుకూడ అది సూచించియున్నారు అట్లాచేస్తే అక్కడ convicts లో హృదయ పరివర్తన రావచ్చును. వారి జీవితములో మార్పులు రావచ్చును వారివృత్తులు కొనసాగించుకొనుటకు ప్రభుత్వం చిన్నచిన్న మొత్తాలు అప్పుగా ఇచ్చే ఏర్పాటుకూడ చేయాలి చాలా కేసెస్‌లో 90% ఆర్థికవసతుల లోపమే కనబడుతుంది. కనుక ఇటువంటి ఏర్పాట్లు ప్రభుత్వంచేస్తే వారివరిస్థితులు మారి క్రొత్త వ్యక్తులుగా సమాజంలోకి వచ్చి మెలగగలరని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్ మహానంద—అధ్యక్షా, ఈజైళ్ళ డిమాండుపై చర్చ ముగిస్తూ మాట్లాడుతున్నాను. జైళ్లకు పోయినవారికి మానసికమైన పరివర్తన తీసుకవచ్చి వారు బయటకు వచ్చిన తర్వాత సామాన్య మానవులతోపాటు మన జీవితం బాగు చేసుకొని బ్రతకటానికి వీలైన మార్గాలు, వసతులు కలగజేస్తున్నారా అంటే, అటువంటి ప్రయత్నమేమి కనుపించలేదు. ఏదో తప్పుచేశాడు, జైళ్లలో నాలుగు గోడలమధ్య ఉన్నాడు, కూడు వేస్తున్నాము; —అవే స్థితిలో చూస్తున్నారేగాని ఆనాడు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వకాలంలో జైళ్లలో ఉండి బాధ అనుభవించి, యీ నాడు ప్రభుత్వంలో వున్న పెద్దలు ఆ నాడు వారు జైళ్లలో అనుభవించిన దుర్భర పరిస్థితిని విస్మరించారని తోస్తుంది. నేను కూడ రెండు సార్లు జైలులో ఉన్నాను. అక్కడ జరిగిన సంఘటనలు, పరిస్థితులు ఒకసారి నెమరుకు తెచ్చుకొంటే — యీ జైళ్లు నిజంగా మానవ మాత్రులు ఉండదగిన స్థానములేనా అని తోచకపోదు. తప్పుచేస్తే యమధర్మరాజు అది చేస్తాడు, ఇది చేస్తాడు అని వింటాముగాని- ఈ జైళ్లలో కొత్త యమధర్మరాజు పరిపాలన-ఉన్నదా ఏమిటీ అని తోచకపోదు. ఈ బడ్జెట్‌లో జైళ్లలో ఉండే ఖైదీలకు సదుపాయాలు, వసతులు కల్పించటానికి ఏ మాత్రం డబ్బు ఎక్కువ

కేటాయించకపోగా, సిబ్బందిని ఉద్యోగులను పెంచటానికి ఎక్కువ కేటాయింపు చేశారు. 1966-67 లో యీ జైళ్లలో సిబ్బంది 868 అయితే 67-68 లో 873 అయినారు. ఒక ప్రక్క 10 పర్సెంట్ ప్రభుత్వ సిబ్బందిని ఇతర చోట్ల తగ్గిస్తూ, జైళ్లలో ఉండేవారిని బాధపెట్టటానికి, అవస్థపెట్టటానికి, వాళ్లు మనసు మార్చుకోటానికి వీల్లేకుండా చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఏర్పడినటువంటి సిబ్బందిని పెంచుకోవటంతప్పితే, ఖైదీలకు సదుపాయాలు కలుగజేయటానికి ప్రభుత్వం ఒక కానీ ఖర్చుపెట్టటంలేదు ఈనాడు జైళ్లు కాన్సన్‌ట్రేషన్ కేంప్సుగా ఉన్నవి. వెలుతురు, గాలి బాగా వచ్చి జైళ్లలో ఉన్నవారి ఆరోగ్యానికి భంగకరంలేని పరిస్తితులు జైళ్లలో కల్పించటానికి ప్రభుత్వం ఏమీ కృషిచేయటం లేదు. జైళ్లలో ఖైదీలు రాత్రిపూట యూరిన్ పాస్ చేసుకోవాలన్నా, ఎంత ఘోరంగా, ఎంత నికృష్టంగా, ఉన్నదో చెప్పలేము. ఇక్కడ గుడిసెల్లో, స్లమ్‌ఏరియాల్లో ఉన్నటువంటివాళ్లు — పాకీవాళ్లు - కూడ జీవించనటువంటి నికృష్టమైన, హీనమైన, హేయమైన, మానవమాత్రులు అనుభవించటానికి వీల్లేనటువంటి — మన ఎంగిలిఆకులు తిని నాకి పారేసే కుక్కలవంటి దుర్భర జీవితం యీనాడు జైళ్లలో కనబడుతున్నది జైళ్లకు సంబంధించిన సిబ్బంది పెంచారుగాని, జైళ్ల సంఖ్య పెంచలేదు. 1966—67 లో 80 మంది ఉంటే '67—68 లో 104 కు పెంచారు. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్స్‌ను 98 నుంచి నూరుమందికి పెంచారు. ప్రభుత్వపరిపాలనా నిర్వహణను ఏర్పాటుచేసుకొనుటకో, లేక వారి ఇష్టం వచ్చినవారికి ఉద్యోగాలు కల్పించటానికో ఉద్యోగుల సంఖ్య పెంచుతున్నారు. కాని, ఏదో మనసు ప్రవృత్తివల్లకాని, ఆకస్మికంగా ఆనాడు వచ్చిన ఉద్రేకంవల్లగాని, పొరపాటువల్లగాని, చేసిన తప్పుకు జైలుకు వచ్చిన వారిని ప్రభుత్వం చాలా నీచంగా, హేయంగా, చూస్తోంది నిజంగా ప్రభుత్వం తల్లితండ్రితో సమానమైనది. ఒక తండ్రికి కొడుకులలో ఒకరు మంచివారు, ఒకరు చెడువారు అయినా, అందరిని సమానంగా మంచి దృష్టితో చూసి, చెడువాని మనసు ప్రవృత్తిని మార్చటానికి ప్రయత్నించి, వాడు సంఘంలో అత్యున్నతమైన స్థానాన్ని పొందడానికి తగు ప్రయత్నం ఆ తల్లిదండ్రులు చేస్తారు. అట్లాగే అన్నిరకాలకు, అన్ని తెగలకు. అన్ని జాతులకు సంబందించిన ప్రభుత్వం యీ జైలుకుపోయే తెగకు - తల్లిదండ్రులవలె — సదుపాయాలు కలుగజేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. వారు జైళ్లనుండి బయటకు రాగానే సంఘంలో బాగుపడటానికి, తమ బ్రతుకు బ్రతకటానికి తగు అవకాశాలు కల్పించటానికి అవసరమైన సంస్కరణలు యీ జైళ్లలో ప్రభుత్వం తీసుకు వస్తారా అంటే లేదు. పూర్వం ఇంగ్లీషువారు -- మనకు స్వరాజ్యం కావాలి, న్యాయం ధర్మం కావాలని, మీ పరిపాలన మీ దోపిడి విధానం పోవాలని మనం చెప్పినదానికి మనలను శిక్షించటంకోసం, బాధపెట్టటంకోసం అవస్థపెట్టటంకోసం టీజ్ చేయటంకోసం ఏర్పాటుచేసిన చట్టమే, ఆ జైలురూల్సుయే ఇపుడు స్వతంత్రం వచ్చినతర్వాతకూడ మన దేశంలో ఉన్నది. ఇతర దేశాలలో మన దేశ సంస్కృతికి చాలా విలువ ఉన్నదని మనం అనుకొంటున్న పరిస్థితిలో-జైళ్లలో ఉండేవారిని (మన తోటి సోదరులుగా ఉన్నవారిని) బాధపెట్టట్లు

అవస్థపెట్టేటట్లు, వారు నికృష్టమైన జీవితం గడిపేటట్లుగా చూడటమేనా మన ధ్యేయం, ధర్మం అని అడుగుతున్నాను. అది కాదని నేను మనవిచేస్తున్నాను ఇది రామరాజ్యమని చెబుతున్నాను. గాంధీగారు ఇచ్చిన సలహాప్రకారం రామరాజ్యంలో ఇట్లాంటి అన్యాయాలకు అక్రమాలకు తావులేకుండా చేయాలని కోరుతున్నాను రాజకీయ ఖైదీలకు యీ క్లాసెస్ అన్నది ఎందుకు? డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా రూలు క్రింద వారిని బంధించినప్పుడు-- అలాంటి దానితో ఆయనకు రెండు రూపాయలా, 3 రు. లా 4 రు. లా అనే విచక్షణ ఉండకూడదని మనవిచేస్తున్నాను ఇక క్రిమినల్ ఖైదీలకు సంబంధించి చాలా ఘోరమైన పరిస్థితులు ఉన్నవి నిజంగా జైళ్లలో జిల్లా జైళ్లలో, సబ్ జైళ్లలో--వారు ఏదన్నా మనుష్యులుగా ఉండటానికి అవకాశం ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. జైళ్ల సంఖ్య పెరగలేదు. గవర్నమెంట్ ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్టుప్రకారం చూస్తే కొన్ని వేలమంది శిక్షలు పొందినట్లు ఉన్నారు కాని జైళ్లలో అంత వసతి లేకుండా ఉంది. ఒక స్కూల్‌లో ఒక క్లాసులో ఇంత మందిమాత్రమే కూర్చోటానికి అవకాశం ఉంది; ఇంత మందికి ఇంత స్పేస్ ఉండాలి అని నిర్ణయం చేసి, ఇట్లాంటి ఎకామడేషన్ లేకపోతే రికగ్నిషన్ ఇవ్వమని చెప్పే గవర్నమెంట్ వారు యీ నాడు హెచ్చు మందిని ఏదో రూపేణా యీ నేరాలద్వారా జైళ్లకు పంపించటానికి ప్రయత్నం చేసి, అక్కడ సరైనవసతి లేక-- నాలుగు గోడలమధ్య - బ్లాక్ హోల్ ఆఫ్ కలకత్తా మాదిరి వారిని కుక్కితే వారి జీవితం ఏమిటన్నది అర్థం చేసుకోవాలి. ఈ నాడు విజిటర్స్ అని పెట్టారు. నేనుకూడ విజిటర్ నే. అక్కడకు పోగానే ఒక పోలీసుఆయనో, ఒక సబ్ ఇన్స్పెక్టరో నా వెంబడి వచ్చిఉంటాడు ఆ జైలులో ఉన్నవాడు - తనను తన్నినారనో, కొట్టినారనో, బాధపెట్టినారనో అక్రమంగా పనులు చేయించుకొన్నారనో, తిండి సరిగా పెట్టలేదనో, ఆ జైలు అధికారుల గుట్టు బయట పెడతారేమోనని భయంతో, ఆ ఉద్యోగులు వచ్చి వెనకకు మళ్లీ తాబేదారుగా నిలబడుతారు. అతడిని చూచి ఆ ఖైదీ భయపడి- మరు రోజు తన్నులు తినవలసి వస్తుందేమో -- కొరడా దెబ్బలు తినవలసి వస్తుందేమో, బూట్ కాలు దెబ్బలు తినవలసి వస్తుందేమో, లేక తిండిలో సగానికి సగం తగ్గించి పెడతారేమోనని భయంతో వాడు ఏమీ చెప్పుకోలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది ఎందుకు యీ విధా సిస్టమ్ అని మనవిచేస్తున్నాను. సబ్ జైళ్లు ఉన్నచోట్ల — స్థానికంగా ఆ గ్రామాలకు సంబంధించిన పెద్దలతో ఒక కమిటీగా ఏర్పాటుచేసి, వారు అపుడపుడు తనిఖీ చేసి, ఖైదీల ఆరోగ్యం విషయంలో, అన్నం విషయంలో, వదుపాయాల విషయంలో వారంత వారుగానే -- ఉద్యోగుల యొక్క ప్రెత్తనం లేకుండా, ఉద్యోగులయొక్క సి. ఐ. డి లుగా లేకుండా విచారణ చేసి వారి సలహా తీసుకొని, ఆ విషయం ప్రభుత్వానికి, దగ్గరఉన్న పెద్ద అధికారికి ఇంప్లిమెంట్ చేయుటానికి పంపించే అవకాశం ఉండాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఖైదీలకు ప్రభుత్వ డాక్టర్ ఉంటే కొంత చిక్కుఉన్నది వారికి పాలు ఇవ్వాలంటే, రొట్టె ఇవ్వాలంటే — సగం అక్కడకు పోతున్నాయి. ఖైదీలకు ఇచ్చే రేషన్‌లో సగం

జైలుకు సంబంధించిన అధికారులకు పోవటంవల్ల నష్టం కలుగుతున్నది. మనం ఇక్కడ రేషన్ పెట్టినా—చాలకపోతే తినటానికి బయట నాలుగు హోటల్స్ ఉన్నవి అక్కడకుపోయి తింటున్నాం. మన జీవితంలో మన రక్తంలో ఉన్న కణాలు నిల్పుకోటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. కాని జైళ్లలో వారికి దిక్కు ఎవరు? వాడికి అబ్బ, అమ్మ ఎవరు? అబ్బ, అమ్మ గవర్నమెంటే కదా ఉద్యోగస్తులద్వారా, డాక్టర్స్‌ద్వారా ఇట్లాంటి అక్రమాలు జరగకుండా ఉండటానికి స్థానికంగా ఉండే ప్రయివేట్ డాక్టర్‌నుకూడ అక్కడకు పోయివచ్చే ఏర్పాటు చేయించాలి. ఈనాడు జైలులో ఉన్నంతమాత్రమున ఇహ వాడు పనికి రాడని లెక్క వేసుకోటానికి వీలులేదు. ఒక పిల్లవాడు నడవలేనివాడు ఉంటే, వేలుపట్టించో, మూడుకాళ్ల చక్రంబండి ఇచ్చో, నడిపించటానికి తల్లితండ్రి ప్రయత్నం చేస్తారు. జైలులో ఉన్నవారి మానసిక ప్రవృత్తి బాగుచేయాలంటే జైళ్లలో కొన్నిచోట్ల చదువుచెప్పే సదుపాయం చేశామన్నారు అటువంటి ఏర్పాట్లు ఇంకా విస్తృతంగా చేయాలి వారికి చదువుకోటానికి పుస్తకాలు ఏర్పాటు చేయాలి రామకృష్ణా మిషన్‌కు సంబంధించినవారు - ఈనాడు ఫిలాంత్రఫీ దృష్టితో పనిచేసేవారందరు — వారానికి రెండుసార్లు జైలుకు వెళ్లి ఆ ఖైదీలకు వివిధ కార్యక్రమాలమీద వారి మనస్సు మార్చటానికి, లేదా, వారివారి మతానికి సంబంధించిన దైవభక్తిని ప్రేరేపించడానికి. వారు జైలు నుండి బయటకు వచ్చినతరువాత సత్‌ప్రవర్తన సత్‌బుద్ధికలిగి వారు నీతియుతమైన పౌరులుగా జీవించటానికి అవకాశం ఉండే విధానాన్ని ఏర్పాటుచేయాలి. వారి మానసిక వికాసానికి కృషి చేయాలి. ఇవాళ ఏ ఒకటి రెండు పెద్ద జైళ్ళలోనో రేడియోలు ఉన్నవి అట్లాకాకుండా ప్రతి జైలులో రేడియో యేర్పాటు చేయటం చాలా మంచిది. స్వరాజ్యం వచ్చిన తర్వాత, ప్రజా ప్రతినిధులతోకూడిన గవర్నమెంటులో కూడా రాజమండ్రి, విశాఖపట్నంలో జైళ్ళలో ఉన్నవారు కాళ్ళుచేతులు కట్టివేయబడిన వారుగా ఉండి-తమ కష్టాలు ఎవరితో చెప్పుకోటానికి అవకాశం లేకుండా ఉంది అక్కడకు పత్రికావిలేఖరులను రానివ్వరు, బంధువులను రానివ్వరు. అక్కడ కాల్పులు జరిగి, మీ ఉద్యోగస్తులు అక్రమంగా, అమానుషంగా ప్రవర్తిస్తుంటే, ఇది నిజంగా ప్రజాప్రతినిధులచేత పరిపాలింపబడే ప్రభుత్వమని మనం చెప్పుకోటానికి కూడా చాలా సిగ్గుపడవలసివస్తుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను ఇది చాలా దారుణం వారితప్పు ఏదైనావుంటే కోర్టులో పెట్టి విచారణ చేయాలికాని, అలా చేయకుండా మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు వారిని జైలులో పెట్టి, ఆ తప్పుచేశారు యీ తప్పుచేశారు అనే దానిమీద వారిపైన కాల్పులు జరిపి, దారుణమైన హింసాకాండకు పూనుకొంటే, నిజంగా ఇంతకంటె బ్రిటిష్‌గవర్నమెంటు మేలుకాదా అని మనవి చేస్తున్నాను. వారు ఆనాడు చిన్నచిన్న కష్టాలు కలిగిస్తేనే మనం అంతా ఎలుగెత్తి చెప్పాము. ఆ జైలర్‌మీద ఎన్నోసార్లు చెప్పాము. అతను ఎక్కడకు పోయినా—అదేమి పాపకర్మమోగాని —- ప్రతిచోట రావణాసురుని కన్నా ఎక్కువగాకొత్త- రావణాసురునివలె వ్యవహరించారు అనేది ఇంతమంది సభ్యులు మనవిచేసినా- యీ ప్రభుత్వం అలాంటివాడిని మేము ఏదో సస్పెండ్

చేశాము, లేదా ఒక ఇంక్రిమెంటు తగ్గించాము; అంతే అది ధర్మమా ? ఒక మనిషి యొక్క ప్రాణంపోతే వాడిపైన ఆధారపడే కుటుంబానికి యీనాడు గవర్నమెంటు ఏదైనా కాంపెన్సేషన్ ఇచ్చారా అని అడుగుతున్నాను. ఏదన్నా లారీ యాక్సిడెంటు జరిగితే, యీనాడు కాంపెన్సేషన్ యాక్టు ప్రకారం వారు కోర్టుకుపోయి అడగటానికి హక్కు ఉంది ఈనాడు గవర్నమెంటు తన ఉద్యోగస్థునియొక్క ప్రవర్తనద్వారా ఒక ప్రాణాన్ని పోగొడితే, వాడి కుటుంబ జీవనాధారానికి ఏదైనా నష్టపరిహారం ఇచ్చే ఆలోచన ఉన్నదా ? అతని పిల్లలు గోడు గోడుమని ఏడుస్తుంటే, వారి గతి ఏమి కావాలని అడుగుతున్నాను. పెరోల్ విషయంలో చాలా చిక్కులు వస్తున్నవి స్థానికంగా ఉన్నటువంటి రాజకీయ మురా తగాదాలు ప్రవేశించి పెరోల్ ఇవ్వకుండా చాలామంది ప్రయత్నం చేస్తున్నారు ఒకవేళ వచ్చినా, తర్వాత సక్రమంగా ఉపయోగించే అవకాశం లేకుండా చేస్తున్నారు అందుచేత వాటికి సంబంధించిన రూల్సుమార్చి న్యాయంగా ఏ ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం అతడిని పెరోల్ మీద పంపిస్తుందో, అది సక్రమంగా అమలుజరిగే పరిస్థితి ఏర్పాటుచేయాలి జైళ్ళలో కొన్ని పరిశ్రమలు పెట్టామన్నారు. సంతోషమే అయితే ఇంకా ఎక్కువ పెట్టి, ఆ ఇండస్ట్రీస్‌లో వారికి అనుభవం కలిగించేటట్లు చేసి, వారు బయటకు వచ్చిన తర్వాత వారు తమ కుటుంబాన్ని పోషించుకొనే అవకాశం కలుగజేయాలి. పేదవారు, మధ్య తరగతి వారు మాత్రమే జైళ్ళకు పోతున్నారు. కాని డబ్బుగలవారు ఏదైనా తప్పు చేసినా—అసలు ఆ నేరం బయటకు రావటంలేదు. విచారించిన దిక్కులేదు. వాళ్ళకు జైలు శిక్ష లేదు. ఒకవేళ జైలుశిక్ష అయినా- ఆయనకు సివిల్ జైలట, అక్కడ పరుపులు, ఫేన్ అన్ని సౌకర్యాలు ఉంటాయి అట్లాంటి సివిల్ జైలువల్ల ఆయనకు బాధ ఏమి ఉన్నది ? ఈ చిన్నచిన్న జైళ్ళలో ఎవరైతే నికృష్ట జీవితం, బాధ అనుభవిస్తున్నారో, వారు బయటకు వచ్చిన తర్వాత తమ జీవనం గడుపుకోటానికి ప్రభుత్వ పరిశ్రమలలో సహాయం కలిగేటట్లు చేయాలి. వారు బయటకు వచ్చిన తర్వాత వారికి ఖాదీబోర్డు ద్వారా స్మాల్ ఇండస్ట్రీస్ పెట్టుకోటానికి కొంత సబ్సిడీగాని గ్రాంట్సుగాని ఇచ్చే సదుపాయాలు కలుగజేయాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. జైళ్ళ యొక్క పరిపాలనకు సంబంధించి ఊరి కేదో పాఠం చదివినట్లుగా యిన్ని పెట్టాము, ఇన్ని చేశాము నాగార్జునసాగర్‌లో పని చేయిస్తున్నాము, Open Jail పెట్టాము అంటే దానివల్ల ప్రయోజనంలేదని మనవి చేస్తున్నాము. జైళ్ళకు సంబంధించి సమగ్రమైన సంస్కరణరావాలి. మనిషి యొక్క మానసిక ప్రవృత్తిని మార్చేదానికి ఏర్పాటు చేయాలి. అట్లా చేస్తేనే జైళ్ళ సంఖ్య తగ్గుతుంది. గవర్నమెంటుకు రామరాను ఖర్చు కూడ తగ్గుతుంది. అందువల్ల అది దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. అలా కాకుండా యింకో చోటు శిక్షేల ఎకరాలు తీసుకొని Open Jail పెడతాము యింకా నాలుగు జైళ్లు కట్టిస్తాము, జైళ్ళ పరిపాలన, Sub-Jails కూడ మా క్రిందనే తీసుకుంటాము అన్నందువల్ల ప్రయోజనంలేదు ఇవ్వాళ దీనిమీద లక్షలు పెట్టినా రేపు ప్రొద్దున లక్షలు కోట్లు దుబారా కాకుండా ప్రభుత్వానికి అనవసరంగా వ్యయం కాకుండా ఇప్పుడు వీళ్ళను సంస్కరించి బాగు పడేటటువంటి వారిగా చేసినట్లయితే ప్రభుత్వానికి యిలాటిది

లేకుండా పోతుంది రేపు ప్రొద్దున యి కెవడైనా తప్పు చేసినవాడికి కూడా యిలాటి ఉద్దేశ్యం కలుగకుండా వారి జీవన విధానాన్ని వాడు సరిదిద్దుకోడానికి, వారి యొక్క జీవితాన్ని సరిదిద్దుకొని మంచి మార్గాన నడుపుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తాడు కాబట్టి ఈ యొక్క పద్ధతి మార్చాలి జైళ్ళకుపోయే పద్ధతిని మార్చడానికి ఆర్థికంగా మనకు ఉండే స్థితి గతులన్నీ బాగుపడాలి వచ్చినవాడు అయినా రెండోసారి తప్పుచేసి రాకుండా వాడు మళ్ళీ బైటికిపోయి ఈ తప్పు చేస్తే అన్యాయము యిలాటి సదుపాయాలు ప్రభుత్వము వారు కల్పిస్తున్నారు అని ప్రభుత్వానికి కూడ మంచిపేరు వస్తుంది. జైళ్ళకుపోకుండా ఉండే ఏర్పాట్లు చేయడానికి ఎక్కువ సదుపాయములు కలిగించి, మంచి సంస్కరణలు తీసుకువచ్చి. జైలులోకి పోయినవాడు మంచి పౌరుడుగా బైటికి వచ్చేటట్లు చేయడంలో ఎప్పుడు కృతకృత్యులైతే అప్పుడు ప్రభుత్వానికి సార్థకత ఉంటుంది. కాని అలాకాకుండా గోడలకు సున్నం కొట్టించి యిటువంటివి చేయడంలో ప్రయోజనంలేదని మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశాన్ని యిచ్చినందుకు తమకు నమస్కారములు.

Sri Md. Ibrahim Ali – Mr Speaker, Sir, I have already enumerated in detail the several steps taken by the Department to rehabilitate and reform the prisoners confined in the several jails

Hon'ble Members have criticised that even after twenty years of independence no amenities and facilities have been provided in the jails and that the prisoners are subjected to inhuman treatment It has been suggested that Government should turn the jails into centres of education

I would like to point out for the information of the hon. Members that various amenities and facilities have been provided in the jails, and all this was only after the attainment of independence We have provided moral and religious lectures, we have introduced panchayat system in jails to enable the prisoners to manage their own affairs; we have opened canteens in the central jails, we have opened schools in jails and there has been supply of periodicals, newspapers and magazines, etc.

[At this stage, Sri G. Latchanna objected to the hon. Minister reading out a prepared matter].

Mr Deputy Speaker — Points which he has taken down, he can elaborate. He can elaborate the points, instead of reading them.

Sri Md Ibrahim Ali,— These are answers to the points raised. Regarding the fire in the Visakhapatnam jail, the Collector has been asked to expedite and he has promised that he will complete it within a period of one month.

Some hon. Members have criticised about the inferior quality of food given in the jails In this regard, I want to bring to the notice of the hon members that the panchayat system has been introduced in all the jails. Sarpanchas are elected among the prisoners themselves, they draw the rations; it is cooked in their presence, and is also distributed in their presence. After the introduction of

this system, I do not think there is any chance for misuse of the cereals etc

[Mr Speaker in the Chair]

Some of the hon Members have suggested that 'C' class should be abolished in the jails and only 'B' sh uld be retained In this regard, I will say that, as it is, the quality of food given in jails in 'C' class prisoners is on par with what the prisoners are getting outside If 'C' class should be abolished and 'B' class alone should be there, the question of finances is there Besides, actually when the prisoners go back, I am afraid, they will not be able to adjust themselves, after having enjoyed such delicious meals at the jail.

Mr. Speaker.- In that case, the prisoner may not like to go back home

Sri Md. Ibrahim Ali.- Sri Rajan observed in his speech that no breack-up of figures in respect of the lock-ups has been given. I have got a list; it is a very big list and if I am permitted, I will place it on the table of the House.

Sri K.Butchi Rayadu:-Point of order, Sir, democracy principle ప్రకారం సంఘం కోసం ఒకరు sacrify చేయాలి. ఆయన చేసితే మేము అర్థం చేసుకోలేక పోతున్నాము. కాబట్టి democracy principle ప్రకారం మా అందరి యొక్క అనుకూలం కోసం ఆయన change చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

Sri Md. Ibrahim Ali - Regarding over-crowding in the jails, I would like to bring to the notice of the hon members that except in the Central Jails at Hyderabad and Warangal and in others, there is no over-crowding In Nellore, about which it has been stated yesterday, as against the accommodation of 500, the lock-up is only 356 as on 1-7-1967

Regarding the improvement to jails, a proposal is before the Government. As and when the finances permit, we will certainly take it up.

Regarding the paroles, now there has been some delay in the grant of parole. We are revising the rules. We are intending to give powers to the Superintendents of Jails to release prisoners in the case of emergeney for a fortnight.

An hon Member·- On a point of information, Sir.

Sri G B. Appa Rao (Jami):- Has the hon. Minister got any experience of jails?

Mr. Speaker·- Not of course, in future, we do not know what will happen. I do not think, he has got any experience like you and me. He would visit personally some jails and inspect.

Sri Md. Ibrahim Ali:- There was a mention that mud pots are being supplied to the prisoners. It is not a fact For the last 4 or 5 years, only alluminium plates and pots are being supplied to the prisoners.

Regarding clothing also, quite a good clothing is being supplied

As regards medical aid, in Central Jails there is an Assistant Medical Officer in charge to look after the health of the prisoners

I would request hon members to visit the jails in their constituencies and if they want to suggest anything after such visits or if you come across cases of misappropriation etc they can kindly bring them to my notice and I assure you that I will do my best to see that they are rectified

سری محمد ابراھیم علی صاحب :—آپ کے سوال کا جواب یہ ھے کہ عورتوں کے لئے علحدہ جیل اسوقت راجمندری میں موجود ھے ۔ میں نہیں سمجھتا کہ عورتیں فطرتاً اس طرف مائل ھوتی ھیں بہت ھی کم عورتیں جیلوں میں ھیں ۔ ان کے لئے خدا نہ کرے کوئی علحدہ جیل قائم کرنے کی نوبت آئے ۔

شری احمد حسین ۔ میں نے اپنی تقریر میں بعض باتوں کا خلاصہ مانگا تھا ۔ مگر منسٹر صاحب نے ایک کا بھی جواب نہیں دیا ۔ نہ تو انگریزی میں ۔ نہ تو اردو میں ۔ محض یہ بتلانے کے لئے کہ میں اردو جانتا ھوں آپنے دو جملے کہہ ئیے ۔ انگریزی تو ماشاءاللہ سی رھی ۔ مگر میری گذارش ھے کہ خواہ انگریزی ھو ۔ اردو ھو تلنگی ھو ۔ آپ (۴) زبانوں میں گفتگو کرسکتے ھیں ۔ انگریزی نیشنل لینگویج ھے وہ آپ سیکھیں یا نہ سیکھیں مگر سوال یہ ھے کہ . . . . . .

Sri V B. Raju —He has given a blanket reply If hon. Members have got any grievances or and suggestions to make, if they are brought to the notice of the Minister he will do his best to remove all those difficulties.

Mr. Speaker :—I have understood what Mr V. B. Raju has explained I did not understand what the Minister spoke in Urdu The Minister now wants the Members to personally inspect the jails and offer their suggestions with regard to the improvement of the jails. Is it not so ? Members have their own experience or from the information which has been furnished to them they have already made certain suggestions in the House Is it not so ?. When responsible members have got first hand knowledge or first hand information furnished to them, and when they make certain suggestions, Government ought to consider all those suggestions and see what best could be done

Sri Md. Ibrahim Ali :—Certainly, Sir,

Mr Speaker .—You say: "all the suggestions hon. Members have made, I will certainly try to see" There is an end of that (Laughter). One thing more Is it simply you want to satisfy with

this reply or you want some action to be taken. If it is a question of being satisfied with an empty reply, it looks as though, as you know from experience, people who talk much, they do not do work; people who do not talk, they are always men of action So I hope that the Minister belongs to the latter category He is not a man of words, he is a man of action. You try him for one year, and after one year, you ask him "what have you done ?"

श्री बदरीविशाल पित्ती .—अध्यक्ष महोदय। मेरा एक पाइंट आफ आरडर है माननीय श्री वी बी राजू साहब ने बिलेकेड रिप्लाई दिया है। यदि बिलेकेड रिप्लाई से सतुष्ट होजाते हैं तो इतने जवाबात देने की जरूरत नही। सदर साहब ने अभी कहा था कि सदन पर प्रति मिनट १४ रुपये खर्च आता है। जो भी जवाब है वह सीधा कह सकते है। हर एक बात के लिये यह कहदिया जाये कि इस पर विचार किया जायेगा तो सदन का समय बच जाता है।

Mr. Speaker:—Try to-be more charitable and magnanimous to the Minister. After all, it is his first experience.

(శ్రీ) కె. బుచ్చిరాయుడు :—మంత్రిగారు చేతలవారేగాని మాటలవారు కాదన్నారు. మన మంత్రులలో మాటలవారు ఎక్కువగా వున్నారు. వారిని గురించి కూడ వారు ఏమైనా చెబుతారా ?

Mr. Speaker —I do not want to make any observations beyond what I have said. It is more than enough There are men and men. In life, we experience so many people. I am not speaking with regard to ministers. There are men who talk much but do not do; there are people who do not talk much and still do their work After all, temperments differ and men differ, no two men in the world are alike. As a matter of fact, no two atoms are alike

(శ్రీ)మతి జె. ఈశ్వరీబాయి ;— సికిందరాబాదు సెంట్రలు జైలును 1905లో కట్టారు. ఇప్పుడు అక్కడ ఆబాదీ వచ్చింది. దానిని తీసేసి Women College చేయాలని చెప్పాము. దీనిని గురించి వారేమీ చెప్పలేదు.

Mr. Speaker —Various Members have made various suggestions. 'I will consider all those suggestions', that is what he said.

شری سی یچ - راجیشور راو- منسٹر صاحب نے فرمایا اور صلاح دی کہ ممبر تفریحاً جیل جاکر وہاں کا معائنہ کرسکتے ہیں - میں نہیں سمجھتا کہ تفریحاً دورہ کیسے کیا جاسکتا ہے -

شری محمد ابراهیم علی :- میں نے تفریحاً نہیں کہا - آپ کو بحیثیت ایم ایل اے وہاں جانے کا حق حاصل ہے - آپ وہاں جاسکتے ہیں- دیکھ سکتے ہیں - سجسٹ کرسکتے ہیں -

شری بی - نرسمہا ریڈی - وزیر صاحب نے کہا ہے کہ ایم ایل ایز وہاں جاکر دیکھ سکتے ہیں- مگر طریقہ یہ ہے کہ صرف ایک یا دو

ایم ایل ایز کو مقرر کردیا جاتا ہے اور وہی وہاں جاسکتے ہیں۔ میری ریکویسٹ یہ ہے کہ کسی بھی ایم ایل اے کو جیل وزٹ کرنے کی اجازت دیجائے تو مناسب ہے۔

Mr Speaker —His point is that Members have no right to visit any sub-jail or central jail

سری محمد ابراهیم علی :- دقت یہ ہے کہ آپ اپنے اختیارات کا استعمال نہیں کررہے ہیں۔

Mr. Speaker —I do not know, Members have no right to inspect jails

Sri Md. Ibrahim Ali .—As ex-officio visitors they have every right to go.

Mr. Speaker '—I am trying to get the point clarified According to the present rules, except members who are nominated as non-official visitors of sub-jails no other member has a right to go and visit the jails

Sri Md Ibrahim Ali .—All M L.As are ex-officio visitors of the jails in their constituencies.

Mr Speaker :—So, Mr T S. Murthy can, as ex-officio visitor, visit the Warangal jail Similarly, members from Hyderabad and Secunderabad can visit these jails.

Sri G. Sivayya :—Is it only the respective jails ?

Mr Speaker .—Only members in that particular constituency can visit the particular jail.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు — అక్కడ జైళ్లలో ఉండేవారు ఆ constituency వారే కాదు. జిల్లా వ్యాప్తంగా ఉంటారు ఇతర జిల్లా నుంచి కూడా ఉంటారు కాబట్టి సభ్యులకు జిల్లాలోని జైళ్ళ అన్నీ [visit చేసే అవకాశం ఉండాలి.

Mr Speaker ;—We are only conce ned with the living conditions in the jails. It it is immaterial whether the inmates belong to Warangal District or to some other districts. The question is whether proper comforts and amenities are provided to the prisoners

Sri K. Govinda Rao —What is the difficulty of the Government in allowing all the M L. As to visit the Central Jails ?

شری سلطان صلاح الدین اویسی :- اسپیکر صاحب ، بھی احمد حسین صاحب نے ایک اہم پائنٹ اٹھایا تھا کہ پولیس ایکشن میں جن کو (۲۰) سال قید کی سزا ہوئی تھی وہ سزا بھگت چکے ہیں لیکن انھیں اب تک رہا نہیں کیا گیا حالانکہ اڈوائزری بورڈ نے پانچ سال پہلے ہی انھیں

جھوڑنے کی سفارس کی تھی لیکن اسکے باوجود انہیں نہیں چھوڑا گیا اور حبس بے جا میں رکھا گیا ۔ وہ لوگ غریب ہیں کورٹ میں نہیں جاسکتے رٹ نہیں پیش کرسکتے محض اس وجہ سے کہ وہ لوگ مہا راشٹرا کو الاٹ کردیئے گئے ہیں اور مہا راشٹر اکی گورنمنٹ ان کے ریلیز کے آرڈرس نہیں دے رہی ہے انکو اب تک قید میں رکھا گیا ہے۔ یہ کیا طریقہ ہے کہ ہماری گورنمنٹ چھ برس سے خاموش بیٹھی ہوئی ہے ۔

شری محمد ابراہیم علی ۔ اس خصوص میں مہاراشٹرا گورنمنٹ کو توجہ کئی بار توجہ دلائی گئی۔ اور گذشتہ مہینے آخری بار لکھا گیا کہ اگر ایک مہینے کے اندر کوئی جواب وصول نہ ہو تو ہم اپنی ذمہ داری پر انکو رہا کردینگے ۔

శ్రీ బి. హెచ్. విజయకుమారరాజు (భీమవరం) ·— తెలుగు trancesla-t on లేకపోతే మాకు అర్థం కావడంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ —లోక్‌సభలో ఏమి చేస్తున్నారో మనం అదే చేయవలసి వస్తుంది.

శ్రీ వి బి రాజు ·— ఇప్పుడు వారు చెప్పింది ఏమిటంటే—మహారాష్ట్రకు సంబంధించిన pr'sıner ఒకరు అక్కడనుంచి ఆర్డర్లు రానందువల్ల వదలిపెట్టవలసి వుండి. ఆరు సంవత్సరాలుగా ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నది అని వారు అడిగితే మంత్రిగారు చెప్పారు—ఆరు సంవత్సరాలుగా వ్రాస్తున్నాము, జవాబులేదు అని ఒక నెల రోజులలో జవాబు రాకపోతే వదలిపెట్టివేస్తున్నామని ఆఖరు తడవ వ్రాసామని చెప్పారు

శ్రీ పి. గున్నయ్య : — గౌరవ మంత్రిగారికి బాగా తెలుగు వచ్చును. నాతో తెలుగులో చక్కగా మాట్లాడారు, ఆయన తెలుగులోనే జవాబిస్తే అందరికీ తృప్తిగా ఉంటుంది.

శ్రీ మహమ్మద్ ఇబ్రహీం అలీ —నా తెలుగు గున్నయ్యగారే understand చేసుకోవాలి. House లో explain చేసే తెలుగు రాదు.

شری احمد حسین ۔ میں نے یہ پوچھا تھا کہ جرم مرد کرتا ہے اسکو سزا دیجاتی ہے لیکن کم از کم اسکی عورت کو تو اس سے ملنے کا موقع دینا چاہئے ۔ اس کے لئے اس قسم کی سہولت بہم پہونچانا چاہئے ۔

شری محمد ابراہیم علی :۔ آپ نے اتنی تیزی کے ساتھ کہا کہ کچھ سمجھ میں نہیں آیا ۔

شری احمد حسین ۔ میں نے یہ کہا تھا کہ جس شخص کو [illegible] یا ۱۰ سال کی سزا ہوتی ہے تو اسکے بال بچوں کو بھی [illegible] کا کیوں مستحق

سمجھا جاتا ہے - کیا اسکی عورت کے لئے ایسی سہولت ہم نہیں پہونچائی جاسکتی کہ اسکی نفسانی خواہشات پوری ہوں - جیل میں ایسی سہولت ہم پہونچانے کے لئے علحدہ کوارٹرس بنائے جائیں تو مناسب ہے -

سری محمد ابراھیم علی :- ہر (۱۰) دن میں وہ آکر دیکھ سکتے ہیں - فرلو ہے پیرول ہے - کوئی خاص وجہ ہو تو جا کر ملکر آسکتے ہیں -

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — క్రిందటి తడవ మినిష్టర్ గారు జైలు కోడ్ reform చేస్తున్నామని చెప్పారు అందులో ఎక్కువ facilities create చేస్తున్నామని అన్నారు. ఇది ఏ స్థితిలో ఉన్నది? శాసన సభ్యులకు జిల్లాలోని జైళ్ళు అన్నీ చూసే పర్మిషన్ ఇస్తే బాగుంటుంది.

श्री बदरी विशाल पित्ती —एक छोटा सा सवाल है और वह कानट्रावरशल भी नही है। अभी मत्री महोदय ने सदस्यो से कहा कि वे जैल मे जाकर वहा के हालात देख सकते हैं। क्यो मत्रीजी भी मत्री बनने के बाद स्वय वहा जाकर हालात देखे है।

شری محمد ابراھیم علی - میں نے دیکھنے کے بعد ھی دعوت دی ہے -

(Interruption by Sri Vavilala Gopalakrishnayya)

Mr. Speaker :— If the Minister is not in a position to give a satisfactory reply to the House what else can I do.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—తమరు అందరిని అలా చేశారు.

Mr Speaker — If he is not satisfied he may throw out the Demand. Has anybody explained to the Minister ?

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి —నేను అడిగిన దానికి వివరణ చెప్పలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీ మట్టుకు మీకు సంబంధించనది ఒకటి, రాజేశ్వరరావు గారికి సంబంధించినంతవరకు ఒకటే, జంగారెడ్డిగారికి సంబంధించినది ఒకటి. కాని ఆయన ఎన్ని అన్సరు చేయగలరు ? (Some Other Members also rose) I cannot understand half a dozen members getting-up one after the other and going on putting questions after the Minister gives his reply Generally, if the Minister's reply is not satisfactory to you or he does not answer the several points raised, can every member whose point has not been answered get up and say : "you have not answered my point". According to all conventions, the Minister answers only such points which he considers necessary. That is the convention and rule everywhere. I cannot understand every member getting up and saying : "my questions have not been answered". Points which the Minister considers important or which I consider important only are answered, but not every minor thing.

Let us follow some order in this House. I can manage for half an-hour or an hour, but the only thing is we shall be losing time. The Minister may have noted the points, but it is just possible he may not have answered all of them I may also tell that he is new to the work Be more chairtable to him, be magnanimous to him and give him a chance till the next year

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి -మంత్రిగారు నేను అడిగిన అంశాలకు జవాబు చెప్పలేదు

Mr Speaker — That is why I said that the Minister is not bound to answer all the points raised in the discussion He only answers those which he considers important If there is any policy involved, I shall ask him "what about that point of policy?" I want to ask the Leaders of the Parties as to what should be the method I should follow Otherwise it would be impossible to get the order of business completed I am only making an appeal to Members to co-operate with me and complete the business on the Agenda

Sri Vavilala Gopalakrishnayya – Point of personal explanation నేను అడిగిన పాయింటు మీద జవాబు రాలేదు. నా తరువాత అడిగిన వారికి జవాబు వచ్చింది గాని నాకు రాలేదు. నేను పాలసీ మీద అడిగాను క్రిందటి మినిస్టరుగారు జైలు కోడును లిబరలుగా రివైజు చేస్తామని చెప్పారు. దాని కూడ జవాబు చెప్పవలసిందని అడిగితే కష్టం కలిగితే విత్‌డ్రా చేసుకుంటాము.

మిస్టరు స్పీకర్ :–దయచేసి వినండి Perhaps if I am in this position I would have committed a similar mistake, No Minister would b able to answer all the points, అష్టావధానం, శతావధానం చేసినట్లు 10 మంది అడిగిన ప్రశ్నలను జ్ఞాపకం ఉంచుకుని చెప్పడం కష్టం. ఆఖరున అడిగిన ప్రశ్నకు సాధారణంగా జవాబు వస్తుంది. It is virtually impossible for a Minister to answer all the points raised? చెప్పకూడదనే ఉద్దేశ్యముతో విడిచిపెట్టడంకాదు. రెండవ డిఫికల్టి తెలుగులో మాట్లాడిన విషయాలు వారికి ప్రక్కనున్నవారు ఒకరు కాకపోతే ఒకరు ఉర్దూలోగాని, ఇంగ్లీషులోగాని తర్జుమా చేసి ఉండకపోవచ్చు. It is all right, you have not been answered. చివర ఎవరు మాట్లాడతారో వారికి సమాధానం వస్తుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య ·—నేను అడిగిన తరువాత అడిగినవారి ప్రశ్నలకు సమాధానం వచ్చింది. ఒక ప్రశ్న తరువాత మరొక ప్రశ్నకు జవాబు వచ్చింది కాని నా ప్రశ్నకు జవాబు రాలేదు.

Mr Speaker ·— I never wanted to dissatisfy or displease anybody వాస్తవమైన సందేహాలు ఉండవచ్చు. 5 నిముషాలు టైము ఇచ్చి చెప్పిన తరువాత— Once for all I asked the Minister to clear the doubts as far as possible. మీరు చెప్పినటువంటి విషయాన్ని గురించి ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా సమాధానం చెప్పకూడదని విడిచిపెట్టి ఉండరు.

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah —I am not saying that I want information That is all.

Mr Speaker —True He wants information and I want the Minister also to furnish the information It is possible that the Minister might not have understood him or having understood him might have forgotten What is that information he wanted ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —క్రిందటి తడవ మినిష్టరుగారు జైలు కోడు రిఫార్మ్ చేస్తున్నాము. లిబరలుగా చేస్తాము అని చెప్పారు దాదాపు క్రిందటి సంవత్సరమే పూర్తయిందన్నారు. అని పూర్తయినదో లేదో ఎప్పుడు ప్రకటిస్తారో శలవిస్తారా ?

Sri Md. Ibrahim Ali .—An integrated Jail Manual is under issue

श्री बदरीविशाल पित्ती —मै आप की दिक्कत को समझता हू। इस का हल यही हो सकता है कि आप जिस को इजाजत दे मंत्री महोदय केवल उसी का उतर दे तो यह दुर्व्यवस्था नही होगी।

Sri Vasudeva Krishnaji Naik (Gaganamahal) —What he means is that a number of questions may be put, but only such points which you may consider important may be answered

Mr Speaker —At the same time I do not want to curtail the liberty of Members Bear in mind that he may ask about any policy matters and he may bring them to my notice; but not every minor thing.

श्री बदरी विशाल पित्ती .—इसी लिये मैंने कहा था कि इस की व्यवस्था हो जाये तो प्रश्नो के उत्तर बराबर मिलेगे।

Mr. Speakr.—That is why I am asking all parties to suggest some workable method It is not as though I want to act arbitrarily.

Mr. Speaker :—The question is .

To reduce the allotment of Rs 84,05,000 for Jails by Rs. 100

స్వతంత్రమువచ్చిన ఇరువది సంవత్సరములు కావచ్చినప్పటికి జైళ్లలో ఎట్టి ఆధునిక సౌకర్యములు కల్పించనందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 84,05,000 for Jails by Rs. 100

For not improving the conditions in jails and subjecting the convicts to inhuman treatment in line with imperialist and feudalistic administration.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 84,05,000 for Jails by Rs. 100

For the failture of the Government in converting the jails into centres of edueation to the convicts which should be the guiding principle before any democratic Government

The Cut motion was declared negatived

Sri G. Latchanna —I demand division Sir

The House then divided

Ayes , 47, Noes, 90.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker —The question is

To reduce the allotment of Rs 84,05,000 for Jails by Rs 100

To criticise the Government thal the jail authorities are not properly supplying food to the prisoners according to the G. O. and not maintaing the jails in general properway.

The cut motion was negatived.

Mr Speaker :— The question is ·

To reduce the allotment of Rs. 84,05,000 for Jails by Rs. 100

To criticise the Government for not finalising the report on the firing in Vizag jail.

The cut motion was declared negatived

Sri G. Latchanna ·—I demand division, Sir

The House then divided

Ayes , 47, Noes 94

The cut motion was negatived

Mr. Speaker .— The question is

To reduce the allotment of Rs 84,05,000 for Jails by Rs. 100

రాష్ట్రంలోని అన్ని జైళ్లలోని ఖైదీలకు సరిఅయిన వసతులు లేవు వున్న రేషనైనా సక్రమముగా ఖైదీలకు అందడంలేదు. వారికి సక్రమ రేషను అందేటట్లు తగుచర్యలు లేనందున నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 84,05,000 for Jails by Rs. 100

జైళ్లలోని ఖైదీలపై అనేక అఘాయిత్యాలు జరుగుతున్నాయి. వీటిని అరికట్టడంలో ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలమగుచుంది. యిందుకు సత్వర చర్యలు తీసుకోనందున నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 84,05,000 for Jails by Re. 1

To demand that the conditions of jails be improved by uniformly catering "B" class diet and facilities to all prisoners and abolish "C" class system and detenus facilities to be improved.

The cut motions were negatived

Mr Speaker —The question is

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 84,05,000 under Demand No XII—Jails "

The motion was adopted

Demand No 1-Land Revenue Rs 96,12,000/

Demand No X-District Administration and Miscellaneous Rs 8,43,27,900/

Demand No XXXIII-Famine relief Rs 96,00,000/-

Demand No II-Excise Department Rs 1,11,87,000/-

Sri V. B Raju —I beg to move

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 96,12,000 under Demad No I-Land Revenue"

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 8,43,27,900 under Demand No X-District Administration and Miscellaneous."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 96,00,000 under Demand No XXXIII-Famine Relief"

Mr Speaker — Motions moved

The Minister For Excise and Prohibition (Sri V Satyanarayana

rao) —I beg to move

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 1,11,87,000 under Demand No II—Excise Department "

Mr. Speaker — Motion moved

DEMAND NO X-DISTRICT ADMINISTRATION AND MISCELLANEOUS Rs 8,43,27,900

Sri A Madhava Rao .—I beg to move·

To reduce the allotment of Rs 8,43,27,900 for District Administration and Miscellaneous by Rs 100

In as much as the Distrtct Administration is not run effectively because of group politics

Mr Speaker — Cut motion moved

Sri B. Narsimha Reddy —I beg to move

To reduce allotment of Rs 8,43,27,900 for District Administration and Miscellaneous by Rs 100

* Notes on Demands Nos. I, X, XXXIII and II have been printed at the end as Appendices.

పెద్ద ఉద్యోగుల పోష్టులను నూతనంగా కల్పిస్తూ పొదుపు పేరుతో చిన్న ఉద్యోగులను రిట్రెంచ్ చేస్తూ నిరుద్యోగాన్ని పెంచుతున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs 8,43,27,900 for District Administration and Miscellaneous by Rs 100

నాగారం, సమితి సీనియర్ అకౌంటెంటు గోపాలరెడ్డియొక్క, దీర్ఘకాల అక్రమ ప్రవర్తన ప్రభుత్వ దృష్టికి తేబడినప్పటి ఈయనను సమితి ఏకగ్రీవంగా నిరసిస్తూ తీర్మానించినప్పటికి ఆ చర్య తీసుకోకుండ అతన్ని ఆదే కీలక స్థానములో అట్టిపెట్టి సమితి నిర్వహణలో నిరంతరము చిక్కులు కల్పించుటకు కారణమవుతున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

Mr. Speaker:—Cut motions moved.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya —I beg to move :

To reduce the allotment of Rs 8,43,27,900 for District Administration and Miscellaneous by Rs 100

To criticise the Government for not reorganising the district administration

Mr Speaker:—Cut motion moved

Sri G. Sivaiah :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 8,43,27,900 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To criticise the Government that the persons in charge of District administration are not regular to their offices and not strictly implementing the Government policies in the district

Mr. Speaker.—Cut motion moved.

DEMAND No.1—LAND REVENUE—Rs. 96,12,000

Sarva Sri A. Madhava Rao, V. Rama Rao and C. Janga Reddi:—
We beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by 116

In as much as the Hon'ble Revenue Minister is moving the Revenue Bill, circumventing Supreme Court decision.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

Sri K. Ramanadham .—I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by 100

సుప్రీంకోర్టు తీర్పుకువిరుద్ధంగా రైతులకు ముదరా యివ్వవలసిన రెవిన్యూ ఇవ్వకుండా వుండుటకు అదనంగా పన్ను పెంచాలని చూస్తున్నందుకు ప్రభుత్వ మును విమర్శించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

రెవిన్యూ శాఖాలో పది పర్సంటు తగ్గింపు సర్వే అండు లాండు రికార్డ్సు డిపార్టుమెంటులో నే తగ్గింది. రెవిన్యూ అధికారులను దామాషా ప్రకారము తగ్గించకుండా ఆ తగ్గింపు మొత్తం రెవిన్యూ పద్దుపై చూపించినందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకు.

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

రాష్ట్రాలు పునర్వ్యస్థీకరణ జరిగినప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు డైరెక్టరు ఆఫ్ సెటిల్‌మెంటు అండ్ లాండు రికార్డ్సు డిపార్టుమెంటులో పనిచేయుచున్న యు. డి. సి. సినియారిటీ జాబితా అంగీకరించినప్పటికి యింకవరకు అమలు పరచకుండా వున్నందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

డైరెక్టరు ఆఫ్ సెటిల్‌మెంటు ఆఫ్ సర్వే అండు లాండు రికార్డ్సు డిపార్టుమెంటులో టుమెన్ కమీషను రిపోర్టు ప్రకారం సీనియరు ఉద్యోగికి రూ. 150 జూనియరు ఉద్యోగికి 150 రూపాయలు జీతం యిస్తున్నందుకు సీనియరులకు సీనియారిటీ ప్రకారం జీతం యివ్వనందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకు.

Mr. Speaker:—Cut motions moved.

Sri K. Krishnamurthy :—I beg to move .

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

Failure on the part of the Government to decide the question of village Officers' problem in the State

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

Failure on the part of the Government to abolish Revenue Board on the lines of recommendations of the Administrative Reforms Committee.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

To criticise the policy of the Government for not having abolished land revenue in the State.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

The Government has not taken proper steps for distribution of banjar lands to landless poor.

Mr Speaker —Cut motions moved

Sri G Sivaiah —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

As the Government has not assigned house sites for Beedi workers at Puttur town in Chittoor District, though the matter is pending from 1960

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

for issuing the eviction orders by the Tahasildar, Puttur against the poor Harijans of Sri Bommarajupuram who are in occupation of Government Poramboka lands in this village in Puttur Taluk Chittoor District

To reduce the allotment of Rs.96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

As the Government could not implement the assignment of house sites to Harijans and other poor persons in Puttur Taluk (Chittoor district) though their petitions for house sites are pending from a long time

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

As the Government failed to assign all the Government poramboku land, that could be assigned for agriculture, in Puttur Taluk (Chittoor district.)

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not posting sufficient staff in Taluk office, Puttur, to get along with normal administration (Chittoor District.)

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

for not extending time for the payment of wells subsidy loans in Puttur taluk. (Chittoor District.)

Mr. Speaker :—Cut motions moved

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

To criticise the Government for not abolishing Revenue Divisional offices in new administration and economy

Mr. Speaker : Cut motion moved.

Sri Y Venkat Rao —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

failure to grant pattas to poor Harijans in Jompormi village Tenali taluq though they have been in possession since more than 25 years

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

for not distributing banzar lands to landless poor in Guntur District

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

For failure to remove the restriction regarding the failure to declare stocks held by the ryots every fortnight thus harassing ryots

Mr Speaker —Cut motions moved

Sri Ch Rajeshwara Rao .—I beg to move

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

For the significant failure of the Government in assigning the Government lands to the needy poor, who have been demanding this since more than a decade

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

For the failure of the state Government in bringing forward a legislation on land reforms, giving land to the tiller.

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

For the failure of the state Government in abolishing the hereditary vatandari system in Telangana area.

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

For the failure of the State Government in assigning the house sites to the Harijans of Mandepalli village of Sircilla Taluq, and for keeping the case pending since the last 15 years.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

For the failure of Government in assigning the lands to the Harijans for the construction of houses.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

For assigning to political sufferers the lands which are in the possession of the landless people, in general

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

For the failure of the State Government in reorganising the settlement department to cater to the needs of the litigant public

Mr Speaker.—Cut motions moved

Sri R. Mahananda —I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100.

Government failed to protect the Ryots in ex-zamindari areas, where survey and settlement was conducted and hundreds and thousands of Ryots are driven into unnecessary difficulties of change of ownership of the land and change of classification of land The present settlement department is not providing adequate time and justice to the effected ryots and to provide time under Sec 11 A and 11 pro of the Estates Abolition Act.

Mr Speaker — Cut motions moved.

Sri R Satyanarayana Raju ·—I beg to move

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

5 ఎకరాలలోపు వారికి భూమిశిస్తులు రద్దుపరచి, అంతకుపై భూములు గల రైతులకు ఆదాయ క్రమానుగత పన్నులు విధించే విధానం చేపట్టనందులకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

1962 సం లో పాసు కాబడిన అదనపు భూమిశిస్తు చట్టం చెల్లనేరదని సుప్రీం కోర్టువారు తీర్పు యిచ్చినప్పటికి, తిరిగి అదనపు వసూలు విధిస్తున్నందుకు నిరసనగా...

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100.

బంజరు భూములు పేదలకు పంచడంలో ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలముయింది. అన్నిచోట్ల బంజరు భూస్వాములు ఆక్రమించుకున్నారు. వున్న బంజరు భూము లయినా పేదవారికి పట్టాలు యింతవరకు యివ్వకపోవడం గురించి చర్చించుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

బంజరు భూములు పేదలు సాగుచేసుకుంటే వాటిని స్థానిక భూములు ఆక్రమించుకోవడం—వాటి విషయంలో ప్రభుత్వానికి ఫిర్యాదులు చేసిన ఏమీ పట్టించు

కోకపోవడం పైగా పోలీసు యంత్రాంగం కూడా భూస్వాములచే ఉపయోగపడటంలో తీవ్ర నిరసన తెలియ చేయుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రామోద్యోగుల కోర్కెలు జీతాలు పెంపుదల—వారికి కావలసిన కాగితములు వగైరా ఫారమ్స్ సరఫరా చేయకపోవడం తదితర వారి డిమాండ్సు అంగీకరించక పోవడంలో నిరసన తెలియచేయుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

గ్రామాలలోని ప్రభుత్వం పోరంబోకుల రెవిన్యూ గురించి గ్రామపంచాయతీలకు పూర్తిగా దఖలు పర్చనందున

Mr. Speaker —Cut motions moved.

Sri K Krishnamurthy —I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 of Land Revenue by Rs 100

భూమిశిస్తును పూర్తిగా రద్దుచేయనందుకై ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించుటకు గాను.

Mr. Speaker — Cut motion moved

Sri K Krishnamruthy —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

అగ్ని బాధితులకు సహాయం చేయడానికి వీలుగా ఫామిన్ కోడును సవరించనందుకు ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడానికి గాను,—

Mr. Speaker : Cut motion moved

Sri B. Narasimha Reddy :—I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఖమ్మం జిల్లాలో 1960లో బంచరాయి భూముల సాగుదార్లు శాశ్వత పట్టాలకై పెట్టుకున్న 30 వేల అర్జీలను ఇంతవరకు కదపకుండా బుట్టదాకలు చేసిన ప్రభుత్వ అలక్ష్యానికి నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

ఖమ్మం జిల్లాలో డోర్నకల్—విజయవాడ మధ్య 1960లో రైల్వే డబుల్ లైను వేశారు. దానిక్రింద భూములను కోల్పోయిన రైతులు, ముఖ్యంగా హరిజనులు (బల్హాత యినాందార్లు)కు ఇంతవరకు నష్టపరిహారం యివ్వనందుకు అలక్ష్యం చేసిన ప్రభుత్వ పాలసీకి నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

నల్లగొండ జిల్లాలోని హరిజనుల ఇండ్ల భూముల దరుఖాస్తులను పరిష్కరించకుండ జాప్యం చేస్తున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

నల్లగొండ జిల్లాలో బంజరు సాగుదార్లు 64లో అప్లికేషన్‌లు పెట్టుకున్నా ఈ నాటివరకు వారికి పట్టాలివ్వకుండ జాప్యం చేస్తున్న ప్రభుత్వ ప్రజా వ్యతిరేక విధానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment for Rs 96,12,000 of Land Revenue by Rs. 100

నల్లగొండజిల్లా రామన్నపేట తాలూకాలోని చినకాపర్తి, జిల్లెక్‌పల్లి, హైదర్‌పూర్ గ్రామాలలో ప్రభుత్వ భూములను భూస్వాములాక్రమించుకున్న విషయము అట్టి భూములు అమ్ముకునే ప్రయత్నం చేయుచున్న విషయము ప్రభుత్వము దృష్టికి తెచ్చినప్పటికిని ఇంతవరకు చర్య తీసుకోని ప్రభుత్వ పక్షపాత విధానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

భూసంస్కరణలు అమలు జరపకుండా, రైతుకూలి జనాభాను భూస్వామ్య సంకెళ్ళనుండి విముక్తి చేయ నిరాకరించి వ్యవసాయాభివృద్ధినే సంక్షోభములో నెట్టిన ప్రభుత్వ పాలసీకి నిరసనగా—

Mr. Speaker .—Cut motions moved.

Sri T. Satyanarayana — I beg to move:

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 of Land Revenue by Rs.100.

To criticise the Government for not having abolished the land revenue.

Mr. Speaker :— Cut motion moved

DEMAND NO II EXCISE DEPARTMENT - Rs. 1,11,87,000.

Sri A. Madhava Rao:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1,11,87,000 for Excise Department by Rs.100.

The Government failed to implement prohibition on the other hand, they are allowing illicit tapping.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

Sri K Ramanadham — Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,11,87000 for Excise Department by Rs 100

కృష్ణాజిల్లా మండపల్లిలో ప్రొహిబిషన్ పైలట్ స్కీం ఏర్పాటు చేసి మూడు సంవత్సరాలు దాటినప్పటికి ఆ కమిటీ పనిచేయకపోవుటయు, ఈ స్కీము మూలమున ఆ సమితి పరియాలో వున్న వందలాది కల్లుగీత కార్మికులకు జీవనోపాదిపోవుటయు, జరిగినందున ప్రభుత్వమును గూర్చి విమర్శించేందుకు గాను.

Mr Speaker — Cut motion moved.

Sri K. Krishnamurthy — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,11,87,000 for Excise Department by Rs.100.

Because the Government has not scrapped up prohibition

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri P Seshavataram .—I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,11,87,000 for Excise Department by Rs 100.

మధ్యపాననిషేధము ఎత్తివేయుటవల్ల ప్రభుత్వమునకు ఆదాయము చేకూరును కదా ? అది ఎందుకు చేయుట లేదు ?

Mr Speaker — Cut motion moved

Sri T Satyanarayana — I beg to move.

To reduce the allotment of Rs 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100.

To criticise the Government for not abolishing the prohibition in the state.

Mr Speaker — Cut motions moved

Sri R Satyanarayana Raju — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,11,,87f000 for Excise Department by Rs 100.

మధ్యపానచట్టం పూర్తిగా విఫలమయినప్పటికి ఆ చట్టాన్ని రద్దుచేయకపోవడం ఈ విషయం చర్చించుట గురించి యిందుకు నిరసన తెలియచేయుట గురించి

To reduce the allotment of Rs. 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100

మధ్యపాన సవరణచట్టంలో శిక్షలు పెంచుటకు నిరసన తెలియచేయుటగురించి.

Mr Speaker — Cut motions moved

Sri Vavilala Gopalakrishnayya — I beg to move :

To reduce the allotment of Rs 1,11,87,000 for Excise Department by Rs 100

To criticise Government for not putting an end to corruption.

Mr Speaker — Cut motion moved.

Sri D. Venkatesam — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,11,87,000 for Excise Department by Rs.100

To criticise the Government for not reducing the tree tax on coconut

Mr. Speaker —Cut motion moved

Sri Ch Rajeswara Rao — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100

For the failure of State Government in assigning the tapping duties to the tappers cooperative societies and for its partisan attitude towards the excise contractors in Telangana area.

To reduce the allotment of Rs 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100

For the failure of the Government in timely distributing the Hak-e-Malikana amounts to the ryots in Telangana area.

Mr Speaker :—Cut motions moved.

Sri Y Venkat Rao — I beg to move:

To reduce the allotment of Rs 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100

For not scrapping prohibition in Andhra Area

Mr. Speaker :—Cut motion moved

Sri B Narasimha Reddy :-I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100

తెలంగాణాలోని గీత కార్మికులందరికి సహకార సంఘాలేర్పర్చి కల్లు దుకాణాలు వాసై టీలకివ్వకుండా వేలం వేస్తూ గీత జనాభాను నిలువుదోపిడీ చేస్తున్నందుకు నిరసనగా

Mr. Speaker .—Cut motion moved :

DEMAND NO. XXXIII. FAMINE RELIEF - Rs 96,00,000

Sri K. Ramanatham :-I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 96,00,000 for Famine Relief by Rs. 100

కరువు నివారణ నిధి నుంచి చేయబడు పనులు సక్రమముగా సకాలములో చేయబడనందునను సదరు నిధి సక్రమముగా వినియోగపడనందునకు ప్రభుత్వము ను విమర్శించుటకు గాను

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri B Narasimha Reddy —I beg to move.

To reduce the allotment of Rs 96,00,000 for Famine Relief by Rs 100

నల్లగొండ జిల్లా కరువు నివారణ పథకం క్రింద ఏలాంటి చర్యలు తీసుకోకుండా జాప్యం చేస్తున్న ప్రభుత్వ బాధ్యతారహిత విధానానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs 96,00,000 for Famine Relief by Rs 100

గత రెండు సంవత్సరాలుగా రాష్ట్రములోని తెలంగాణ, రాయలసీమ, జిల్లాలలో నానాటికి తీవ్రమవుతున్న కరువు నివారణకు కృత నిశ్చయముతో పూనుకోకుండా ప్రజల జీవితములో చెలగాటమాడుతున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

Mr Speaker -Cut motions moved

Sri R. Mahananda — I beg to move:

To reduce the allotment of Rs 96,00,000 for Famine Relief by Rs 100

Government failed to provide funds to start Road works, sponsored by the Samithis in Nellore District where seasonal conditions are adverse every year especially in 1965-66

Mr. Speaker —Cut motions moved.

Sri T. Satyanarayana . I beg to move ·

To reduce the allotment of Rs 96,00,000 for Famine Relief by Rs 100

To criticise the Government for its failure to take up famine works in Srikakulam District.

Mr. Speaker — Cut motion moved·

Sri P. Seshavataram : I beg to move

To reduce the allotment of Rs 96,00,000 for Famine Relief by Rs. 100.

కర్నూలు జిల్లా పత్తికొండ తాలూకాలో శాశ్వత కరువు నివారణ చర్య క్రింద విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్, మైనర్, మీడియమ్ ఇరిగేషన్ పనులు చేపట్టనందుకు ఉదాహరణకు గాజులదిన్నె ప్రాజెక్టు, హంద్రి పొడవునా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ బావులకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా యీ కార్యక్రమాలు చేపట్టనందుకు.

Mr. Speaker :—Cut motion moved

శ్రీ జి. అచ్చన్న :—అధ్యక్షా ! ఈ రెవిన్యూ, ఎక్సైజు, జిల్లా పరిపాలనకు సంబంధించిన డిమాండు గురించి చెప్పేముందు, మంత్రిగారు చేసిన speech గురించి రెండు మాటలు మనవి చేయదలచాను. Seasonal conditions సరిగా లేవని పదే పదే చెప్పారు ఈ seasonal conditions సరిగా లేకపోవడం అనేది ప్రతి 5, 6 సంవత్సరాలకు ఒకసారి వస్తున్నది. ఇది ఒకేమారు అకస్మాత్తుగా జరగడంలేదు. ఇప్పుడు నేను ప్రభుత్వం దృష్టికి తెచ్చేది ఏమనగా, ప్రకృతి జరిపే సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొనుటకు ప్రత్యామ్నాయంగా ఏమి చేస్తున్నారు. వర్షాభావం వల్ల గాని, వర్షాలు ఎక్కువయిగాని ఏదో జరిగిపోయిందనే సాకు మానివేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. అటువంటి పరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు, ప్రమాదం వచ్చినప్పుడు, ప్రత్యామ్నాయంగా ఏమి చేయబోతున్నారో ప్రభుత్వం స్పష్టంగా చెప్పే స్థితిలో ఉండాలని నా మనవి Land Revenue Forms a substantial part of the State Finances అని మంత్రిగారు అన్నారు. Land Revenue ఏ విధంగా substantial income అవుతుంది. ఆ విధంగా ప్రజలకు చెప్పడం అక్రమమే అవుతుంది. మహా వస్తే ఈ ల్యాండు రెవిన్యూవల్ల అన్నీ కలుపుకొంటే 20 కోట్ల రూపాయలకంటే ఎక్కువ రావడంలేదని ప్రభుత్వమే చెప్పుకొంది అటువంటప్పుడు ఇది ఎలాగ substantial income అవుతుంది Sales Tax నుంచి 38 కోట్ల 14 లక్షలు వస్తుంది State Excise కు సుమారు 15 కోట్ల రూపాయలు వస్తోంది Motor Vehicles మీద యిదివరలో 9½ కోట్లు వస్తూవుంటే, దానిపై 50 % పెంచినందువల్ల 15 కోట్లువరకు వస్తుంది అటువంటి సందర్భంలో Land Revenue substantial income అని చెప్పడం సభాదృష్టిని మళ్ళించడమే అవుతుంది. కాబట్టి Land Revenue substantial కాదని మనవి చేయదలచాను తరువాత The levy and the collection of the Land Revenue is a prerogative of the Government, possessed from time immemorial. The Common Law of the land recognises the right of the State to levy, assess and collect Land Revenue or the share of the State in the net produce derived from every land variously described as "Rajabhagam" Prerogative అని ఎట్లా చెప్పగలరు ? ఆదాయం లేని రోజుల్లో ఆ ఆదాయంపై ఆధారపడేవారు. ఇప్పుడు అది out mode కాదా ? ఈనాడు మన ఆదాయాన్ని అనేక విధాలుగా పంచుకొంటున్నాము. ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చినప్పుడు అంటే 1967-68 లెక్కల ప్రకారం 67 కోట్ల రాష్ట్ర ఆదాయం వుంటే, ఈరోజున 171 కోట్ల రూపాయలకు పెరిగింది. 67 కోట్లతో ప్రారంభించబడిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ఈనాడు Land Revenue లేకుండా 171 కోట్ల రూపాయలకు పెంచుకొంది అంటే 3 రెట్లకు పెరిగిందని చెప్పవచ్చు. ఈరోజున అనేక విధాలుగా మన ఆదాయాలను పెంచుకొంటూవున్న సమయంలో prerogative అని చెప్పుకోవడం అంటే పాత చింతకాయ పచ్చడే అవుతుంది. అందుచేత ప్రభుత్వం ఒక నూతన దృక్పథం అవలంబించాలని కోరుతున్నాను. These rates were periodically raised through resettlements, as these revisions were known. ఈ రేట్ను అనేవి ఎప్పుడు అయినా పెంచితే resettlements ద్వారానే పెంచాలని ఒప్పుకొంటూనే ఎంత ఖర్చు అవుతున్నదనేది

చూడకుండా సుప్రీము కోర్టుకు వెళ్ళింది ? మీకు అవకాశం వున్నదికదా అని వెళ్లారు. దానివల్ల ఎవరి prestige పెరిగింది ? Resettlements లేకుండా Land Revenue ఉన్నదానిపై మూడు వంతులు పెంచడమో, లేక 50 % పెంచడమో అన్న పద్ధతి out mode కాదా ? భూమి శిస్తులో భాగం అని పురాతన పద్ధతులను అవలంబిస్తున్నారు 1930 వ సంవత్సరంలో కరాచీ కాంగ్రెస్ గాంధీగారి ఎదుట,

(Sri V Palavalli in the Chair)

కాంగ్రెస్ ఆధ్వర్యాన భారతదేశానికి స్వరాజ్యం వచ్చి, కాంగ్రెస్ పరిపాలన వచ్చినట్లయితే, తప్పనిసరిగా భూమిశిస్తును రద్దు చేయాలని, ఆనాడు తీర్మానం చేశారు. 1930 లో కరాచీలో గాంధీగారి ఎదుట చేసిన తీర్మానము, అది మరచి పోయి, గాంధీగారి శిష్యులం అని చెప్పుకొంటూ ఆత్మవంచన చేసుకొంటున్నారు. ఈనాడు కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులుగా ఉన్న కామరాజ్ నాడారుగారు కూడ భూమి మీద పన్నులను పెంచుకొంటూ పోవడం శాస్త్రీయం కాదు, భూమిమీద పన్ను లను తగ్గించే సమయం వచ్చిందని కోరుతున్నారు అటువంటప్పుడు prerogative అని, రైతుభాగం, రాజుభాగం అని రైతులను పీక్కుతినడం మంచిది కాదు మీ ప్రభుత్వమే మైసూరులో వుంది ఆ మైసూరు ప్రభుత్వం సలహా తీసుకోండి మధ్యప్రదేశ్ లో, హరియానాలో 5 ఎకరాలు వున్నవారికి భూమిశిస్తు కట్టనక్కర లేకుండా చట్టాలు ప్రవేశపెట్టిన సంగతి అందరికి తెలుసు పంజాబులో 5 ఎకరాలు మెట్టగాని, మాగాణిగాని వున్నవారికి పన్నులు రద్దు చేశారు. యు పి. రాజస్థాన్, బీహారు, మద్రాసులలోకూడ అటువంటి బిల్లులను ప్రవేశపెడుతున్నారు. ఇప్పుడు వున్న భూమిశిస్తు విధానాన్ని చాలా నికృష్టమైన విధానమని చెప్పారు. దీనిని మార్చుకోవలసిన అవసరం వున్నదని చెప్పక తప్పదు.

అధ్యక్షా ! District Administration గురించి చెబుతూ, గ్రామోద్యోగులపై అపారమైన ప్రేమను, మంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసంలో వెలిబుచ్చారు. There can be no efficient land revenue system without a good Karanam and Munsiff at the village level and there can be no good Karanam without adequate emoluments and benefits. ఈ పదాలతో వారికి మూడు తరాలవరకు సంతోషాన్ని ప్రకటించారు. పది వేలమంది Village Officers తెలంగాణానుంచి వచ్చి జీతాలు పెంచమని కోరితే ఏమి చేశారు ? " M. L. A. జీతాలు 150 రూపాయలనుంచి 250 కు పెంచుకొన్నారు. మంత్రుల సౌకర్యాలను అభివృద్ధి చేసుకొన్నారు మా జీతాలసంగతి ఏమిటని వారు అడుగుతున్నారు వారిని 5 వ ప్రణాళిక వరకు ఆగండని అంటున్నారు చెబుతున్న మాటలకు, ఉపన్యాసాలకు ఎక్కడా సందర్భశుద్ధి కనపడడంలేదు. ఉత్త వాగ్దానాలు చేసి ఏమీ లాభంలేదు పది పైసల తిండిపెట్టి 50 పైసల తిండిపెట్టామని వ్రాసుకోండి. మాకు అభ్యంతరంలేదు. ఉన్నది ఊదగొడుతూ ఏదో చేస్తామని వాగ్దానాలు చేస్తేమాత్రం ఏమీ లాభంలేదు. సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు అయ్యో పాపం సుప్రీం కోర్టు తీర్పు యిచ్చింది పాపం. కోర్టు తీర్పుకు మేము ఏమీ చేయలేము. అయినా వారిగురించి మేము చేయగలిగింది అంతా చేస్తా

మని, వారు అప్పుడు అన్నారు. ఇష్టంలేని విషయాలలో కోర్టు తీర్పులకు కట్టుబడి ఉంటారు. Land revenue లాంటి విషయాలలో ఆ కోర్టు తీర్పులకు ఎక్కడ రంధ్రం పెట్టాలా అని ఆలోచిస్తారు. అవసరం అయితే చట్టం తీసుకొని వచ్చి, వారి వారసత్వాన్ని రక్షించడానికి ప్రయత్నిస్తామని అప్పట్లో వాగ్దానం చేశారు, ఆ వాగ్దానం చెల్లించకుండానే వారు ఢిల్లీ ప్రయాణం చేశారు. తరువాత బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు వాగ్దానం చేశారు. ఇప్పుడు ఉన్న రెవెన్యూమంత్రి శ్రీ వి. బి. రాజుగారుకూడ వాగ్దానం చేశారు. మీరుకూడ అలాగే వాగ్దానం నెరవేర్చకుండా ఢిల్లీకి పోతారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు — ఏమి వాగ్దానం చేశారు?

శ్రీ జి. లచ్చన్న — 'V Os యొక్క హక్కులను స్టాట్యూటరీ రూల్సులో పెట్టే ప్రయత్నం చేస్తాము. మీ హక్కులకు భంగంరాకుండా చూస్తాము' అని వాగ్దానం చేశారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— అటువంటి వాగ్దానం నేను చేయలేదు.

Sri G. Latchanna —"The Government therefore appointed a Committee to make a recommendation in regard to the future set-up of the village officers in the entire State in the light of the judgement of the Supreme Court" తమరు యిచ్చిన వాగ్దానాలుకూడ యిందులో ఉన్నాయి. ఏ సమస్యలైన చెనగొట్టదలచుకొంటే, పరిష్కరించడానికి యిష్టం లేకపోతే ఒక కమిటీని వేయడం జరుగుతోంది. వారిగురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. Estates abolition గురించి చెప్పారు. "With the abolition of estates, inams and jagirs most of the lands have been brought under the ryotwari principle of settlement, the number of estates so far taken over is 11,000 and odd and to be taken 145" ఇంకా to be taken estates 145 ఉంది. నాల్గవ ప్రణాళికలో యింతవరకు రాలేదు. కనీసం 5 వ ప్రణాళికలోనైనా తీసుకొంటారా? ఆ 145 ఎస్టేట్సు త్రిశంకు స్వర్గంలో ఉన్నట్లు ఉన్నారు. ఆ 145 ఎస్టేట్లను taken over గా ఎందుకు చేయలేదో మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను. కంప్రెడిగలగురించి యింతవరకు శ్రద్ధతీసుకోకపోవడం విచారకరం. ఇచ్చినచోట మీరు లెక్కలు యిస్తున్నారు. ఇవ్వకూడదు అనుకొంటే అటువంటిచోట్ల మీరు లెక్కలు యివ్వడములేదు. వారికి యిచ్చిన compensation గురించి లెక్కలు యింతవరకు యివ్వడంలేదు. లైబిలిటీస్ మనకు యింత ఉన్నదని చెప్పడం అవసరం. వాటిని త్వరగా పూర్తి చేయడం అవసరం. 20 సంవత్సరాలు అయినా లెక్కలు చూచి యింకా వారికి యివ్వవలసినది యివ్వకపోవడం మంచిదికాదు. M. L. A. లు, మంత్రులు 31 వ తేదీ సాయంత్రమే వారి జీతాలకు సంతకంపెట్టి బ్రెజరీమంచి డ్రా చేస్తున్నారుకదా! అటువంటప్పుడు దీనిగురించి ఎందుకు ఆలోచించరు? Abolition of Jagirs in Telangana అన్నారు. "In respect of 863 jagirs final awards have been passed; 57 cases have been closed." ఇదికూడ

తెలంగాణా, ఆంధ్రా అని, తెలంగాణాలో pending లో పెట్టి పరిష్కారానికి అవకాశం కలుగకుండా చేయుటలో ప్రభుత్వ ఉదాసీనత వ్యక్తంకావడంలేదా? Old age pensions గురించి ఒకమాట చెబుతాను. 60 సంవత్సరాలు వచ్చిన ముసలివాళ్ళందరికి మేము దేవుళ్ళము, బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు బ్రహ్మదేవుడని, తప్పకుండా పెన్షన్సు యిస్తామని declare చేశారు. ఇప్పుడు దానిని రద్దు చేశారు. దిక్కు లేనివారికి యిస్తామని చెప్పి ఎందుకు రద్దుచేశారు?

Land reforms గురించి చక్కని మాటలు ఉపయోగించారు Land reforms in this State have so far progressed satisfactorily. Land reforms అమలుపెట్టిన తరువాత ఎన్ని ఎకరాల భూమిని మీరు, భూమి లేని పేదవారికి పంచిపెట్టారో చూపండి. తప్పకుండా సంతోషిస్తాము అటువంటిది ఏమీ లేకుండా, మనలను మనమే మోసగించుకోవడం జరుగుతుంది. అటువంటి పదజాలాన్నే ఉపయోగించాము.

శ్రీ వి. బి రాజు:—వారు మమ్మల్ని మంచిమాటలు ఉపయోగించడం తగ్గించాలని అంటున్నారు మేము వారిని harsh పదాలు ఉపయోగించడం తగ్గించాలని కోరుతున్నాం.

శ్రీ జి లచ్చన్న —అయితే నేను చెప్పినదానితో మంత్రిగారు ఏకీభవిస్తున్నారు అన్నమాట నేను మాట్లాడినదానిలో harsh పదాలు ఏమైన ఉంటే తప్పక ఉపసంహరించుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. కాగితంమీద లెక్కలు ఏమైనా ఉంటే చూపండి. లక్క సీళ్లు వేసి ఆఫీసులో ఉంచినట్లయితే చూపండి. తప్పకుండా వాటిని ఒప్పుకొంటాము. ఆకలితో కడుపుమంటలతో చనిపోయే పేద ప్రజానీకానికి ఎవరికైనా ఒక్క ఎకరం భూమి పంచిపెట్టారా?

మెదక్ జిల్లా సిద్దిపేటలో అనుకొంటాను—కాకపోతే కరెక్టుచేసుకొంటాను—Prevention of fragmentation అమలుజరుపుతున్నామని అన్నారు. దానివల్ల ఖర్చు ఎంత అయింది? దానివల్ల జరిగింది ఏమిటో తెలవిస్తారా?

Sri V B. Raju.—Is it prevention of fragmentation or consolidation?

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—Prevention of fragmentation and consolidation. ఆ వ్యక్తులు ఎవరో వారిగురించి చెబితే మంచిదే కాని ఇది అంతా ఒక ముతక సామెతలాగ ఉంది. పాడినదే పాడరా పాసుపళ్ళ దాసరా అన్నట్లు ఉన్నది. తప్పకుండా special staff ను వేస్తున్నాము అన్నారు. Assignment పూర్తి చేస్తాము అని 1948 నుంచి అంటూనే ఉన్నారు. 1948 నుంచి ఈ అసెంబ్లీలో మెంబరుగా ఉన్నాను ఈ మాట చెప్పకుండా ఏ రెవిన్యూమంత్రిగారు లేరు. ఇది అమలు చేయలేకపోవడంలో వారి కష్టం ఏమిటో నాకు తెలియడంలేదు ఈ మాటలు చెప్పడంవల్ల ఆవేశానికి ఆస్కారముమాత్రమే యిస్తున్నది. ఈ 20 సంవత్సరాలలో చేసిన దండగపనిగురించి చెప్పుకొంటే మంచిది. Urban encroachment ను గురించి చాలా విషయాలు చెప్పారు. After the formation

tion of Andhra Pradesh with Hyderabad as capital, land levy increase అయింది. అందువల్ల encroachment ప్రారంభం అయిందని ప్రశ్నోత్తరాలలో వచ్చింది Encroachment అనగా తెలిసినటువంటి మన లక్ష్మణ బాపూజీగారు వున్నారు. వారికికూడా తగాదాలు వున్నాయి. వారియొక్క building encroachment అని గవర్నమెంటు, కాదని వారు. ఆ తగాదా ఎట్లా పరిష్కారం అయిందో తెలియదు శ్రీ బసవరాజుగారికి ఆ విషయాలు పూర్తిగా తెలుసు ననుకొంటాను. దానివిషయంలో వారు కొంత చెప్పాలి. మొత్తంమీద ఇవి encroachments. Serious గా ఏదైనా చేస్తే పోనీ పట్టాలు ఇచ్చేటట్లువున్నాం అంటే అదైనా కొంత నయమే. దీని సంగతి ఆలోచించరు ఎందుకు? Encroachment రద్దుచేస్తామని చెప్పడం రద్దుకాకపోవడం. ఇందులో policy విషయాలుమాత్రం మంత్రిగారిదృష్టికి తేదలచుకొన్నాను, ఇప్పుడే కాదు. స్వతంత్రము రాకముందు చరిత్ర చెప్పలేను. స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత ఎవరైనా జబర్దస్తీగాun-authorisedగా దున్నుకుంటారో వాడికే occupency హక్కును, అన్ని రైట్సు యిచ్చి పట్టాయివ్వడం ఒక పరిపాటిఅయింది. అక్రమంగాప్రవేశించిన వారికే పట్టా, మిల్లు లైసెన్సు లేకుండా కట్టిన వాడికే లైసెన్సు యిస్తున్నారు. కట్టుకుంటామని లైసెన్సు అడిగితే యిచ్చినటువంటి కేసువుందా అని అడుగుతున్నారు. ఇది ఒక ఆచారమైంది గవర్నమెంటుకు. ఎవరు ముందుగా దౌర్జన్యంగా ప్రవేశించగలరో వారికే పట్టా. ఇందులో గౌతు లచ్చన్న ప్రవేశించలేదు. ఎల్లన్న మల్లన్న రామన్న ప్రవేశించాడు అని చెప్పి land less poor అని చెప్పి ఆక్రమణలు అయితేనేమి ప్రభుత్వంచే స్థిరపరచుకొనే విధానంను మార్పు చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తేనే మీరు encroachment ను అరికట్టగలుగుతారు. ఎన్ని కమిటీలు వేయండి. చంద్రమండలం లెవెల్ లో కమిటీలు వేసినా పరిష్కారం చేయలేరని ప్రభుత్వానికి వినయ పూర్వకంగా మనవి చేస్తున్నాను. దృక్పథంలో మార్పురాలేదు. ఇప్పుడు మార్చటానికి వీలు వుందని మనవిచేస్తున్నాను. Ameliorative measures undertaken by Government ను గురించి Co-operative Societies ను గురించి ప్రాధాన్యము; ప్రాముఖ్యము యిచ్చి మాట్లాడారు. సహకార సిద్ధాంతం గురించి ఎవరైనా కాదు అంటే అంతకంటే పంచ మహాపాతకం ప్రపంచంలో వుండదు. ఈ సహకారం ఎవరికి? operate చేసుకొనే వారికా, లేక అనాధులకా, ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పగలరా? వున్న బంజరు భూములు, లంక భూములు Co-operative Societies కి యిచ్చారు. 185 Co-operative Collective farming societies కు యిచ్చాము అన్నారు. అందులో నిజంగా Co-operative Society Directors 10, 20 నుండి లాభం పొందుతారు. లేకపోతే అందులో వ్రాయబడినవి బినామి పేరులో అసలు పేరులో చెప్పలేను కాని Landless poor దీని ఫలితం పొందలేరని చెప్పగలను. ఆ పరిస్థితిని గురించి మంత్రిగారు తెలుపు చెప్పగలరా అని అడుగుతున్నాను. ఈ Co-operation ఎవరు operate చేసుకోగలిగితే వారి యొక్క స్వార్థానికే వుపయోగపడుతుంది తప్ప అనాధులకు, Agricultural labourers కు సహకార సంఘాలవల్ల ఫలితంరాలేదు. పరమ

పవిత్రమైన సామ్యవాద సూత్రానికి లచ్చన్న దుర్మార్గుడు వ్యతిరేకి అని వ్యాఖ్యానిస్తే వ్యాఖ్యానించవచ్చు కాని దయచేసి వారు సహకార సంఘాల ద్వారా Marketing Co-operative Societies ద్వారా వ్యవసాయ కూలీలకు లాభం కల్గించారా? తిండిలేని పేదలకు ఏ విధంగా లాభం కల్గిందో చెప్పితే వారిని మిమ్మల్ని కూడా అభినందించి పూజించటానికి మా తప్పులు మేము ఒప్పుకొని క్షమాపణ కోరుకోడానికి మాకు అభ్యంతరము లేదని మనవి చేస్తున్నాను. Co-operation పేరుతో కొంపలు కూలదోసే విధానం మాత్రం వీలైనంత త్వరగ సర్దుబాటు చేసుకోవాలని వినయ పూర్వకంగా మనవి చేస్తున్నాను, దీని పేరుతో దోపిడీ జరుగుతోంది సామాన్య ప్రజల రక్తాన్ని పీల్చుకొని వాళ్ల నోట బుగ్గికొట్టటం ఏ పది పన్నెండు మందికో లాభం కలుగ చేయటం మంచిది కాదు ఒక జమీందారును తీసివేస్తే వందమంది జమీంధార్లు తయారయ్యారు. ఈ విధానం సవరించు కోవలసిన అవసరంవుంది ఇది సవరించకుండా రాజ్యం సాగించి సామాన్య ప్రజలకు, దేశానికి ద్రోహం చేయవద్దని మనవి చేస్తున్నాను similarly the Government have accepted in principle a scheme of Co-operative Collective Farms Societies ఇదివరకు పెట్టినదానిరిపోర్టు తయారు చేసి సభ ముందు పెట్టమని కోరుతున్నాను Co-operative collective farmings గా ఎన్ని ఎన్ని నడిపిందో ఎంత పెట్టుబడి పెట్టిందో—మూడు లక్షలు పెట్టుబడి పెట్టి మూడు వందల ఎకరాలలో 12 బస్తాలు పండించిన మీ చరిత్ర ఒకసారి ప్రపంచానికి రుజువు చేయమని మనవిచేస్తున్నాను ప్రజలందరి సొమ్ము అడుక్కొనేవాడి సొమ్ము పంచుకొంటున్నారు 8½ కోట్ల ప్రజల దగ్గర 171 కోట్ల రూపాయలు ఫలహారంగా ఈ రోజున పంచుకొని తింటున్నారు ఈ scheme పేరుతో. Co-operative Farming scheme results చెప్పండి అని కోరుతున్నాను చెప్పినప్పుడు దేశమైన హర్షిస్తుంది తప్ప లేకపోతే కాదని మనవి చేస్తున్నాను. సర్వేభందు సెటిల్ మెంటుని గురించి మనవిచేస్తున్నాను. Exparte service settlement చేస్తున్నారు మీరు చేసిన పని Supreme Court తీర్పు వల్ల పాత శిస్తుకాని కొత్త శిస్తు కాని వసూలు చేసుకొనే అవకాశంలేదు. పూరికే వారు ఎందుకుండాలని పోగొల్పి గ్రామాల మీద పడ్డారు. పాత లోన్సు రాబట్టండి అన్నారు. ప్రభుత్వానికి రావలసిన డబ్బు రాబట్టకూడదని నేను చెప్పటం లేదు. Supreme Court లో set-off towards tax payable for subsequent years అన్నారు కాని tax ను payable tax క్రింద కట్టమన్నారు. కనుక మేము ఈయవలసిన payable tax వచ్చినపుడు జమకట్టతాము కాని ఈలోగా మాకు రావలసినది మేము తింటామనేది-ఇది ప్రజాస్వామ్యమా అని అడుగుతున్నాను. రైతులంటే అభిమానం అంటూ ఒక వైపున పాట ఇంకొక వైపున దోచుకుతింటామనే మాట ఇదా మీరు చేసే ఘనకార్యం. ఈ రోజున మీరు ఒప్పుకున్న లెక్కల ప్రకారం 25 కోట్లు రైతులకు ఇవ్వాలి. Supreme Court Judgment ప్రకారం loans క్రింద వాటి క్రింద జమకడితే మీ కొంప మునిగి పోతుందా రైతులు పారిపోతారా? మేము పోయినా మా గవర్నమెంటు అనేది ఒకటి వుంటుందికదా కి రైతులు అడిగేవారు విశ్వాసంగా వుంటేవారు.

గ్రామాలలో జోరబడి పాత బాకీల క్రింద జబర్ దస్తీలు చేసిన దానిని మీరు ఏవిధంగా సమర్థించుకోగలరు. హృదయం వున్న వారు ఆలోచించుకోవాలని మంత్రివర్గానికి మనవిచేస్తున్నాను. మీ మీద దావా వెయ్యాలంటే 2 మాసాల permission తెచ్చుకోవాలి. వచ్చిన కర్మ అది. మీకు ఆ protection వుంది Legal గా ప్రతి మునిసిఫ్ కోర్టులోను దావా వేసి జప్తు చేసి మిమ్ములనందరిని జైలుకు పంపించే అవకాశం వున్నప్పటికి సైముకావాలి అవస్థ అక్కడ వుంది. మొత్తం కాబినెట్ మంత్రులనందరిని civil procedure code క్రింద జైలుకు పంపించగల పరిస్థితి రైతులకు వుందని మనవిచేస్తున్నాను

Sri V. B Raju —We are waiting for that Let him do that.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—తప్పకుండా చేస్తామండి. ఎప్పుడూ కాలం ఒకేలాగ వుంతదు. వెనుక మా నైజాం ప్రభువు, మా నైజాం ప్రభువు అన్నారు. బ్రిటిష్ వారు అలాగే అనుకున్నారు మీరూ అలాగే అనుకోకండి మద్రాసు వాళ్ళను చూచి నేర్చుకోమని మనవిచేస్తున్నాను. తొందరపడకండి పరిస్థితులు అర్థం చేసుకోండని మనవిచేస్తున్నాను దేశంలో 10, 12 రాష్ట్రాలు భూమి శిస్తు రద్దు చేస్తాం అంటున్నటువంటి రోజులలో మీకు ఏమి వచ్చింది బుద్ధి, రద్దు అయిన భూమి శిస్తును రుద్దుతాం ఎట్లాగో అంటున్నారు. ఈ ప్రభుత్వానికి ఏమైనా బుద్ధి వుందని అనుకోవాలా, అధ్యక్షా !

శ్రీ కె. ప్రభాకర్ రావు (బాపట్ల) :— బుద్ధి అనేటటువంటి మాట un-Parliamentary అండి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న .— కావాలంటే స్పీకర్ శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారిని అడిగి తప్పు అంటే క్షమాపణ చెప్పుకుంటాను నాకు అభ్యంతరంలేదు. బుద్ధిలేని పనులు చేయివద్దని చెప్పడానికి పార్లమెంటుకు హక్కు వుంది. కొంత తెలుసు కోవాలి పార్లమెంటు భాష ఏదో పార్లమెంటు భాష ఏది కాదో. అందువల్ల బుద్ధిలేని పనులు చేయవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. Concession granted to development of ayacuat under Nagarjunasagar గురించి during 1st year of cultivation '66-67 లో నీటి పన్నులు అన్నిటిని రద్దు చేశాం అన్నారు. సంతోషమే. నీరు లేకుండా పన్ను వసూలు చెయ్యడానికి ప్రయత్నించి కూడా దాన్ని రద్దు చేశామని చెప్పారు. ప్రత్యేకంగా అభినందించాలి High level canal కు ఎంత ఖర్చు అయిందో మంత్రిగారు చెప్పలేదు. High level లో నుంచి High level నీరు low level కు reservoir లోకి వచ్చింది. ఈ low level reservoir నీరు కొత్తగా వచ్చిన అమెరికన్ పట్టర్సు దిగువలో నుంచి river bed లోకి వెళ్ళింది. ఆ విధంగా నీరు లేకుండా పోయినటువంటిది – రైతులకు ఈ రోజున నీటి తీరువా రద్దు చేశాం మన కార్యంగా చెప్పుకుంటున్నారు. అటువంటి పనులు చేసినందుకు అభినందించాలా? కనీసం water రేటు పెనాల్టి గురించి వ్యాఖ్యానం చేశారు. ప్రభుత్వంలో నిర్లక్ష్యం కూడ జరిగిందని నా నమ్మకం. కాదంటే మంత్రిగారిని

దిద్ద మనండి. 3 సంవత్సరాలు వరుసగా ప్రాజెక్టుల క్రిందగానీ, 10 సంవత్సరాలు వరుసగా చెరువుల క్రిందగానీ నీరు వచ్చి సాగుబడి చేస్తున్నటువంటి భూములన్నీ కూడా ఆయా నీటి వనరులు ఆయకట్టుల క్రింద స్థిరపరుస్తామని వాగ్దానం శాసనసభలో చెయ్యడం జరిగింది. ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది కూడా నాకు తెలిసినంతవరకు బోగట్టా. అది జరిగిందో లేదో జనస్పష్ట పరచవలసిన అవసరంవుందని మనవిచేస్తున్నాను. Land revenue గురించి మంత్రిగారి దృష్టికి కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలు తీసుకురావాలి. అవి ఏమిటంటే మొదటిసారి ఈ శాసనసభలో ఒక వాగ్దానం చేశారు. అదనపు భూమి శిస్తు act క్రింద ఏ ఏ పట్టాల క్రింద ఎంతెంత డబ్బు అసలు ఎంత అదనంగా వసూలు చేశారు చెప్పవలసివుంది. Additional Land Assessment Act 1, 2, 3 సంవత్సరాలు శిస్తు చెల్లించి ఆభూమిని అమ్ముకున్న వారికా లేక కొనుకున్న వారికా refund చెల్లించేది. అది వరకు వారితో మాట్లాడి కొనుకున్న వారికి అన్ని హక్కులు వస్తాయి పూర్తిగా తీవరం చేయవచ్చు అని plan చేశారు. అటువంటివి చెల్లవని మనవిచేస్తున్నాను. ఎవరైతే అదనపు శిస్తు చెల్లించి వున్నారో ఆ ఆసామి బాధ వచ్చి ప్రమాదాలకులోనై భూమిని అమ్ముకొన్నడు అందువల్ల చెల్లించిన వాడికి ఆ డబ్బు వస్తుందిగానీ కొనుకున్న వాడికి రాదని మనవి చేస్తున్నాను. రోడ్డు మీద రెక్కలు పట్టుకునే పరిస్థితికి తేవద్దని మాత్రం వినియ పూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను అటువంటి పరిస్థితులు రానియ్యకూడదు మంత్రి గారు tour లో వచ్చినప్పుడు దండవేసి మర్యాదగా కూర్చో బెట్టి నాలుగు మాటలు చెపుతారు. ఎవరూ కొట్టరు అటువంటి పని ఏనాడూ జరగదు నాకు సంబంధించినంతవరకుకావాలంటే ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు, తిమ్మారెడ్డిగారుఅప్పుడు సంజీవరెడ్డిగారు ముగ్గురు వచ్చినప్పుడు 3 రోజులలో 60 చోట్ల వారి కారు ఆపి memorandum అందించుకున్నారు ఎవరి మీద యిసుక కూడా పడలేదు. భయపడవలసిన అవసరంలేదు. మీకు కావాలంటే హామీ యివ్వగలము. మీ హామీ ఎందుకు మాకు police వుంది కదా అంటారు. బ్రిటిష్ వారి కాలంలోను police వుంది ఈ కాలం Additional Land Revenue Assessment Act అమలులో వుంది. 3 Sections చెల్లవని High Court, Supreme Court చెప్పాయి. మిగతా Section చెల్లుతాయి. 10 Section ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో మనం చేసుకున్నటువంటి అనేక legislations అన్ని రద్దు చేసుకున్నాను. 10 Sections ప్రకారంగా మనం యావత్తు legislation అని కూడా ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రం 1962 వరకు మనం చేసుకున్నటువంటి Surcharge Act కానీ, Commercial Act గానీ మొత్తం, 56 రద్దు చేసుకున్నాము. ఈ రోజున అవి లేవు. ఏ Act వుందా అని కొంచం చూడ మని మనవి చేస్తున్నాను. Customary law క్రింద మీరు ముందుకు పారిపోదామని అనుకుంటున్నారు. పోలేరు. ఇది సాధ్యం కాదు చెల్లదని మనవి చేస్తున్నాను. Supreme Court Judgment ఒప్పు కుంటున్నారు. తరువాత అవేవి పాటించకుండా యిష్టం వచ్చినట్లుగా maximum, minimum limits పెట్టి ఒక చోట శిస్తు మరొక చోట 50% శిస్తులు హెచ్చు తగ్గులుగా జరిగే

విధానం బాగాలేదు. Settlement యొక్క system ప్రకారంగా High Court, Supreme Court యిచ్చిన Judgement అంగీకరిస్తూనే 1962 వరకు వున్న తరాలను యద్దేచ్ఛగా అంగీకరిస్తాము ఆమోదిస్తాము అని చెప్పి దానికి 50% ఆంధ్రలోను 30% తెలంగాణాలోను వేస్తాం అంటున్నారు. దీనిలో డిస్క్రిమినేషన్ లేకుండా తప్పుకోగలరా అని అడుగుతున్నాను తొందరపడకండి. భువనగిరి పరిస్థితి చూడండి. క్రిందటి Act ప్రకారంగా 1962 లో వుండే శిస్తులో భువనగిరి రైతులకు తగ్గాయి. ఇప్పుడు కొత్త Act ప్రకారంగా తగ్గినటువంటిది పోయి పూర్వం వున్నటువంటి హెచ్చు రేట్ల మీద 30% వెయ్యబోతున్నారు జరుగబోయె పరిస్థితి అది. శ్రీకాకుళం జిల్లాకు లాభం చేస్తున్నాం అని చెపుతున్నారు రద్దు అయిన శిస్తును తిరిగి పెట్టడం లాభమా? మీకు దయ లేకపోతే దేవుడి దయవలన కోర్టుల వెంబడి తిరిగి న్యాయవాదుల సహాయ సహకారలచేత శిస్తులన్నీ మాఫీ చేయించుకుంటే అటువంటి దాన్ని తీసుకువచ్చి మళ్ళీ మా మీద రుద్ది సహాయంచేస్తున్నాం అని చెపుతున్నారా? అట్లా అనుకోవడం పొరపాటని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది సరియైన సహాయం కాదు. Retrospective effect అనేది యిందులో ఒక చిక్కు వుంది. Supreme Court set off చెయ్యడానికి సంబంధించినంతవరకు Subsequent Years శిస్తు క్రింద set off చెయ్యబడింది అన్నారు. వీరు చెయ్యబోతున్న పని ఏమిటి? ఇప్పుడు బిల్లు pass చేసి 1962 నుంచి అమలులోకి వచ్చిందని 1962-67 వున్నటు వంటి మధ్య కాలంలో మిగిలిపోయిన శిస్తు కూడా గుంజి, పీకి, లాగి 1968-69 నుంచి జమకడతారు. ముందు జమ కట్టవలసిన భాగం మీ మీద వుంచు కొని పాత శిస్తులు వసూలు చెయ్యడానికి సిద్ధపడతారా? ఇది సరియైన మార్గం కాదు. చాలా legal complications వున్నాయి. ప్రజల హృదయాలలో వున్న complications ను జాగ్రత్తగా ఆలోచించమని మనవిచేస్తున్నాను. మనకు tax క్రింద జమకట్టమంది Supreme Court నగదు యివ్వవలసిన అవసరం లేదనే ఆలోచన ప్రభుత్వంలో కనబడుతుంది. అది తప్పుడు ఆలోచన అని చెప్పవలసి వుంటుంది అధ్యక్షా! చెల్లించవలసిన శిస్తు అనేది లేనప్పుడు అక్రమంగా వసూలు చేసినడబ్బు నగదురూపంలో వాపసు చేయవలసిన పూచీ లేదా? లేదని ఎవరైనా చెప్పగలరా అని అడుగుతున్నాను. చెల్లించవలసిన శిస్తునుంచే జమకట్టండి అన్నారు. లేనప్పుడు మనం అక్రమంగా వసూలు చేసిన డబ్బు వాపసు ఇవ్వవలసిన అవసరంలేదా? అందరికి ప్రత్యేకంగా మనవిచేసేది ఏమిటంటే ప్రజల సొమ్ము దోచుకొనితిని పంచుకొని దివాలా కొట్టారు. మీఖజానాఅంతా ఖాళీచేసి పారేశారు.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—దోచుకతింటం అనేది Un-parliamentary word.

Mr Chairman:—He means Government not reffering to any individual·

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:—ప్రభుత్వమే. నేను సరిగా, అదే చదువు చున్నాను. 'Plunder' and 'rob' అనేది un-parliamentary అవుతుంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న — రాబ్ అనేమాట un-parliamentaty అయితే exploitation కు సరియైన పదం చెపితే ఆపదమే ఉపయోగిస్తాను Exploitation కు దోపిడి అనేభావంతో మాట్లాడాను.

ఒక గౌరవసభ్యుడు — plunder and robbery అనే పదాలకు ఏమిఅర్థం చెపుతారు ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న — కన్నాలుకొట్టడం రాత్రిపూట కన్నాలుకోట్టేస్థితి వచ్చినప్పుడు ఆమాటమీకు చెప్పాలిగాని ఇప్పుడు చెప్పే అవకాశములేదు

శ్రీ యం. వెంకటనారాయణ (ఏలూరు) — దోపిడి అనేపదం un-parliamentary అనిచెప్పి ఒక ruling యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ జి లచ్చన్న — తగాదా ఎందుకు రూలింగువుంటే ఉపసంహరించు కునేందుకు అభ్యంతరం లేదు కానీ పీడించుకుని తినడం కొంతతగ్గించమని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి (అనంతపురం) — దోపిడి అనేది un-parliamentary అయితే దానికిబదులు exploitation అని యింగ్లీషులో పెట్టండి అభ్యంతరం ఏమీలేదు. కాని exploitation కు తెలుగు యేమిటో సభ్యులు నేర్పితే నేర్చుకుంటాము.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు — ఎలామాట్లాడవలసినది చెప్పేఅవసరంలేదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు — అతికైటది కాస్త యింగ్లీషులో తిట్టండి.

మిస్టర్ చైర్మన్ — కఠినమైన పరిస్థితిని వ్యక్తం చేయవలసి వచ్చినప్పుడు దుష్ట అనే పదజాలాన్ని వాడవలసి వస్తుంది అయితే సభా సాంప్రదాయాలను పురస్కరించుకొని పద ప్రయోగం చేయడం చాలా అవసరం. ఏ విధమైనా సభాసాంప్రదాయాలకు విరుద్ధమైనచో దానిని తొలగించుటకు వీలుంటుంది.

శ్రీ జి లచ్చన్న.— ప్రభుత్వము పూర్తిగా దివాలాతీసింది. అప్పు యిచ్చే వాడులేదు పిచ్చివారు యివ్వాలి గాని మంచివారు ఎవ్వరు యివ్వరు. వడ్డీకి మళ్లీ తిరిగి అప్పుతెచ్చుకునే ప్రభుత్వానికి అప్పులిచ్చేవారు పిచ్చివారు అవుతారేమోనని నా అనుమానము మీరు అంగీకరించినది 25 కోట్లు రూ. లు నాయొక్క argument ప్రకారంగా 80 కోట్లు మీరు తిరిగి యివ్వాలి. మొత్తం illegal అని Supreme Court తీర్పువల్ల తేలింది. 4 సం. లనుండి వసూలు చేసిన మొత్తం కూడా illegal దానిని తిరిగి యిచ్చుకు నేశక్తి మీకులేదు. దివాలాతీసినవారి బాకీలనురద్దుచేయుటకు శాసనములు చేసుకున్నాము. ప్రభుత్వము దివాలాతీసింది కనుక అక్రమంగా వసూలుచేసిన మొత్తమును తిరిగి యివ్వలేనని అంటున్నది కాబట్టి దానిని రద్దు చేయుటకు మాత్రమేదైనా legislation తీసుకునివస్తే దానిని బలపరచుటకు

నాకు అభ్యంతరం లేదు. ఏపరిస్థితులలోనైనా రద్దు అయిన దానిని తిరిగి రుద్ధుటకు ప్రయత్నిస్తే మెజారిటీపైన pass చేసుకొంటే చేసుకోనవచ్చుగాని రాష్ట్రంలో పరిస్థితులు సక్రమంగా వుండవని మనవి చేస్తున్నాను వుండవని కాదు. సరిగా వుండనివ్వమని మనవి చేస్తున్నాను. దానిని జాగ్రత్తగా పునరాలోచన చేయవలసిన అవుసరమున్నది. ప్రజలకు కోర్టు వారిచ్చిన న్యాయాన్నికూడా దక్కనివ్వకుండా ప్రభుత్వమున్నప్పుడు. ఆ ప్రభుత్వాన్ని పట్టి, నిలబెట్టి, చెండాడి రచ్చ బెట్టుటకు ప్రజలకు హక్కు వున్నదని నా విశ్వాసం. దానిని అమలు చేయుటకు పూనుకొనవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. జిల్లా అధికారులు యే అక్రమాలు చేసినప్పటికీ పాటించమని అన్నారు ది 29-7-67 ని రెవిన్యూ తహశీల్ దార్ హరిపురం గ్రామ పంచాయితీ సభ్యులైన చితంబరం నల్లవాసుదేవ బెహరాగారి యింట్లో ప్రవేశించి వారి ధాన్యపు కొట్టుకు సీలువేశారట. వారి యింటిలో 18 మంది వున్నారనీ. రెండు బస్తాల బియ్యం ఖర్చు అవుతాయనీ, కూలికి, కోతలకు కావలసివున్నవని చెప్పినప్పటికీ వినకుండా యింకా 16 బస్తాలున్నాయి, అవి చాలనిచో మరెక్కడయినా తెచ్చుకొనమని చెప్పి నా కొట్టుకు సీలు వేశారని వారు నాకొక ఉత్తరం వ్రాశారు. దీనిని గురించి మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొనిరాగా అధికారులేమైనా అక్రమంగా చేస్తే తప్పకుండా చర్యలు తీసుకొంటామని చెప్పారు. దానిని గురించి యేమి చేసారో తెలియదు. ఇచ్ఛాపురం తాలూకా కొరపాడు గ్రామంలో procurement పేరుతో తహశీల్ దారు బలవంతంగా వసూలు చేస్తున్నారని ఆ సమితి అధ్యక్షులనుండి ఒక telegram వచ్చింది. అది మంత్రిగారికి యివ్వడం జరిగింది. దానిపై telephone లో మాట్లాడగలరని చెప్పారు. ఏమి చేశారో వారికే తెలియాలి. రామచంద్రాపురం Grain Permit Holders కు రెండు నెలలనుండి కోటా యివ్వడం లేదనీ, వెంటనే కోటా యిచ్చేట్లు యేర్పాట్లు చేయవలసిందిగా మరొక ఉత్తరం యిప్పుడే వచ్చింది. దానిని బట్టి జిల్లా అధికారులు ఎంత సక్రమంగా తమ పరిపాలనము సాగిస్తున్నారో తెలుస్తున్నది. Civil Supplise Subject వారిది కాదన్నప్పటికీ Portfolio వారిదే కనుక జిల్లా అధికారులు యే విధంగా చేస్తున్న విషయం గురించి వారి దృష్టికి తీసుకొని రావడానికిగాను నాదగ్గర వున్న మూడు ఉత్తరములను ఉదాహరణలుగా వారి దృష్టికి తీసుకొని రావడం జరిగింది. వారు పోసుకునే రోజులలో రైతుల యిళ్ళపైబడి procurement చేయడమనేది చాలా తప్పు Mills, కొట్లు మొదలగువన్నీ విడిచి రైతుల యిండ్లపై బడడం మంచిది కాదు దాని విషయంలో ఉద్యోగస్తులందరకూ వెంటనే తెలియజేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. తెలంగాణా ప్రాంతంలో సారా, తాడి వల్ల సంవత్సరమునకు కనీసం 11 కోట్ల రూ. ల ఆదాయం వస్తున్నది. ఈ విషయం ప్రభుత్వ లెక్కలే రుజువు చేస్తున్నాయి ఆదాయం లేదంటూ సీసా సొపైటీలు వేలం వేసినందువలన కోటి రూ. లు వచ్చిందన్నారు. దేశంలో 12 సంవత్సరములలో prohibition చక్కగా అమలులోనికి తీసుకొని వచ్చుటకు గాను టేక్ చంద్ కమిటీ చేసిన తీర్మానాలను అమలు చేయడంలేదు. ఆకమిటీవారు చెప్పినదేమంటే "for sale of toddy to a person above the age of 21----"

దానిని ప్రభుత్వంవారు అంగీకరించుటలేదు. ఈ రాష్ట్రంలో ఒకరిపై ఒక పద్ధతి, మరొకరిపై మరొక పద్ధతి యెందుకుగాను అనుసరించాలని అడుగుతున్నాను ఒక చోట నీరా సొసైటీలు, గీతపనివారి సహకార సంఘాలను పెట్టి మరొక ప్రాంతంలో కొత్తగా యిచ్చుటకు నిరాకరిస్తున్నారు. ఈ మార్పు లెందుకు వచ్చాయో తెలియదు రాష్ట్రంలో గీతవృత్తిపోయి నాశనమవుతున్న ప్రజలకు సొసైటీలు పెట్టి వారికి వృత్తులేర్పాటు చేస్తామని 1955 సంవత్సరపు మధ్యంతర ఎన్నికల సందర్భంలో కాంగ్రెసువారు చేసుకొన్న మొదటి ప్రణాళిక అది కాదని యెవరయినా చెప్పగలరా అని అడుగుతున్నాను.

1955 మధ్యాంతర ఎన్నికలలో, ఐక్యకాంగ్రెసు ఎన్నికలలో ప్రకటించు కొనిన మొదటి షరతు ఈ prohibition వల్ల ఉద్యోగాలు పోయిన గీతపనివారికి సహకార సంఘములు పెట్టి వారి వృత్తులు వారికి కలిగిస్తామనే షరతు పెట్టారు. మీరు అధికారంలోకి వచ్చారు కాంగ్రెసుకు పూర్తి majority వచ్చింది. ఏరుదాటాము తెప్ప తగలబెడతాము అనే తత్వము మీలో జీర్ణించిపోయింది ఆ జీర్ణించిపోయిన పద్ధతులలో ఈ రోజున మీరు ఒకప్రక్కన తెలంగాణాలో ఏమో నీరా సొసైటీలు కొత్తవి పెట్టి lease కు ఇస్తారు. మరొకచోట ఏమో lease కు ఇచ్చే పద్ధతి రద్దుచేసి వేలాలు వేసి అక్కడఉన్న గీతపనివారి నోట బుగ్గకొట్టడానికి తయారవుతున్నారు అంతేకాకుండా, వారు ఇచ్చిన డబ్బు, చెట్టుకు 10 రూపాయలు చొప్పున గీతపనివారి దౌర్భాగ్యానికి, గీతపనివారి దగ్గర సుమారు 1200 రూపాయలు వసూలు చేస్తేగాని మీకు కడుపు నిండదనే ఉద్దేశం ఈ గవర్నమెంటుకు ఉన్నది. ఇది ఎవరిని ఉద్ధరించడానికి మీరు చేస్తున్నారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. అందువల్ల ఈ యొక్క దుర్మార్గాన్ని మాత్రం— దుర్మార్గం అంటె పార్లమెంటరీ కాదని మరొక మెంబరు అంటారేమో— ఇటు వంటి అరాచకాన్ని మాత్రం మీరు తగ్గించుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. మీరు ఒక రాష్ట్రంలోనే ఒక ప్రక్కన ఒక రీతి ఇక్కడ ఉన్నటువంటి గీతపనివారికి lease కు ఇస్తున్నారు. ఆంధ్రదేశంలో ఉన్న పనివారు మీకేమి శత్రువులా, వారు మీకు వోట్లు ఇవ్వలేదా? వారిదగ్గర కావలసిన వోట్లు తీసుకున్నారా లేదా, అందువల్ల ఇవన్నీకూడా మీరు ఆలోచన చేయాలి ఇది తప్పు ఇంత పక్షపాత వైఖరి మీరు publicగా రెండు సంవత్సరముల నుండి 1965-66 లో ఈ శాసన సభా వేదిక నుండే గాక ముఖ్యమంత్రిగారు, Excise మంత్రిగారు కూడా వచ్చే ఏడాది నుంచి lease కు ఇస్తామని ఆంధ్రదేశములో వాగ్దానాలు చేయలేదా! మీ వాగ్దానాలు గాలికి ఎగిరిపోయినాయా! మీరు కలియుగ సత్యహరిశ్చంద్రుల మనుమలా! ఏమిటి మీ తత్వం! మాకేమీ అర్థం కావడంలేదు అందువల్ల ఇది చాలా ప్రమాదకరమైన పరిస్థితి అని నేను మనవి చేస్తున్నాను మీకు ఉన్నటువంటి బాధలలో మేము సహకరించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము నేను ఏదో ఉపన్యాసం కోసం చెప్పడం కాదు ప్రభుత్వానికి నిజంగా ప్రతిపక్ష శాసన సభ్యులందరి సహకారము కావాలంటె మీకు ఉన్న పరిస్థితిని ఒక Table వద్ద కూర్చొని చర్చించుకొందాము కాని, అక్రమంగా,

శాశ్వతంగా తరతరాలు నాశనం అయ్యే ఒక శిస్తు విధానాన్ని తిరిగి రద్దు కాకుంటె, అది జరగదు జరగనివ్వను, తరతరాల నుంచి వచ్చిన రాజాధిరాజులు జమీందారులు అందరూ పోతె, మీరు, మేము ఉండిపోతాము అనుకొంటె అది పొరబాటు అని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎ మాధవరావు:— అధ్యక్షా! ఈరోజు ఈ Revenue Demands కు సంబంధించినంతవరకు కొన్ని వాస్తవిక విషయాలు మాత్రం మనము గమనించవలసి యుంటుంది. మామూలుగా బ్రిటిష్ వారి పరిపాలనలో ఒక steel frame తయారుచేసి ఆ మూసలో అందరి అధికారులను పెంచుతూ వచ్చారు ఇప్పుడు ఆ steel frame లోనే ఆ సిమెంటు ముద్దనే పగలగొట్టి రెండూ సమన్వయం చేయాలి. ఈ పంచాయతీ రాజ్యాన్ని గాని లేకపోతే ప్రజాస్వామ్యం అనేటటువంటి దానిని చేర్చి చేయాలనేటటువంటి ఉద్దేశంతో మనవాళ్లు చేస్తున్నారు అయితే ఈ రోజు వాస్తవికంగా మనము చూచినట్లయితే, జిల్లాకు అధికారి కలెక్టరు అని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. కలెక్టర్లను మనము appoint చేసినప్పుడు, వారిని ఉద్యోగములో నియమించేటప్పుడు, వారికి వాస్తవికంగా ప్రజాస్వామికంగా సంబంధించినటువంటివి అన్నికూడా నేర్పించి వారియొక్క mind అంతా మార్చి ఆ విధంగా చేస్తున్నామా అంటె అది చేయడంలేదు. వాస్తవికంగా చూచినట్లయితే బ్రిటిష్ వారే మనకంటె మేలేమో అనిపిస్తుంది. వారి హయాములో వారు ఎప్పుడూ ఒక sub collector ను సుమారు 7, 8 సంవత్సరముల పాటు అక్కడ రాజ్యాంగములో వారు పరిపాలించేటటువంటి విధానాన్ని సంపూర్ణంగా వారికి తెలియజేసి వారికి ప్రజల యొక్క వాస్తవిక పరిస్థితులను అంతా తెలియపరచిన తరువాతనే కలెక్టర్లుగా వేస్తూ వచ్చారు కాని మిగతా అప్పుడు వేస్తూ రాలేదు. ఈ వాస్తవిక విషయాన్ని మాత్రం మంత్రిగారు తప్పకుండా గమనిస్తారని అనుకొంటున్నాను. అయితే ఈరోజు వారియొక్క అదృష్టం వల్ల నైతేనేమి, మిగతా విషయాల వల్ల నైతేనేమి, వారు I. A. S కాగానే కలెక్టర్లుగా వస్తున్నారు. బహుశా Indian Express లో ఈ మధ్యన దీనిని గురించి వేశారు. Midnight oil burn చేసి మామూలుగా వీరందరు కూడా పరీక్షలలో essays ప్రకారం బట్టిపెట్టి వ్రాసి I A. S Officers అయినంత మాత్రాన, రెండు సంవత్సరాలకే వీరికి కలెక్టరు ఉద్యోగము వస్తున్నది. వాస్తవికంగా ఈ Revenue Department అనేటటువంటి ఒక వ్యవస్థను మామూలుగా ఒక మనిషి అవగాహన చేసుకోవాలన్నా, దాన్ని అర్థం చేసుకొవాలన్నా, దానిని అధము పక్షము కన్ను విప్పి చూడాలన్నా గాని తప్పకుండా కొంతకాలము పడుతుందనే విషయము రివిన్యూ మంత్రిగారికి తెలుసు. ఈరోజు మన జిల్లాలను పరిపాలించేటటువంటి అధినేతలు అందరు కూడా వాస్తవిక దృష్టితో ఈ ప్రజా పరిపాలనను నిజంగా అర్థం చేసుకొని పరిపాలిస్తున్నారా అంటె అదేమీ లేదేమో అనిపిస్తుంది నేను నిజంగా చెప్పుతున్నాను. అన్యథా ఇప్పుడు జరిగిందేమిటంటె కలెక్టర్లు జిల్లాను పరిపాలించేదానికి మాత్రం time ఉండదు. ఎప్పుడూ కమిటీలు

పెట్టేదానికి, Meetings పెట్టేదానికి, meetings address చేసేదానికి వారి time అంతా జరిగిపోతూ ఉంటుంది. ఆ meetings లో ఏమైనా ప్రజలకు ఉపయోగపడేది చేస్తారా అంటె దీన్ని గురించి ఎవరూ ఆలోచించరు. ఆ meetings 1, 2 జరిగిపోతూ ఉంటాయి, కాలము వృథా అయిపోతూ ఉండడం, పరిపాలన జరగకుండా పోవడం ఈ రెండు మాత్రం మనము తప్పకుండా గమనించడం మాత్రం జరుగుతున్నది. ఈలాంటి కలెక్టర్లు ఉండేటప్పుడు ఇటువంటివాళ్ళకు నిజంగా ప్రజాస్వామ్యాన్ని ముందు నేర్పించి గాని, ప్రజాస్వామ్య పద్ధతులలో పరిపాలించేటటువంటి విధానంలో సిద్ధాంతరీత్యావారికి తగిన training ఇచ్చిగాని అటువంటిదేమీ చేయకుండా, కేవలం పాతకాలంలో బ్రిటిష్ హయాములో పరిపాలించే విధానంలోనే వారిని పెంచుతూ, ఈ రెండిటినీ సమన్వయం చేయాలంటె అయ్యేదేనా! నిజంగా నేను చెప్పేది ఒకటే. నిజంగా మీరు British Administrative system ప్రకారం అంటె Tottenham system ప్రకారం వారిని పెంచదలచుకొన్నారా పెంచండి అదే పద్ధతిలో జిల్లా administration ను నడపండి దాని విషయంలో ఎవరికి అభ్యంతరం ఉండదు లేకపోతే ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో వారికి నేర్పాలని అనుకున్నారా, ఆ విధంగా నేర్పండి, ప్రజలయొక్క అభిప్రాయాలను గమనించమని చెప్పండి అయితే ఇది మామూలుగా జరగడంలేగని మంత్రిగారికి తెలుసు, వాళ్లు వాస్తవ విషయాలు గనుక గమనించినట్లయితే ఈ రోజు ఇక్కడ వ్రాసినటువంటి demand కేవలం demand మాత్రమే అవుతుందిగాని వాస్తవిక పరిస్థితి మాత్రంకాదు అని నేను గట్టిగా చెప్పదలచుకొన్నాను కాబట్టి మామూలుగా ఇప్పుడు ఉన్నటువంటిదానిని మాత్రం వాస్తవిక పరిస్థితుల దృష్ట్యా మార్చవలసిందని కోరుతున్నాను. రెండవది భూస్వామిక సంస్కరణలు గురించి ఇక్కడ చెప్పిఉన్నది ఇందులో ముఖ్యంగా గమనించవలసినవి మాత్రం కొన్ని ఉన్నాయి అది మంత్రిగారు కూడా అంగీకరిస్తారని అనుకొంటాను, ఈ రోజు కౌలుదారి చట్టము గురించి, భూమి దున్నేవాడిదే రాజ్యం అనేటటువంటి ఈ నినాదం కాంగ్రెసు వారి హయామునుంచి మొదలుపెట్టినారు ఇప్పటివరకు కూడా జరుగుతున్నది. ఈ జరిగేటటువంటి దానిలో ఇప్పటి వరకైనా నిర్వచించారా? నిర్వచించకుండా కేవలం elections కు సంబంధించిన విషయాలలో మాత్రం అప్పుడప్పుడు ఒకనినాదాన్ని పెట్టడం, కౌలుదారీ చట్టం పెట్టడము ఈ కౌలుదారి చట్ట సిద్ధాంత రీత్యా వచ్చేటటువంటి పరిస్థితులను, ఇప్పుడు ఉండేటటువంటి వాస్తవిక పరిస్థితులనూ చూచినట్లయితే, ఎన్ని ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయో క్రింద ఉన్నటువంటి వాళ్లకు ఆ బాధ తెలుస్తుంది. పైన కూర్చొని ఉండేవారికి గాని, కలెక్టర్లకుగాని అర్థంకాదేమో అనిపిస్తుంది, నేను కోరేది, ఏవైనా చేయదలచుకొన్నారా, సమగ్రంగా, సమన్వయంగా మొత్తంగా చేయండి, ఈ పాతిక పాతిక అర్థ, అర్థ చేసి చేయకుండా ఉండడం మంచిదికాదు, కాబట్టి ఈ రోజైనా, ఇప్పటికైనా రివిన్యూ మంత్రిగారు దున్నేవానికే భూమి అంటే ఎవడు అనేది నిర్వచించవలసిన అవసరం ఉన్నదని గమనిస్తారని అనుకొంటాను. రెండవది, కౌలుదారీ చట్టము పెట్టారు. ఇందులో మామూలుగా కొన్ని అర్థాలు, అనర్థాలు,

ఉన్నాయి, కౌలుదారీచట్టము ముఖ్యంగా ఎందువల్ల వచ్చింది అంటె భూకామందు ఎప్పుడుకూడా భూమిని సాగుబడి చేసేవారికి అన్యాయం చేస్తున్నారు అనేటటువంటి దృష్టితో అది మొదలు పెట్టారు ఇప్పుడు మనవారు చేసేటటువంటి పద్ధతులన్నీ ఎట్లావుంటాయంటే ఒకదానికి వస్తే ఇంకొకటి అవుతుందేమో అనేటటువంటి పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి మామూలుగా భూమి ఉండేటటువంటివారికి, సుమారు 2, 3 ఎకరాలు ఉండేవాళ్లకు కూడా ఏమైపోతున్నదంటె. కౌలుదారి system వల్ల భూమి వాళ్లకు అవసరం వచ్చి వాళ్లే స్వంతంగా సాగుచేసుకొంటాముఅంటె వారికి ఇవ్వలేకుండా పోతున్నాం. ఉదాహరణకు, మామూలుగా, ఒక వితంతువు గాని ఒక చిన్న ఉద్యోగస్తుడుగాని, లేక retire అయిన వాళ్లుగాని వాళ్లకు అవసరం వచ్చినప్పుడు దానిని ఆలోచించవలసిన పద్ధతిలో దానిని ఆలోచించినట్లయితే, భూమిని వారికి ఇచ్చేదానికి ఈ రోజున Tenancy Act లో ఏమైనా ఉన్నదా! లేదు.

Sri V. B. Raju —They have got exemptions

శ్రీ ఎ మాధవరావు ·— టెనెన్సీ ఆక్టు మొత్తంగా చూస్తే స్వంతానికి సాగుచేసుకునే వారికి యిచ్చేఅవకాశంలేదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు — Hyderabad Act కు refer చేస్తున్నారా ?

శ్రీ ఎ మాధవరావు .—ఆంధ్ర ఆక్టుకు refer చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు —Complete గా దాని స్వరూపం రావేరాలేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు .—సమగ్రమైన స్వరూపం యిచ్చి చేసినట్లయితే బాగుంటుంది. ఇప్పుడు టెనెన్సీ ఆక్టుఉన్నది. కాలం పొడిగిస్తున్నారు. సమగ్రమైన స్వరూపాన్నియిచ్చి తేవాలి. Estates Abolition Act ప్రకారం ఒకపొరపాటు జరుగుతోంది. దీనికి క్లైముయిచ్చి ఆలోచించాలి. సెక్షన్ 15 క్రింద పట్టాలు యిస్తున్నారు. landholders కు పట్టాలుయిచ్చేటప్పుడు 1908,–1933,–1945, సంవత్సరములు, ఆ కాలములో వాళ్ళు సాగుబడిచేసి ఉంటే పట్టాలు యివ్వాలన్నారు. దానికి ఏమి అర్థం ఉంటుంది ? ఇప్పుడు అనుభవంలో ఉన్నవారిని తీసేసివేరేవారికి యిస్తున్నారు. ఇప్పుడున్న వారిని నిర్వాసితులుగా చేస్తున్నారు.

సాగుబడి మొదటి కారు అవుతుంది. రెండవ కారు పంటకు నీరు ఉన్నప్పటికీ గవర్నమెంటు సముద్రానికి పంపిస్తోందిగాని రెండవకారు పెట్టడానికి ఒప్పుకొనుటలేదు. ఎవరైనానీరు ఉపయోగిస్తే 12 యింతలు పెనాల్టీ తగిలించి వేస్తున్నారు. ఈ నాటికీ కేవలం బ్రిటీష్ కాలంనాటి రూల్సు అమలు జరుపుతున్నారు. ఈ ప్రజాస్వామ్యంలో తగిన విధంగా మార్చి సమన్వయం చేసి నడిపిస్తే బాగుంటుంది కాని ఇప్పటికి టాలెన్ హామ్ సిస్టములోనే బంధింపడుతున్నారు. ఎక్కడ దెబ్బ తగులుతుందో తెలియదు. Railway accident లా అవుతుంది. ఇవన్నీ సమగ్రంగా ఆలోచించి చేస్తే బాగుంటుందని చెబుతున్నాను.

శ్రీ వి సి కేశవరావు — అధ్యక్షా ! ఈ రెవెన్యూ పద్దు చాల పెద్దది రాష్ట్రములో ఏ విషయం మనం ఆలోచించవలసి వచ్చినప్పటికి రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు మీద నే అదిఎక్కువగా ఆధారపడి యుంటుంది. లచ్చన్నగారు ఈ భూమి శిస్తు విషయములో చాల తీవ్రంగా మాట్లాడారు మన కందరకూ తెలుసు మన రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలు ఎక్కువగా లేవు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వేరే విధంగా ఆదాయం వచ్చే మార్గాలుకూడ ఎక్కువగాలేవు పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందక పూర్వం రాష్ట్ర ఆదాయం ఎక్కువగా భూమి పన్నుల మీద నే ఆధారపడి ఉన్నది దానితో మన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేసుకుంటూ ఉన్నాము. మన రాష్ట్రంలో నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు 150కోట్లవరకు ఖర్చుఅవుతుందని అనుకుంటున్నాము ఇది ఎవరికోసం. రైతులు ఎక్కువగా పండించి వారి ఆదాయం అభివృద్ధి చేసుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతోను, దేశసౌభాగ్యం పెంపొందించాలనే ఉద్దేశంతోను యిట్లాంటి ప్రాజెక్టును ప్రభుత్వం చేబట్టుతోంది ఇటువంటి ప్రాజెక్టు తీసుకొన్నప్పుడు మనకు పన్నులు కావాలి , పన్నుల రూపముగా కొంత యీ భూమి శిస్తు పెంచితేనేతప్ప యీ యంత్రాంగం నడవదనే ఉద్దేశంతో కొన్ని పన్నులు వేశారు ఈ extra వేసిన పన్ను రద్దు విషయంలో రైతులను సంప్రదిస్తే అదిఅంత ఎక్కువగా లేదని చెప్పిన రైతులు చాలమంది ఉన్నారు అయితే యిది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం చేసింది కాబట్టి రద్దుచేయాలని కోర్టుకు పోయి రద్దు చేయించడమే ఆలోచించారు గాని యిక్కడ యింకొక ఏ పొలిటికల్ పార్టీ ప్రభుత్వంలోకి వచ్చినా, ఏ విధంగా ప్రభుత్వం నడుస్తుంది, ఏవిధంగా ఆదాయం వచ్చే అవకాశాలు ఉన్నవి అనేది ఆలోచించవలసి యుంటుందన్నప్పుడు, లచ్చన్నగారు ఆవిధంగా యీ పన్నుల గురించి మాట్లాడేయుండరు అనుకొంటున్నాను, ముఖ్యంగా జిల్లా అడ్మినిస్ట్రేషన్‌లో జిల్లా కలెక్టరు నుంచి గ్రామాధికారి వరకు ఖర్చులు అవుతున్నవి. గ్రామాభివృద్ధి పనుల కోసం గాని, జిల్లాలో అభివృద్ధి పనులకు గాని అనేక విషయాలలో ఈ పన్నులు వసూలుచేసి తద్వారా డబ్బు ఖర్చుపెట్టవలసియున్నది. జిల్లా అడ్మినిస్ట్రేషన్ విషయంలో మంత్రి గారు ఒక మాట చెప్పారు. ఈ యంత్రాంగంలో — శ్రేయోరాజ్యం అవతరించిన తరువాత కూడా — చెప్పుకోదగ్గ మార్పులు లేవన్నారు. స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత జిల్లాలలో అభివృద్ధి కనబడుతూన్నా యీ set-up లో మార్పుఎక్కువగా చేయలేకపోతున్నాము-దానికి ధనాభావం కారణం. ముఖ్యంగా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వకాలంలో యీ జిల్లాలు ఏర్పాటైనవి. అప్పుడు ఏర్పాటైన జిల్లా అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఈ పరిస్థితుల బట్టి చూస్తే చాల కష్టముగాఉన్నది. చాలా చోట్ల యీ జిల్లాలు చేతికిఅందనట్లు ఉన్నవి. ఈ పెద్ద పెద్ద జిల్లాలను విభజించి మరికొన్ని జిల్లాలుగా చేయుట అవసరం. ముఖ్యంగా మా గుంటూరు జిల్లా రాష్ట్రంలో చాలపెద్దది, అదివిభజించి ఒంగోలు జిల్లా ఏర్పాటు చేయాలని చాలా అర్జీలు, మెమోరాండము యిచ్చారు పూర్వం మద్రాసులో ఉన్నప్పుడు, తరువాత ప్రకాశం పంతులుగారు వచ్చినప్పుడు, తరువాత గోపాలరెడ్డిగారు, సంజీవరెడ్డిగారు, సంజీవయ్యగారు — ముఖ్యమంత్రులుగా వచ్చినప్పుడును మాకు జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్సు అందుబాటులో లేనందువల్ల జిల్లా పెద్దది పోయినందువల్ల ఒంగోలును పైడిడ్ చేసి జిల్లా చేయాలని చెప్పాము. ప్రతి జిల్లా

మంత్రి ఆ జిల్లాను విభజించి వేయడానికి వీలున్నదని, చేస్తామని చెబుతున్నారేగాని యింతవరకు ఆ పని చేపట్టిన వారెవరూ లేరు ఒంగోలు ప్రాంతం జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్సుకు దాదాపు 80 మైళ్ళ దూరములో ఉన్నది జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్సుకు వెళ్లాలంటే తేలికగాఅయ్యే పనికాదు. స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత టూర్సు కూడ ఎక్కువగుతున్నవి— మంత్రులు అసెంబ్లీ రోజులలో తప్ప ఎక్కువగా జిల్లాలలో తిరుగుతూంటారు అందువల్ల మినిస్టరు టూర్లలో పెద్ద ఆఫీసరు వెళ్లి attend అవడంవలన వారికాలం కొంత వృథాఅవడం జరుగుతోంది జిల్లా అధికారులు ఎక్కువగా పరిపాలనా వ్యవహారాలు చూసేఅవకాశం తగ్గిపోతున్నది. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ఒంగోలు జిల్లా ఏర్పాటు చేస్తారని అదేవిధంగా శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం పెద్దవిగా ఉన్నవని విన్నాను. అక్కడకూడా వేరే జిల్లా ఏర్పాటు చేస్తారని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను మన రాష్ట్రంలో బంజరు భూములు చాలా ఉన్నాయి. బంజరు భూములు చాలా ఇచ్చామని చెప్పారు. భూమిలేనివారికి 13,43,7075 ఎకరాల వరకు ఇచ్చామని మంత్రిగారి రిపోర్టులో చెప్పారు సోల్జర్స్‌కు, షెడ్యూల్డ్ జాతులవారికి, రాజకీయ బాధితులకు భూములు ఇస్తున్నారు కాని, వారికి పట్టాలు ఇచ్చే విషయంలో చాలా జాప్యం జరుగుతున్నది పట్టాలు యీ మధ్య కొద్దిగా ఇచ్చారు తర్వాత, నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు వస్తున్నది గనుక, పట్టాలు ఇవ్వటానికి వీలులేదుఅన్నారు. లాండ్ లెస్ పూర్ కు వారు సాగుచేసుకొంటున్న భూములకు పట్టాలు ఇస్తే ఆ భూమిపై తమకు హక్కు ఉన్నదని ఎక్కువగా పంట పండించటానికి శ్రద్ధ తీసుకొంటారు అందువల్ల తొందరగా పట్టాలు ఇప్పించటానికి ప్రయత్నించాలి ఎక్కువ పొలం ఉన్న రైతులే యీ నాడు బంజరు భూములు, చెరువు పోరంబోకులు, వాగు పోరంబోకులు బంజరు భూములు స్వాధీనం చేసుకొని ఆక్రమిస్తున్నారు. ఆ భూమి పేదప్రజానీకానికి ఇవ్వటానికి బదులు వారు ఆక్రమిస్తున్నారు. వారిని తొలగించి ఆ భూమి భూమిలేని పేదవారికి పట్టాలివ్వాలి ఒకవేళ తొలగించటానికి వీలుకానిపరిస్థితిలో ఆ భూములకు ధరకట్టి, పెనాల్టీలతో సహా వారినుండి వసూలుచేసి వారికి పట్టాలివ్వాలి. సహకార సమిష్టి వ్యవసాయంలో మనరాష్ట్రం చాలా వెనుకబడి వేసింది. నాలుగైదు సంవత్సరాలుగా సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ వారు మీరు యీ సహకార వ్యవసాయాన్ని చేపట్టండి, మేము డబ్బు ఇస్తాము. మీ రాష్ట్రంలో ఎంతభూమి ఉన్నదో, మీరు లెక్కలు తయారుచేస్తే, దానికయ్యే ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్ ఖర్చులు మేము ఇస్తాము అన్నారు. ఇతర రాష్ట్రాలవారు ఆ డబ్బు ఉపయోగించుకొంటున్నారు కాని మనరాష్ట్రంలో ప్రభుత్వం ఎందుకో గాని యీ కోఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ విషయంలో వెనకాడుతున్నది. కృష్ణా జిల్లాలో దివితాలూకాలో ఎక్కడో ఒకటి రెండుచోట్ల మాత్రమే యీ సహకార వ్యవసాయాన్ని స్థాపించారు. గుంటూరు జిల్లాలో పెడతాము; మాస్టర్ ప్లాను ఉన్నదని చెబుతున్నారు, కాని ఇంతవరకు రాలేదు. వేస్ట్ లాండ్ మాత్రం చాలా ఉన్నది. హరిజనులలో టెనెంట్స్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఉన్నవి అందులోని ఒక్కొక్క వ్యక్తికి రెండుమూడు ఎకరాలు చొప్పున ఇచ్చి, ఆ సొసైటీలను ఫార్మింగ్ సొసైటీలుగా కన్వర్ట్ చేసి వారికేత్ర సహకార సేద్యం చేయిస్తే బాగుంటుంది. అట్లా

చేస్తే, యీ భూమిలేని హరిజనులకు లాండ్‌లెస్ పూర్‌కు మనం కొంత సహాయం చేసినవారం అవుతాము. అది ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది రిఆర్గనైజేషన్ ఆఫ్ స్టేట్స్ అయినతర్వాత—ఇపుడు రిఆర్గనైజేషన్ ఆఫ్ డిస్ట్రిక్ట్సు కూడ చాలా అవసరం. దానిని ముఖ్యంగా మంత్రిగారు ఆలోచిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ డిమాండ్‌ను బలపరుస్తూ, యీ సమయం నాకు ఇచ్చినందుకు మీకు నమస్కారములు చెబుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి—అధ్యక్షా, లాండ్ రెవిన్యూ డిమాండ్ ఆంధ్రదేశానికి చాలా ప్రధానమైన డిమాండ్ అని ప్రభుత్వంవారు అంగీకరిస్తారు మేమూ అంగీకరించక తప్పలేదు. 20 సం॥లు అయిన తర్వాతకూడ మనది నిష్ప్రయోజనమైన టువంటి నిస్థితలో ఉన్నటువంటి ఆర్థిక విధానం కనుక, తప్పనిసరిగా మనం దానిని అంగీకరించకతప్పదు లాండ్ రెవిన్యూగురించి మంత్రిగారు ఇచ్చిన నోట్‌లో —పాపం—చాలా సంతోషం వెలిబుచ్చారు నాకు ఆశ్చర్యం,—మన మంత్రులు ఇంత అల్పసంతోషులా అని. మన ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ప్రొడక్టివిటీ ఇంక్రీజ్ అయింది, రైతులు చాలా ఫెయిర్ రిటరన్ లాండ్‌లో సంపాదించుకొంటున్నారు; అందువల్ల ఓల్డ్ ఎసెస్‌మెంట్ రేట్స్ చాలా తప్పు కాబట్టి, మేము న్యూ ఎసెస్‌మెంట్స్ వేయవలసిన అవసరం వచ్చింది అని మంత్రిగారు చెప్పుకొన్నారు మీరు అభివృద్ధి అంటే ఏమి అనుకుంటున్నారో నాకు అర్థం కావటంలేదు. అభివృద్ధి అంటే ఏమిటి ? దేనితో పోల్చిచూస్తే అది అభివృద్ధి అని? అభివృద్ధి అన్నది ఒక రెలిటివ్ టరమ్ ఈ రెలిటివ్ టరమ్‌ను మనం ఏ రూపంలో చూస్తే ఆ రూపంలో మనకు అభివృద్ధి కనబడుతుంది. అల్పసంతోషులు జరిగిన దానిమీద సంతృప్తి పడేవారు అభివృద్ధి జరిగిందా, లేదా అని తనుకొంటూ ఉంటారు. వెంకటనారాయణగారు మొన్న అన్నారు ఏమని ? విద్యుశ్ఛక్తి అభివృద్ధి అయితే, నాగిరెడ్డి కాలేదని అంటున్నాడేమిటి ? 75 మెగావాట్స్ మనం ఉత్పత్తి చేయలేదా ? — అని నిజమే. నేను కాదంటూనా ? వారి దృష్టిలో అది అభివృద్ధియే నా దృష్టిలో అది ఒక తిరోగమనము. అట్లాగే మన ఆంధ్రరాష్ట్రంగురించి మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ మన లాండ్ రెవిన్యూ రేట్లు చాలా లో రేట్స్ అన్నారు. నిజమేనా అని నేను మొట్టమొదట ప్రశ్నించదలచుకొన్నాను. దేశంలో ఉన్న లాండ్ రెవిన్యూ కలెక్షన్స్‌ను వారివారి బడ్జెట్‌లో ఉన్నదానినిబట్టి జాగ్రత్తగా చూస్తే ఆంధ్రరాష్ట్ర లాండ్ రెవిన్యూ కలెక్షన్స్‌లో చాలా ఉన్నతమైన దశలో ఉన్నదని నేను అంగీకరించక తప్పదు. ప్రొడక్టివిటీ సంగతి తర్వాత చెప్తాను లాండ్ రెవిన్యూ కలెక్షన్‌లో మనం ఎక్కడ ఉన్నామో చెబుతాను. యు. పి. లో 27 కోట్ల రు. వసూలు అవుతున్నది. దానితర్వాత నెక్స్ట్ మనదే. భారతదేశంమొత్తంమీద. మన రాష్ట్రంలో 66-67 బడ్జెట్ అంచనాల ప్రకారం 15 కోట్లయినా వసూలు చేయాలని అంచనా వేశారు. తర్వాత రాజస్థాన్, అంటే మనం వెనుకబడిన వారిలో వెనుకబడినవారుగా ఉన్నాము, దేనికి? లాండ్ రెవిన్యూ వసూలు యటంలో మాత్రం మనం చాలా ముందంజలో దానికి తగుమైన సాధనసంపత్తిని

సమకూర్చుకొని యుద్ధరంగంలో ప్రవేశించి, రైతురంగాన్ని మొత్తం చెండాడటానికి పూనుకొన్న ప్రభుత్వాలలో మన ప్రభుత్వం ఒకటి అన్నది నిర్వివాదాంశము. అందులోమాత్రం సందేహంలేదు దేశంలో ఉన్న లెక్కలుబట్టి తెలుస్తున్నది అంతేకాదు లాండ్ రెవిన్యూ టోటల్ స్టేటు రెవిన్యూలో భాగం ఎంత? టోటల్ స్టేటు రెవిన్యూలో ఉన్నటువంటి భాగాన్నిబట్టి ఆ రాష్ట్రం యొక్క అభివృద్ధి, పురోగతి, తిరోగతి మనకు అర్థం అవుతుంది. దానిలో మనం తక్కువ అయినవారం ఏమీ కాము. మనం బ్రహ్మాండమైన పురోగతిలో ఉన్నాము. దేనిలో? లాండ్ రెవిన్యూ అన్నది మన టోటల్ టాక్సెస్‌లో చాలా అత్యున్నతమైన స్థానాన్ని సంపాదించుకొని ఉండటములో. ఇపుడు రాజస్థాన్‌లో టోటల్ స్టేట్ టాక్స్‌లో 26 పర్సెంట్ లాండ్ రెవిన్యూ. యు పి టోటల్ స్టేట్ టాక్స్‌లో 25 5 పర్సెంట్ లాండ్ రెవిన్యూ. దాని తర్వాత మనమే— నిస్సందేహముగా. మనము ఎపుడూ ఉన్నతస్థానములో ఉంటాము ఇట్లాంటి విషయాలలో ఆంధ్రరాష్ట్రంలో 23.5 పర్సెంట్ లాండ్ రెవిన్యూ—మన టోటల్ రెవిన్యూలో. మిగతా రాష్ట్రాలు ఎక్కడ ఉన్నాయో ఒకసారి చెప్పనా? మహారాష్ట్ర 6 5, మద్రాసు 7.25 పశ్చిమబెంగాల్ 8.5, కేరళ 9.5, పంజాబ్ 9.5, గుజరాత్ 11 5, మైసూరు 13.2, మన పురోగతి ఎంత బ్రహ్మాండంగా ముందు ముందుకు సాగిపోతున్నది అన్నది ప్రభుత్వంవారికి యీ లెక్కలు తెలియజేస్తాయి దీనితో వీరు తృప్తి పడలేదు. వీరికి తృప్తి అన్నది ఉన్నదా? ఏదో నా లాంటివాడికి తృప్తి అనేది ఉంటుందేమోగాని, పన్నులు వేయటంలో మాత్రం మన ప్రభుత్వానికి తృప్తి అన్నది లేదు. ఇది ఒక పానకాలరాయుడు. పోస్తూ ఉంటే, పోతూనే ఉంటుంది. అది నిండేది అబద్ధము. అందులో లాండ్ రెవిన్యూ అంటే వీరికి అపరిమితమైన ప్రేమ. ఎందుకు? ప్రొడక్టివిటీ ఇంక్రీజ్ అయిందని వారు చెప్పుకొన్నారు. దాని సంగతి మనవిచేయాలి. ఆంధ్రదేశం అన్నపూర్ణ, ఆంధ్రదేశం బ్రహ్మాండంగా పురోగతి సాగిస్తున్నది, ఆంధ్రదేశం భారతదేశంలో తలమానికంగా ఉంది—అని దుష్ప్రచారం దుర్మార్గంగా సాగిపోతున్నది; అసెంబ్లీలో, అది వాస్తవం కాదు ఏమిటి మన ప్రొడక్టివిటీ? అన్నది ఇతర దేశాలతో పోల్చుకొని చూడవలసిఉంది. లేదా— 70 మెగావాట్స్ అభివృద్ధి అయితే, అభివృద్ధి అయినట్లుగా మనం సంతోషపడేటట్లయితే నాకు అభ్యంతరం లేదు. గవర్నమెంట్ వారు గ్రోత్ రేట్స్ ఇన్ ఎగ్రికల్చర్ ప్రొడక్షన్ అని గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారు ఒక పుస్తకం ప్రకటించారు. అందులో 1952 నుండి 64, 65 వరకు ఒక్కొక్క రాష్ట్రం సాధించినటువంటి యాన్యువల్ కాంపౌండ్ గ్రోత్ రేట్స్ ఇన్ పర్సంటేజ్ వారు ఎనౌన్స్ చేశారు. అందులో మన స్థానం ఎక్కడ? మనం ఎక్కడ ఉన్నాము? లాండ్ రెవిన్యూ కలెక్షన్స్ మాదిరిగా మూడవస్థానంలో ఉన్నామా? లేము. మన స్థానము ఎక్కడ? మనం భారతదేశంలో ఎనిమిదవస్థానంలో ఉన్నాము. కాని, గొప్పలు చెప్పుకొంటున్నాము. మనం ఎగ్రికల్చర్ ప్రొడక్షన్‌లో బ్రహ్మాండంగా అభివృద్ధి అయిపోతున్నాము, అని గొప్పలు చెప్పుకొంటున్నాము. ఏమిటి అభివృద్ధి? పంజాబ్ 4.56 పర్సెంట్ అభివృద్ధి అయితే గుజరాత్

4.55 పర్సెంట్ అభివృద్ధి అయితే మద్రాసు 4.17 పర్సెంట్ అభివృద్ధిఅయితే, మైసూరు 3.5 పర్సెంట్ అయితే, హిమాచల్ ప్రదేశ్ 3.39 పర్సెంట్ అయితే బీహార్ 2.97 పర్సెంట్ అభివృద్ధిఅయితే, మహారాష్ట్ర 2.93 పర్సెంట్ అభివృద్ధి అయితే, మన ఆంధ్రరాష్ట్రం 2.71 పర్సెంట్ అభివృద్ధి అయింది. దీనినిబట్టి మనం ఎంత పురోగతి సాధించామో తెలుస్తుంది. మనం బ్రహ్మాండమైన పురోగతి సాధించాము, ఆంధ్రదేశంలోని రైతాంగానికి సకల సౌకర్యాలు కలిగించాము, కాబట్టి ప్రొడక్టివిటీ ఇంక్రీజ్ అయింది, కాబట్టి నేను రేట్స్ ఇంక్రీజ్ చేస్తున్నాను అని ఆంధ్రప్రభుత్వం యీనాడు చెప్పుకొంటున్నది. తెలియనివాడిని మోసం చేయటానికేగాని, తెలిసినవానిని మోసం చేయటానికి కాదు. వాస్తవాన్ని పరిశీలించమని నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఆంధ్రదేశంయొక్క ప్రొడక్టివిటీ రేట్స్ ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చిచూస్తే—ప్రభుత్వంయొక్క లెక్కల ప్రకారం ఇది వాస్తవంకాదు, ముమ్మాటికి వాస్తవంకాదు అనే విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆంధ్రదేశంలో ఉన్నటువంటి రైతాంగాన్ని సర్వనాశనం చేయటానికి మీరు యీనాడు తీసుకున్నటువంటి యీ పథకాన్ని వాయిదా వేయండి; దానిని బుట్టలో పారవేయండి అని నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. Total Agriculture Production గురించి నేను figure యిచ్చాను. Total agricultural production సంగతి ఎందుకు ? Agricultural productivity బ్రహ్మాండంగా పెరిగింది అంటారు. పెరగలేదు. అందులోకూడ 8వ స్థానమే. పంజాబ్, గుజరాత్, మద్రాస్, మైసూరు, హిమాచల్ ప్రదేశ్, తరువాత Andhra Pradesh and Maharashtra కలిసి వస్తున్నాయి. కాబట్టి మనం ఎక్కడ ఉన్నాము ? మనం వ్యవసాయాభివృద్ధిలోకూడ కుంటుకుంటూ నడుస్తున్నాము గాని పురోగతిలో సాధించడంలేదు నాకు తెలుసు ఈ మాట అనగానే మంత్రి గారు తేచి మొత్తం వ్యవసాయంలో అభివృద్ధిలేదుగాని, తిండి గింజలలో మన అభివృద్ధి బ్రహ్మాండంగా సాగిపోతున్నది. మనం భారతదేశానికే అన్నపూర్ణ అయి పుట్టాము. అందరికి తిండి పంచిపెట్టడమే మనవంతు, అందులో మన పురోగతి బ్రహ్మాండం అంటారేమో. లేదు. ఇదికూడ నా లెక్క కాదు. మరి నాగిరెడ్డి ఎక్కడ లెక్కలు సంపాదించుకున్నాడు అంటారేమో! ఇవికూడ భారత ప్రభుత్వంవారు ప్రకటించిన లెక్కలే. Growth rate of foodgrains, growth rates of production in percent అని యిచ్చిన దానిలో మద్రాసులో 4.17, కేరళలో 3.68, పంజాబ్ లో 2.66, హిమాచలప్రదేశ్ 3.62 మైసూర్ లో 3.31 ఆంధ్రరాష్ట్రంలో 3.21. అది ఆరవస్థానం. మన ప్రభుత్వంవారు దీనిని అభివృద్ధిచేసి ముందుకు తీసుకువచ్చి పై స్థానంలో ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని నిలబెట్టడానికి చేస్తున్న ప్రయత్నంకన్న ఆంధ్రరాష్ట్రం యిప్పటికే పన్నుల వసూళ్ళకు సంబంధించి మూడవ స్థానంలో ఉన్నటువంటి దానిని మొదటి స్థానానికి తీసుకు రావాలి అనే కుచ్ఛితమైన కుతంత్రపు ఆలోచన విధానమును నేను చాల తీవ్రంగా విమర్శించ దలచుకొన్నాను. వీరి వ్యవసాయక విధానము ఈ 10 సంవత్సరముల కాలంలో ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని పురోగమింప చేయడానికి బదులు మిగతా రాష్ట్రాలతో పాటు సరైన పురోగమనానికి దోహదం చేయడానికి బదులు, వెనుకంజ వేయ

దానికి కారణమైఉండగా ఈ నాడు మనం బ్రహ్మాండమైన పురోగతి సాధించాము. Productivity has increased? the ryots have been getting fair return on the land and old rates of assessment have become out-moded and out of date అని చెప్పి తద్వారా ఆంధ్ర దేశంయొక్క పురోగతిని ఏ విధంగా అంచనా వేసి వీరు చెపుతున్నారో నాకు తెలియదు నేను యింకా ఎక్కువ చేస్తాను. ఒక U P యే మనకన్న ఎక్కువగా ఉన్నది. 27 కోట్లు వసూలు చేస్తున్నది మనం దానిక్రింద ఉన్నాము 17 కోట్లలో ఉన్నాము. మనం U. P. తో సరిసమానంగా తులతూగాలి కాబట్టి పన్నులువేసి రైతాంగాన్ని సర్వ నాశనం చేసే దానిలో ప్రప్రథమమైన స్థానాన్ని అంటుకుందాము అని అంటూ ఉన్నారు. U. P లో ఉన్నవాళ్ళు మొత్తం రైతాంగంమీద పన్ను ఎత్తివేయా లని ఆలోచిస్తున్న సందర్భంలో వీరు దీనిని మరింత పెంచాలని చూస్తున్నటు వంటిది ఆంధ్రదేశానికి ద్రోహం చేయడంతప్ప మరొకటి కాదు అనే విషయాన్ని నేను మీ ముందు పెట్టాలి. వీరు మరొక దానిలోకూడ చాల సంతృప్తి తెలి యచ్చినారు నిజంగా వీరికి సంతృప్తి లేనటువంటిది ఏమి ఉన్నది. అన్ని సంతృప్తే ఇంత సంతృప్తితో ఉన్న ప్రభుత్వాన్ని నేను ఎక్కడా చూడలేదు. Land reforms in the State have so far progressed satisfactorily. మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. Hyderabad State లోని land reforms గురించి, కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం నాకు ఒక research scholar పేరు ఖురేషి అనుకుంటాను. Land reforms review చేసి మొత్తంగా ఈ ప్రభుత్వంమీద ఏమి అంచనా వేశారో తెలుసా? Land reforms panel ను ఒకటి Government of India వారు ఒకనాడు ఏర్పరచి మొత్తంగా ఆ land reforms ను study చేసి review చేసిన report లో ఏమి ఉన్నదో ప్రభుత్వానికి తెలుసా? Ceiling పెట్టిన తరు వాత ఒక సెంటు భూమి ఎవరికైనా పంచిపెట్టారా ? ఆంధ్ర దేశంలో ఈనాడు ఆ నాడు ఉన్నటువంటి మాదిరిగా land concentration లేదు అని గ్యారంటీ యివ్వగలుగుతారా? ఆనాటికన్న మించినటువంటి land concentration ఈనాడు లేదా? దీని సంగతి ఎందుకు ఆలోచించరు? Land reforms అంటే ఏమిటో నాకు తెలియదు. ప్రభుత్వము వారికి ఒక అర్థం, ప్రపంచంలో మిగతా వారికి మరొక అర్థం ఉంటూ ఉండాలి. బంజరు భూములు పంచిపెట్టాము అని వీరు ఒక లెక్క యిచ్చారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— Land reforms గురించి మాకు చెప్పండి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— భూస్వామ్య విధానాన్ని రద్దుచేసి భూమి లేనివాడికి భూమి యిచ్చి వాడికి ఒక విధమైన energy యిచ్చి సంతృప్తిని యిచ్చి వాడిచేత స్వక్రమమైన పని విధానాన్ని అమలు జరిపించడం land reforms లో మొట్ట మొదటి ప్రాథమికదశ. అది లేకుండా మీరు ఎన్ని land reforms పెట్టి నీకు ఎరువులు యిస్తాను, నీకు ఎక్కువగా అప్పులు యిస్తాను, tractors యిస్తాను అని చెప్పడం land reforms కాదు.

డాక్టర్ టి వి. యస్ చలపతిరావు (విజయవాడ-సౌత్) — భూస్వామ్య విధానం రద్దుచేసి భూమిలేనివారికి భూమి ఇవ్వమంటున్నారు. క్రొత్త భూస్వామందు తయారు అవుతాడుకదా! ఉన్నవాళ్ళను తీసివేస్తారు భూమిలేని వాడికి భూమి యిస్తే అతను భూస్వామందు అవుతాడు కనుక క్రొత్తదితీసి పాకది పెట్టమనా? దానిని కొంచెం విపులీకరిస్తారా ?

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి — పెట్టమనే నా అభిప్రాయము. భూమిమీద ఉన్నటువంటి కేంద్రీకరణను నాశనముచేసి భూమిమీద పనిచేస్తున్నవాడికి భూమిని యిచ్చి, వాడికి ఉన్న complete energies అన్నీ ఆ భూమిలో కేంద్రీకరించి పని చేయడానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవడమే land reforms

Sri V B Raju — Can he say that is untruth and that the land has not been divided among the greater number of people ?

Sri T Nagi Reddy — Even so, the concentration has not decreased. That is what every report of Government and every report of the Government of India says If I cannot believe the Government of India, whom else I believe so far as the statistical data is concerned.

Sri V B Raju —I can say definitely the area where the Tenancy Act has been implemented, the number of peasants given the land and the land got distributed etc The surplus land may not be available there.

Sri T Nagi Reddy .— I do not know this peculiar theory of land reform specially made out only for the Congress Government in the country. No where in the world the land reforms were so successfully and usefully implemented as the Congress Government have done to save the land lords from their existence I am not going into that controversy for the simple reason that this is not the time and I can tell very plainly and clearly that every report of the Government of India taking State by State as separately, even Andhra Pradesh State has been taken separately and came to the conclusion that land reforms have not been implemented in its proper form Not only that, their own party i e Congress even in Nagapur Session came out and said that land reforms have been a complete failure so far and are we going to implement it or not is the question Their own party has come to agree for the sake of people atleast to deceive, I should not use here the word deceive, but to divert the attention of the people to land reform. What have they done with Banjar lands? May I tell you that at many villages in Andhra Pradesh even today wherein the landlords are yet in occupation of Banjar lands The Government have not distributed the land to poor peasants and the labour protection that is necessary మీకు తెలియదా? ఎన్నో చోట్లనుంచి నాకు వచ్చినట్లుగానే మీకు రోజు రోజు న హాజర్లు వస్తున్నాయి మీరు వాటిని ఆలోచిస్తున్నారా? అనంతపురం తాలూకాలో సనప అనే చిన్న పల్లెలో పేదవాడికి ప్రభుత్వం కాగితంలో భూమి పంచిపెట్టారు. భూమి ఉన్నవాడు ఆక్రమించుకొని ఉంటే-మీరు వెళ్ళి రెవెన్యూ

ఇనస్పెక్టరుకు చెప్పుకుంటే నీకు వ్రాసి యిచ్చినాముగదా నేను ఏమి చేయను అంటాడు తాసిల్దారుతో చెప్పుకుంటే నీకు పట్టా యిచ్చాముగదా నేను ఏమి చేయను అంటాడు, పోలీసు దగ్గరకు వెడితే నీవు తలకాయ పగలకొట్టించుకొని రా తరువాత ఆలోచిస్తాను అంటాడు The distribution of Banjar land is on paper. In thousands of places it was not well done I can guarantee that this Government will not be able to solve the question of distribution of banjar lands even after 10 more years of existence in that side. Fortunately for them for various reasons they are yet in existence there. Unfortunately for us for various reasons we have not dislodged them. But the time will come, out of all these idiosynchrosies of the Government, they will be thrown out of existence There is no doubt about, it. లాంక్ లెస్ పర్సన్సుకు 13 లక్షల 43 వేల 775 ఎకరాలు యిచ్చారట. పట్టాలకు యిచ్చారా? అసైన్‌మెంటు వేరు, పట్టాలు యివ్వడం వేరు. అందులో ఏది ఎవ్వరికి యిచ్చారనేది తెలియదు. ఈ లెక్కలు చూచి మురిసిపోయి ఇది జరిగిందనుకుంటే తప్పు, జరగలేదు అని నేను చెప్పదలచుకున్నాను దీనికి సంబంధించి వున్న పిటిషనులు మీముందు పెట్టాను. గత సమావేశములో మంత్రిగారు ఒక ప్రామిస్ చేశారు. అది మీ అందరికీ దృష్టిలో వుంటుందనుకుంటాను. అదనపు శిస్తు వేసినప్పటినుంచీ ఎంత అదనంగా ఎవరి దగ్గరనుంచి వసూలు చేశామో లెక్కలు తయారు చేయించుతాము, యీ లెక్కలు తయారు చేయుమని కరణాలకు ఒక నోటు పంపించాము, కనుక చేస్తుంటారు అని చెప్పారు.

Sri V B. Raju.—I do not remember that.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—మేము ప్రశ్నలు వేసివేసి అడిగితే కరణములకు ఆర్డర్సు వేశాము, ఎవరెవరిదగ్గర ఎంతెంత అదనంగా వసూలు చేశారనేది లెక్కలు తయారు చేస్తామన్నారు. అవి యీనాటికీ కరణాలకు వెళ్లలేదు, ఆ లెక్కలు తయారు కాలేదు. ఈ బిల్లు 1963 లో పాస్ అయింది 63 లో ఎంత అదనంగా వసూలు చేశారు, 64 లో ఎంత, 65లో ఎంత చెల్లించారో యీనాటికీ లెక్కలు తయారు కాకపోతే యిక వారికి యిచ్చేది ఎప్పుడు. లచ్చన్నగారు ప్లెయిన్‌గా చెప్పారుకదా లచ్చన్నగారు కాంగ్రెసు వారితో చాలకాలం వున్నారు కాబట్టి వారి సంగతులు వారికి బాగా తెలుసు, వారు ప్లెయిన్‌గా, క్లియరుగా చెప్పారు. నేను.........

శ్రీ వి. బి. రాజు—ఆయన కత్తితో కొట్టుతారు, నాగిరెడ్డిగారు తుపాకితో కొట్టుతారు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—అదృష్టవశాత్తుగాని, దురదృష్టవశాత్తుగాని వారిలోవీ లోతుపాతులు నాకు అంతగా తెలియవు. ఈ ప్రభుత్వం యీ పని చేయదు అని లచ్చన్నగారు చెప్పారు. చేయరనే నా నమ్మకం, ప్రభుత్వంలో వారిని గురించి బాగా తెలిసిన లచ్చన్నగారు చెప్పిన తరువాత కూడ నేను నమ్మకపోతే ఎట్లా? ఈ మధ్య లోక్సభ కరెక్షన్స్ గురించి చెప్పాము. చేయకూడని సమయంలో

చేయరాని పద్ధతిలో, చట్టవ్యతిరేకమైన పద్ధతిలో వసూలు చేశారు అని చెప్పాము. మేము చెప్పిన దృష్టాంతములమీదనైనా విచారణ చేశారా? అంజనరెడ్డిగారు ఇంటి తలుపులు పీకేసి, ఇంట్లోకి వెళ్లి దోచుకుపోయారు అని చెప్పారు. దోచుకుపోయారంటే తప్పేమో ఎత్తుకుపోయారన్నారు. పిక్ పాకెటింగ్ అంటే తప్పుకాదేమో జేబు కొట్టేశారు అంటే తప్పేమో నాకు తెలియదు. లోన్స్ కలెక్షను విషయంలో డిమాండు నోటీసులు యివ్వకుండానే జప్తు నోటీసులిచ్చి జప్తు చేశారు, నూటికి 99 వాళ్లు. ప్రభుత్వానికి చేతనైతే కనీసం అటువంటి పది మంది మీద యాక్షను తీసుకుని యీ హౌసుకు రిపోర్టు యివ్వమనండి. మొన్న పేపర్లో జరిగిన సంఘటన మీద—మంత్రిగారు కనీసం అది చేసివుండకూడదు, చేసిన వారి మీద చర్య తీసుకుంటాను అని వారి నోటితో చెప్పిన పాపాన పోలేదు. Government is capable of doing all kinds of illegal things.

Sri V. B. Raju :—I would like to show the report to the Member. I am afraid it might go against his statement

Sri T. Nagi Reddy :—He may please show it.

Sri V. B Raju :—I have said that I will take action against the man who has done it I have already assured I have actually called for the report of the Collector on trunk telephone and I am getting the report. I already submitted that I got the report.

Sri T. Nagi Reddy :— To that extent I must say 'thanks'. You have done one thing, once the Government have taken prompt action. ఇప్పటికీ ఉత్తరాలు వస్తున్నాయి, గ్రామ గ్రామాల నుంచి ఇది యింకా కంటిన్యూ అవుతోంది, దీనిని ఆపలేరా, అసెంబ్లీలో మీరు ఏమి చేస్తున్నారు, మీరు మంత్రులకు చెప్పలేకపోతున్నారా, కనీసం వారి దృష్టికి తీసుకురావడం చేతకాలేదా అని ప్రజల దగ్గరనుంచి మాకు ఉత్తరాలు వస్తున్నాయి. ప్రజలు కలెక్టరు దృష్టికి తెచ్చారు మంత్రుల దృష్టికికూడ తెచ్చారు అసెంబ్లీ సమావేశం కాకముందు. సమావేశాలు ప్రారంభమైన తరువాత రకరకాల రూపాలలో యీ విషయం తమ దృష్టికి తెచ్చాము. అయినా యీ దుర్మార్గం దుర్మార్గముగానే అమలు జరుగుతోంది. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని, ఇక్కడ యిచ్చిన స్టేటుమెంటు అలాంటి దుర్మార్గాన్ని అదుపులో పెట్టడం లేదని యీ నాటికి కూడ చెప్పవలసివుంటుంది. ఈ అన్ని కారణాలచేత, మొత్తం మీద ఆంధ్రదేశం యొక్క వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి పరచడానికి బదులు యీవాడు రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు పన్నులు వసూలు చేయడంలో అయితేనేమి, అప్పులు వసూలు చేసే పద్ధతిలోనేమి, బంజరుభూములు పంపకం విషయంలోనేమి మిగతా అన్ని విషయాలలోను యీ డిపార్టుమెంటు యొక్క టోటలిటీ ఆఫ్ ఫెయిల్యూర్ నగ్నంగా ప్రదర్శితం అవుతున్నది. అందుచేత యీ డిమాండును టోటల్‌గా వ్యతిరేకించవలసిన బాధ్యత అపోజిషను మీద వున్నది అని మీరు కూడ అంగీకరిస్తారని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. సోమేశ్వరరావు (నిడుమోలు):— అధ్యక్షా, గౌరవనీయ రెవిన్యూ శాఖామాత్యులవారు ప్రవేశపెట్టిన యీ డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. పది రూపాయల లోపు శిస్తువున్న వారిని మినహాయింపు చేయడమనేది చాలమందికి సంతోషకరమైన పని. వేలకొలది ఎకరాల బంజరు భూమి ఎంతో కాలంగా స్వాధీనంలో పెట్టుకొని సాగుచేసుకుంటున్న భూమి వ్యవసాయ కూలీల క్రిందగాని, మధ్య తరగతి వారి క్రిందగానివుంది. అటువంటి భూమిని పంపిణీచేసే పద్ధతి లేకుండా పెనాల్టీ రేట్స్ వేస్తూ బాధ కలిగిస్తున్నారు. సహకార సంఘాలుగా నామమాత్రంగా రిజిష్టరు అయి వేల కొలది సంఘాలు వున్నాయి. అటువంటి బంజరుభూమిలో దాళవా పంట కూడ పండించుకోడానికి అవకాశం వుంటుంది కనుక వారికి భూవసతి కలిగించాలని మనవిచేస్తున్నాను. జాయింటు పట్టాలు ఎంత తొందరగా విడగొట్టితే అంత తొందరగా రైతుకు సహాయం చేసినవారవుతారు. ఈ జాయింటు పట్టాలవల్ల ఎవరు ఎంత శిస్తు కట్టాలో తెలియని పరిస్థితి వుంది. ఆ జిల్లా వదలిపెట్టి యింకొక జిల్లా వెళ్లినా జాయింటు పట్టా వున్నందువల్ల పరపతి పుట్టడం లేదు. వడ్డీకి అప్పులు యిచ్చే వారు కూడ జాయింటు పట్టా అంటే వెనుకాడుతున్నారు. దీనివల్ల రైతులకు యిబ్బంది కలుగుతోంది. అధికాహారోత్పత్తి చేయడానికి, పొలం అభివృద్ధి చేసుకోడానికి బాధ కలుగుతోంది. కాబట్టి, యీ జాయింటు పట్టాల విభజన త్వరగా పూర్తి చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మాస్టరు ప్లాను—కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఏర్పాటు చేశారు. కాని వాటికి అనేక అవాంతరాలు వస్తున్నాయి. డబ్బు లేదని ఒకరంటారు. ఆక్రమణలో కొన్ని భూములు వున్నాయి. ఆ ఆక్రమణ చేసిన భూములన్నిటినీ కూడ నిరుపేదలకు, వ్యవసాయ కూలీలకు—సహకార సంఘాలున్న వారికి యిచ్చి జీవనభృతి కలిగిస్తే పేదలకు సహకారం చేసినవారవుతారని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఒక ప్రక్క అధికాహారోత్పత్తి చేయాలంటున్నాము. రెండవ ప్రక్క మురుగుకాలవల పారుదల సౌకర్యం చేయడం లేదు. బందరు తాలూకా, దివి తాలూకాలను కలుపుకొని అక్కడ 17-25 మైళ్ల వరకు కూడ గుండేరు ప్రవహిస్తోంది. అక్కడ 20 వేల ఎకరాల బంజరు భూమి వుంది. రెండవ పంటకు వ్యవసాయకూలీలకుగాని, మధ్య తరగతి వారికి గాని సాగుకు పర్మిషను యిస్తే ఎంతో అధికాహారోత్పత్తి అవుతుంది. మురుగు పారుదల సౌకర్యం కలిగిస్తే 30 వేల ఎకరాలు సాగవ్వడమే కాక అదనంగా 20 నుంచి 30 వేల ఎకరాలు సాగుకు లాయకీ అవుతుంది. కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు అక్కడ పేద వారికి అవకాశం కల్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. భూములు పంచిపెట్టుతున్నారని చెబుతున్నారు. 20 సంవత్సరాలుగా సాగు చేసుకునే భూముల నుంచి కూడ పేద వారిని తొలగిస్తున్నారు. గ్రామ ప్రాంతాలలో కుంటో, సెంటో ఆక్రమణ చేసుకొని సాగుచేసుకుంటూవుంటే కమ్యూనల్ పర్పస్ అని, ఏ యిబ్బంది లేకపోయినప్పటికీ కూడ రెవిన్యూ అధికారులు పెనాల్టీలు వేస్తున్నారు. సామాన్య వ్యవసాయ కూలీలకు, మధ్య తరగతి ప్రజలకు వారి అభివృద్ధి కోసం అవకాశం కలిగించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఫారెస్టు

భూములనేవి పేరుకు మాత్రమే కాని అక్కడ చెట్లు లేవు. ఆ చుట్టుప్రక్కల రైతులు సేద్యం చేసుకుంటున్న భూములున్నాయి. దివి తాలూకాలో చాల భూమి ఫారెస్టు పేరుతో వుంది అందులో సాగుకు లాయకీ అయిన భూమి కూడ వుంది. ఫారెస్టు మంత్రిగారు, వారు కలిసి ఏ భూమి ఫారెస్టుకు పనికి వస్తుందో, సాగుకు లాయకీ అయిన భూమి ఎంత వుందో చూస్తే బాగుంటుంది 4½ అడుగుల వరకు మొక్క పెరుగు తుంది. క్రింద ఉప్పు, చవుడు వస్తుంది ఒకసారి వరి చేసారు కూడా ఇటువంటి భూములు రివెన్యూ డిపార్టుమెంటు వారు తీసుకొని సాగుకు లాయికీ అవుతుంది కనుక సహకార సంఘాలకు అవకాశం కల్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. బంజరు భూములలో సాగు చేసుకునే వారికి తక్షణం పట్టాలు ఇచ్చి జాయింటు పట్టాల విభజన త్వరగా జరిపించవలసిందిగా మనవి చేసుకుంటున్నాను. కొన్ని చోట్ల లంకభూములున్నాయి. ఏక్‌సాల్ లీజుపై ఇస్తున్నారు. మే, జూన్ నెలల్లో విత్తనాలు వేసుకోడానికి లాయికీగా ఉంటుంది. రివెన్యూ అధికారులు చుట్టూ తిరుగగా సెప్టెంబరు, అక్టోబరు ప్రాంతంలో lease ఇస్తారు అప్పుడు పంటవేస్తే పండదు. ఏక్‌సాల్ పద్ధతి కాకుండా ఏ అయిదారు సంవత్సరాలకో ఒక్కసారి lease ఇచ్చే పద్ధతిని ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. లంకభూములు చాలా ఉన్నాయి ఎవరైనా పెద్ద జమీందారులు ఉన్నపుడు అది అంతా నాదేనని జాయింటు పట్టా అను పురస్కరించుకుని చెప్పేవారున్నారు. కేసులు కూడా పెండింగులో ఉన్నాయి, బాగా సావకాశంగా ఆలోచించి ఇటువంటి భూములకు ఏక్‌సాల్ పద్ధతి తీసివేసి పది సంవత్సరాలో అయిదు సంవత్సరాలో ఏదో ఒక పద్ధతిపై lease కు ఇస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. లంకభూములకు lease కాకుండా పట్టా ఇస్తేనే మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎంతో అనాదిగా పని చేసేవారు లంక భూములపై సేద్యం చేసుకుంటున్నారు. కొన్ని చోట్ల నదులు వస్తే విరుగుతుంది. అపుడు కూడా పెనాల్టీలు కడుతున్నారు. ఇటువంటివి సరిచేసి సహకార సంఘాలకు అవకాశాలు కలిగించాలని వారికి మనవి చేస్తున్నాను రివెన్యూ మంత్రిగారికి మరొక మనవి చేస్తున్నాను దేవస్థానం క్రింద వేలకొలది భూములున్నాయి, కొద్ది మంది వారే పండించుకుంటున్నారు. పంటలులేని భూములు ఎక్కువ. కృష్ణా జిల్లాలో ఇటువంటి భూములున్నాయి. ఏ పద్ధతిలో సహకార సంఘాలకు ఇస్తే బాగుంటుందో ఆలోచించాలని మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి గున్నయ్య:— అధ్యక్షా, రివెన్యూ డిమాండుపై పెద్ద పుస్తకం ఇచ్చారు. ఇందులో జిల్లాకలెక్టరు, సబ్‌కలెక్టరు, తహసిల్దారు, రివెన్యూ ఇనస్పెక్టరు ముఖ్యులు. రివెన్యూ డిపార్టుమెంటు రివెన్యూ ఇనస్పెక్టరుగారి రాజ్యమనే అంటున్నారు. రివెన్యూ ఇనస్పెక్టరుగారి రాజ్యం మంచిది కాదనే నా ఉద్దేశం, శాసన సభలో రిప్రజెంటిటీవుగా ప్రశ్నవేస్తే సెక్రటరీలు, జిల్లాకలెక్టరులు చివరకు రివెన్యూ ఇనస్పెక్టరును అడుగుతారు. ఆయన ఏది వ్రాస్తే అదే ఇక్కడకు వస్తుంది. రివెన్యూ ఇనస్పెక్టరు పాలన ప్రజలకు అందుకే నచ్చలేదని

నా ఉద్దేశం. కాంగ్రెసు సభ్యులు, లచ్చన్నగారు కూడా చెప్పారు ఎప్పుడయితే రైతుకు ఇబ్బంది వస్తుందో ప్రభుత్వం మీద అసంతృప్తి కలిగించాలనే ఉద్దేశంతో మంగళసూత్రాలు కూడా ఎవరూ లేనపుడు వెళ్ళి తీసుకుంటారు ఎవరు లేనప్పుడు ఒక ఆడమనిషి నుంచి ధాన్యం తీసుకున్నారు. ఒకపిల్ల ఉన్నది, మరెవ్వరూ లేరు. ఇటువంటి అన్యాయాలకు రివెన్యూ ఇనస్పెక్టరే కారణం, బంజరు భూములను కొంత మందికి ఇచ్చారు ఎవరికి ఇచ్చారు రివెన్యూ ఇనస్పెక్టరుగారికి రు 200 లు తక్కువ కాకుండా రు 500 లుకు ఎక్కువ కాకుండా ఇచ్చిన వారికి ఇచ్చారు.

(Mr Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ వి. బి రాజు.—సభ్యులకు ఆ పేర్లు తెలిస్తే ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. పేర్లు చెబితే enquiry చేయవచ్చును.

శ్రీ పి. గున్నయ్య:— నేను ఇస్తాను మా జిల్లాలో నాకు తెలుసు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— రాష్ట్రం మొత్తంగా ఉన్నదే

Sri V B Raju.—General allegation of corruption, it is of no use.

Deputy Speaker If he has got any particular instance, he may give.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— ఏ సభ్యుడైనా particulars ఇస్తే ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోడానికి సిద్ధంగా ఉంది.

శ్రీ బి. హెచ్. నరసింహారెడ్డి — నేను particulars ఇస్తాను. అసలు లంచం ఇవ్వకుండా ఎక్కడైనా పట్టా ఇస్తే చెప్పండి.

శ్రీ పి. గున్నయ్య — సంసార పక్షంగా పోదాము, విచారణ చేయిస్తామంటే నేను పేర్లు ఇస్తాను. వారికి కృతజ్ఞత కూడా చెబుతాను. అటువంటప్పుడు 25 సంవత్సరాల వరకు వారే రివెన్యూ మంత్రిగా ఉండాలని ప్రజలందరు ప్రార్థిస్తారు. ఇంటికి foundation ఎటువంటిదో గవర్నమెంటుకు జిల్లా కలెక్టరు అటువంటివారు. ఇక్కడ మంత్రిగారి ఆర్డరును ఎవరూ ఎట్లా తీయలేరో జిల్లా కలెక్టరుకు అట్లాగే హక్కు ఉన్నది. ఆయనకు వెయ్యి రూపాయలు జీతం ఉంది. రు 800 లు వరకు సబ్ కలెక్టరుకు వస్తుంది. ఇంకా టి. ఏ. తీసుకుంటూంటారు. కలెక్టరుగారు అయిదు గ్రామాలలో camp రు 500 లు ఖర్చు వస్తుంది. వెళ్ళి ఏమి చేస్తున్నాడు? టి. బి. లో కూర్చుని రివెన్యూ ఇనస్పెక్టరు చెప్పిన కాగితాలపై సంతకాలు పెడుతున్నాడు, నా అనుభవం చెబుతున్నాను. వారికి అనుభవం ఉంది రివెన్యూ ఇనస్పెక్టరు తెచ్చిన కాగితంపై సంతకం పెట్టి సిగరెట్లు కాల్చుకుని వస్తున్నాడు కలెక్టరు వస్తున్నాడంటే సిగరెట్లు పెట్టెల దగ్గర నుంచి కోడిగ్రుడ్ల వరకు వెడుతున్నాయి. రివెన్యూ ఇనస్పెక్టరే అన్నీ తెప్పిస్తాడు, రివెన్యూ ఇనస్పెక్టరే గవర్నమెంటు దయచేసి enquire చేయండి. ప్రజల నుంచి దరఖాస్తు వస్తే కలెక్టరు, తహసిల్దారు గ్రామానికి వెళ్ళి బంజరు

భూమి అవునా కాదా, పేదవానికి ఇచ్చేదా లేదా అనేది వెయ్యి రూపాయలు జీతం పుచ్చుకునే మహానుభావుడు పరిశీలించాలని ప్రార్థన.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకరు — చర్చ ప్రారంభమైనపుడు మీరు అయిదు నిముషాలు మాట్లాడవచ్చు.

The House then adjourned for lunch till four of the clock

The House re-assembled at Four of the Clock.

[Mr. Deputy Speaker in Chair]

TWO HOURS DISCUSSION ON THE LAND REVENUE POLICY

Mr Deputy Speaker —The House will now have two hours discussion on the statement made by the Minister for Revenue and Civil Supplies on Land Revenue Policy.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట) :—అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా భూమి శిస్తు అదనపు శిస్తుమీద రివిన్యూ మినిష్టరుగారు యేదైతే స్టేట్‌మెంటు యిచ్చారో దానిగురించి తీవ్ర వ్యతిరేకతను తెలుపుతున్నాను. అది వాస్తవంగా అన్యాయంగా యావదాంధ్ర రాష్ట్రింలో ప్రజానీకానికి తీవ్రమైన నష్టాన్ని కలిగించి వారిలో తీవ్రమైన కల్లోలాన్ని కలిగించే విధముగా ఆ స్టేటుమెంటు ఉన్నది దానిగురించి జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసిన అవసరం యెంతయినా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో వారు యేదైతే శిస్తు ఎక్కువ చేశారో తెలంగాణాలో తరి 65 శాతము ఆంధ్రలో 50 శాతము డ్రయిలాండ్సుకు 75 శాతము యేదయితే ఉన్నదో అది మాత్రం తెలంగాణా వెట్ లాండ్సుకి 65 శాతము అనవసరం అన్యాయమని మనవిచేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా యెలక్షన్సు తరువాత ఘనమైన కార్యము చేశామని ప్రజలలో మేము కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము తీవ్రమైన ప్రగతి, అభివృద్ధి సాధనకు ప్రయత్నం చేస్తున్నామనే మాట చెప్పుకొనడానికి 10 రూపాయలకు తక్కువ మెట్టభూములమీద శిస్తు కట్టేవారికి శిస్తు మాఫీ చేస్తున్నామని ప్రకటన చేయడం హిపోక్రిటిక్కు స్టేటుమెంటుగానూ యెవరికినీ లాభం లేని విధముగానూ, అబద్ధాంతోనూ కుటిలనీతితోనూ కూడుకొని ఉండి చీపు పాపులారిటీకోసం చేసిన స్టేటుమెంటుగా ఉన్నది. అది మాత్రం న్యాయం కాదు. యే ప్రభుత్వంకాని యిటువంటి క్లిష్ట పరిస్థితులలో ధైర్యముగా ఉన్న పరిస్థితులను వాస్తవమైన విషయాలను చెప్పకోవాలి చేయలేనిదానిని చేయగలమని చెప్పకూడదు. అంతేగాని మోసపు మాటలతో ప్రజల కళ్లలో ముసుగు వేయడానికి చేస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను. మంత్రిగారు యిచ్చిన స్టేటుమెంటులో నేను కొన్ని విషయాలు తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

"రీ సెటల్మెంటు తరుణంలో నేలల పునర్వర్గీకరణ వుండదన్న విషయం సువిదితమే." రీ సెటల్మెంటులో నేల పునర్వర్గీకరణ ఉండదనేది ఆచారంగా తీసుకువస్తే 80 సంవత్సరాల 50 సంవత్సరాల క్రితం ఉన్న భూమి అదే విధముగా క్వాలిటీలోగాని భూమియొక్క మార్కెట్టు వేల్యూగాని పండే విధానంగాని ఉందా అంటే లేదు. అంతేకాకుండా ఆ విషయం రెండో సెంటెన్సులో చెప్పిన

విషయాన్ని కనీసం న్యాయం చెబుతున్నదానిని ఆచరిస్తున్నారా అని మీదృష్టికి తెస్తున్నాను.

"ప్రామాణిక ధాన్యపు ధరలలోని వ్యత్యాసాలనుబట్టి, ప్రజల ఆర్థిక పరిస్థితులలో వచ్చిన మార్పులను దృష్టిలో వుంచుకొని శిస్తుల పునర్నిర్ణయము మాత్రమే జరిగింది." ఈ సెంటెన్సు కనీస అర్థం దానిని ఒక అక్షరం పూర్తి చేయగలుగుతున్నారా? ఈ సెంటెన్సు యీ స్టేటుమెంటు సెల్ఫ్ కాంట్రడిక్టరిగా ఉన్నది. రివెన్యూ యెన్హాన్సుమెంటు చూస్తే అన్యాయంగా ఉన్నది. సెటిల్మెంటు అవసరం లేకుండా రెవిన్యూ యెన్హాన్సు చేయడం సాధారణంగా జరుగుచున్నది నేను అడుగుతున్నాను. హైకోర్టు జడ్జిమెంటు అయిన తరువాత 10 లక్షల రూపాయలు సెటిల్మెంటుమీద యెందుకు ఖర్చు పెట్టారు? ఆ సెటిల్మెంటు యెక్కడ చేశారు? ఆ రిపోర్టు యేమి చేశారు? 10 రూపాయలు సెటిల్మెంటు పేరిట ఖర్చుపెట్టి సెటిల్మెంటు రిపోర్టు వ్రాసినతరువాత యీ విధముగా సుప్రీంకోర్టు డెసిషనుకు భయపడి అన్యాయం చేయడం కాదు. జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. సుప్రీంకోర్టు యేమి చెప్పినది. తరాలను పెంచడంలో ప్రొసీజరు సరిగా లేదు ఆలోచన సక్రమంగా లేదని అంటె సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటునుండి తప్పించుకొనడానికి ప్రజలమీద భారం వేయడం న్యాయంకాదు. దానిని గురించి సక్రమంగా ఆలోచించాలి ఒకసారి ఆలోచించండి. తెలంగాణాలో తరిమీద పెంచినరేట్సు పరిశీలనచేస్తే రైతు యేవిధముగా కడతాడు. వరంగల్లు జిల్లాలో 12 నుంచి 18 రకం ఉంది. రెవిన్యూ పెంపుదల యెంతవరకు పెరుగుతుంది? 18 నుంచి 25 రూపాయిలు లోకలు సెస్సుతో 28-29 రూపాయల వరకు పెరుగుతుంది. 30 రూపాయలవరకు పెరిగితే రైతు భారం మోసే పరిస్థితిలో లేదు రీ సెటిల్మెంటుచేసి యీ విధమైన రివిన్యూ విషయంలో జాగ్రత్తగా ఆలోచించడానికి కాలంగాని ధనంగాని లేదంటే కనీసం 40 లక్షల ఫిగరు యిచ్చినారు. దానికి బ్రేకప్పు యెందుకు యివ్వలేదు. జిల్లావారీ, తాలూకావారీ, గ్రామాలవారీ రికార్డు యెందుకు యివ్వలేదు. అటువంటి ముఖ్యమైన వివరాలు యివ్వవలసిన అవసరముంది. గ్రామంలో యెంతమంది రైతులకు యెంత భూమి ఉన్నదో ఆ వివరాలు యిస్తే జాగ్రత్తగా సావకాశంగా ఆలోచించుకొనవచ్చు భూమి శిస్తు మీద మంత్రిగారి స్టేటుమెంటు వచ్చినప్పటినుంచి యీవిమ్మంది రైతులు, ప్రజలు గగ్గోలు పడుతున్నారు. ప్రభుత్వం ఒక విషయం జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. యేదో మెజారిటీ వున్నదని బిల్లు తీసుకువస్తే రివెన్యూ కలెక్టు చేయలేరని ఖచ్చితంగా చెప్పుతున్నాను. వారు రెవిన్యూ కలెక్టు చేయలేరు. ప్రతి జిల్లాలోను తీవ్రమైన ఉద్యమం రావడానికి సిద్ధముగా ఉన్నది యెదుర్కొనవలసివస్తుందని యీ ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరిస్తున్నాను. ఇప్పటికైనా వారు జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసి ఉన్నది. రెవెన్యూ విషయంలో మాత్రం మా ప్రభుత్వం దివాళా తీసినది అంటే ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలని చెబుతున్నాను. కనీసం జాగ్రత్తగా ఆలోచించి రెవిన్యూ విషయంలో సరియైన నిర్ణయం తీసుకొనేవరకు పాతరకం ఉండనీయండి.

ఇప్పుడు యివ్వలేకపోతే రైతులకు కనీసం లోను బాండ్సు అయినా యివ్వండి జాగత్తగా ఆలోచించండి. వెంటనే వేయవలసిన అవసరం లేదు. లోను బాండ్సు యిచ్చి ఇప్పుడున్న చట్టం సుప్రీం కోర్టు జడ్జిమెంటు మేరకు పాటించి ఏ విధముగానూ రివిజ్యూ పెంచవద్దని చాలా తీవ్రంగా నిరసన తెలుపుతున్నాను.

Mr. Deputy Speaker —Sri G. C Venkanna to speak next. He may please finish his speach in five minutes

శ్రీ జి సి. వెంకన్న —కనీసం 10 నిముషాలైనా యిస్తేగాని సరిపోదు.

Mr Deputy Speaker.—If the House agrees to continue the discussion even after 6 P M 10 minutes could be allotted for each speaker. Otherwise, I cannot cover all the speakers.

Sri G, C. Venkanna.—There is no use of talking unless 10 minutes is given. Otherwise we cannot explain our point of view

Mr. Deputy Speaker —There are still 22 speakers How can I cover all the speakers till 6 P M unless I restrict the time for each speaker

Sri G. Sivayya —Every Member should be given a minimum time of 10 minutes

శ్రీ జి. బుచ్చి అప్పారావు —అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులకు 10 నిముషాలు చొప్పున యివ్వండి. అవసరం అయితే యెక్కువసేపు కూర్చుందాము.

శ్రీ జి సి. వెంకన్న —అధ్యక్షా, ప్రస్తుతము మనము దుర్కొనవలసిన విషయాలు చాలావున్నవి. 25కోట్ల రూపాయలు రైతాంగానికి బాకీపడివున్నాము. రెండవ వైపున అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను జరుపుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేయకపోతే ఇక్కడ కూర్చొనవసరము లేదు. ఇళ్లకు రమ్మనమని ప్రజలు చెబుతారు కుటుంబములో పెత్తనందారు వుంటారు. ఆ సంవత్సరము పంట పండినా, పండకపోయినా, ఏదోరకముగా పిల్లల విద్యా విషయాలు, తిండి విషయము అంతా చూపెట్టవలసిన అవసరము వుంటుంది. బాకీచేసి చేస్తాడో, ఎమి చేస్తాడో మొత్తము కుటుంబ భారమంతా ఆ యజమాని పైన వుంటుంది. అలాగే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకొసము ధనమును సేకరించడం ఏ పద్ధతులమీద అనేది. ఒకవైపు, బాకీపడివున్న 25 కోట్లను తీర్చుకొనడము రెండవది ఈ 2 విషయాలు మన ముందున్నవి. మన దేశము వ్యవసాయ దేశం. వ్యవసాయంద్వారానే మనము అభివృద్ధి చెందవలసి వున్నది. వ్యవసాయముద్వారా అభివృద్ధి కావడానికి ధనాన్ని చేకూర్చవలసిన అవసరము ఎంతైన వుంది కొన్ని రాష్ట్రాలలో land revenue ని తీసివేయాలని అంటున్నారు. కేరళలో మద్రాసులో ఇంకొక విధంగా taxes వేయాలని అన్నారు అగ్రికల్చరల్ ఇన్‌కంటాక్సు వేయాలని అంటున్నారు graded tax వేయాలని అంటున్నారు. కరువు వచ్చినపుడు వర్షాలు పడలేదు పంటపండలేదు అని రెడ్డి, కరణాల మంచి రిపోర్టులు రాకపోతే. కరువు పర్పడినా పంటలు పండినట్లు వ్రాస్తే పన్నులు చెల్లించ వలసి వుంటుంది రెడ్డి, కరణాలపైన ఆధారపడవలసి వుంటుంది. అదే

రకముగా అగ్రికల్చరల్ ఇన్‌కంటాక్సు వేస్తే ఏ రైతు ఏ పంట ఎన్ని ఎకరాల, సెంట్లలో వేశాడు అని లెక్కలు వ్రాసుకోనడమే కష్టమయి పోతుంది చాలా ఇబ్బందులకు గురి అవుతారు. Land revenue అవసరం లేదు అనే వాదనను ఏ రైతు ఒప్పుకోనడు. మనిషి జీవించాలి అంటే ముందు గాలి కావాలి తరువాత నీరు కావాలి తరువాత తిండి కావాలి గాలిని పెట్టెలలోను, పాత్రల లోను, పెట్టడానికి సాధ్యము కాలేదు. అలాగే నీటిని స్వాధీనము చేసుకోవ డానికి వీలులేక పోయినది. అయితే భూమిని, డబ్బును స్వాధీనము చేసుకో గలిగారు బుద్ధిమంతులు. బలాఢ్యులుగా వున్నవారు భూమిని, డబ్బును స్వంతం చేసుకొంటున్నారు కాబట్టి ప్రజలకు ఇబ్బంది కలుగుతున్నది కొద్దిమంది చేతు లలో వున్న ఈ భూములపైన tax వేయకూడదు అనేది ఏ సోషలిజమో అర్థము కాకుండా వుంది Taxes వేసి తీరాలి అప్పుడే ఇది సోషలిజము అనిపించు కొంటుంది గాని taxes వద్దు అంటే లాభము లేదు. సుప్రీమ్ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు దృష్ట్యా అదనపు భూమి శిస్తు చట్టము చెల్లకుండా పోయినది. రు. 10/- ల లోపు శిస్తుచెల్లించే వారికి శిస్తు లేకుండా చేయడము చాలా మంచిది అని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే ఒక్క dry lands అని చెప్పారు Dry, wet అనే బేధం లేకుండా ఈ రెండింటి విషయములోను రు 10/- ల లోపు శిస్తును మాఫీ చేయాలని కోరుతున్నాను. రు. 10/- ల లోపు శిస్తు చెల్లించే వారిని మినహాయింపు చేయడం ద్వారా 35, 40 లక్షల పట్టేదారులకు ఈ tax లేకుండా చేస్తున్నాము. Land revenue ని వసూలు చేసుకొనే అధికారము ప్రభుత్వానికి వుంది కాని ఎక్కువ పంట పండిస్తే ఎక్కువ పన్ను వేయాలనే అధికారము ఏ చట్టము ద్వారానూ లేదు. నీరు సప్లైచేసిన దానికి భూమికి land revenue అని వసూలు చేయ డానికి అవకాశము వుంది అంతకంటె వేరేవిధంగా వేస్తే కోర్టులో చెల్లదు. మొదట నుంచి land revenue వున్నది. Excise Department ద్వారా వసూలు చేస్తున్నారు. Sales tax వుంది. Motor tax మొన్ననే ఎక్కువ చేసుకొంటే ప్రతిపక్ష సభ్యులు walk out చేశారు Sales tax ఇప్పుడే కావలసి నంత వున్నది. అది evade కాకుండా చేసుకొంటే కావలసినంత ఆదాయము వస్తుంది అగ్రికల్చరల్ ఇన్‌కంటాక్సు వేసినా కష్టముగా వుంటుంది. ఏ విధా నము అయినా రైతాంగానికి నష్టము కలుగుతుంది పంటమీద వేసుకొన్నా పంట ఎంత వచ్చినది లెక్క పెట్టడము కష్టముగా వుంటుంది. Dry lands పైన పన్ను తీసివేస్తే wet lands పైనే taxes వేయడము మొదలు పెడితే పెద్ద విప్లవము రావడానికి అవకాశము వుంటుంది. ఇప్పుడున్న తరాల ప్రకారము 75%, 50%, 35% పెట్టినదే బాగుంటుంది. తెలంగాణాకు 35% నుంచి 30% కు తగ్గిస్తే బాగుంటుందనుకొంటాను uneconomic holdings వున్నవారికి తీసివేస్తే సంతోషిస్తాను graded taxation system అయితే బాగుంటుందను కొంటున్నాను. అది ఎంతవరకు సాధ్యపడుతుందో తెలియదు. Land పైన tax వేయకుండా పోతే capitalists ను, landlords ను support చేసినవార మవుతాము. మనకు ఆదాయము రాదు. Land ceilings పెట్టడమువల్ల కుటుంబములోని స్త్రీలంతమందితే వ్రాసుకొన్నారు. Taxes వుండవలసినదే "Taxes

చెల్లించడానికి వెనుకకు పోము. మాకు సరియైన కాలములో విత్తనాలు, ఎరువులు, వ్యవసాయపు పనిముట్లు అందించాలని కోరుతున్నాను హైదరాబాదుకు ఒక సమావేశమునకు వచ్చి వెళ్లి, మరల మీటింగుకు వచ్చేటప్పటికి బ్రహ్మాండమైన బిల్డింగ్సు లేచిపోతున్నవి. కావలసిన iron వారికి అందుబాటులో వుంటున్నది. కాని రైతులకు కావలసిన iron implements ను సప్లైయి చేయలేకపోతున్నాము పంట పండించే వారికి శిస్తు చెల్లించడం అనేది లెక్కకాదు వారికి సకాలములో విత్తనాలు, ఎరువులు, అప్పులు ఇవ్వడము, ఎలక్ట్రిసిటీని ఇవ్వడము ఇటువంటి సౌకర్యాలు కలుగచేస్తే రైతాంగం పన్నులు చెల్లించేదానికి సందేహించరు. ఎప్పుడైతే పన్నులు తీసివేస్తారో అప్పుడు రైతులకు ఏమి హక్కు వుంది అనేది సబ్-రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో పట్టా వుంది. ఆ పట్టా వున్నంత మాత్రాన వారికే భూమి వుండవలసిన అవసరము ఏమి వుంది అనే ప్రశ్న వచ్చి భూములు పోతాయోమో అనే భయము చాలా మందికి వుంది Possession అనేది చాలా అవసరము. 12 సంవత్సరాలు అనుభవములో వుండి, పట్టా ఇంకొకరి పేరున వుండే, ఆ పట్టా వున్న వారికి చెల్లదు. Possession లో వున్నవారికి చెల్లుతుంది. ఎప్పుడైతే పన్ను కట్టకుండా పోతారో అప్పుడు possession పోతుంది possession ఎప్పుడైతే పోతుందో అప్పుడు right పోతుంది., Right ఎప్పుడైతే పోతుందో అప్పుడు ఆ రైతుది ఆ భూమి అని చెప్పడానికి అవకాశము వుండదు. అందుచేత పన్నులు చెల్లించడానికి రైతులు వెనుకాడరని, వారికి కావలసిన సౌకర్యములను సకాలములో చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ ప్రొపోజల్సువల్ల ఎక్కడైనా కొంత మందికి ఇబ్బంది కలగవచ్చు. అలాంటి ఇబ్బందులను ప్రత్యేకముగా పరిశీలనచేసి, ఎక్కువ పన్నులు పడినవారికి మినహాయింపు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నము చేయాలని కోరుతూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పి హెచ్. రాజేశ్వరరావు — అధ్యక్షా, ఈ సమస్యను చాల రోజుల మొదటే మంత్రిగారు సభదృష్టికి తీసుకుని వచ్చారు మొత్తం ఆంధ్ర దేశంలో ప్రజలంతా ఈ సమస్యపైన ఆలోచిస్తూవున్నారు అయితే ఈ విషయములో 17 వ తేదీన రెవిన్యూ మంత్రిగారు ఒక నోటు యిచ్చారు, చాలా రోజులు జరిగి పోయినవి ఈ మధ్యలో ఆంధ్రదేశములో వివిధ రంగాలలో, వివిధ జిల్లాలలో రైతులు, రైతుప్రతి నిధులు వెలిబుచ్చుతున్న అభిప్రాయాలు గమనిస్తే, అంతేకాకుండా శాసన సభలోనే ఇతర ప్రతి పక్షాలే కాకుండా కాంగ్రెసు పక్షములో కూడా చాల మంది మిత్రులు ఆలోచిస్తున్న పద్ధతులు, సమస్యలు వాటిని కూడ తిరిగి ఆలోచించి, దానికి మార్గాంతరము కనుక్కొనే ప్రయత్నము చేసినట్లయితే రెవిన్యూ మినిష్టరుగారు పెట్టిన note లో ఏ దోరణి అయితే వున్నదో, ఏ పద్ధతి అయితే వున్నదో అదే పద్ధతికి ఇంకా ఈ ప్రభుత్వం కట్టుబడి వుండవలసిన పరిస్థితి లేదని నా అభిప్రాయము. అయినప్పటికి వారి నిర్ణయము చాలాఖచ్చితముగా పాటించే పద్ధతిలో పోతున్నట్లు కన్పిస్తున్నది. ఏమి జరుగుతుందో చెప్పలేను. ఈ సందర్భంలో మా పార్టీ

అభిప్రాయాన్ని, సాధారణముగా అందరి జన సామ్యము యొక్క అభిప్రాయాన్ని చెప్పకతప్పదు. భూమీ శిస్తుపునర్ వ్యవస్థీకరణ విషయం వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం కేవలం ఆర్థికంగా చాలా దెబ్బతిని ఇరకాటంలో వుండి కొన్ని కోట్ల రూపాయలు రెండు మూడు సంవత్సరాలు భూమిశిస్తురాలేదు కాబట్టి, ఇతర కార్యక్రమాలు తీసుకోటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఋణాలు రావడం లేదు కాబట్టి, వడ్డీలు ఎక్కువగా కట్టవలసి వస్తోంది కాబట్టి, ఓవర్ డ్రాఫ్ట్స్ మితిమీరి వున్నాయి కాబట్టి, కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క వత్తిడి ఎక్కువగా ఉంది కాబట్టి ఏవిధంగా డబ్బు సంపాదించాలి, ఎంత తొందరగా గత రెండు మూడు సంవత్సరాల ఆదాయం పూడ్చుకోవాలి. ఏవిధంగా పన్నులు వేసి పూడ్చుకోవాలి అన్న ఆలోచన తప్ప భూమిశిస్తువిధానం నిరూపించేటప్పుడు, భూమిశిస్తును సిద్ధాంతీకరించినప్పుడు ఏ పద్ధతులు అనుసరించాలి అనేది చూడకుండా ప్రపంచ వాస్తంగా వస్తున్న మార్పులను గమనించకుండా గత ఏడాది తరు మాసాలలో ప్రజాచైతన్యంలో వచ్చిన మహత్తర పరిణామాన్ని గమనించి ఈ పరిస్థితులకు అనుగుణ్యంగా మనం కూడా మారాలన్న ధోరణి ప్రభుత్వానికి వున్నట్లు కన్పించడంలేదు. డబ్బు ఏ విధంగా సంపాదించాలి. ఏ విధంగా బొక్కసంలో నింపాలనే ఆలోచిస్తున్నారు నేనిప్పుడు అంకెల వివరాలలోనికి పోయి ప్రయోజనం లేదు ప్రభుత్వం బిల్లు తెచ్చినప్పుడు వివరంగా మాట్లాడుకోవచ్చును. దానికి సంబంధించిన వాదన 40 లక్షల రూపాయలు అవుతుందంటున్నారు. పేద ప్రజలలో 80 పర్సంటు రైతాంగానికి లాభం అవుతుందంటున్నారు. ఆ విధంగా ఒక వాదన. ఒక చిత్రణ తయారుచేసి బిల్లును పాస్ చేసుకొనే వాతావరణాన్ని ప్రభుత్వం సృష్టిస్తున్నది. ప్రజా చైతన్యానికి. ప్రజావసరాలకు, ప్రజలు ముందడుగు వేయడానికి అవసరమైన పద్ధతులు కాక ప్రభుత్వం పొలిటికల్ తమకు అనుకూలంగా వుండేటట్లుగా ఇట్లా చేస్తున్నారు తప్ప ఇది సోషల్ గా ఏ అభివృద్ధికి ఉపయోగపడే మార్గంకాదని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రజల విశ్వాసాన్ని తీసుకొని సమస్యా పరిష్కారం కోసం చేస్తుంటే ప్రజలు కూడా సహాయపడతారు. కష్టాలను ఓర్చుకొంటారు ఓపికచూపిస్తారు మీరది గమనించకుండా ప్రజల యొక్క దృక్పథాలను ప్రజలయొక్క ఆలోచనలను, వారు ముందుకు పోయే మార్గాలకు గుర్తించకుండా మీకు తోచిన పద్ధతిలో డబ్బు సంపాదిద్దాం. పన్నులు వేద్దాం అనుకొంటే ప్రజలు సహకరించరు. ప్రజల అవసరాలు తీర్చడం తమ బాధ్యతగా గుర్తించకుండా ప్రజలను తమ ఉక్కు పాదాల క్రింద అణగద్రొక్కి తమ గ్రూపులకో, రాజులకో, కొన్ని ఫ్యూడల్ కుటుంబాలకో, సామ్రాజ్య వాదుల ఉపయోగం కొరకో ఇట్టి పన్ను అని. భూమి పన్ను అని వారిష్టమైన పన్నులు వేయడం జరిగింది. దానిలో సోషల్ జస్టిస్ లేదు. స్వాతంత్రం వచ్చిన తరువాత కూడా పన్ను వేసే పద్ధతి సాగుతున్నది. ఈ శాసనసభ్యులలో ప్రతిపక్షం వారే కాదు. శాసనసభ్యులలో వున్న అభిప్రాయం నిష్పక్షపాతంగా క్రోడీకరిస్తే--90% of the members of this Assembly are in favour of abolition of land tax-

(Interruptions-No, No)

ఆ విధంగా అనకపోతే కార్యక్రమం సాగేట్లు లేదు. ఆ విధంగా ప్రదర్శన చేయక పోతే పార్టీ సాగేటట్లు లేదు. మీరు పట్టణాలనుండి, గ్రామాల నుండి వచ్చారు కదా, అక్కడ బల్లలు గుద్ది మాట్లాడిన దానికి ఇక్కడ దానికి వ్యత్యాసం కన్పించడం లేదా? ప్రజలు దానిని చూడరా అని అడుగుతున్నాను, take the consensus, take the spirit of the people's opinion' నేను డబ్బు కావాలనేదానిని వ్యతిరేకించ లేదు.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కె బ్రహ్మానంద రెడ్డి) .—మీరు కాస్తో, కూస్తో, భాగం పంచుకొన్న ప్రభుత్వాలు ఏమి చేశాయి? మీరు minor partners గా వున్న ప్రభుత్వాలు ఏమి చేస్తున్నాయి?

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు —చేస్తాయి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి —అయిదు సంవత్సరాల తరువాతనా?

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు·—ఇంకా కాస్తోకూస్తో మెజారిటీగా వచ్చిన ప్రభుత్వాలపైన చత్రఛాయగా తమరు వున్నారు. అది మర్చిపోకండి. ఆ ఛాయ తగ్గినట్లయితే మారతాయి. పరిమితులకు లోబడి తప్పకుండా చేస్తాయి. చేస్తున్నారుకూడా, అయినా చేస్తారా చేయరా అనేది మాకు నిమిత్తంలేదు. మీరు ఒకరిని చూసి నడిచేవారా? బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారంటే స్వేచ్ఛగా స్వతంత్రంగా ఆలోచించే వ్యక్తి అనుకొంటున్నామే? మీరెందుకు చేయకూడదు? ఇవాళ మేము ఎంత చిన్నగా కన్పిస్తున్నామో అంతకు అనేక రెట్లు పెద్దగా ఉన్నామని బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారికి తెలుసు భారతదేశంలో వచ్చిన 20 సంవత్సరాల రాజకీయ పరిణామంలో నాల్గు జనరల్ ఎన్నికల తరువాత వచ్చిన పరిణామంలో పబ్లిక్ ఒపినియన్‌లో వచ్చిన క్వాలిటేటివ్ ఛేంజ్‌ను గౌరవించవలసిన బాధ్యత కమ్యూనిస్టుపార్టీపై వుంది. నేను మా ప్రజలు మీ ప్రజలు అని చెప్పడంలేదు ఈ రాష్ట్ర ప్రజలగురించి ఆలోచిస్తే తప్పకుండా మన నిర్ణయం మార్చుకోవలసి వుంది. పొలిటికల్ పాయింట్ మీద ఎందుకు స్ట్రెస్ చేస్తున్నానంటే ఇది నిజంగా చాలా అవసరం. కేవలం ఫైనాన్స్ సంపాదించడానికి వచ్చిన బిలేకాదు, సేల్స్ టాక్స్, స్టాంప్ డ్యూటి రిజిస్ట్రేషన్ ఫీ వంటిదికాదు. 75 పర్సంట్ రైతాంగానికి సంబంధించినవారి నిత్యజీవితావసరాలకు సంబంధించిన సాంఘిక, రాజకీయ ఆలోచనకు సంబంధించింది. మన గ్రామాలలో ఎకనమిక్ బెటర్‌మెంట్‌కు చేస్తున్న సౌకర్యం దృష్టిలోపెట్టుకొని చూస్తే దానిలో జరుగుతున్న అవకతవకలు, అక్రమాలు, లాపాల్యాలు, జాడ్యాలు చూస్తే ఎంతో కలవరపరుస్తున్నాయి నా ప్రభుత్వము అన్ని సమస్యలను పరిష్కారంచేస్తుందన్న విశ్వాసం కోల్పోయిన ప్రజలపై పన్నువేయక: అవేటి వారి కోపాన్ని, వారి ద్వేషాన్ని, వారి వ్యతిరేకతను తెచ్చుకోవడం అవుతుంది కనుక ఈ పన్నును అపి భూమిపై పన్ను అనేది, ముఖ్యంగా మెట్టభూములపై పన్ను అనే ప్రిన్సిపల్‌ను రద్దుచేయాలి. భూమిమీద పన్ను వేయదలచుకొంటే ప్రభుత్వం ఏ సౌకర్యాలు కల్పిస్తున్నది, ఏ విధంగా బెటర్

చేస్తున్నాము, ఎన్ని ప్రాజెక్టులు కట్టాము, యిర్రిగేషన్, ఎలెక్ట్రిసిటీ సౌకర్యాలు ఎన్ని కలుగచేశామని చూసి తప్పకుండా పన్ను వేయాలి పన్ను పూర్తిగా వద్దని కాదు. ఎగ్రికల్చర్ ఇన్‌కమ్ టాక్స్ నాకు తెలిసినంతవరకు ఒక శాస్త్రీయమైన పద్ధతి అని నా భావం ప్రోగ్రెసివ్ ఇన్‌కమ్స్‌మీద కొన్ని స్లాబ్స్ పెట్టి పన్ను వేయాలి మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ పూర్వం హైదరాబాదులో ఎగ్రికల్చర్ ఇన్‌కమ్ టాక్స్ వేస్తే ఒక లక్ష రూపాయలు వచ్చిందని చెప్పారు. అది ఇన్‌కమ్‌టాక్స్‌లో వున్న లోపం కాదు భూస్వాముల దగ్గరకు గ్రామాలకు వెళ్ళి ఇన్‌కమ్ టాక్స్ వసూలు చేయడానికి వారి లెక్కలు చూసి వసూలుచేయాలంటే ఆనాటి భూస్వాములముందు, వారి దర్జాముందు, వారి బలాలముందు ఆ ఆఫీసర్స్ ఎంత ? వారు అసలు గ్రామాలకు వెళ్ళారా, ఆ భూస్వాములనుండి లెక్కలు సేకరించారా ? ఏదో స్టేటులో ఒక లక్ష వసూలుచేశారు. ఆ అగ్రికల్చరల్ ఇన్‌కం టాక్సువల్ల ఒక లక్షరూపాయలు మాత్రమే collect చేశామని చెప్పారు. దానితో ఏమి conclusion కు వచ్చారు ? అగ్రికల్చరల్ ఇన్‌కం టాక్సు చెల్లదు ఆచరణలో దానిని implementation చేయలేము అనే నిర్ణయానికి వచ్చారు. అలా వచ్చి పాతపద్ధతిలోనే తహశీల్దారచేత, పటేల్ పట్వారీలచేత, ఆ సుంకరవాళ్ళను పంపి, రైతులయొక్క ముంతా, మూకుడు అమ్మి పన్ను వసూలుచేయడానికే మేము నిర్ణయిస్తామంటే మేము చెప్పేది ఏమీ లేదు. ఆ తాతలనాటి పద్ధతులనే అనుసరిస్తామని, ఫ్యూడల్ పద్ధతులనే అవలంబిస్తామని, ఆ ఫ్యూడల్ విధానాలనే అవలంబిస్తామంటే, అది పోషలిజానికి దారితీస్తుందా ? దేశంలో అన్నిచోట్ల కొన్ని మార్పులు వస్తున్నాయి. ఆ మార్పులు మంచికే అనేది గ్రహించి, ఆ శుభముహూర్తానికి అనుగుణంగా, మనంకూడ ముందుకు పోయి, భారతదేశం ఏ direction లో పోతున్నదో అదే direction లో మనం కూడ పోవడం మంచిది అలా చేసినట్లయితే మీ కంటె ప్రతిపక్షాలము అయిన మేము మొదట సంతోషిస్తాము అలా కాకుండా మాకు డబ్బే కావాలి, వడ్డీ, వడ్డీ అనే బనియాలాగ, పోయిన 20 కోట్ల రూపాయలను ఎట్లా రాబట్టుకోవాలనే పాతముతో మీరు వర్తించినట్లయితే అది political గా తప్పు; సాంఘికంగా అన్యాయము ప్రాక్టికల్‌గా అది అసాధ్యం. దానిని ప్రతిఘటించడం ప్రతిపక్షాలవారియొక్క విద్యుక్త ధర్మము. ప్రజలు దానిని ప్రతిఘటిస్తారు. ఆ ప్రజలకు ప్రతిపక్షాల నాయకత్వం లభిస్తుంది. ఈ ఉద్యమంలో అనేకమంది కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలుకూడ సహకరిస్తారని ఆశిస్తున్నాము. దానికోయే బిల్లు రాకూడదని యిప్పటినుంచే హెచ్చరికం పలకాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు: —అధ్యక్షా ! ప్రతిపక్షాలవారి అభిప్రాయాలను తెలుసుకోవడానికి ప్రభుత్వపక్షం చాలా ప్రయత్నించింది. ఎంత ప్రయత్నించినా తిట్లు తిట్టడంతప్ప ప్రత్యేకంగా యిచ్చిన అభిప్రాయాలు ఏమీ కనుపించడం లేదు.

శ్రీ టి. అచ్చన్న:—కాంగ్రెస్ పార్టీలో తుణ్ణంగా దీనిని చర్చించుకుంటారు. అందుచేత వారికి అవకాశం యివ్వనక్కర్లేదు.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు.— ప్రతిపక్షాల అభిప్రాయాలు మంత్రిగారు తెలుసుకోవడం జరిగింది

మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి policy statement మీద discussion జరుగుచున్నది Lay man గా ఉన్న నాకు బాగా అర్థంకాకుండా ఉన్న విషయము ఏమిటి అంటే, స్వతంత్రపార్టీవారు కమ్యూనిస్టుపార్టీ రెండువర్గాలవారు ఏకగ్రీవంగా దీనిని ఖండిస్తున్నారు. "అసలు వ్యక్తిగత ఆస్తులు, means of production state పరంగా ఉంటుంది. అది అందరి హక్కు" అనే కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు దీనిని ఖండిస్తున్నారు. "ప్రతి వ్యక్తికి ఆస్తిమీద హక్కు ఉంది" అనే స్వతంత్రపార్టీవారు, దీనిని ఖండిస్తున్నారు. ఇక్కడ ఇద్దరికి ఎందుకుసామ్యం వస్తున్నదో తెలియదు. ఇక్కడ land అనేది means of productionగా తీసుకొంటే అది Stateది అవుతుంది. అంటే అందరికిదానిమీదహక్కుఉంది. మొత్తంమీద land ప్రభుత్వానిది అయినప్పుడు tax వేయనక్కరలేదు అని కమ్యూనిస్టుపార్టీ వారు అంటున్నారు దీనిని స్వతంత్రపార్టీవారు ఖండించాలి. కాని ఎందుకు ఖండించడంలేదు. పన్నులు ఎక్కువవేశారు. దీనిని తగ్గించాలి, ప్రజలు అంత భరించలేరు అని అంటే అది వేరు. కాని అలా అనడంలేదు. Land మీద పన్ను కట్టకపోతే ఎలా హక్కుఉంటుంది? పన్నుకట్టినప్పుడే రైతుయొక్క హక్కు గుర్తించబడుతుందనికోర్టుల రూలింగ్సుఉన్నాయి శిస్తుకట్టడంద్వారావే రైతు తనహక్కును నిర్ణయించుకోవాలి. Payment of kist is proof of title and position

శ్రీ జి లచ్చన్న.— గౌరవ సభ్యులు భూమిమీద శిస్తుఉంటేనే, ఆ భూమి మీద హక్కు ఉన్నట్లుగా పరిగణించబడుతుందనే భావం వచ్చేలా చెబుతున్నారు. శ్రీకాకుళంలో ఈనాం భూములు అనేక లక్షల ఎకరాలు ఉన్నవి Record of land revenue maintain చేయడానికి ఎకరంమీద ఒక అణా, నామినల్‌గా వేస్తున్నారు. లక్షలకొలది ఎకరాలు ఉన్నాయి

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:— మొత్తంమీద అక్కరత అయినా తన హక్కును నిరూపించుకోవడానికి ఎంతో అంత వేస్తున్నారు కదా! మీరు చెప్పిన ప్రకారం అయినా పన్నులు ఉండాలి. అందుచేత నేను సిద్ధాంతాల జోలికి పోదలచలేదు. అందుచేత Land మీద గాని, Land income మీద గాని, దాని ప్రొడ్యూస్ మీద గాని ఎక్కడో అక్కడ tax వేయడానికి సర్వే సర్వత్రా, అన్ని దేశాలలోను ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించబడింది. ఈ Land revenue పద్ధతులమీద సాకల్యంగా చర్చించి ఒక రివల్యూషనరీ చేంజి తీసుకొనిరావడం అవసరం. నిజంగా వి. బి. రాజు గారు రెవిన్యూ మంత్రిగా వచ్చినతరువాత ఒక revolutionary change తీసుకొని వస్తారని, నేను ఆశించాను. కాని ప్రస్తుతపరిస్థితులలో అదిసాధ్యం కాదు. హైకోర్టు, సుప్రీముకోర్టులు ఉన్నాయి. వాటితో తగాదా రాకుండా చూసుకోవాలి. కావలసిన ఆదాయం వచ్చేటట్లు చూచుకోవాలి. అందుచేత దీనితో మార్పులు నెమ్మది నెమ్మదిగా చేసుకోవాలి అందుచేత యిప్పుడు స్తంభించిపోయిన ఈ వ్యవహారంలో ఏదో ఒక చర్య తీసుకోవాలి. అప్పుడే అస్తవ్యస్తంగా ఉన్న మన ఆర్థికవ్యవస్థ దారినపడుతుంది. ప్రస్తుత ఈచర్య కొంతవరకే చర్యే అనుకొంటాను.

అసలు Land మీద ఎందుకు పన్ను వేయాలి? ఆ వేసేపన్ను, మీరు expect చేసే ఆదాయాన్ని యింకో దారిమీద వేసి సంపాదించుకోవచ్చు కదా? అని ప్రతిపక్షాలు అంటున్నారు. ఎటువంటి tax వేసినా, దేనిమీద వేసిన, వ్యతిరేకించడానికి ప్రతిపక్షాలు సిద్ధంగా ఉన్నాయి. Main గా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ Agricultural State. ఇది industrial state కాదు వేరే యింకో విధంగా అభివృద్ధి చెందడానికి 80% of population agriculture మీద depend అయి ఉన్నారు. మిగతా 20 % మీదే tax వేసి, 80 % ను వదలివేయడం ధర్మమేనా ? ఎట్టు చూచిన భూమి మీద పన్ను వేయకతప్పదు బాగా పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి అయితే తప్ప, ఇప్పుడు వచ్చే ఆదాయాన్ని వదలుకోలేము

సుప్రీము కోర్టు జడ్జిమెంటు గురించి ప్రతిపక్షాల వారు చెప్పారు. అన్ని పార్టీలవారు తమ ఉపన్యాసాన్ని ముగించేముందు ఒక warning యిస్తున్నారు. రైతుల తరపున ప్రకటిస్తున్నామంటున్నారు కాంగ్రెస్ వారిలో రైతులులేరా? రైతు ప్రతినిధులు లేరా? రైతులగురించి మాట్లాడే గుత్తసొత్తు కమ్యూనిస్టు పార్టీకి, స్వతంత్రపార్టీలకే ఉన్నదా? ఈ taxation measure వచ్చే ముందుగానే రైతులమధ్యకు వెళ్లి అన్నివర్గాలవారిని మేముకూడ కలిసివచ్చాము. ఏ రైతు పన్ను చెల్లించడానికి వ్యతిరేకంగా లేడు. Tax కట్టడానికి వెనుకంజవేయడం లేదు. ఏ కొద్దిమంది అయినా దీనిని రాజకీయంగా ఉపయోగించుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తే ప్రయత్నించవచ్చు. కాని రైతులు పన్నుకట్టడానికి వ్యతిరేకంగా లేరనిమాత్రం చెప్పగలను

శ్రీ జి. లచ్చన్న.— ఈ సమస్యమీద నేను వారి సవాలును అంగీకరిస్తున్నాను. నేను రాజీనామా యిచ్చి తిరిగి నిలబడతాను. మీరుకూడ దీనికి అంగీకరిస్తారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు.— సమయం వస్తుంది.

శ్రీ జి లచ్చన్న.— రైతులు మా వెనక వున్నారంటున్నారు Court రద్దుచేసిన శిస్తును మళ్ళీ రద్దుతామని ఎన్నికలలో చెప్పి గెలిస్తే వాళ్ళకు మీకు జోహారులు అర్పిస్తాము.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.— Manifesto లో ఏదైనా పెట్టుకోవచ్చు elections వచ్చినప్పుడు. వాదన ఎందుకండి.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు.—నేను కూడా Cross Section లో కనుకున్నాను. నేను రైతులతో కలిసివున్నాను, అన్నిరకాల అభిప్రాయాలు తీసుకొని Tax కట్టె విషయంలో వెనుకాడటంలేదు. కానీ ఏమిటంటే ప్రతిపక్ష పక్ష్యాలయొక్క సలహాలు తీసుకొని గవర్నమెంటు ఎప్పటికైనా ఆమోద యోగ్యముగా తయారు చెయ్యాలని 4, 5 సార్లు ప్రయత్నం చేసింది. కానీ వారు కలిసి రావడంలేదు. బిల్లు ప్రవేశ పెట్టేముందు గవర్నమెంటు వారిని, రివిన్యూ మంత్రి గారిని నేను కోరితే ఏమిటంటే రెండుమూడు విషయాలలో Concessions చూపించారు.

10 రూ॥ లు లోపు వారికి Dry lands మీద శిస్తు మాఫీచేస్తాం అన్నారు. అలాగే మాగాణి భూములకు వర్తింపచేసినట్లైతే బాగుంటుంది. మెట్ట, మాగాణీ అనేటటువంటి తేడా చూపించకుండా వుంటే మంచిది 9 రూ॥లు minimum పెంచినప్పుడు maximum తీసివేయడంలో చాలామంది లాభించి వుంటారు. కానీ maximum పెట్టడానికి అవకాశంవుందేమో ఒకసారి ఆలోచించాలి collect చెయ్యడానికి పరిమితి వుండాలనే నిర్ణయం legal గా చెయ్యడానికి వీలు వుంటే ఎట్టిపరిస్థితులలోను కూడా 1962 తిరిమిలా మనం వసూలు చేసేటటువంటి పన్ను రేటుకంటే మించకుండా దాన్ని adjust చేసే ప్రయత్నం చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. Legal గా ఎట్టి complications లేవు. Legal గా retrospective effect తో చెయ్యడానికి అవకాశం వుంది. ఏదో వస్తుందని శ్రీ లచ్చన్నగారు చెప్పిన మాట వాస్తవం కాదు.

శ్రీ జిన్న నల్లారెడ్డి (పెద్దపల్లి).—అధ్యక్షా, 1962 వ సంవత్సరం Act Supreme Court ద్వారా పోయినా ఇప్పుడు మంత్రిగారు రేపు వచ్చే శిస్తు గురించి statement చేశారు ప్రభుత్వానికి కొత్త పద్ధతిలో శాసనాలు చేసేటటువంటి ఆలోచన రావడంలేదు కాబట్టి చేసే సామర్థ్యం లేదు తెలంగాణాలో 35/ పైసలు, ఆంధ్రలో 50 పైసలు పెరుగుతాయి అంటున్నారు. ఈ విధంగా చేస్తే శాసనంకాదు. అన్ని విషయాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని చేసిన విషయం కాదు. 1962 లో మనం శాసనం చేసినప్పుడు అనేక విషయాలు చెప్పారు. రైతులు ఈ పన్నులు మోయలేరని చెప్పారు ఈనాడు 35 పైసలు 50 పైసలు ఎక్కువ చేసిన తరువాత పన్ను భారం ఎంత ఎక్కువౌతుందో శాసనం చేసినప్పుడు నేను మనవి చేశాను ఎకరానికి 45 రూపాయలు పెరుగుతుంది మెట్ట భూములకు సంబంధించినంతవరకు ఇది వరకే సూచన చేశాను ఏ విధంగాను ఎప్పుడూ కూడా పన్ను వుండకూడదు దీనికి కారణాలు ప్రతి దానికి కారణాలు మనవి చేస్తాను. మెట్ట భూములకు ప్రభుత్వము వారి charge ఏ గానీ, సర్వీసు లేదు. మెట్ట భూములకు fertilizers supply లేదు. నీరు యివ్వరు. మెట్ట భూములకు సేద్యం చేసి చేసి నిస్సత్తువై పోతాయి. భూములలో ఫలం వస్తోంది అనే సిద్ధాంతం ఎక్కువైంది. ఆ మాట అబద్ధం రైతులు భూములు కొంటారు కదా ఎక్కువ ధరలు వున్నాయికదా అంటే మనం ఆలోచిస్తే మన రాష్ట్రంలో భూసంస్కరణలు అమలు పెట్టని కారణంగా అనేక రైతు కుటుంబాలకు భూములు లేవు. లేని కారణంగా ఆ భూముల మీదనే బ్రతికేవారు కాబట్టి భూములు కొనుక్కోవలసి వస్తోంది. ఆ డబ్బు ఎక్కడి నుంచి వస్తోంది. అప్పులు చేస్తున్నారు. వేలకు వేలు అప్పులతో మునిగివున్నారు రైతులు. అప్పులు తీర్చలేరు. మన భూములు సారవంతమైనవి పంటలు ఎక్కువగా పండుతాయి, మన రైతులు మీద పన్ను వేస్తే చెల్లిస్తారనేటటువంటిది సరియైన కారణంకాదు. మెట్ట భూములకు ఏ పద్ధతిలో కూడా పన్ను వుండకూడదు. ఆనకట్టలు లేనటువంటి నదీ జలాలు వున్నాయి. 1962 లో శాసనం చేసినప్పుడే చెప్పాను. ప్రాజెక్టుల క్రింద సాగయ్యే భూములకు పన్ను వుండకూడదని అనంతపురం G. O. అంటారు.

దాని నెంబరు గుర్తు లేదు ఆ నాడు పర్రె కాలువలు, నదీ జలాలకు concession rates యిచ్చారు 1962 లో మాత్రం నదీ జలాలకు పూర్తి పన్ను వేశారు. ఆనకట్టల క్రింద వున్నభూములకు ఏ శిస్తు వుందో నదీ జలాల క్రింద వున్న భూములకు ఆ శిస్తు వేశారు. నదీ జలాలకు concessional rates గాదు. నదీ జలాలకు పర్రె కాల్వలకు మెట్ట భూములకు ఏ విధంగా పన్ను వుండకూడదో చెపుతాను. చిన్న చిన్న గుంటల క్రింద భూములు వాటికి రూపాయికి 50 న. పైసలు పెంచితే ఎంత అన్యాయం అవుతుందో చెప్పండి. చిన్న చిన్న గుంటలు వర్షాధారం మీద నిండి వాటి క్రింద సాగు అవుతాయి. వర్షాలు వుంటే పండుతాయి లేకపోతే ఎండుతాయి. ఇదివరకే పన్నులు ఎక్కువ వున్నాయి. అటువంటి భూములపై పన్నులు పెంచకూడదు. చిన్న చిన్న గుంటలపైన 75 ఎకరాల వరకు ఆయకట్టులు వున్నవాటిమీద పన్నులు పెంచకూడదు 1962 కు పూర్వం పన్నే వుండాలి. శాసనం చేసే పరిస్థితి లేదు అనుకున్నప్పుడు శాసనం చేసే వీలు లేదని అనుకున్నప్పుడు 75 ఎకరాల వరకు గుంటల క్రింద పన్ను పెంచకూడదు. ఆ పైన అవసరం అనుకుంటే-భూమిశిస్తు వెయ్యడానికి అంగీకరించవచ్చు. అభివృద్ధి కార్యక్రమాల నిమిత్తం ప్రాజెక్టుల నిమిత్తం వేస్తున్నాం అంటున్నారు. power కావాలన్నప్పుడు 75 ఎకరాలపైన మెట్ట భూములపైన మాగాణీ భూముల పైన కొంత వరకు న్యాయంగా పెంచాలి గాని వేరే విధంగా చెయ్యడానికి వీలు లేదు. అని చెపుతున్నాను. దానికి కారణాలు వుంటే చెప్పండి. నదీ జలాల క్రింద రైతు ఒక్కొక్క ఎకరానికి 80 రూపాయలనుంచి 100 రూపాయల వరకు 8 నెలలు కష్టపడి పండిస్తే, ఆనకట్టల క్రింద చెరువుల క్రింద భూములకు వేసిన తీరుగా పన్ను వేస్తే అన్యాయమని చెపుతున్నాను. న్యాయం జరగాలని కోరుతున్నాను. మీరు ప్రాజెక్టు కట్టించి 20 రూపాయల పన్ను వేస్తే 8, 10, లేక 12 నెలలు నీళ్ళు వుంటాయి అప్పుడు పన్ను యివ్వడంలో న్యాయం వుంటుంది. వర్షానాలు, వర్షా ధారాల భూములకు పన్ను వేయకూడదు. వీళ్ళ దగ్గర కూడా ప్రాజెక్టు క్రింద పన్నుల రీతిగా తీసుకుంటే అది అన్యాయం కాదా! గుండెపై చెయ్యి వేసుకుని తెలియదని చెప్పమని అడుగుతున్నాను మనం ఈరోజు ఏ శాసనం చేసినా అది హేతుబద్ధంగా, న్యాయంగా వుండాలి. ప్రజలను మెప్పించే రీతిగా వుండాలిగాని అన్యాయంగా, అక్రమంగా ఏదో విధంగా మనకు డబ్బు రావాలి. మన బొక్కసం నిండాలి అనే దృష్టితో పన్నులు వేస్తే అది న్యాయం కాదు. రేపు ప్రజలకు మనం చెప్పవలసి వుంటుంది. ఏ ప్రభుత్వం అయినా సరే, కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వం అయినా సరే అన్యాయం చేస్తే నిలవదు అనే విషయం ముఖాముఖి చెప్పుతున్నాను. అనకట్ట క్రింద భూమి వున్న రైతు 20 రూపాయలు యిస్తే నేను 150 రూ. లేక 100 కు పెట్టి నష్టపడుతున్న నేను ఆ అనకట్ట క్రింద వున్న రైతు మాదిరిగా ఎందుకు పన్ను చెల్లించాలా అని అంటే మనం ఏమి సమాధానం చెబుతాం. అందుచేత యివి అన్నీ ఈ సమయంతో ఆలోచించ దగిన విషయాలు. కాబట్టి యిప్పుడు నేను సూచించిన రీతిగా dry land మీద పన్ను సిద్ధాంత రీత్యా వుండ కూడదు. అది రాజభాగం అనుకోండి. ప్రభుత్వ భాగం అనుకోండి, లేకపోతే శ్రీ. శ్రీ. రాజు గారి భాగం అనుకోండి ఏదైనప్పటికి, మెట్ట

భూముల మీద శిస్తు వుండకూడదు సిద్ధాంతరీత్యా అని నేను చెబుతున్నాను తరి భూముల విషయంలో 75 ఎకరాలలోపుగా చిన్న చిన్న కుంటలు కాబట్టి, వర్షాధారం మీద బ్రతకవలసి వుంటుంది కాబట్టి వాటి మీద పన్ను పెంచకూడదు మనం న్యాయంగా ఆలోచించి పన్ను వేయాలి. నదీ జలాల క్రింద, పత్రె కాలవల క్రింద మెట్ట శిస్తువుండాలి గాని మాగాణి శిస్తు వుండ కూడదు అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు (కంకిపాడు) — అధ్యక్షా! రెవిన్యూ మంత్రిగారు భూమి శిస్తును గురించి చేసిన ప్రకటన చాలా సమంజసంగా వున్నదని నేను భావిస్తున్నాను. దానికి కారణ మేమంటే అసలు భూమిశిస్తు వుండాలా, అక్కర లేదా అనే విషయం యే ప్రాతిపదిక మీద ఆలోచించ బడుతున్నది అనేది మనం ప్రధానంగా ఆలోచించ వలసిన విషయం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంయొక్క మనుగడకు, కార్యకలాపాలకు, నిర్వహణకు, ఈ రాష్ట్రంలో ప్రధానంగా వ్యవసాయం ఒక ముఖ్యమైన కీలక పరిశ్రమగా మనకు కనిపిస్తున్నది ఇంతకు మన పరిశ్రమ మరొకటి యింతవరకు కనిపించలేదు. పండినా, ఎండినా దానికి తగిన వసతులు వున్న లేకపోయినా. యింతకాలంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్వహణ హెచ్చుభాగం రైతు వహిస్తున్న డనే విషయం అగద్వితం. అది మరచి పోవడానికి వీలులేని విషయం దానిని మినహాయిస్తే అంత ఆదాయం చేకూర్చి పెట్టి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కార్య కలాపాలకు నిర్వహించ తగునటువంటి పరిశ్రమ ఏది వుందో ప్రతిపక్ష సభ్యులు కూడా యింతవరకు వివరించి చెప్పలేదు. నిర్ణీత ప్రతిపాదనలు చేసి, ఫలానా విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని మనం నిర్వహించ దగిన అవకాశాలు వున్నాయని వారు చెప్పిన దానిలో లేదు. ప్రధానంగా మనం ఈ భూమిశిస్తును తగ్గించడమే మంచి దనే అభిప్రాయాన్ని వెలి బుచ్చడం జరిగింది. అయితే జరిగిన చర్చలో ఒక అభిప్రాయం మాత్రం వ్యక్తం అయింది అదేమంటే భూమిశిస్తు రద్దు చేస్తే ప్రభుత్వం యొక్క నడక ఎలాగ అని అడిగినప్పుడు కల్లు అంగళ్ళు తెరిసిస్తే దానిని నిర్వహణ చేయవచ్చును అన్న అభిప్రాయం మాత్రం చర్చల్లో వ్యక్తం అయింది కాస్తా పండించి, తాను తిని, దేశానికి అన్నం పెట్టి, తన అభివృద్ధి కార్యక్రమంలో భాగస్వామి అయినటువంటి రైతు కనీసం తన మనుగడకు తగినట్లు, శక్తికి తగినట్లు పన్నులు యిచ్చుకోడానికి నిరాకరిస్తే, మానసిక బలహీనతవల్ల, దౌర్బల్యంవల్ల దురలవాట్లకు లోనైన వారినుంచి పన్నులు వసూలు చేస్తే, అదినిలకడగా వుండే పన్ను కాదు ప్రతిసంవత్సరం ఎంత వస్తుందో తెలియదు. సాంఘిక అభివృద్ధి జరిగినప్పుడు, వారియొక్క వ్యసనాలు మానుకున్నప్పుడు ఈరాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి నిర్ణీతమైన ఆదాయంకూడా వుండదు. అటువంటి పరిస్థితిల్లో ఆ పన్ను ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్వహించడం అనేది ఎంత గౌరవమైన విషయమో మనం ఆలోచించాలి. అసలు రైతు తాను పన్ను కట్టడానికి పూర్తిగా నిరాకరిస్తున్నాడని ప్రతిపక్ష సభ్యులందరు స్పష్టంగా చెబుతున్నట్లు కనిపిస్తున్నది. నిజంగా శాస్త్రంలో తమకు కావలసిన irrigation వసతులు, మురుగునీటి వసతులు, విద్యుచ్ఛక్తి వసతులు, పిల్లలు చదువుకోవడానికి కానీయండి, అభివృద్ధి చెందడానికి కానీయండి,

యితర పరిశ్రమల అభివృద్ధికి కానీయండి. ఈదేశంలో ప్రధానమైన పరిశ్రమ ఒక్క వ్యవసాయమే అనేసంగతి మనకు తెలియనటువంటి విషయంకాదు. తాము అభివృద్ధి చెందుతున్నారు. వాళ్ళ పిల్లలకు ఉద్యోగాలు దొరుకుతున్నాయి చెప్రాసీ నుంచి పై ఆఫీసరువరకు వ్యవసాయదారుల పిల్లలు, వ్యవసాయ కూలీల పిల్లలు చాలామంది వున్నారు వారియొక్క అభివృద్ధి, ఉద్యోగవిషయం చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి వున్నది. సామాజిక న్యాయం చేయాలనుకున్నప్పుడు దాని మీద అదనంగా పన్నులు రాబట్టి తద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్వహించుకునే ఆలోచన వచ్చినప్పుడు ఈనాడు తమకు వున్నటువంటి పంటను పండించుకొనడానికి, సావకాశంవుండి, తాను తిని, యితరులకు పెట్టేశక్తి వున్నటువంటి రైతు, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో భాగస్తుడు కాకపోతే మరి యింకెవరికి వున్నదో ఒక నిర్దిష్ట ప్రతిపాదన చేస్తే దానిని గురించి మనం ఆలోచించ డానికి సావకాశంవుంది

శ్రీ కె గోవిందరావు:— దానికి ప్రతిపాదన మేముచెసాం. Agricultre Incom tax వేస్తే ఆదాయం వస్తుంది వ్యవసాయం మీద వచ్చినటువంటి ఆదాయాన్ని బట్టి పన్నువేసి, ఒక slab system పెట్టమని చెప్పాం.

శ్రీ ఎ భాస్కరరావు.—Agriculture Incometax వేయమన్నారు సంతోషమే కాని దానిని ఏ విధంగా తెలుస్తారు? అంటే రైతు తాను పండించిన పంట, పెట్టిన ఖర్చు వినియోగించిన లెక్కలు చూపించమంటారు ఆ లెక్కలు చూపించ డానికి తగినటువంటి వ్యవస్థ రైతులకు వున్నదా? వారి education వున్నదా? ఆరకమైన నిర్దిష్టమైన పద్ధతి ఈ నాశవున్నదా ? అలా కానప్పుడు రాష్ట్రంలో వున్నటువంటి రైతు లందరు తమ యొక్క income చూపించి దానికి ప్రయత్నం చేస్తే ఈ income యింత అని నిర్ణయించేది ఎవరు? అందుచేత ఆరకంగా వారి యొక్క ఆదాయాన్ని తేల్చే పరిస్థితులు వస్తే, ఇన్ని చిన్న వ్యాపారస్థులు కానీయండి, పెద్దపెద్ద వ్యాపారస్థులు కానీయండి వారియొక్క income txa తెల్సుకోవలసి వచ్చినప్పుడు ఎన్నిరకాల అవస్థలకు గురి అవుతున్నారో మనకు స్వయంగా తెలుసు. ఆ రకంగా రైతులందరిని గురిచేయాలన్న అభిప్రాయం ప్రతి పక్షాల వారికి వున్నట్లయితే దాని గురించి నేను అత్యంతరం చెప్పను కాని- ఈ లాంటి పరిస్థితుల్లో ఈ లాంటి In come tax ను ప్రవేశ పెట్టి రైతుల లెక్కలు రాబట్టి, పుస్తకాలు' జమా ఖర్చుల పుస్తకాలు తేల్చే education, వాళ్ళకు తగిన పరిస్థితులు ఈ రోజునలేవు. ఆ విధంగా యింకా ఎక్కువ చిక్కులకు దారి తీసిన వారు అవుతారు తప్ప రైతులకు మేలు కలిగించే వారు మాత్రం గాదని నేను స్పష్టంగా చెప్పదలచుకున్నాను. రైతు వారీ పద్ధతి యిప్పుడు అమలులో వున్నది. ఈ పద్ధతిలో రైతు తన యొక్క భూమిని తాను స్వయంగా సాగు చేసుకొనడానికి. తాను అమ్ముకొన డానికి, యితరులకు దాన ధర్మాలు చేసుకునే దానికి, స్వయంగా ఒక హక్కు కలిగివుంటున్నాడు. ఈ పరిస్థితిల్లో ఈ హక్కును ప్రతి పదికగా వున్నాయి ఏది అని కనుక మనం ఆలోచించినట్లయితే దస్తావేజులు, documentary evidance వున్నాయనుకోండి. కాని ప్రతి సంవత్సరం తన హక్కును పునరుద్ధ రించుకొనడానికి, renew చేసుకొనడానికి ఈ వున్న శిస్తు

విధానం తప్ప మరొకటి కనిపించడంలేదు. అది ఎత్తివేసి ఆ హక్కును తిరిగి మీరు నిరూపణ చేయడానికి ఏవో కొత్త పద్ధతులను ప్రవేశపెట్టవలసి వస్తుంది ఆ కొత్త పద్ధతుల వల్ల ఈ రోజున వున్న గ్రామాధికార్ల వ్యవస్థ, లేకపోతే తెలంగాణా వతందార్ల వ్యవస్థ అట్లాగే వుంచాలని అన్నట్లయితే ఆ వ్యవస్థ ద్వారానే వారి యొక్క హక్కులను నిరూపించడానికి మనం తయారుగా వుండాలని అనుకుంటే ఇప్పుడు వున్న విధానంలో వున్న లోటుపాట్లను మనం గమనించి, సరిచేసుకుని, దానిని యదాతథంగా అమలు జరపడం ప్రధానంగాని, అంతకంటే కొత్త చిక్కులు తెచ్చిపెట్టె విధానం యేమాత్రం సవ్యమైనది కాదని నేను స్పష్టంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వానికి లోటు యేర్పడిన 20 కోట్లు భర్తీ చేయడం ఒక్కటే కాదు. మన దేశంలో irrigation బాగా అభివృద్ధి చెందవలసి వుండి. మెట్ట ప్రాంతాలకు ఎంతో సౌకర్యాలు కల్పించవలసిన అవసరం వుంది. మాగాణి ప్రాంతాలకు కొత్త కొత్త నీటి వసతులు, నీటి పారుదల లేని ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేసుకోవలసి వుంది. విద్యుచ్ఛక్తి బాగా అభివృద్ధి చేసుకోవలసివుంది విద్యుచ్ఛక్తి లేకపోతే రాష్ట్రంలో యే పరిశ్రమ అభివృద్ధికాదు. అందుచేత క్రమ క్రమంగా మనం యింతకంటే అదనంగా రకరకాల పరిశ్రమలను రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అభివృద్ధిచేసి, తద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్వహణకేమి, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకేమి, తగినంత amount మనం తీసుకు రావడానికి ప్రయత్నం చేసినప్పుడు ఏదో ఒక పద్ధతిని, మరొక విధంగా ఆలోచించడానికి అవకాశం వున్నది తప్ప యిప్పుడు మన మనుగడకు మనం ఆసెంబ్లీ సభ్యులుగా ఎన్నిక అయిన తరువాత ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క నిర్వహణలో కొంత వరకు బాధ్యులమైన తరువాత మన దేశంలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కావాలని మనం పూనుకుంటున్నప్పుడు దానికి కావలసిన ఆదాయం చూడకుండా, మీరు పన్నులు వేయనక్కరలేదు, retrenchment చేయక్కర్లేదు అంటే ఈ ప్రభుత్వాన్ని దివాళాతీసి మనం కూడా యింటికి వెళ్ళిపోదాం. రాష్ట్రంలో మొనార్కిజం అభివృద్ధి చెందుతుంది తద్వారా రాష్ట్రంలో పరిపాలన జరుగుతుంది. తరువాత దాని బాగోగులు చూచుకొనుటకు అవకాశ మేర్పడుతుంది. ఇలాంటి పరిస్థితులలో భూమిశిస్తు పన్నులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్వహణకు సరైన మార్గం. అభివృద్ధి కార్యక్రమాల నిర్వహణకు యేకైక మార్గం. 10 రూ. శిస్తు మినహాయింపు కేవలం మెట్ట ప్రాంతాలకే కాకుండా మాగాణి డెల్టా ప్రాంతాలకు కూడా వర్తింప చేయాలని నా అభిప్రాయం. ఈ శిస్తు విషయంలో కే. కే. ప్రకాశం పంతులు గారు ప్రతిపాదించిన ప్రతి పాదనను చిరస్థాయికీ చేయాలని మనవిచేస్తూ యీ స్టేట్ మెంటును యథాతదంగా బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ (ఖమ్మం):—అధ్యక్షా, ఈ అదనపు భూమి శిస్తు గత సంలో మంత్రులు ప్రకటించినటువంటి ప్రకటనను పురస్కరించుకొని నా అభిప్రాయాలను కొన్నింటిని వ్యక్త పర్చదలచుకొన్నాను. అదనపు భూమి శిస్తు పెంచే విషయంలో అనేకసార్లు శాసన సభలో తర్జన భర్జనలు జరిగాయి. ఈ సందర్భంలో ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో దానిని వ్యతిరేకంగా అనేక కార్యక్రమాలు

జరిగాయి వాటన్నింటినీ ప్రభుత్వం లక్ష్యపెట్టలేదు. రైతులందరినీ సమీకరించి పెద్ద ఆందోళన చేయడం జరిగింది. చివరకు అది సత్యాగ్రహ రూపందాల్చింది. ఈ సత్యాగ్రహాలను అధికార పార్టీలోని కొందరు శాసన సభ్యులు కూడా సమర్థించడం జరిగింది ఈ రోజు కూడా అంతకు తీసిపోనట్లుగా వుంది. ఆ నాడు అమలు పరచిన చట్టాన్ని న్యాయసమ్మతం కాదని సుప్రీంకోర్టు చెప్పడం జరిగింది రైతులపై అదనపు భారాన్ని వేసే చట్టానికి వ్యతిరేకంగా ప్రకటించిన ప్రజావాణికి న్యాయమైనటువంటి తీర్పు కోర్టులలో యివ్వడం జరిగింది. 10రూ లోపు శిస్తుకట్టే 50 లక్షల మంది ప్రజానీకానికి పెద్దగా లాభించగలదని మంత్రిగారు మాటలుచెప్పడం జరిగింది. కాని దయాదాక్షిణ్యాలపై యిచ్చినదేమీకాదు. 6 నెలలు కష్టించి, ఆ ఫలితము అనుభవించుటకు మరొక ఆరు నెలలు పడుతుంది. కనుక అలాంటివారికి యీ రెమిషన్ చెప్పుకోతగినది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. పరియాల విషయం వచ్చినప్పుడు, తెలంగాణాలో మెర శిస్తు విషయంలో ఆలోచించినప్పుడు యీ రోజు ప్రభుత్వం ప్రకటించినటువంటి దానిని కాస్త దానిపై apply చేసినూస్తే వాస్తవంగా యిక్కడ యిదివరకు ప్రకటించిన అభిప్రాయాలలో యిది ద్యోతకం కాలేదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను ఉదహరణకు నల్లగొండ జిల్లాలో తట్టిమర్తి అనే గ్రామంలో రెండు వంతులనుంది పట్టేదార్లు వుంటే- ఈ శిస్తు మాఫీ ఒక్క నలుగురికి మాత్రమే వర్తించింది. అదే గ్రామంలో సర్వేనం. 244 లో రెండు ఎకరాల విస్తీర్ణంకల భూమి వుంది దానిపై గతంలో 26 రూ ల శిస్తు వుంది. దానిపై అదనంగా 3 37 రూ. ల శిస్తు పెరిగింది ప్రస్తుత చట్టప్రకారం దానిపై రూ. 28/-చెల్లించుకోనవలసి వస్తున్నది ఈ ప్రాంతంలో కుంటలు సంవత్సరమునకు మూడుసార్లు నిండాలి, లేనిచో పంటలకు గ్యారంటీ లేదని ప్రభుత్వమునకు తెలియని విషయం కాదు. పెద్ద కుంటలయినప్పటికి 3, 4 సార్లు నిండవలసివుంది. కనుక గ్యారంటీ లేని వనరులపై భారాన్ని మోపడం మంచిదికాదు. వెనుకబడిన తెలంగాణా రైతాంగంపై యిలా భారాన్ని మోపి యెంతకాలం పాలిస్తారో అర్థం కావడం లేదు ఈ బిల్లును ప్రజాభిప్రాయ సేకరణకు పెట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. న్యాయమైన తీర్పును ఉల్లంఘించిన యీ ప్రభుత్వం ప్రజాభిప్రాయానికి నిలబడగలదో లేదో చూడాలి. అదనపు భూమి శిస్తులకు వ్యతిరేకంగా మరొక పోరాటాన్ని తీసుకొని వచ్చుటకు ప్రభుత్వమే పరిస్థితులను కలుగజేస్తున్నదనడంలో సందేహం లేదు నేను వేగ్‌గా ఉపన్యాసం చెప్పదలచుకోనలేదు. భూమి శిస్తు విధానంలో ప్రభుత్వానికి కొన్ని శాసనాలుండటం వాస్తవమే ఆ విషయం మంత్రిగారుకూడా కాదని చెప్పడంలేదు సెటిల్ మెంటు జరుగనిదే శిస్తులు పెంచుటకు వీలులేదనే ఆధారాన్ని మొదటినుండి పాటిస్తున్నాం. సెటిల్ మెంటు చేయుటకు భారమెక్కువ అవుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో drop చేశారట. Drop చేసుకొనుటకు ఈ ప్రభుత్వానికి అధికారంలేదు. శాసనాలను రద్దు చేయుటకు వాటిని ప్రజాభిప్రాయానికి పెట్టాలనీ తరువాత శాసనసభ ముందు పెట్టి రద్దుచేసి దాని స్థానంలో యిలా రకరకాల మేము ప్రయాణం చేస్తున్నామనే అభిప్రాయాన్ని ప్రభుత్వం చెప్పే అవసరముంది. పట్వారీ పద్ధతి రద్దు చేయుటకు, వంశ పారంపర్య హక్కు-

నిలబెట్టుటకు సుప్రీంకోర్టు యిచ్చిన తీర్పును గౌరవిస్తామని అంటూ, మరొకవైపు అవసపు భూమి శిస్తుల విషయంలో గౌరవించుటకు యెందుకుగాను వెనుకాడుతున్నదో అర్థంకావడంలేదు ఒకచోట సుప్రీ కోర్టు తీర్పును పాటిస్తూ, వేరొకచోట ఉల్లంఘిస్తున్నది. ఉల్లఘించే ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఆందోళన జరుగుతుందని నా అభిప్రాయం

శ్రీ ఎం వెంకటనారాయణ — అధ్యక్షా, రివిన్యూ మంత్రిగారు చేసినటువంటి ఈ statement ను హృదయపూర్వకంగా నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో ముఖ్యంగా గౌరవసభ్యులు అందరుకూడా దృష్టిలో ఉంచుకోవలసింది, Supreme Court యొక్క తీర్పుద్వారా వచ్చినటువంటి విపరీతమైన పరిస్థితి. తద్వారా 25 కోట్లు నష్టపోతున్నాము. ఆ 25 కోట్లు సమకూర్చుకోవడం ఎలాగు అనేది ప్రధానమైన ప్రశ్న. Court వారు ఇచ్చినటువంటి తీర్పుకు అనుగుణంగా మనము ఏవిధంగా తిరిగి దానిని పొందుకోగలం అనేటటువంటిది ముఖ్యమైనది అయితే ప్రతిపక్షాలవారు ఎప్పుడకూడా, ఏ tax వేసినా, ఆఖరుకు motor vehicles tax వేసినా, Ambassador car మీద tax వేయడానికికూడా వ్యతిరేకించారు. అంటే, దీనిని వ్యతిరేకిస్తున్నారు అనేదాంట్లో ఆశ్చర్యంలేదు. నేను మొన్న చెప్పినట్లు తాతా బిర్లాలమీద tax వేసేకూడా, దానిని గోరంతలు కొండంతలుచేసి కేకలు పెడతారు హిందుస్తానీలో మహాకవి కబీరు తనయొక్క మృదువైనటువంటి వచనాలలో ఒకవిషయం చెప్పినాడు "నీవు నీ ప్రత్యర్థినైనాసరే పువ్వులతో కొట్టు, రాళ్లతో కొట్టితే, రాళ్ల దెబ్బలే నీకు తగులుతాయి" అని. కాని, ఇక్కడ సభాసాంప్రదాయానికి మించి అతిశయమైనటువంటి ఆవేశంతో ఈ ఉదయంనుంచి చాలా ఘాటైన విమర్శలు జరుగుతున్నాయి ఉదయం లచ్చన్నగారు మాట్లాడడం 'ఈ ప్రభుత్వానికి బుద్ధిలేదా, బజారులో రెక్కపుచ్చుకొని నిలబెట్టి అడుగుతారు' అని. నిజమే అడిగారు. ఫిబ్రవరి 21 ఆ ప్రాంతాలలో మనందరము వెళ్లాము బజారులోకి రెక్కపుచ్చుకొని అడిగారు. ఎవరికి బుద్ధిఉన్నదో ఎవరికి బుద్ధిలేదో తెలిసిపోయింది ప్రజలకు, బుద్ధిగలిగినటువంటి వారినే ఇక్కడికి majority సంఖ్యతో పంపించారు. అలాగుకాకుండా దివాళా అయిపోయి ఏడ్చేటటువంటి ప్రభుత్వానికి దివాళా అయిపోయిందని ఏడ్వండి అని చెప్పి అరకములోకూడా — — — మరి మేము కాంగ్రెసు వాళ్లము హిమాలయా పర్వతములాగా అక్కడ ఉండి ముఖ్యమంత్రిగారు, రెవిన్యూ మంత్రిగారు చిరునవ్వుతో దానిని స్వీకరిస్తున్నారు అంటే, దానిని ఏమిటో చేతగాని తనమని అనుకొంటున్నారా? కాదు, ప్రజాస్వామికములో మాకు ఉన్నటువంటి నమ్మకము, విశ్వాసము అందుచేత ఎంతవరకు ఎలామాట్లాడాలి అనేటటువంటివి మనము సభా సాంప్రదాయము ఏర్పరచుకొంటె బాగుంటుందిగాని కేవలం రాళ్లు విసిరితే రాళ్లే మీదపడతాయని మరొకసారి మనవిచేస్తున్నాను. రెండు విషయాలు చెప్పారు ప్రతిపక్ష సభ్యులు. మీకు కావలసింది 25 కోట్లేకదా, అందుకు మద్యపాన నిషేధము తీసివేయమని ఒకటి రెండవది land మీద Income tax వేయాలని ఈ రెండూ ఏవిధంగా ఉన్నాయంటే, ఏ కారణాలవల్లనైతే, ఏది చేసినట్లైతే కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు పోతా

త్వరగా పతనం కావడానికి వీలున్నదో. అటువంటి విషయాలు, అటువంటి కారణాలు. పలపోలు మనకు చక్కగా చూపిస్తున్నారు ప్రతిపక్షాలవారు. కాని మేము అంత తెలివితక్కువవాళ్లము అంత అమాయకులముకాము. ఆ విధంగా పడిపోవడానికి ఈ వేళ దురదృష్టవశాత్తు బీహార్ లో, West Bengal లో, కేరళలో ఎట్లాంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయో ఒకసారి చూడండి ఎట్లాంటి taxation ఎన్ని కోట్లకు వేస్తున్నారో, అందులో direct taxes, sales tax 8½ కోట్లు వేశారు కేరళ ప్రభుత్వము అట్లాంటి ప్రభుత్వాలలో భాగస్వాములు అయినటువంటివారు మీరు ఈ విధంగా విమర్శించడం చాలా విచిత్రమైన పరిస్థితి సునిశితం చెప్పాలంటే అంతే. గట్టిగా చెప్పాలంటె మరొక మాట ఉన్నదనుకోండి. కాని నేనుచెప్పదలచుకోలేము మరి బజారులో రేకు కొనుక్కొని నిలబెట్టేటటువంటి రోజులలో మేము భయపడి ప్రజలు వోట్లు ఇస్తారోలేదో మా ప్రభుత్వాలు వస్తాయోలేదో అని మేము భయపడి ఉన్నట్లయితే, మేము ఈ విధంగా 5 సంవత్సరాల కొకసారి ఎన్నికలు పెట్టే శాసనము చేసిఉండేవారముకాము. మేమేకదా ఈ విధంగా 5 సంవత్సరముల కొకసారి ప్రజలముందుకు రావాలనేటటువంటి శాసనము చేశాము. 10 సంవత్సరములకు, 20 సంవత్సరములకైతే మమ్ములను అడిగేది ఎవరు? మాకు కావలసినంత majority ఉన్నది Parliament లో, అయినప్పటికి మేము అయిదు ఏళ్ల కొకసారి నిలబడుతాము, రాండి. common అని చెప్పి సవాలు చేశాము ఆ రోజున. ఆ విధంగా మేమేకదా వ్రాసుకొన్నాము రాజ్యాంగ చట్టములో. అందుచేత మేము ప్రజల దగ్గర వెళ్లడానికి. శిస్తులు వేయడానికి భయపడడంలేదు. ఈవేళ నేను చెప్పేది ఏమిటంటె మీరు పన్నులు వేయండి మేము సమర్థిస్తాము. కాని రైతులకు కావలసిన అవసరాలు మీరు తీర్చాలి. మీరు ఆ మాట చెప్పండి, నేను సమర్థిస్తాను వాళ్లకు కావాలసింది fertilizers. ఈ రోజుకు మా గోదావరి, క్రిష్ణ కాల్వల ప్రాంతములో కాల్వలు రాలేదని, ఊడ్పులు జరగలేదని తెలుస్తున్నది. అదే నిజమైతే, దానికి కావలసిన చర్యలు తీసుకోండి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఒక సంతోషమైన వార్తండి. క్రిష్ణా డెల్టాకు నాగార్జునసాగర్ క్రింద వచ్చేటటువంటి నీళ్లు రేపు 11 తారీఖునుంచి. ఒక వరద రావడంవలన అదృష్టం అంటూ రోజుకు 10 feet పై చిల్లర పెరిగినందువలన అతి శీఘ్రముగా వస్తున్నందువలన, ఏదైతే ఆందోళనగా ఉన్నదో అందరికి అది నివారింపబడుతుంది

శ్రీ ఎ. వెంకటనారాయణ :— చాలా సంతోషకరమైనటువంటి వార్త ముఖ్యమంత్రిగారు తెలియజేశారు. ఇందుకు క్రిష్ణా డెల్టా రైతాంగము చాలా కృతజ్ఞులు. కనుక అట్లాంటివి రైతులకు కావలసినటువంటివి ప్రభుత్వముచేస్తే, రైతులు పన్నులు ఇవ్వడానికి వెనుదీయరు. ఈవేళ, మీరు మేము అందరూ కలిసి రైతుల దగ్గరకు వెళ్లుదాము పన్ను విధించిన తరువాత మేమువస్తాము. రైతులు ఎవరుకూడా పన్నులు ఇవ్వము అని చెప్పారు. వారికి కావలసినది ఎరువులు ఇవ్వండి, అప్పులు ఇవ్వండి, విత్తనాలు సరఫరా చేయండి. అంతేగాని ఇవేవి లేకుండా పన్ను

వేస్తే మాత్రము వారు బాధపడేమాట యథార్థము. అందుచేత ప్రతిపక్షాల వారికి నా అభ్యర్థన ఏమంటె, నిర్మాణాత్మకమైన విమర్శలుచేయండి, నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు చేయండి వాటిని స్వీకరించడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు సిద్ధంగా ఉన్నారు. అంతేగాని నిర్మూలాత్మకమైన, విధ్వంసకరమైన సలహాలు ఇచ్చినట్లయితే, ఆసలహాలు పాటించడానికి గాని, వినడానికిగాని మేము చేతగానితనంలో మేము ఉన్నామని, మీరు ఆ విధంగా శ్రమపడవద్దని మాత్రం చెప్పుతున్నాను ఈ వేళ మన Revenue Minister గారు ఏదో శిస్తు పెంచారు, అని అనుకోవడమేగాని, average న చూసినట్లయితే ఆంధ్రలో 14 75 పైసలే పూర్వంకంటె పెరిగిందేమో ఉన్నట్లు నాకు కన్పడడంలేదు. అదికూడా నీటి వనరులకు కొంత చేసినట్లయితే, లేకపోతే fertilizers సంపాదించినట్లయితే ఈ వేళ ఒకటవ తరం, రెండవతరంమీద 1, 2 రూపాయలు పెరిగితే పెరగవచ్చుగాని 4, 5 తరము లగాయితు శిస్తు పెరిగేటటువంటి పావకాశాలు. అందుచేత ఈ వేళ లచ్చన్నగారు చాలా విమర్శలు ఆవేశముతో చేశారు నాకు గురుతుల్యులు. గౌరవనీయులు అట్లాంటి లచ్చన్నగారు మరి చాలా ఆవేశంతో చేస్తూఉన్నారంటె, వారుకూడా Minister చేశారు. వారి సహాయములోలేనిది ఈ వేళ అమాంతంగా వచ్చిపడిందా! ఆరోజున లేదా ఈ లంచగొండితనము, ఈ black market, ఈ చేతగానితనమూ, ఈ అసమర్థత ? ఒకసారి గత చరిత్రకూడా చూచి మాట్లాడండి అని వారికి నేను వినయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను అంతేగాని, ఈ వేళ మన ప్రభుత్వంలో లేనంతమాత్రంచేత ఒక రకంగాను, కేరళలో గాని, West Bengal లో గాని, అందులో భాగస్వాములుగా ఉండి. అక్కడ ఇంకొక రకంగాను ఉన్నట్లయితే అది అసమంజసం అవుతుంది. అందువల్ల అది నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు కావు. ప్రతిపక్షాలవారికి నేను హృదయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను. దేశభక్తితో మీరు ఆలోచించండి. ఏ పనిచేసినా దేశభక్తితో చేయండి. అందుకు అందరూకూడా మంచి సలహాలు ఇవ్వండి ఈ వేళ ఆంధ్రదేశంలో ఏ రైతుకూడా ఈ శిస్తు పెంచేదానికి వ్యతిరేకం కానేకాదని నేను మనవిచేస్తున్నాను ఒక సభ్యుడు అడిగాడు ఒక మంచిపని అయినా ప్రభుత్వము చేసిందా అని. మరి వాళ్ల కళ్ల యొక్క అర్థాలు ఆ విధంగా ఉంటె ఎలా కన్పడుతుంది ఇంకో విధంగా చేసినటువంటి ప్రతి చెడ్డపనిని భూతద్దముతో చూడడమేగాని, కనీసం సూది బెజ్జంలో మంచి అయినా చూడడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారా అని నేను అడుగుతున్నాను. మేము ఏవైనా పొరబాట్లు చేస్తే చేసి ఉండవచ్చు మేము దేవుని కొడుకులు, దైవాంశసంభూతులు అని చెప్పడంలేదు ఏదైనా పొరపాట్లు జరిగితే చూపించండి. కాని అన్నిటిని భూతద్దముతోనె చూడండి, మంచిపనినికూడా భూతద్దముతో చూడండి. కాని చేసిన మంచిపనులన్నిటినీ మరచిపోవడమే కాకుండా కేవలం చెడ్డపనిని మాత్రం భూతద్దముతో చూస్తున్నారని దానిని expose చేస్తూ అనేకశాఖాతైవ రూపాంతరాలతో అనేకరకాలుగా వికృతంగా సృష్టిస్తున్నారు ఇది న్యాయంకాదు. ఈ వేళ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంలో ఉన్నటువంటి పరిస్థితి, కాంగ్రెసేతర రాష్ట్రాలలో ఉన్నటువంటి పరిస్థితి పోల్చి చూడండి. కేరళ ముఖ్య మంత్రి నంబూద్రిపాదు గారికి Trivandrum విమానాశ్రయంలో కాంగ్రెసు

పత్రికా విలేఖరులు అడిగితే అక్కడి ఆహార పరిస్థితి గురించి, చాలా అసంతృప్తికరంగా ఉందని సమాధానము ఇచ్చారు నేను ముఖ్యమంత్రిని కానట్లయితే చాలబాగాచెప్పి ఉండేవాడిని—అన్నాడు. అంటే ముఖ్యమంత్రి అవడంతోటే పరిస్థితి మారిపోయిందన్నమాట. ద్రవిడస్థాన్ కావాలని నిన్నటిదాకా గావుకేకలు పెట్టిన అన్నాదొరై—ఇవాళ మాకు అక్కర్లేదని పదవిలోకి రావడంతోనే విరమించుకున్నాడు. అంటే మంత్రులు అయ్యేవరకు ఒకరకం, మంత్రులు అయిన తరువాత ఒకరకం. ప్రతిపక్షంలో ఉంటే ఒకరకం, ప్రతిపక్షంలో లేకపోతే యింకొక రకంగా ఉండేవిధానం, ఆ మనస్తత్వం యీ దేశంలో పోవాలని అభ్యర్థిస్తున్నాను.

ఎలెక్ట్రిసిటీ విషయంలో నాగిరెడ్డిగారు 78 M W ఉన్నదికదా అది వెంకటనారాయణలాంటి వాడికి అభివృద్ధి కావచ్చును అని అంటే అది అభివృద్ధి కాదా—అని అడుగుతున్నాను. అయితే నాగిరెడ్డిగారు అనుకున్నారు అభివృద్ధి కాదు. మేముకూడ ఉబ్బితబ్బిబ్బులు కావడంలేదు. ఇది చాలదు, అసంతృప్తిగానే జరుగుతోంది. నాలుగు పాదాలనడిచే యీ డెమాక్రసీ సెటప్‌లో అభివృద్ధి సాధించాలంటే కష్టం. Dictatorship లో అయితే అటోయిటో తేలిపోతుంది. అయితే అభివృద్ధి, లేకపోతే నిర్మూలన మన భారతదేశంలో కాబట్టి 10 వేల మంది మహాజనంలో సాయంకాలం ప్రార్థనా సమయం వేళ మహాత్మాగాంధి గారిని టఫీమని చంపేశారు, ఇంకొక దేశంలో అయితే అక్కడే ఆ హంతకుని రాళ్లతోనో, తుపాకీలతో కాల్చి చంపేసేవారు. కాని భారతదేశం కాబట్టి వాడికి 5 సంవత్సరాలపాటు విమానంలో ఎక్కించి భారతదేశం అంతటా కోర్టులో విచారణ అయిన తరువాత, రుజువు అయిన తరువాత ఉరితీశారు. అట్లాంటి విధానంలో మనం నడుస్తున్నాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు —బిల్లుమీద కాకుండ వారు జనరల్ ఉపన్యాసం చేస్తున్నారు. అందరికీ ఆ విధంగా యిస్తే అభ్యంతరంలేదు.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ — నేను మాట్లాడేది అంతా బిల్లుమీదనే. అన్నింటికంటె ప్రధానమయినది — రూ. 10 లు శిస్తుమినహాయింపు మెట్ట ప్రాంతాలకు వర్తింపజేశారు. కాని అది డెల్టా ప్రాంతాల వారికి వర్తింపజేయ లేదు. ఎకరం, అర ఎకరంఉన్న పల్లపు ప్రాంతాల చిన రైతాంగానికి కూడ యిది వర్తింపజేయాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

Sri A Madhava Rao:- Mr. Speaker, Sir, I thank the hon. Revenue Minister because at least he has made some admissions in his statement, that is to say, that the proposed legislation will be retrospective in effect from 1st July, 1962. According to him, this has become necessary as taxes paid under the Additional Assessment Act by the ryots will have to be adjusted against the taxes now payable after enhancement, In view of the difficult financial position of the State, he means, this has become unavoidable. So, it is evident from his statement that the proposal of the Government is the resultant of the Supreme Court decision, nay, to circumvent the decision

as such The statement of the Revenue Minister goes to show that the Government intends as a matter of fact to circumvent the decision and the ratio discendendi of the decision It has been clearly stated in the Minister's statement that "In the light of the judgement of the Supreme Court, Government feel that it will be prudent for the present to preserve the settlement classification of lands into 'Tarams' or 'Bhagannas' as the case may be instead of attempting any re-classification of lands " So, it would appear that in pursuance of the Supreme Court decision the Government want to keep in mind certain principles laid down by the Supreme Court, but as a matter of fact, those principles have not been taken into consideration, as could be seen from page 2 which says, "Though the settlement practices differed in detail in Telangana and Andhra the final rates of assessment were based on the productivity of the soil as observed by the Supreme Court During re-settlement, as is well-known, there was no re-classification of soils, but only a re-calculation of the assessment with reference to the the variation in prices of the standard grains and taking into account the changes in the economic conditions of the people " The Supreme Court has specifically stated how the assessment should be made and it could be seen from here how the system of periodical ryotwari settlement held by the British Government on a scientific basis of quality and production of soil with marginal adjustments based on the duration of watar supply in the case of wet lands and grouping of villages in the case of dry lands was given up So, here, it has been specifically stated what method should be followed by the Government and how it ought to be done, but it is not stated that a flat rate of 55 or 75 per cent should be increased as such. So, one has to consider the fact that re-assessment should be done only on the basis of resettlement and resurvey Now, what is the difficulty for the Revenue Minister He himself has admitted"...... During resettlement, as is well-konwn there was no re-classification of soils, but only a re-calculation of the assessment with reference to the variations in the prices of the standard grains and taking into account the changes in the economic conditions of the people," That is to say, if the variation in the price of standard grains is taken into consideration, the same thing could have been added to it and resettlement carried on. Now, is it for the sake of circumventing the Supreme Court decision or for the purpose of seeing that the procedure laid down is followed or not that the Government wants to act in the manner in which it proposes to act

Now, so far as the Constitution is concerned, it has given absolute powers to the Legislature to make retroactive legislation also, but we are following the Parliamentary system of Government where it is specifically laid down that no retroactive operation of physical enactment should be done The parliamentary procedure has to be followed when we want to imbibe or inculcate that principle so far as our Assembly is concerned. Therefore, when we are not following it, it automatically follows that we are not creating a good precedent for the future generation as such In Basu's commentary on our Constitution, it has been stated that when the Prime Minister of England wanted to introduce this sort of retroactive egislation they said no retroactive legislation of physical enactment

could be one I will refer to this legal aspect in detail as and when the time and occasion demands, but what I intend to say is that so far as retroactive operation of the Act is concerned, it will not be considered to be a good precedent and as a matter of fact is intended only to circumenvt the Supreme Court decision Then, of course, several members have said how the assessment should be done. So far as dry lands is concerned, certainly what has been stated by the Opposition Members is absolutely correct There is no quid pro quo so far as dry lands are concerned You are not supplying any water and you are not supplying anything, because of rains, dry crops are now there Therefore, when it is to be viewed like this, it certainly follows that no dry assessment could be done

Sri V B Raju - Would you agree, first of all, whether any dry assessment should be collected or not?

Sri A. Madhava Rao - No, it cannot be done We are now speaking on the statement made by the Hon Revenue Minister with reference to actual facts and figures on the question of policy making. If for any reason the Government is going to levy dry tax, then we are saying that it cannot be done because you are not supplying any water at all. That is why, there should not be any assessment unless and until the Government is providing any water through tanks or otherwise even for dry crops also That is the other thing

Sri V B. Raju :—He is questioning the right of the State to levy any dry assessment on land Land must be free. He sells water. He sells electricity. But according to him land must be free, is it?

Sri A. Madhava Rao :—No, no I am here to explain about it Now, whatever it be, so far as the Supreme Court is concerned, it knocked down the 1962 Enactment. When it is knocked down, it has been specifically stated that whatever power was vested with the Government was taken out Now, so far as dry crops are concerned, the Government's authority arises only by way of Raja Bhagam or Royalty. Royalty or Raja Bhagam is only a nominal thing and it could be seen from 'diglot' and also from the B. S O In this connection, I may state that previously so far as the British Government are concerned they have taken into consideration each and every aspect and they have considered the pros and cons As a matter of fact, the BSO Book which is there is a magna catra as to how the assessment should be fixed and to that extent one has to agree and bow down Of course, we may increase it, but so far as the BSO is concerned, it has stated how the assessment should be done and nobody is there to improve it. So, what I am saying is, so far as dry lands are concerned, you may take a nominal thing because you are saying yon have 'Raja Bhagam' I may state that 'Raja Bhagam' had come at a particular time when monarchs were ruling and subsequently Britishers were there When we are monarchs, on whom can we have 'Raja Bhagam'? Now, all of us are monarchs, now for the sake of convenience, Government is there. So, on whom should this levy be there is a matter which has to be considered is from what point of time this concession of Rs. 10 is being given. Is it after the enactment comes into effect or retrospective in nature? (Sri V. B. Raju : After the enactment.... ...) So, it is effective after the enactment comes

into force and not retrospective Now, one could see the mind or the spirit of it This reflects the example of an individual against whom a decree has been passed and he files an IP in the court to avoid the decree which he is incapable of paying Now, in as much as the Government has got powers of legislation, it is now saying "I am having the Whip and I will use it Please pay the amount" That is the attitude one could see, That is why, at the outset, I thanked the Revenue Minister because he has clearly and categorically in several places admitted "My motto is only how best to circumvent the Supreme Court's decision"

The third and most important thing is this. Our neighbouring States are now proposing to abolish this land revenue That is to say, when people are progressing in other democratic States we are having a retrograde effect of it Now, when all the States are abolishing Land Revenue, where is the need for us once again to go for levy and that too a levy which would effect the ryots very heavily I am going to ask one more question · now this 50 or 75% , is it only a temporary figure consequent on the Supreme Court judgment or is it a permanent figure, once and for all damnifying the entire ryot community

Sri V B Raju —Nothing is permanent in this world, Sir

Sri A Madhava Rao —As a matter of fact, this legislation saw the light of the day because the burden has fallen on the Government to discharge it. Therefore, when the Government is incapable of discharging it.

Mr Deputy Speaker :—Till that is changed, this will be permanent

Sri A. Madhava Rao .—That is why exactly I am saying let the hon. Minister say that this is temporary.

Sri V. B. Raju :—Nobody can say about the future

Sri A. Madhava Rao —Therefore, the inner-most idea is out that this levy and this permanent liability upon the people must be continued, once and for all, and this will sound death-knell for one and all. Perhaps, for the convenience of the Government, we are doing it but so far as the neighbouring States are concerned, they are abolishing it Thanks to Mr Nagi Reddi, in the morning has stated in extenso how the other States are progressing. At any rate, let us constitute a committee from this Assembly to go and see what made the other States to abolish this land revenue and what are the special circumstances under which they are abolishing it which we are incapable of following. Let such a committee be constituted and let them go and study what is happening in other States and what are the special sources of revenue they are having so that taking into consideration all those circumstances we may adopt them here if they are found to be correct.

Now, I personally feel that irrespective of other considerations, the Government is not prepared to hear any of these things. There is only one motto : The Supreme Court decision is there and let that

be satisfied Above all, one thing which I want to say is, technically in this matter, the Supreme Court decision has specifically stated that all these taxes should be adjusted in future taxes Now, by reason of this, it is not future taxes, but the tax with reference to the already burdened thing that is being adjusted Therefore, there is no retrospective effect In this case, I personally feel that the hon. Minister exercised all his capacity to see as far as possible the Supreme Court decision can be complied with, but most unfortunately the decision has also laid down certain principles which if not followed automatically amounts to contrary position taken by the Government In these circumstances, let the hon Minister once again consider the position from a legal angle Let the Advocate-General also be called to the Assembly because he has got a place here Let him say what decision the Government have to follow.

One more thing, Sir Now, the Government has taken a particular stand saying that by reason of the Supreme Court decision being knocked down, the original enactments revive. Therefore, according to you, the Government is entitled to collect the old revenue from those persons i e , according to the rules and regulations that were prevailing before 1962.

Sri V. B Raju —We are not doing now.

Sri A. Madhava Rao — What is the stand taken by the Government ? Is it the stand or not ? Just I am asking this question

Sri V. B. Raju .—Everything is in suspense.

Sri A Madhava Rao —Therefore, we should not be kept in suspense. We should be made absolutely without any suspense Is the hon Minister going to take the stand that the old Act would revive or not ? If he is going to take this stand, then the Bill has no leg to stand on and it would fall on the ground immediately and instantaneously. Let the Government have a clear-cut view, Is it the stand that is being taken by the Government that the old Acts revived or not ? Let the hon Minister give us a categorical reply These statements are not meant to be essays in English phraseology of absolute and mystic view of things In this connection, I might say a word about the way in which the Bill has been drafted. Whomsoever has drafted it, it has been so exquisitely done that it is very difficult for anyone to make out what is what. Therefore, let the hon Minister make a statement saying that our view is definitely this we are going to take the stand that the earlier enactments either do revive or do not revive. If that stand is taken, then the question of bill will be there Let us not be in a paradoxical situation; let us not be in a fix; let us be always on a firm ground so that we may have firm conviction and a firm legislation on these matters .

Sir, excuse me for taking much time.

Mr. Deputy Speaker —I would like to know how much time the hon. Revenue Minister would require to give his reply.

Sri V B Raju —I would require 15 minutes

Mr Deputy Speaker —There is another motion of Mr Vavilala Gopalakrishnayya If members feel like taking an hour more, is it possible?

Sri V. B Raju —There is Revenue Demand This is a continuous process on which Mr Lachanna and Mr Nagi Reddy and others have been saying time and again and they are also going to say in future Again, members will get an opportunity when the Bill goes before the Select Committee and comes back to the Assembly Therefore, we have ample opportunity

Mr Deputy Speaker .—At least 10 more members would like to speak.

Sri V B Raju :—It does not do justice by rationing time and giving members one or two minutes to speak. Every member must have at least 15 minutes to say something

Sri G Latchanna :— We can extend the time of the House by giving sufficient time to the members to express themselves

Sri C. V. K. Rao —This is a statement and not a Bill Let opportunity be given to members to fully express their views

Mr Deputy Speaker —You had requested for 2 hour discussion in the beginning I wanted every member to take 5 minutes but they said, it could not be done I agree they can't do justice in such a short time and they at least require 10 minutes

Sri V B Raju —It is party leaders' projection of thought. Not that other things are not useful It is only party view-points so that the Government will have the benefit of those views while framing the Bill. That was the idea for which this 2 hour meeting was agreed.

Mr. Deputy Speaker —Suppose I would like to extend the discussion by half an hour, if everybody feels that he should participate in the discussion—if I give opportunity to one member, another member would feel for it.

Sri C. V. K. Rao :—Divide the time accordingly. I think you can use your discretion.

Sri V. B Raju —We have almost sat for seven hours to-day

Mr Deputy Speaker —There are four congress members If they feel that they should also claim their right, we will not be satisfying anybody.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —కాంగ్రెసు పార్టీలో నుంచి ఒకరు మాట్లాడితే చాలదా అంతా మాట్లాడాలా?

Mr Deputy Speaker :—The House is not agreeing for extension.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—It is left to you.

Sri C. V K Rao :—The Minister does not want extension because he is in an advantageous position He threw on us a statement .

Mr Deputy Speaker —Not that way I do not think we shall be able to do anything in less than one hour We shall close it here and I invite the Minister to reply

Sri V B Raju .—Let the discussion come to-morrow Sir

Mr. Deputy Speaker —Then his reply will not come to-day. Minister's reply will come only after conclusion.

Sri V B Raju —Let it come to-day Sir. I have to reply to the Land revenue Demand What I Submit is if you want to continue this debate without my reply, I am prepared for it Why reply now and again reply afterwards I would like to avoid it

Mr. Deputy Speaker .—Not that way You must also take in to consideration the suggestion that on some other day in the afternoon some members also will give their views If you are tired to-day let us sit some time later That has nothing to do with the land-revenue demand.

Sri V B Raju :—From 10th we have got the Council also

Mr. Deputy Speaker —After the Council is over.

Sri V B Raju . —Why the Government agreed immediately for a debate on the 8th is to have the views of all the opposition leaders on this particular piece of statement which would actually give scope for the Government to draft the Bill .

Sri C V K. Rao —He can as well call for the Opposition Leaders He had a discussion with the leaders and then certain proposals were made and now he comes before the House with a statement. He wants to threaten us that he wants to come with a Bill before the House These are the matters concerning the matters of procedure as well as concerning taxation

Mr Deputy Speaker :—Shall we have it on Monday or Tuesday in the afternoon?

Sri V B Raju —If it is so, let it be to-day itself for half an hour.

Mr. Deputy Speaker :—We will have half an hour more I will now invite Sri Ganeswara Rao to speak.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya —We must have an opportunity to say something

శ్రీ వి. బి రాజు —ఎందుకనో గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఈ మీటింగులో చాలా కోపంగా ఉన్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— పార్టీల ఫ్యాప్ అయినా తీసుకోండి, ఏదైనా ఒప్పుకొంటాము. When they are not prepared to hear us why must we hear them?

Sri V. B. Raju —Let us actually adjourn at 6 O' clock to-day

శ్రీ ఎన్. గణేశ్వరరావు — (రాజోలు) అధ్యక్షా, రెవిన్యూ మంత్రిగారి పాలసీ స్టేటుమెంటును నేనుహృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. ప్రజలలో దీని ప్రభావం ఏలా వుంటుందోనని ముందుగా యీ పాలసీ స్టేటుమెంటు చేసినట్లు నేను అనుకుంటున్నాను. ప్రజలు దీనిని చాల బాగా రిసీవ్ చేసుకున్నారు అందరూ, చాల సంతోషపడుతున్నారు రైతాంగమంతా ఎంతో సంతోషపడుతున్నారని చెప్పడానికి సందేహంలేదు ఇప్పుడున్న రైతులలో పన్నుకట్టవద్దు, ఎగగొట్టుదాము అనుకునేవారు నాకు ఎక్కడా కనుపించలేదు. అటువంటి ఉద్దేశమున్న రైతాంగం ఎక్కడా లేదని నేను సుధృఢంగా చెప్పగలను. నేను పన్ను కట్టను తగ్గించండి అని అడిగే రైతు లేడు. రైతులకు కావలసిన సదుపాయాలు—ఎరువులు, నీటిసరఫరా, విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా-ఇటువంటివి సకాలంలో అందజేసినట్లయితే పన్నులివ్వడానికి ఏ రైతుకూడ అభ్యంతరం చెప్పడు అని నేను ఘంటాపథంగా చెప్పగలను. ఈ పాలసీ స్టేటుమెంటును చూస్తే ఇప్పుడు మనం అడిషినల్ అసెస్మెంటు ప్రకారం కట్టుతున్నదానికంటె ఏ ఒక్క రైతుకూడ ఎక్కువ ఏమీ యిచ్చుకోనక్కరలేకుండానే— ఇదివరకు కట్టిన పన్నుతోనే సరిపోతుందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. లిఫ్టు ఇరిగేషను స్కీములు ఫిల్టర్ పాయింటు స్కీములు వున్నాయి. ప్రభుత్వంవారు లిఫ్టు ఇనీషియల్ కాపిటల్ ఎక్స్పెండిచర్ కాకుండా మెయిన్టెనెన్స్ కోసం 100—150 రు. లు ఖర్చు చేస్తున్నప్పుడు రైతు 10, 15, 20 రు. ల పన్ను కట్టడానికి బాధపడడు. సకాలంలో నీరు, ఎరువులు అందినప్పుడు పన్ను కట్టడానికి యిబ్బంది వుండదని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ ఆక్టుకు ముందు— వారిని రెండు పాయింట్స్ కన్సిడర్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశంలో— భూములు ఒకటవ తరం నుంచి పదవ తరం వరకు వున్నాయి ఒకటవ తరం పన్ను 14.25 రు. వుంది, దానిని సెంట్ పర్సంట్ యింక్రీజ్ చేస్తే 28 రు. లు అవుతుంది. మినిమం 24 రు. లు వున్నా, యిప్పుడు ఆ తరంవారికి 4 రు. లు ఎక్కువ పడుతుందనేమాట వాస్తవం. దానిని ఏవిధంగానైనా సర్దుబాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. డ్రై వెట్ బాపతు పల్లం భూములు చాల భాగం కృష్ణా, గోదావరి డెల్టాలలో ఎక్కువగా వున్నాయి. రీసెటిల్మెంటు— రీజివల్ సర్వే అయినప్పుడు డయగ్లాట్ లోనే నోట్ చేసి వున్నారు బాపతు పల్లం క్రింద వారు కన్వర్టు చేసి రేటుకూడ ఆ ప్రక్కన ఉదహరించారు అది కన్సిడరేషనులోకి తీసుకొని బాపతు పల్లం డ్రై వెట్ లో తీసేసి కన్సాలిడేటెడ్ గా చేయవలసిందని. యీ పాయింటు తప్పకుండా కన్సిడర్ చేయవలసిందని రెవిన్యూ మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. మెట్టభూములవారికి పది రూపాయలలోపు శిస్తువారికి-వారికి మాత్రమే వర్తింపజేయడం చాల దురదృష్టకరం మెట్టపన్ను ఎకరాకు 12 పైసలు వుంది. అది యీ స్టాన్డర్డ్ రేటు వల్ల 21 పైసలు కావచ్చు. 50 ఎకరాలు వున్న రైతుకూడ మాఫీలోకివచ్చి, శిస్తు కట్టనక్కరలేకుండా పోతుంది. పూర్తిగా ఆలోచించి మాగాణి భూములలో పది రూపా

యలలోపు శిస్తు కట్టేవారికికూడ యీ మాఫీ యివ్వవలసిందని కోరుతున్నాను. 50—60 సెంట్సు భూమి వున్నవారికి యిట్లా చేసినట్లయితే చాలా సహాయం అందుతుంది. అటువంటివారు తక్కువమంది వుంటారు ఆంధ్ర ఏరియాలో డ్రైలాండ్స్‌మీద మినిమం రూపాయి లగాయతు మాక్జిమం 14 25 రు లు వరకు వుంది. ఇప్పుడు 75 పర్సెంటు ఇంక్రీజు అంటే 10, 12 రు. లు అవుతుంది. తెలంగాణాలో 12 పైసలు లగాయితు 8 రు. లు మాక్జిమం వరకు వుంది. మెట్ట భూములకు— ఆంధ్రలో 50 పర్సెంటు ఇంక్రీజు, తెలంగాణాలో 35 పర్సెంటు యింక్రీజు అన్నారు. తెలంగాణా రేటు ఇదివరకే ఎక్కువ వుంది కనుక, మాగాణి రేటులు ఆంధ్రతో యీక్వలైజ్ చేయడానికి ఆంధ్రలో 50 పర్సెంటు, తెలంగాణాలో 35 పర్సెంటు పెట్టినట్లు, మెట్టభూములకు తెలంగాణాలో తక్కువ శిస్తు, ఆంధ్రలో ఎక్కువ శిస్తు వున్నది కనుక దానినికూడా యీక్వలైజ్ చేసి 75 పర్సెంటు ఇంక్రీజు అనేది సబబుగా లేదు. తెలంగాణా మెట్ట భూములతో సమానంగా ఆంధ్రలోవున్న మెట్టభూములుకూడ పరిగణించి చేయాలని కోరుతున్నాను. మనకు అనుశ్రుతంగా వస్తున్న తరాలరేటు మీద 50 పర్సెంటు, 35 పర్సెంటు ఇంక్రీజు చాల సబబుగా వుంది. రాజకీయ ప్రయోజనాలకోసం, సభావేదికలకోసం ఎవరైనా వేరు విధంగా మాట్లాడితే మాట్లాడవచ్చు. శిస్తు మాఫీ, అగ్రికల్చరల్ ఇన్‌కంటాక్సు, డ్రైరేటు వేరు. నీరు సప్లయి చేసినందుకు వేరు— ఇవి చెప్పడం సులువేకాని ఆచరణలో రైతులమీద అమలు చేయడంలో చాల చిక్కులు వున్నాయి ఇదివరకే కొన్నిచోట్ల అమలు చేయడం. ఫెయిల్ అవడం జరిగిందికనుక ఇప్పుడు అటువంటిది లేకుండా. యీ తరాల రేట్ను యింక్రీజుచేసి సరైన పద్ధతిలో అమలు చేయడమే చాలమంచిదని, దీనికి ప్రజలలో ఎటువంటి ఆందోళనలేదని ఆంధ్ర రైతాంగమంతా చాల సంతోషిస్తున్నారని చెబుతున్నాను. లిఫ్టు యిరిగేషను కోసం ఇనిషియల్ కాపిటల్ కాకుండా ఎకరానికి 100—150 రు. లు అదనంగా సొసైటీకి యిచ్చుకుంటున్నాడు. అట్లా యిచ్చుకునే రైతు గవర్నమెంటుకు 25—30 రు. లు పన్ను కట్టడానికి బాధపడడు. ప్రభుత్వంవారు సప్లయిచేసే నీరు, ఎరువులు, వనిముట్లు సకాలానికి అందినప్పుడు పన్నుకట్టడానికి ఏ రైతుకూడ బాధపడడు. ఇప్పుడున్న రేట్సు ప్రకారం బస్తాధాన్యాన్ని యివ్వడానికి యిబ్బందిపడదు కనుక ఇది అన్ని విధాలా బాగుంది. నేను దీనిని సపోర్టుచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.'

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ కె. బుచ్చిరామయ్యః— మొన్న పంచాయితీరాజ్ మంత్రిగారు West Godavari జిల్లా పరిషత్తు మీటింగ్ postpone చేస్తామన్నారు. ఏలూరులో మీటింగ్ అయినట్లు తెలుస్తోంది. మీటింగ్ జరిగిపోయింది.

పంచాయితీరాజ్ మంత్రి (శ్రీ టి. రామస్వామి):— అక్కడకు టెలిగ్రాం పంపాము. వారికి మీటింగ్ అయిపోయిన తరువాత అందినదట.

Consideration of the amendment to the notification regarding the DISSOLUTION OF THE VIJAYAWADA MUNICIPALITY

Mr. Deputy Speaker :— Sri Vavilala Gopalakrishnayya has given notice of an amendment to the notification appended to G O. Ms.

No 964, Municipal Administration, dated 8th November, 1966 laid on the Table of the House on 26-3-1967 He may move it

Sri Vavilala Gopala Krishnaiah — Sir, I move , "In the notification appended to G O Ms No 964, Municipal Administration, dated 8th November, 1964 for the figures and words 9th November 1968 substitute the figures and words 1st August, 1967."

Mr. Deputy Speaker — Amendment moved

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య .—అధ్యక్షా, ప్రజాస్వామ్యం కావాలని ఉపన్యాసములు చెబుతూ అమలులో ప్రజాస్వామ్యానికి వ్యతిరేకమైన పద్ధతులు చేయడం అలవాటు అయినది. మునిసిపల్ కవున్సిల్సు అన్నీ రద్దుచేసి రెండు సంవత్సరాలుగా అట్లా వుంచారు. పాత లెక్కలలో బ్రతికిఉన్న మునిసిపాలిటీలు రెండు మూడు ఉన్నాయి, అందులో విజయవాడ మునిసిపాలిటీ ఒకటి, దానికి ఇప్పుడు వ్యతిరేకమైన ఆలోచనలు జరిగాయి. వారికి ఇచ్చిన charges ఏ మునిసిపాలిటీకూడా చేయకుండా లేదు. అన్ని మునిసిపాలిటీలు చేస్తున్నవే. అక్కడ ఉండే గ్రూపుల తగాదాలోనికిగాని ఒక గ్రూపు మరొక గ్రూపును తొలగించడానికి చేస్తున్న ప్రయత్నాల గురించి నాకు అక్కరలేదు. నేను కోరేది మునిసిపాలిటీలను రద్దుచేసే బదులు ఎలక్షన్లు పెట్టండి. స్పెషల్ ఆఫీసరునువేసి మూడు సంవత్సరాలు అట్లాగే ఉంచితే విజయవాడవంటి రాజకీయ కేంద్రంలో ప్రజాస్వామిక జీవితం కావాలనే మన కోరికకు ఇది దెబ్బకాదా అని అడుగుతున్నాను. కారణాలు ఏమిటి ?

Charge 11 The Municipal Council has stated that the record shows the Collector, Krishna has addressed a letter for some information and that it was not traced by the Municipal office

ఈ తప్పు ఎవరిది ? మునిసిపల్ కమీషనరుగా, మునిసిపాలిటీదా? కాగితం దొరకలేదని మునిసిపల్ కవున్సిలును రద్దు చేస్తారట. ఛార్జి 2 లో taxes వేయడంలో ఇష్టం వచ్చినట్లు వేస్తూంటే ప్రజలు చెప్పుకోడానికి లేకుండా కావలసినంత తగ్గించారు; Taxes Appeal Committee liberal గా reduction ఇచ్చింది. 25% కంటె ఎక్కువ చేసినది కమక రద్దుచేసాము అంటున్నారు ఈ ఒక్క issue మీద చేసి మరల ఎలక్షన్లు పెట్టమనండి , తెలుస్తుంది ఎవరినో ఆఫీసరును వేసారు. ఆయన ఎవరైనా తనచుట్టూ తిరిగి దణ్ణంపెడితే తగ్గించాడు , ఏమీ లేకపోతే మొత్తం పైన పడుతుంది. ఇది ప్రతి మునిసిపాలిటీలోను జరుగుతోంది. Evaluation Officer అని ఒకరిని వేస్తారు. ఆయన ఏ విధంగాచేస్తాడో తెలియదు. అప్పీలుకు అవకాశం లేదు. మునిసిపాలిటీకి మాత్రమే అప్పీలు ఉన్నది. అప్పీలు కమిటీ మాత్రమే విచారణచేయాలి, ఎందుకు—తగ్గించడానికా, హెచ్చించడానికా, తక్కువ వేసారని చెబితే ఎక్కువ చేయడానికి తప్ప అప్పీలు కమిటీ ఎక్కువ అయితే తగ్గించడానికి statutory అధికారం లేదని ప్రభుత్వం ఉద్దేశమేమో. అధికారంలో ఉన్నవారు అక్కడ ఉన్న డబ్బును తమకు సంబంధించిన డబ్బును మిత్రులకు ఇచ్చుతుంటూ ఉండటం అక్కడక్కడ చూస్తున్నాము. అక్కడ ఉన్న మెంబర్లు తెల్చుకుని town మొత్తం డెవలప్ కావాలనే అ[illegible]

ప్రాయంతో అక్కడక్కడ వార్డులలో డెవలప్‌మెంటుకు equal distribution of amouts చేయడం వల్ల ఇది తప్పు కనుక ఎందుకు రద్దు చేయకూడదని అంటున్నారు ఇంకా చిన్నవి కూడా ఉన్నాయి. మైన్ రైటర్లు ఎక్కువ కొన్నారని ఇటువంటివి ఉన్నాయి. మునిసిపల్ ఆడిట్ ఎటువంటిది అంటే అక్కడ check audit చేస్తున్నారు. రెగ్యులర్ ఆడిట్ చేయరు ఉన్న లెక్కలు at random కొంత regular audit కొంత ఉంటున్నది క్రిందినుంచి పైవరకు audit చేస్తే ఈనాడున్న లోపాలన్నీ బైటకు వస్తాయి అంటా నిగ్రమింకుతున్నాము. ఆడిట్‌లో perfection లేదు. పెద్ద amounts కొన్ని ఉన్నాయి వాటికి సంబంధించిన వారిని రక్షించడానికి నేను తయారుగా లేను. ఆడిట్‌లో ఏదైనా పొరపాటు ఉంటే మునిసిపల్ యాక్టు ప్రకారం surcharge చేయవచ్చును. Surcharge చేసి immedate గా ఎందుకు వసూలుచేయరు? డెమాక్రసీ మొత్తాన్ని భగ్నం చేయడం ఎందుకు? రాజగోపాల సత్రం అని ఉన్నదట. అందులో నాలుగు కోట్లు కోసం టెండర్లు పిలిచి ఆక్షన్ పిలిచి ఆ రీతిగా వ్యవహారంచేయాలి కాని విడిగా ఎందుకు ఇచ్చారు అన్నారు It may be incorrect నేను defend చేయడం లేదు. మరల టెండర్లు పిలిచి ఎవరు చేశారో వారిపై తేడా ఉంటే surcharge చేయండి అది ఎవరు చేసినది— Executive అధికారి చేస్తాడు. పూర్వం ఉండే మునిసిపల్ కమిషనర్ ఈ Act వచ్చిన తరువాత సెక్రటరీ అయినాడు. ఈ ఇద్దరి అధికారాలకు తేడా ఉన్నది పూర్వం ఉండే కమిషనరు పూర్తి అధికారాలు చెలాయిస్తాడు— complete executive authority ఇప్పుడు సెక్రటరీ. He is subordinate to the Municipal Chairman. దానికి తగిన రూల్సు తెచ్చారు కాని అవి పరస్పర విరుద్ధంగా ఉన్నాయి. ఒకదానికి మరొక దానికి పరిపోకుండా ఉన్నాయి ఈ contradiction వల్ల advantage న్యాయంగా ప్రజలకు రావాలి దానిని ఉపయోగించుకొని తీసిపారేస్తాం అంటే ఎట్లా? మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ పాడుగా ఉంది అన్నారు మహామహా! ఈ జాడ్యం ఈవేళ వచ్చినదా? ఎన్నోరోజులుగా మురుగు కాలువలు మునిగిపోతే ఈవేళ మూసుకోవలసివచ్చింది కదా. దానికోసం ఆఫీసరును వేశారు. ఆయన వచ్చినప్పుడు అంతా బాగా ఉంది అన్నారు. ఇపుడు ఆయనను వేసినందువల్ల మాకు ఉపయోగం ఏమిటి అని ఊరిలో వారు అంటున్నారు. పైగా మూడు సంవత్సరాలు extend చేశారు. ఇప్పుడున్న పద్ధతిలో మూడు సంవత్సరాలు రద్దుచేసి పారేశారు— కోర్టుకు వెళ్ళింది అక్కడ అంతా అయిన తరువాత తేల్చింది ఏమిటి— సెనగలలో తప్పేవడి కమక తప్పే, పోనీ అన్నారు. జడ్జిమెంటులో చెప్పారు పశువులకు పెట్టవలసిన సెనగలలో tenders పిలువలేదు కనుక తప్పే అన్నారు కోర్టు చెప్పింది నేను ఒప్పుకుంటున్నాను; respect ఇస్తున్నాను. అటువంటపుడు సెనగల కోసం టెండర్లు పెట్టి mismanage చేసినవారిపై surcharge చేయండి. Punishment ఇవ్వండి. డిసిప్లినరీ యాక్షన్ తీసుకోవచ్చును. అందుకు అభ్యంతరం లేదు. మన రాష్ట్రంలోని [illegible] మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ హైదరాబాదు మునిసిపాలిటీల లెక్కలో విజయవాడ పెద్దది అని చెబుతున్నాము. విశాఖపట్నం complete గా

మునిసిపాలిటీ కాదు. అవతల areas మరొకచోట ఉన్నాయి. మేజర్ మునిసిపాలిటీలో బాగాలేదు అంటే ప్రజాస్వామ్యం కోరుకున్నాము కాబట్టి ఎలక్షన్ పెట్టాలి. అన్నిచోట్ల ఎలక్షన్లు వస్తాయి అక్కడమాత్రంలేదు. అన్నిచోట్ల డెమాక్రసీ అక్కడమాత్రం bureaucratic institution నాగేశ్వరరావు పంతులు గారుండేవారు. మహానుభావుడు. ఆయనకు పార్కు కట్టారు చిన్నతనంలో ఆ పేరు పెట్టారని సంతోషించాము అది ఏమైనదో తెలియదు. ఎవరిది నేరము! ఎక్కడా కనపడడం లేదు. బజారులో అన్నీ మురుగు కూపాలే అవి ఏమైనా సరిదిద్దు తారా? డబ్బులేదు ఇదివరకే mismanagement అయినది మునిసిపాలిటీని mismangement అంటున్నాము మన గవర్నమెంటును మాత్రం ఏమనాలి? Overdraft తీసుకున్నాము ఏమైనది? అన్నీ అప్పులలోనే ఉన్నాము కదా! మానేజిమెంటులో జరుగుతూంటాయి. ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజల కోరికల తీర్పులో పొరపాటు ఉండవచ్చును. అతి ఖండించవలసిందే. ప్రజా స్వామ్యాన్ని నిర్మించవలసిందే. కాని దానికి బదులుగా ప్రజాస్వామ్యాన్ని రద్దు చేయడానికి కాదు. చిన్న విషయం మనవి చేస్తున్నాను. ఒకసారి కర్నూలులో ఉండగా ఒక సమస్య వచ్చింది. యేమిటంటే మునిసిపాలిటీలలో యెలక్షన్లను పెట్టడానికి ఒక చిక్కు వచ్చింది. అందువల్ల యేమిచేశారంటే యెలక్షన్లను ఆరునెలలు పోస్టుపోను చేస్తున్నామన్నారు. ఆ ఆరు నెలలలోను స్పెషలాఫీసరును తీసుకురావడం అన్యాయమని అంతకుముందు యెలక్టయిన మెంబర్ను పదవీ కాలమును ఆరునెలలు పెంచుతున్నామన్నారు. బాగా ఉంది. అట్లా చేయండి అన్నాము. దానికి యాక్టులో ఉన్న డిఫికల్టీస్ సరిచేశారు. అక్కడ ప్రజలచేత యెన్నుకొనబడినవారున్నారు. ప్రజాస్వామికానికి విరుద్ధముగా యెలక్షన్ను పోస్టుపోనుచేసి రెండుసంవత్సరాలు ఆలస్యం చేయడం అన్యాయం. ప్రభుత్వం ఆగస్టు 1 వ తేదీ నాటికి యెన్నిక జరిపించాలి. ఆ తేదీ కొంచెం మార్చుకొనడానికి అభ్యంతరం లేదు. కాని యీ విధముగా ప్రజాస్వామికానికి గొడ్డలిపెట్టు మాదిరిగా ప్రవర్తించకూడదు. అసెంబ్లీలో మాత్రమే ప్రజాస్వామికం ఉండాలి పంచాయతి రాజ్యంలోనే. ప్రజాస్వామ్యం ఉండాలి కాని మునిసిపాలిటీలలో ప్రజాస్వామ్యం అక్కరలేదనుకుని రెండు సంవత్సరాలు లేకుండా చేయడం పరస్పర విరుద్ధముగా ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

Dr. T. V S Chalapathi Rao :— Having been returned by Vijayawada I would request you to kindly grant a few minutes. Not that want to take the position of a Minister, the Minister will naturally defend it or what he is going to do, I do not know— but as a citizen of Vijayawada and as a representative of Vijayawada town; I may be given a few minutes.

Mr Deputy Speaker:— All right. He may speak

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:— Sir, I may be given an opportunity to reply at the end.

Mr. Deputy Speaker:— What Sri Vavilala said is that if you were to make your observations he has the privilege to reply and that means it will be a debate.

Dr. T. V S Chalapathi Rao.—The prescribed procedure has to be followed any way, Sir Supposing, I do not speak, then after the Minister speaks, again Mr Vavilala will have the right to speak. You may grant him an opportunity to say something more.

Mr. Deputy Speaker —Yes, Mr Chalapathi Rao, may now speak

డాక్టర్ టి.వి.యస్. చలపతిరావు - అధ్యక్షా! శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చాలా పెద్దవారు. అనుభవశాలి, చాలా ఆశావాది, ఆదర్శవాది కూడా. అన్నింటికంటె ఒక ప్రజాస్వామిక వాది. అందువల్ల సిద్ధాంతములలో నిమగ్నులై ఉండి, తమ జీవితాన్ని అంకితం చేసినటువంటి దేశనాయకులు కనుక సహజంగా ఒక ప్రజాస్వామిక సంస్థను రద్దు చేయడం మంచిది కాదు, ప్రజాస్వామిక సిద్ధాంతాల ప్రకారం వెంటనే ఆగస్టులో పునర్నిర్మాణం చేసి యెన్నికలు పెట్టా లన్నారు, సంతోషం. సిద్ధాంతం గురించి నాకు యెట్టి అభిప్రాయ భేదమూ లేదు. వారి దృష్టికి ఒక విషయం తెస్తున్నాను. శాసన సభ, శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారితో సహా మొత్తము శాసనసభ పాసు చేసిన ఆంధ్రప్రదేశ్ డిస్ట్రిక్టు అండ్ మునిసిపాలిటీస్ ఆక్టు, 1965. వారు యేవో కొన్ని భేదాభిప్రాయములు తెలియపరిచినప్పటికి చివరకు యేకగ్రీవంగా ఆమోదించబడిన చట్టంలో యీ ప్రొవిజను ఉంది. ప్రజాస్వామిక సిద్ధాంతాల ప్రకారం యెన్నుకోబడిన సంస్థలలో అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేస్తున్న పరిస్థితులలో ప్రభుత్వానికి ఎలాంటి అధికారం ఉన్నది; ప్రజల తరఫున యెలాంటి బాధ్యత ఉన్నది అనేటటువంటి సెక్షను శాసన సభవారు పొందుపరచడం జరిగింది. దానిని శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారికి జ్ఞాపకం చేయవలసిన పనిలేదు. దానిని ఉపయోగించవలసిన పరిస్థితి ప్రజలచేత యెన్నుకోబడినవారు కలిగించడం చాలా విచారకరం, దురదృష్టకరం. శనగలు అన్నారు. శనగలు కావు, ఉలవలు. ఉలవల బస్తా 60 రూపాయలు అమ్ముతున్నదానికి 92 రూపాయలకు ఒకే టెండరు పెట్టారు. దానిని మాపు చేశారు. రిజిస్టరు నోటీసు యిస్తే జవాబు లేదు. 92రూ.లకు టెండరు అంగీకరించారు. ఆందోళన జరిగి దానిని అంగీకరించడానికి కారణభూతులైన వారిమీద సర్చార్జి చేయవలసినమాట నిజమే. ఈ ఒకేఒక యిన్‌స్టెన్సు అయితే సర్చార్జి కూడా చేయనక్కరలేదు మన్నించవచ్చు కూడా. వచ్చినవారందరూ కూడా పెద్ద ఆరితేరిన రాజకీయవేత్తలు, పరిపాలనలో అనుభవం కలిగినవారని అనుకోడానికి వీలులేదు, సదుద్దేశ్యముతో చేశారని సర్చార్జి చేయనక్కరలేదు. కాని అది ఒక దినచర్యక్రింద జరుగుతున్నప్పుడు దానిని అరికట్టవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వము మీద ఉన్నది. దాని ప్రకారం చర్య తీసుకున్నారు శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను. సూపరుసెషను నోటీసు యిచ్చిన తరువాత అనేక స్థాయిలలో హైకోర్టు సుప్రీంకోర్టు వరకు వెళ్లారు. తీర్పులు వచ్చాయి. దానితో తృప్తి చెందకుండా నాలుగవ జనరలు యెన్నికల సమయంలో కూడా యే రకమయిన పురపాలక సంఘం ఉన్నదో దానికి బాధ్యులైన కాండిడేటు ప్రజల ముందుకు వచ్చారు. ప్రజాస్వామిక సిద్ధాంతాల ప్రకారము ఫిబ్రవరి—21

తారీఖున జరిగింది. ఏమి జరిగిందంటే వారు పెట్టిన అభ్యర్థికి డిపాజిట్టు రాకుండా ఓడిపోవడం జరిగింది. అది ప్రజాభిప్రాయం ప్రకారము జరిగిందని మనవిస్తుచేన్నాను. అనేకం ఉన్నాయి ఐటెం వారీగా చెప్పవలసిన బాధ్యత మంత్రిగారిది కనుక వారు చెబుతారు బెజవాడ విషయంలో గోపాలకృష్ణయ్యగారికి మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజాస్వామిక సిద్ధాంతాలకు ప్రభుత్వం వ్యతిరేకం కాదు ప్రజాస్వామికాన్ని వమ్ముచేయలేదు ఒక చిన్న సామెత ఉన్నది. 'Truth like surgery hurts, but ultimately it heals' ఒక ఆపరేషన్ అవసరమైనప్పుడు సర్జను పేషెంటు తన భార్య అయినా సరే ఖచ్చితముగా అపరేషను చేయవలసినదే లేకపోతే రోగి ప్రాణం పోతుంది. అలాంటి స్థితే ప్రభుత్వానికి ఉత్పన్నమైనది. ఆపరేషను జరిగింది ఇప్పుడిప్పుడే కాన్వల్ సెంటు దశలోనున్న రోగి కోలుకుంటున్నాడు. యెలాంటి స్థితి వచ్చిందంటే గోపాలకృష్ణయ్యగారి దృష్టికి రాలేదనుకుంటాను. ఈ రోజున పురపాలక సంఘంలో పనిచేసేటటువంటి కార్మికుడు, పాకీవాడు, బడిపంతుళ్లు, కమీషనరు వీరికి జీతాలు యిచ్చే స్థితిలేదు, అధ్యక్షా, 15 వ తారీఖునాటికి కూడా జీతాలు యిచ్చేస్థితిలేదు అంత దుర్భరమైన స్థితి వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం యొక్క బాధ్యత యేమిటి ? ఇందులో ప్రజాస్వామ్యాన్ని వమ్ము చేస్తున్నారు, భంగం చేస్తున్నారు అనుకోవడం మ చిది కాదు. అమెరికాలో 7 మునిసిపాలిటీలు దివాళాతీశాయట. మరి బెజవాడ స్థితి ఆ విధముగా కాకూడదనే కోరుదాము రిసోర్సెస్ కంటె యెక్కువ ఖర్చు చేశారు. ఆర్థిక పరిశీలన లేదనే కంప్లయింటు ఉన్నది. అందువల్ల యీ స్థితి వచ్చింది బెజవాడ పౌరులందరు ప్రభుత్వం చేసిన పనికి హర్షిస్తున్నారు 3 సంవత్సరాలని చెబుతున్నారు 2 సంవత్సరాలు చేశారు. ఒక సంవత్సరం అయిపోతున్నది. కాన్వల సెంటు స్టేజిలో రోగి కోలుకుంటున్నాడు యెన్నికలకు సిద్ధముగా ఉన్నస్థితి వచ్చినప్పుడు యెన్నికలకు ప్రభుత్వం జరపడానికి నేను శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి కంటె వెనుకాడను. తప్పకుండా అక్కడ పరిస్థితి యెన్నికలు జరపడానికి సరియైన వాతావరణం ఉంటే తప్పకుండా యెన్నికలు జరపవలసినదే. ప్రజాస్వామికంతో యెవరికి మేము తీసిపోమని మనవిచేస్తూ విపులంగా తక్కిన విషయాలు మంత్రిగారు చెబుతారు కనుక నేను చెప్పడంలేదని మనవిచేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ —ప్రధానమైన మోషను ప్రభుత్వం వారిది. శ్రీ వావిలాల వారిది సవరణ మాత్రమే కాబట్టి రిప్లయి చెప్పడానికి అవకాశం ఉండదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— నేను సవరణ పెట్టాను. నేను మాట్లాడిన తరువాత శ్రీ చలపతిరావు గారికి అవకాశం యిచ్చారు. కాబట్టి నేను జవాబు చెప్పడానికి నాకు అవకాశం యివ్వాలి.

Mr. Deputy Speaker :—He is not putting a resolution or any such thing by which he gets a right to reply. he has made his observation and it is for the Government to accept or reject His is

only an amendent and he has made his observations. Then we put to vote. అది ఎట్లా వస్తుంది. రాదని నేను చెబుతున్నాను. You can read the rule

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.— అట్లా అయితే అమెండుమెంటు ఇచ్చిన వారు మాట్లాడము. మంత్రిగారు జవాబు చెప్పడం అవుతుంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ —అమెండుమెంటును support చేసిన, oppose చేస్తున్నారు మాట్లాడవచ్చు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — వారు కొత్త పాయింట్సు చెప్పారు కదా. మేము దానిపైన మాట్లాడవద్దా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్.— ఎవరు కొత్త పాయింట్సు చెప్పారు. ఆ right మీకు ఎట్లా వస్తుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — మేము unheard గా పోవలసినదేనా.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్.—అంతే. The rules say so. If it is a resolution, I can understand.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఆ సంగతి చెబితే నేను ఆఖరునే మాట్లాడేవాణ్ణికదా.

Mr Deputy Speaker.- He wanted elections and we are not at all objecting the elections. మీరు immediate అంటున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —Convalascent stage లో వుంది. కొంచెము surgery కావాలి. దానికికొంచెము time కావాలని అంటున్నారు. సర్జరీ చేసేటప్పుడు patient చావకుండా ఆపరేషన్ చేస్తేచాలు అని మా ఉద్దేశ్యం.

Mr.Deputy Speaker.— He will give a good medicine. Difference ఏమిలేదు. Yours is 1967 They are for 1968 But we are not against elections.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—ఇంగ్లీషువారిని స్వరాజ్యము అడిగితే దానికి మేము వ్యతిరేకము కాదు. Time వచ్చినపుడు ఇస్తాము అన్నారు. అలాగే ఆంధ్ర రాష్ట్రము ఎప్పుడు అడిగినా time రాలేదు. తెచ్చుకొనప్పుడు వచ్చినది.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు.—అధ్యక్షా, విజయవాడ మునిసిపాలిటీ 8-11-66న 2 సంవత్సరాల కాలము dissolve చేయబడినది. Dissolve చేయక పూర్వము అనేక తప్పుడు కార్యక్రమాలు నిబంధనలకు వ్యతిరేకంముగా చేయడము జరిగింది. ఆర్థిక వనరులు 2 వ గూర్పుడములో పరిపాలనలోను అనేక లోటు పాట్లు చేయడం జరిగింది. రూల్సుకు వ్యతిరేకముగా కౌన్సిల్, స్టాండింగ్ కమిటీలు కొన్ని కార్యక్రమాలను చేయడం జరిగింది. అధికారములేని వాటిలో

అధికారాన్ని చలాయించి, ప్రభుత్వఅనుమతి తీసుకోకుండా కొన్ని కార్యక్రమాలను చేయడము జరిగింది. ఇళ్లపన్నులకు సంబంధించి, అధికారమువున్నా, లేక పోయినా, అప్పీలులో చాలా తగ్గించడము. ఆ తగ్గించడములో కూడ reasonable గా తగ్గించకుండా 50, 70 % తగ్గించి, మునిసిపాలిటీ ఆర్థికపరిస్థితి దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా చాల నష్టం చేయడం జరిగింది. రాజగోపాలచారి మార్కెటుకు 20 వేల రూపాయలు రావలసి వుంటే దానిని written off చేయడం. ముందుగా D M. A యొక్క గాని, గవర్నమెంటుయొక్కగాని పెర్మిషన్ తీసుకోకుండా వారంతట వారు చేయడము జరిగింది గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినట్లు ఉలవల విషయంలో మార్కెటులో రు 60-00 లు వుంటే రు 90-00 లకు టెండర్సు తీసుకొని, మరల టెండర్సు పిలవాలని చెప్పినప్పటికి టెండర్సు పిలవకుండా అదే టెండరుకు ఇవ్వడము తద్వారా మునిసిపాలిటీకి చాలా నష్టము రావడము జరిగింది. పైపు మెషీనుల విషయములో టెండర్సు పిలవకుండా negotiations చేసి చేయడము జరిగింది. ఒక ప్రత్యేక కార్యక్రమానికి గవర్నమెంటు గ్రాంటు ఇస్తే దానికి ఆ గ్రాంటును వినియోగించకుండా వేరే చేయడం జరిగింది. ప్రతి నెల మునిసిపాలిటీలో వున్న ఉద్యోగస్థుల జీతాలకు, ఆర్థిక వనరులు లేకుండా చేసి, చాల చిక్కు పరిస్థితులలో పెట్టుకొనడము, అనేక మంది ప్రభుత్వానికి ఫిర్యాదు చేసినప్పుడు ఇతర అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేసినా చేయకపోయినా నెలసరి జీతాలను ఉద్యోగస్థులకు ఇవ్వాలని వ్రాసినప్పటికి నిర్లక్ష్యంచేసి, taxes వసూలు చేయడము సజావుగా సెట్సు డ్యూటీగా వున్నప్పటికి చేయకపోతే వారి మీద చర్య తీసుకొని collections చేయడము కాని, నిర్వహించవలసిన కార్యక్రమాలను చేయకుండా మునిసిపాలిటీ పరిపాలనను స్తంభింప చేయడము జరిగింది. ఇట్లా మునిసిపల్ కౌన్సిల్‌ను వుంచినట్లయితే విజయవాడ మునిసిపాలిటీలో ఉద్యోగస్థులు వేతనాలు తీసుకొని, వారు చెయవలసిన పనులు చేయడానికి అవకాశం వుండని పరిస్థితులు ఏర్పడిన కారణముగా dissolve చేయడము జరిగింది. ఈనాటికి ప్రతి నెల 5 వ తేదినుంచి 15వ తేదివరకు వసూలు చేసుకొని జీతాలు ఇవ్వడము జరుగుతున్నది. ఆర్థిక వనరులు ఏ మాత్రముబాగా లేవు. Sanctions లేని ఖర్చు చేస్తూ, బడ్జెటుతో సంబంధము లేకుండా ఖర్చు పెట్టుకొనడమువంటి irregularities చాల వున్నవి వీటన్నింటిని పరిశీలించి ఒక సంవత్సరం టైముయిచ్చి ఈ defects ను rectify చేసుకోవాలని తెలిపినప్పటికి ఈ defects ఏ మాత్రము rectify చేసుకోకుండా persistant గా అదే రకముగా చేస్తున్నందువల్ల కౌన్సిల్ సరిగా function చేసి సక్రమముగా పరిపాలన చేసే సమర్థత లేదని గవర్నమెంటు నిర్ణయించి గడచిన నవంబరులో 2 సంవత్సరాల కాలము dissolve చేయడము జరిగింది. అక్కడ చైర్‌మన్‌గా వున్నవారు హైకోర్టుకు, సుప్రీమ్ కోర్టుకు పోవడము జరిగింది. ఈ ఆర్డరును ఛాలెంజి చేయడము జరిగింది. అనేక కోర్టులకు పోయినపిదప హైకోర్టు బాగా పరిశీలించి ఈ dissolution order సక్రమముగా వుందని పిటిషన్‌ను dismiss చేశారు. ప్రజాసంస్థలను ఏదో చేయాలనే సంకల్పముతో చేయవలసిన అవసరము ఏమీ లేదు. విధిలేని పరిస్థితులల్లో, సక్రమ

ముగా పురపాలక సంఘము పరిపాలన చేయలేని పరిస్థితులలో ఈ dissolution చేయడము జరిగింది వేరే ఉద్దేశ్యము లేదు, ఈ 2 సంవత్సరాలకాలములో defects అన్నింటిని rectify చేసి, ఆ సంస్థ ఆర్థిక వనరులు బాగుచేసి, మరల కౌన్సిల్‌ను reconstitute చేయవలసి వుంటుంది Disslove చేసి 8 నెలలు అయినది. ఇంకా ఆర్థిక పరిస్థితి వృద్ధికాలేదు. హైకోర్టు stay order ఇచ్చి నందువల్ల 4 నెలలవరకు సెక్రటరీ, స్పెషల్ ఆఫీసర్ ఇన్-చార్జి సక్రమముగా function చేయడానికి వీలులేకపోయింది Writ petitionను రద్దుచేసి పూర్తిగా అధికారాలు చలాయించేదానికి హైకోర్టువారు ఉత్తర్వులు యిచ్చారు. స్పెషల్ ఆఫీసరు ఈ విషయాలన్నీ చూసి సక్రమముగా ఆర్థికవనరులను సరియైన పరిస్థితికి తీసుకునిరావడానికి చర్యలుతీసుకోడానికి 1968 నవంబరువరకు dissolutionవుండ వలసిన అవసరమువుంది. కాబట్టి అమెండుమెంటును oppose చేస్తున్నాను. గోపాలకృష్ణయ్యగారు వారి అమెండుమెంటును withdraw చేసుకోవాలని కోరు తున్నాను. ఏమాత్రము రాజకీయదృష్టితో చేయలేదు. ప్రజాక్షేమముదృష్ట్యా చేయడము జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు —Clarification, Sir, ఈ విధంగా 2 సంవత్సరాలు విజయవాడ మునిసిపాలిటీని dissolve చేసిన పరిస్థితులు వున్నవి. అక్టోబరులో స్పెషల్ ఆఫీసరు వున్న మునిసిపాలిటీలలో ఎన్నికలు పెడుతున్నట్లు ప్రభుత్వము ప్రకటించినది. అప్పుడు విజయవాడ మునిసిపాలిటీకికూడ ఎన్నికలు జరపడము సబబుగా వుంటుంది, దాన్నిగురించి మంత్రిగారి ఉద్దేశ్యము ఏమిటి?

శ్రీ ఎ న్. చెంచురామానాయుడు.—69 మునిసిపాలిటీలలో ఎన్నికలు అవుతాయి. 8 మునిసిపాలిటీలు dissolve అయినవి వున్నవి. వాటిల్లో ఎన్నికలు జరగవు అని చెప్పివున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :—I shall, now put the amendment to vote.

The question is :

"In the Notification appended to G O.Ms. No. 964, Municipal Administration, dated 8th November, 1966 for the figures and words "9th November, 1968" substitute the figures and words "1st August 1967".

The motion was negatived.

The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Monday, the 10th July 67.

[అనుబంధము

అనుబంధము,

రెవిన్యూశాఖ డిమాండ్లపై వివరణ, 1967-68.

1. ఋతుపరిస్థితులు :

1965-66 వ్యవసాయ సంవత్సరంలో, రాష్ట్రంలో ఇటీవల ఎన్నడూ లేనంత విస్తృతంగా అనావృష్టి పరిస్థితులు ఏర్పడినాయి. 20 జిల్లాలకుగాను వర్షంమీద ఆధారపడిన 16 జిల్లాలలో వర్షాలు ఏ మాత్రము కురువలేదు గోదావరి, కృష్ణా ఆనకట్టల క్రిందగల నాలుగు డెల్టా జిల్లాలలోకూడ పూర్తిగా వర్షంమీద ఆధారపడిన మిట్ట ప్రదేశాలలో క్లిష్ట పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. అందుచేత ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి బాగా దెబ్బతినింది. డెల్టా ప్రాంతాలలో పంటబాగా పండినందువల్ల పరిస్థితి కొంత వరకు మెరుగైంది లేకపోతే పరిస్థితి మరీ గడ్డుగా ఉండేది 1966 జులైలో వర్షాలు పడేవరకు ఈ పరిస్థితులు అలాగే ఉన్నాయి. వర్షాకాలంలో భారీ వర్షాలు కురిసినందువల్లను, వరదల మూలంగాను, ముంపుకులోనై పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. ప్రభుత్వం ఖర్చును గురించి ముందు వెనుక ఆలోచించకుండా సకాలంలో సహాయక చర్యలు గైకొన్నది. భూమి శిస్తును మాఫీ చేయడంద్వారాను, దండనతో కూడిన నీటి పన్నును తదితరమైన వాటిని తొలగించడంద్వారాను తగు సహాయం అందజేయబడింది.

1967-68 ఆర్థిక సంవత్సరంలో, ఋతు పరిస్థితులు అదృష్టవశాత్తు చాల అనుకూలంగా ఉన్నాయి అయితే నల్గొండ, మహబూబ్‌నగరు జిల్లాలోని కొన్ని భాగాలు, ఇతర జిల్లాలలో అక్కడక్కడ కొన్ని ప్రాంతాలు ప్రతికూల ఋతు పరిస్థితులవల్ల దెబ్బతిన్నాయి మంచినీటి బావులను లోతుచేయడం, లారీలతో మంచినీటిని సరఫరాచేయడం తక్కావీ ఋణాలను పంపిణీచేయడంవంటి సహాయక చర్యలను ఈ ప్రాంతాలలో అవసరమైన చోట్లలో కొనసాగించాలని సంకల్పించ బడింది.

ప్రతికూల ఋతు పరిస్థితి దేశవ్యాప్తంగా ఏర్పడింది 1966-67 వ్యవసాయ సంవత్సరంలో ఋతు పరిస్థితుల అనిశ్చిత వైఖరి కారణంగా బీహారులోను, ఉత్తర ప్రదేశ్‌లోని తూర్పు మధ్య ప్రాంతాలలోను 6 కోట్ల మంది, రాజస్థాను, గుజరాతు, మధ్యప్రదేశ్‌లలో ఒక కోటి మంది ప్రజలు అనావృష్టికి గురైనట్లు తెలియవచ్చింది. జాతీయ క్షామ సహాయక సంఘం చేసిన విజ్ఞప్తిని పురస్కరించుకొని ప్రభుత్వం ప్రధానమంత్రి క్షామ సహాయనిధికి ఒక లక్ష రూపాయల విరాళం ఇచ్చింది. ప్రధానమంత్రి క్షామ సహాయనిధికి నిధులను సేకరించడంకోసం ముఖ్యమంత్రి అధ్యక్షత క్రింద రాష్ట్ర స్థాయిలో ఒక సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయడంకూడ జరిగింది.

2. భూమి శిస్తు :

భూమి, భూమిశిస్తు నిర్వహణ పనిని చూడడమే రెవిన్యూశాఖ ప్రధాన కర్తవ్యం. భూమి నిర్వహణ అనే దానిలో వివిధ భూమి శాసనాలను, నిబంధనాలను అమలు పరచడం చేరివుంటుంది. పోతే భూమిశిస్తు నిర్వహణలో

ప్రధానమైన అంశం భూమిశిస్తు వసూలు. రాష్ట్ర ఆదాయంలో భూమిశిస్తు ప్రధానమైన భాగం భూమి శిస్తును విధించి వసూలు చేయడమన్నది ప్రభుత్వానికి అనాదిగా వుంటూ వచ్చిన విశేషాధికారం. ప్రతి భూమిపైన భూమిశిస్తును లేక నికర ఫలసాయంలో ప్రభుత్వ వాటాను నిర్ణయించి వసూలు చేసేందుకు ప్రభుత్వానికి హక్కు ఉన్నట్లు సామాన్య దేశ న్యాయం గుర్తిస్తున్నది. ఈ వాటా 'రాజభాగం', 'ప్రభుభాగం' లేక 'మేలువరం' అని పలురకాలుగా వ్యవహరించ బడుతున్నది. భూమిశిస్తుగా వ్యవహరించబడే ఈ ప్రభుత్వ వాటా సుమారు ఒక శతాబ్దం క్రితం ప్రభుత్వం రూపొందించిన సెటిల్మెంటు సూత్రాల క్రింద నిర్ణయించ బడింది ఈ రేట్లు ఈ రీసెటిల్మెంటు అని వ్యవహరించబడే వాటిద్వారా సవరించ బడేవి కాని రీసెటిల్మెంట్లు కాలధనవ్యయాలతో కూడుకున్నవి కావడంవల్ల వీటికి స్వస్తి చెప్పడం జరిగింది.

శ్రేయోరాజ్యమూ, పంచవర్ష ప్రణాళికలూ ఆవిర్భవించటంతో గణనీయ మైన మార్పులు వచ్చాయి. గ్రామసీమల రూపు రేఖలు శీఘ్రగతిని మారిపోతున్నాయి ఉత్పత్తి అధికమైనది. రైతుకు భూమినుండి తగు ప్రతిఫలం లభిస్తున్నది. వెనుకటి శిస్తు రేట్లు పాతకాలపునాటివై పోయాయి. నేటి కాలానికవి తగినట్లుగాలేవు. ప్రభుత్వం చేపట్టిన వివిధ సంక్షేమ, అభివృద్ధి కార్యకలాపాలకు సంబంధించి నానాటికి అధికమౌతున్న అవసరాలను తీర్చడంలో రాష్ట్ర ఆర్థిక వనరులపై భారం అధికమౌతున్నది. రాష్ట్ర ఆదాయాలను పెంపొందించేందుకు, సామాన్య మానవుడు తన శక్త్యానుసారం తోడ్పడేందుకుగల అవసరం గుర్తించబడి, ఆంధ్ర ప్రదేశ భూమి శిస్తు (అదనపు అసెస్మెంటు) సెస్సు సవరణ చట్టం 1962లో శాసించబడినది. గత 1375 ఫస్లీ మొత్తం భూమి శిస్తు డిమాండు రూ. 2,532 లక్షలు. ఇందులో రూ. 1,688 లక్షలు ఆ ఫస్లీలో వసూలు చేయబడింది. ఆ ఫస్లీ ఆఖరుకు ఇంకా రూ. 844 లక్షలు మిగిలిపోయింది హేతుబద్ధంకాని అంశాలు కొన్ని ఉన్న కారణంగా, ఈ చట్టాన్ని హైకోర్టు, సుప్రీం కోర్టుకూడా చెల్లుబడి కానిదిగా చేశాయి. ఆ కోర్టులు ఇచ్చిన తీర్పు దృష్ట్యా, 1962, అదనపు అసెస్మెంటు, సెస్సు సవరణ చట్టం క్రిందగాని లేక అంతకు పూర్వపుశాసనాల క్రిందగాని ఈ పటి భూమిశిస్తు, బకాయిల వసూళ్లను ప్రభుత్వం ఆపివేసింది. దీని ఫలితంగా భూమిశిస్తు నిర్వహణ రంగంలో ఒక విధమైన ప్రతిష్టంభన ఏర్పడింది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వ భావి విధానాన్ని గురించి నేను ఇదివరకే సభలో ప్రకటనచేసి ఉన్నాను.

3. జిల్లా పరిపాలన ;

మన జిల్లా పరిపాలనా వ్యవస్థలో ప్రాతిపదికస్థాయిలో గ్రామాధికారి, పైస్థాయిలో జిల్లా కలెక్టరు ఉంటారు. వీరి మధ్య డివిజనుకు, డివిజనలు అధికారి, తాలూకాకు తహశీల్దారు, ఫిర్కాలకు. రెవిన్యూ సర్కిళ్లకు రెవిన్యూ ఇన్స్పెక్టర్లు అజ్మాయిషీ వహిస్తారు భూమి, భూమి శిస్తు పరిపాలనను కట్టుదిట్టంగా నిర్వహించ డం కోసమే ప్రధానంగా ఉద్దేశించినప్పటికీ, ఈ యంత్రాంగంలో శ్రేయోరాజ్యం అవతరించిన తరువాతకూడ చెప్పుకోదగిన మార్పులు ఏవీ జరగలేదు అయితే రెవిన్యూ పరిపాలనకు చెందిన విధులు కర్తవ్యాలు బహుముఖంగా పెరిగాయి. ఈ నాడు రెవిన్యూ అధికార్లు నిర్వహిస్తున్న కార్యకలాపాలు ఎట్టివో, ఎంత

విస్తృతమైనవో ఈ వ్యవస్థను రూపొందించినవారు ఊహించి ఉండరు తహశీల్దార్లు డివిజనుల అధికార్లు ఇప్పుడు ప్రజాకార్యాల సందర్భంగా ప్రజాప్రతినిధులతో కొంత కాలం వినియోగించాల్సి ఉంటుంది

జిల్లా కలెక్టరు ప్రధాన పౌర పరిపాలకుడు. ఆయన వహించివుండే స్థానం అతిముఖ్యమైనది. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు మరింత శీఘ్రగతిలో అమలుజరుగుతుండడంవల్ల కలెక్టరు నిర్వహించేపనికూడా నానాటికీ అధికమవుతున్నది. వాస్తవానికి కలెక్టరు తోడ్పాటు లేనిదే అభివృద్ధి ప్రణాళికా కార్యకలాపాలలో గణనీయమైన ఫలితాలను సాధించడం సాధ్యంకాదని గుర్తించబడింది అభివృద్ధి కార్యకలాపాలలో ఇంకా అధిక ఫలితాలను సాధించడం కోసం కలెక్టరు తోడ్పాటును, ఇంకా ఉత్తమంగా పొందటంగురించి ప్రభుత్వం తీవ్రంగా పరిశీలిస్తున్నది ఆత్యయిక పరిస్థితిలోను, వరదల సమయంలోను, అంటువ్యాధులు వ్యాపించినప్పుడు జిల్లా కలెక్టరూ, రెవిన్యూ సిబ్బందీ సహాయక చర్యలు నిర్వహిస్తారు. సాధారణ ఎన్నికలను నిర్వహించడానికి, జనాభా లెక్కలను సేకరించడానికి, పౌర సరఫరాలలో సహా ఏదేని క్రొత్త పథకాన్ని అమలుపరచడానికి సంబంధించి చేయవలసిన పనిపట్ల ఎక్కువ బాధ్యత నిర్వహించేది ఈ రెవిన్యూ సిబ్బందే.

గ్రామ స్థాయిలో మంచి కరణం మునసబు లేనిదే భూమి శిస్తు విధానం పటిష్ఠంగా కొనసాగదు. తగిన వేతనాలు సౌకర్యాలు లేనిదే మంచి కరణం ఉండటం దుర్లభం. ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో గ్రామాధికార్ల వ్యవస్థ స్వరూపంలో ప్రాథమికంగా వ్యత్యాసం ఉన్నప్పటికీ ఆ రెండు ప్రాంతాలలోను ఆ పదవులు వంశపారంపర్యంగా ఉన్నాయి. గ్రామ స్థాయిలో ఈ ఉద్యోగుల వేతనాలను గురించి ఆలోచించకుండా తమ బాధ్యతలను నిర్వర్తించేందుకు ఈ వంశపారంపర్యంసూత్రం మంచి ప్రోత్సాహకారిగా ఉండేది అయితే వంశపారంపర్యంగావచ్చే వారసత్వపు హక్కుల ప్రతిపాదికపై గ్రామాధికార్ల ఉద్యోగులకు నియామకాలు చేసే పద్ధతి రాజ్యాంగవిరుద్ధమని 1959 లో సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది. తత్కారణంగా శతాబ్దాలతరబడి వాడుకలో వున్న ఈ గ్రామాధికారుల వ్యవస్థ విరమించబడింది. ఆ కారణంచేత సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుదృష్ట్యా రాష్ట్రం మొత్తంమీద భవిష్యత్తులో గ్రామోద్యోగుల వ్యవస్థ ఎలావుండాలో తగు సిఫార్సులు చేయడంకోసం ప్రభుత్వం ఉన్నితన్ కమిటీని నియమించింది. గ్రామాల పునర్వర్గీకరణ కొన్ని వుద్యోగాల రద్దు, వేతనాలను ఎక్కువ చేయడం వంటి విషయాలకు సంబంధించి ఈ కమిటీ కొన్ని సిఫార్సులు చేసింది. ఆ కమిటీ చేసిన సిఫార్సులపట్ల గ్రామోద్యోగ సంఘాల అభిమతమేమిటో తెలుసుకొనగోరగా అందులో ఎక్కువ సంఘాలు గ్రామాల పునర్వర్గీకరణం, వుద్యోగాల రద్దు విషయంలో తమ అనంగీకారాన్ని వెలిబుచ్చాయి మెజారిటీ సంఘాల అభిమతాన్ని ప్రభుత్వం అంగీకరించి, గ్రామాల పునర్వర్గీకరణ చేయరాదని, తద్వారా వుద్యోగాల రద్దుకూడా జరగరాదని ఆదేశమించింది. ఇప్పుడున్న మోస్తరుగా గ్రామోద్యోగుల వ్యవస్థ కొనసాగుతుంది, కాని అనువంశిక విధానంమాత్రం అనుసరించబడదు.

ఆంధ్ర ప్రాంతంలో అములులోవున్న, అనువంశిక గ్రామోద్యోగుల చట్టం, తెలంగాణా ప్రాంతంలో వున్న వతన్‌దారీ రెగ్యులేషన్లు రద్దుచేయబడవలసి వున్నాయి. ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన ఇతర తరగతి ఉద్యోగులవలెనే గ్రామోద్యోగుల నియామకం, శిక్షణ ఉద్యోగ షరతులు వగైరా విషయాలలో భారత రాజ్యాంగ చట్టం 309 వ అనుచ్ఛేదం క్రింద నియమాలు చేయవలసి వున్నది. ఈ విషయాలను ప్రభుత్వం తీవ్రంగా పరిశీలిస్తున్నది. ఈ లోగా ప్రభుత్వానికి చెందిన ఇతర తరగతి ఉద్యోగులతోపాటు 1-4-67 తేదీనుంచి గ్రామోద్యోగులకు కూడా నెలకు ఆరురూపాయల చొప్పున కరువుభత్యాన్ని ప్రభుత్వం అధికంచేసింది. 1967-68 వ సంవత్సరం బడ్జెటులో గ్రామోద్యోగుల వ్యవస్థ ఖర్చు నిమిత్తం రు. 4,84,58,400 లు కేటాయింపు చేయబడింది.

4. మధ్యదళారీల రద్దు :

ఎస్టేట్ల లోగుత్తు ఎస్టేట్లు, ఇనాములు, జాగీర్లను రద్దుచేయడంద్వారా రాష్ట్రంలోని భూమి చాలావరకు రైత్వారీ సెటిల్మెంటు క్రిందికి తీసుకురాబడింది. ఇంతవరకు 11,114 ఎస్టేట్లను స్వాధీనం చేసుకోవడం జరిగింది. ఇంకా 145 ఎస్టేట్లను స్వాధీనం చేసుకోవలసి వుంది. 31-3-67 తేదివరకు చెల్లించిన మొత్తం నష్టపరిహారం ఈ క్రింది తెలిపిన విధంగా వుంది.

1. అడ్వాన్సు నష్టపరిహారం రూ. 4,14,39,560
2. తాత్కాలికంగా చెల్లించిన మొత్తం రూ. 2,73,40,612
3. మొత్తం తుది నష్టపరిహారం రూ. 5,16,36,535

రాష్ట్రంలోని కొండప్రాంతాలలోను, మామూలు ఏజన్సీ ప్రాంతాలలోను పాతపడిన కొన్ని భూగుత్త విధానాలు అములులో వున్నాయి. ఖమ్మంజిల్లా నూగూరు తాలూకాలో మాల్‌గుజారీ విధానం, తూర్పు గోదావరి, విశాఖపట్నం జిల్లాలలో ముఠాదారీ విధానం అములులో వున్నాయి. ప్రభుత్వ ప్రకటిత విధానాన్ని అనుసరించి మధ్యదళారీ వ్యవస్థ రద్దుచేయడానికి, ఈ ప్రాంతాలలోని రైతులను నేరుగా ప్రభుత్వానికే బాధ్యత వహించేటట్టు చేయడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ గిరిజనుల సలహా మండలిని సంప్రదించినమీదట తగు రెగ్యులేషన్లు రూపొందించబడ్డాయి. రాష్ట్రపతి ఆమోదం కోసం వీటిని కేంద్రప్రభుత్వ దేశీయవ్యవహారాల మంత్రిత్వశాఖకు పంపడం జరిగింది. రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని సంప్రదిస్తూ కేంద్రప్రభుత్వం ఈ రెగ్యులేషన్లను పరిశీలిస్తూ వున్నది.

5. తెలంగాణాలో జాగీర్ల రద్దు :

1358 ఫసలీ ఆంధ్రప్రదేశ్ (తెలంగాణా ప్రాంతపు జాగీర్ల రద్దు) రెగ్యులేషన్ల క్రింద మొత్తంమీద 966 జాగీర్లు స్వాధీనం చేసుకోబడ్డాయి. [illegible]

విషయంలో మాత్రం తుది నిర్ణయాలు జరిగాయి కొందరు జాగీర్దార్లు తగు వివరాలను, మున్తఖబులు, వారసత్వపు పత్రాలు మొదలైన రికార్డులను అందజేయక పోవడం మూలంగా వారికి సంబంధించిన 57 కేసులు ముగింపుచేయబడ్డాయి 26 జాగీర్ల విషయంలో ఇంకను తుది తీర్పులు జరగవలసివున్నది ఈ వ్యవహారాలలో కూడ తాత్కాలిక తీర్పులు ఇప్పటికే ఇవ్వబడ్డాయి. ఈ కేసుల విషయంలో తుది తీర్పులు ఇవ్వడం కోసం జాగీర్ల నిర్వహణాధికారి తగు చర్యలు తీసుకొంటున్నారు

1-4-60 తేదీ నాటికి వింతంతువులు, మైనర్లు, అశక్తులు, అరవై యేళ్ళకు పై బడిన వారికి సంబంధించిన 217 కేసుల సందర్భంలో 1359 ఫసలీ ఆంధ్రప్రదేశ్ (తెలంగాణా ప్రాంతపు) జాగీర్ల మదింపు) రెగ్యులేషను 10 (ఎ) విభాగం క్రింద మదింపు గ్రాంట్లు ఇవ్వబడ్డాయి.

6 భూ సం స్క ర ణ లు.

మన రాష్ట్రంలో భూ సం స్క ర ణ ల కు సంబంధించి ఇంతవరకు సంతృప్తికరమైన అభివృద్ధి జరిగింది మధ్యదళారీల రద్దు అనంతరం తెలంగాణా ప్రాంతంలో భూకమతాల క్రోడీకరణ, ఖండీకరణల నిరోధం, భూమి అభివృద్ధి పథకం మొదలైన ఇతర సంస్కరణలతో పాటు భూకమతాల గరిష్ఠ పరిమితి నిర్ణయించడానికి కూడా చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి ప్రస్తుతం ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో వేరువేరు కౌలుదారీ చట్టాలు వున్నాయి. రాష్ట్రంలోని రెండు ప్రాంతాలలో నివసిస్తున్న ప్రజల ప్రస్తుత అవసరాలకు అనుగుణంగా ఈ రెండు చట్టాలలోని వివిధ నిబంధనలను తగిన విధముగా సవరించే విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది

7. భూ మి కే టా యిం పు

అత్యవసర పరిస్థితి కాలంలో భూముల కేటాయింపుపై విధించబడిన నిషేధం ఇటీవల తొలగించబడింది. భూమిలేని పేదలకు, సైనికోద్యోగులకు భూమి కేటాయింపుకు సంబంధించి పెండింగులో వున్న కేసులన్నింటిని సత్వరంగా పరిష్కరించవలసిందిగా ఆదేశాలు జారీ చేయడం జరిగింది. 1966 డిసెంబరు మాసాంతానికి ఆరువందల మందికిపైగా మాజీ సైనికోద్యోగులకు సుమారు 2,000 ఎకరాలు కేటాయించడం జరిగింది. ఇంతేకాకుండా ఇతర తరగతుల వ్యక్తులకు యీ క్రింది విధంగా భూముల కేటాయింపు జరిగింది.

1.	భూమిలేని పేదలు	..	13,43,775.29
2.	రాజకీయ బాధితులు	...	6,957.08
3	షెడ్యూలు జాతులు	...	2,75,988.86

ప్రభుత్వ ఆధీనంలో వున్న భూమిలో గణనీయమైన భాగాన్ని పంపిణీ చేసే పని సంవత్సరాంతానికల్లా పూర్తి కాగలదని ఆశిస్తున్నాము. ఈపనికి కొంత ప్రత్యేక సిబ్బంది ఏర్పాటు చేయబడుతున్నది.

8. పట్టణాల్లోని ఆక్రమణలు:

హైదరాబాదు రాజధానిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత, నగరంలోని భూమి విలువ విపరీతంగా పెరిగింది. నగరంలోని ప్రభుత్వ ఆస్తిపై దురాక్రమణాలు కూడా అధికమయ్యాయి.

ఈ ఆక్రమణలను వెంటనే అరికట్టవలసిన అవసరాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించింది. ఇందుకు ప్రథమ చర్యగా ఆంధ్రలో అమలునందున్న పట్టణ సర్వే పద్ధతి క్రింద నగరాన్ని పూర్తిగా సర్వే చేయాలని ఉత్తరువులిచ్చింది. సర్వే పని సంతృప్తికరంగా వున్నది. ఈలోపల ఆక్రమణలు జరగని ప్రభుత్వ భూములన్నింటి పట్టిక నొకదాన్ని తయారుచేయడానికి, నేలపై వాటి హద్దులు గుర్తుపెట్టడానికి, ప్రభుత్వ అవసరాలు తీరగా మిగిలిన ఈ భూములను సద్వినియోగం కోసం హౌసింగు బోర్డుకు లేక మునిసిపల్ కార్పొరేషన్‌కు లభ్యంచేసే విషయాన్ని పరిశీలించడానికి చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి.

9. ప్రభుత్వం చేపట్టిన సహాయక చర్యలు :

ప్రభుత్వ సహాయం పొందుటకు అర్హులైన వ్యక్తులు వుండే సహకార సంఘాలకు లంకలను బాడవ భూములను కౌలుకివ్వడం ఈ శాఖ చేపట్టిన సహాయక చర్యలలో ఒకటి. భూమిలేని వ్యవసాయ కూలీల పునరావాసం కోసం యిప్పుడు పని చేస్తున్న 210 పొలం పనివారల సహకార సంఘాలకు బదులుగా రాజోలు, కొత్తపేట, అమలాపురం తాలూకాలతో కూడుకొనివున్న తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని కోనసీమ ప్రాంతంలో 135 సహకార సమష్టి వ్యవసాయ సంఘాల ఏర్పాటుకోసం సహకార సంఘాల రిజిష్ట్రారు సమర్పించిన బృహత్పథకం క్రిందగల పైలటు ప్రాజెక్టు పథకాన్ని ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. అదే విధంగా మాజీ సైనికులు మొదలైనవారికి భూములు రిజర్వు చేసిన తరువాత కృష్ణాజిల్లా దివి తాలూకాలో ప్రభుత్వ అధీనంలో వున్న నేద్యార్హమైన బంజరు భూములను నామమాత్రపు విలువకు భూమిలేని పేదలకు మంజూరుచేయడం కోసం సహకార సమిష్టి వ్యవసాయ సంఘాలను ఏర్పాటు చేయడం కోసం సహకార సంఘాల రిజిష్ట్రారు సమర్పించిన పథకాన్ని కూడా ప్రభుత్వం సూత్రప్రాయంగా ఆమోదించింది.

10. సర్వే మరియు సెటిల్మెంటు :

ఆంధ్ర జిల్లాలలో స్వాధీనం చేసుకొన్న మొత్తం 16,660.28 చ మైళ్ళ ఎస్టేటు ప్రాంతానికిగాను 16,177.85 చ మైళ్ళలో సర్వేపని పూర్తి అయింది. ఇంకా 482.43 చ మైళ్లు సర్వే చేయవలసివున్నది. భూమి శిస్తు సంస్కరణల సంఘం సిఫారసు చేసిన రీతిగా 14,929.43 చ. మైళ్ళలో సెటిల్మెంటు రేట్లు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో కూడా ఆంధ్ర సర్వే పద్ధతి క్రింద భూమి సర్వే చేయబడుతున్నది. ఇప్పటివరకు 9,958 చ. మైళ్లు సర్వే చేయడం జరిగింది. అదే సమయంలో హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు

జంట నగరాల సర్వే పని కూడా చేపట్టబడింది. మొత్తం సుమారు 70 చ. మైళ్ల విస్తీర్ణానికిగాను ఇంతవరకు 36.18 చ. మైళ్లలో సర్వే పని పూర్తి అయింది.

11. ఉమ్మడి పట్టాల విభజన.

రైతుల భూములు గ్రామ లెక్కలలో సందర్భానుసారంగా ఏక పట్టాలుగా లేక ఉమ్మడి పట్టాలుగా నమోదయివున్నాయి. ఉమ్మడి పట్టాలు వగైరాలపై భూమి శిస్తు చెల్లించడానికి ఉమ్మడి పట్టాదారులు సమిష్టిగాను, విడివిడిగాను బాధ్యులై వుంటారు వారు మిగతా ఉమ్మడి పట్టాదారుల అంగీకారం పొందకుండా తమ స్వంత భూమిని హామీగా వుంచి ఋణాలుపొందేవీలులేదు ఈ ఉమ్మడి పట్టాదారులు వ్యక్తిగతంగా తమకున్న భూమికి, దానిపై చెల్లించవలసిన శిస్తుకు సంబంధించి ఖచ్చితమైన వివరాలు తెలుసుకొనే పరిస్థితిలో లేరు. గ్రామ లెక్కలలో నమోదైన ప్రకారం రైతుకు తన భూమిపైగల వ్యక్తిగత స్వామిత్వాన్ని గుర్తించి తద్వారా సమిష్టి బాధ్యత అనేది లేకుండా తమ భూములను హామీగా వుంచి తక్కావి ఋణాలు వగైరాలను పొందడానికి వీలుకలిగించే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రంలోని ఉమ్మడి పట్టాలను విభజించేందుకు ఒక శాసనం చేసింది ఆంధ్రప్రాంతమంతటను తెలంగాణాప్రాంతంలోని మెదక్ జిల్లాలోను 1965, ఆంధ్రప్రదేశ ఉమ్మడి పట్టాల విభజన చట్టంలోని నిబంధనలను ఏకకాలంలో అమలుపరచేందుకుగాను ప్రత్యేక సిబ్బందిని మంజూరుచేయడం జరిగింది. ఈ చట్టం క్రింద సుమారు 27,06,000 వుమ్మడి పట్టాలను విభజనచేయవలసివుందని, ఈ పథకానంతటిని పూర్తిచేయుటానికి రూ. 2,48,10,400ల మొత్తం ఖర్చువుతుందని అంచనా వేయబడింది.

12. చెరువు గర్భపు భూముల సాగుకు ప్రత్యేక సౌకర్యాలు :

నీటిపారుదల వనరులు పబ్లికు వర్క్సు శాఖ, పంచాయతీరాజ్ శాఖల నియంత్రణ క్రింద వున్నవ్వటికిని నీటిపారుదల ద్వారా మెట్ట ఆహార పంటలు లేక పశుగ్రాసపు పంటల సాగుకోసం చెరువు గర్భపు భూములను కొన్ని నియమాలకు లోబడి తహశీల్దారు కౌలుకివ్వడాన్ని అనుమతిస్తూ ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. ముఖ్యంగా ఆహార ఉత్పత్తిని మెరుగుపరచాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ సౌకర్యం కల్పించబడింది. నిరుడు రాష్ట్రమంతటా అనావృష్టి కారణంగా ఏర్పడిన ఆర్థిక యిబ్బందులకు లోనైనట్టి రైతులకు చేయూతనిచ్చే వుద్దేశ్యంతోను ఆహారోత్పత్తిని అధికం చేయవలసిన అవసరం దృష్ట్యాను చెరువు గర్భపు భూముల సాగు విషయంలో ప్రత్యేక సౌకర్యాలు ఇంకా కొనసాగింపబడుతున్నాయి.

13. తొలిసారి సంవత్సరం అంటే **1966-67** లో నాగార్జున సాగర్ క్రింద ఆయకట్టు అభివృద్ధి కోసం మంజూరుచేసిన ప్రత్యేక సౌకర్యాలు.

క్రొత్త ప్రాజెక్టులకు వర్తించే గ్రేడెడ్ నీటి పన్ను మినహాయింపు సౌకర్యాల ప్రకారం తొలి సంవత్సరం అంటే 1966-67 లో నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద సాగుక్రిందికి తీసుకువచ్చిన భూములపై మామూలు నీటి-పన్నులో 1/6వ భాగం వసూలు చేయబడుతుంది. రైతులు ఎలాంటి వెరపులేకుండా మొదట

సంవత్సరమే తమ భూము అనుసాగు క్రిందకి తీసుకురావడానికి ప్రోత్సాహాన్ని కల్పించే తలంపుతోను, ఆహారోత్పత్తిని అధికం చేసే వుద్దేశ్యంతోను ఈ సౌకర్యాలు మరింత సులువు చేయబడ్డాయి. 1966–67 లో నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద నీటి పారుదల వసతులను వుపయోగించుకొన్నట్టి భూములు నీటిపన్నునుండి పూర్తిగా మినహాయించబడ్డాయి. ఈ సౌకర్యం మాగాణి పంటలు, నీటిపారుదలగల మెట్టపంటల విషయంలో కూడా వర్తిస్తుంది. ఈ సౌకర్యం ఈ ఏడుకు అంటే 1967–68 కి కూడా పొడిగించబడింది.

14. 1375 ఫసలీలో నీటి పన్ను జరిమానాల తొలగింపు :

1375 ఫసలీలో తీవ్రమైన ప్రతికూల రుతు పరిస్థితుల మూలంగా వ్యవసాయదార్లకు అనేక రకాల ఇబ్బందులు ఏర్పడ్డాయి. వీటి దృష్ట్యా రాష్ట్రమంతటా ఆ ఫసలీలో విధించిన నీటిపన్ను జరిమానాలను తొలగిస్తూ ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీచేసింది. బలప్రయోగంచే అనధికృతంగా నీటిపారుదల చేసుకొన్న లేదా నీటిపారుదల వనర్లకు నష్టం కలిగించిన సందర్భాలలో మాత్రం ఈ తొలగింపును వర్తింపచేయలేదు. ఇలాంటి అనధికృత నీటిపారుదల సందర్భాలలో కూడా నీటి పన్ను జరిమానాలను వసూలు చేయకుండా నిలుపుదల చేయడం జరిగింది. ఆయా కేసుల అర్హతలను పరిశీలించి, అవసరమైన మినహాయింపులు ఇచ్చేందుకు కలెక్టర్లకు అధికారం ఇవ్వబడింది.

15. రిజిస్ట్రేషను, స్టాంపులు.

రిజిస్ట్రేషను శాఖ ఆదాయ సముపార్జన శాఖగానే ఉంటూవున్నది. ప్రాంతీయ తనిఖీ అధికార్ల (స్టాంపుల) నియామకంవల్ల తరుగుదలలు చాలావరకు అరికట్టబడినాయి. 1966–67 లో ఈ అధికార్లు సుమారు రు 34.66 లక్షల మేరకు నష్టాలను కనుగొన్నారు. నాన్‌జుడిషియల్ స్టాంపుల కొరతకు సంబంధించి కొన్ని ఫిర్యాదులు ఉన్నాయి. ఈ కొరతను తీర్చేందుకు ప్రభుత్వం మార్గాలను అన్వేషిస్తున్నది.

వి. బి. రాజు

రెవిన్యూ, పౌర సరఫరాల మంత్రి.

Statement

on

REVENUE DEMANDS

for

1967 — 68

NOTE ON REVENUE DEMAND

1. Seasonal Conditions :

The State witnessed wide-spread and unprecedented drought conditions in the recent past, during the agricultural year 1965-66,

There was total failure of rains in 16 out of 20 districts, which are dependent upon monsoon Even in the four deltaic districts served by the anicut system of the Godavari and Krishna, upland areas whose main succour is rain, passed through critical conditions Production of food crops was therefore severely affected and it is the somewhat bountiful yield in the deltaic tracts that compensated the otherwise bleak situation The conditions continue till monsoon set in July 1966 The on-set of monsoon saw another feature—heavy rains, damage due to floods and inundation Government were alive to the need to undertake timely relief measures regardless of the cost to the exchequer. Substantial relief was given by way of remissions of land revenue, waiver of penal water rates etc

The seasonal conditions of the current financial year 1967-68 are fortunately very favourable, even though some parts of Nalgonda and Mahaboobnagar districts and some pockets in other districts of the State are affected by the vagaries of the monsoon Relief measures such as deepening of drinking water wells, transport of drinking water by lorries and for distribution of takkavi loans are proposed to be continued in these pockets wherever necessary

The adverse seasonal condition was a country wide feature. Due to the vagaries of monsoon in the Agricultural year 1966-67, about 60 million people in Bihar and Eastern and Central parts of Uttar Pradesh and another 10 million people of Rajasthan, Gujarat and Madhya Pradesh are reported to be in the grip of drought. In pursuance of an appeal made by the National Committee on Drought Relief, this Government have contributed a sum of Rs 1 lakh to the Prime Minister's Drought Relief Fund A State Level Committee has also been constituted with the Chief Minister as Chairman for raising Funds for the Prime Minister's Drought Relief Fund

2. Land Revenue :

The main function of the Revenue Department is the administration of land and land revenue The administration of land includes its enforcement of the various land Laws and regulations while the administration of land revenue chiefly consists of the collection of land Revenue. Land Revenue forms a substantial part of the State Finances. The levy and collection of land revenue is a prerogative of the Government, possessed from time immemorial The common law of the land recognises the right of the State to levy, assess and collect land revenue or the share of the State in the net produce derived from every land variously described as "Rajabhagam" 'King's share' or 'Melvaram'. This share of the Government which is called the assessment on the land was arrived at under the principles of settlement laid down by the Government about a century back These rates were periodically revised through resettlements, as these revisions were known. But resettlements were given up as being time consuming and costly. Things have materially changed after the ushering in of the welfare State and Five-Year Plans. The complexion of the country side is repidly changing. Productivity has increased, the ryot has been getting a fair return on the land and the old rates of assessment have become outmoded and out of date. There was at the same time considerable pressure on the financial resources of the State to meet the increasing needs of the various

welfare and development activities under taken by the Government. The need for increasing State revenues and also for the common man to contribute his mite, was recognised and the Andhra Pradesh Land Revenue (Additional Assessment) Cess Revision Act was enacted in 1962 The total land revenue demand for last fasli 1375 was Rs 2532 lakhs of which, an amount of Rs 1688 lakhs was collected during in that Fasli, leaving a balance of Rs 844 lakhs at the end of that fasli This Act, was invalidated both by the High Court and the Supreme Court as certain irrationalities had crept in In deference to the pronouncements of the Courts, the Government suspended the Collection of land Revenue, both arrears and current, either under Additional Assessment and Cess Revision Act, 1962 or under the earlier enactments This has created a vacuum and a stalemate in administration. I have already made a statement in the House outlining the further policy of the Government in this regard.

3. District Administration :

We have the district administration with the District Collector at the apex and the village official at the bottom and in between a Divisional Officer in-charge of a division and a Tahsildar for a Taluk and Revenue Inspectors at Firkas and Revenue circles. Though conceived mainly for the efficient functioning of the administration of land and land revenue, the set up did not undergo any material change even after the advent of the Welfare State But the duties and functions of the Revenue Administration have increased manifold. The variety and range of the Revenue Officers work to-day is one that the original framers of the set-up could not have visualised. Tahsildars and Divisional Officers have now to spend considerable time with the representatives of the people.

The position that of the Collector of the District occupies as Chief Civil Administrator, is undisputed. With the increasing tempo of the developmental activities, the work of the Collector is ever on the increase It is recognised that without the actual association of the Collector it will be well nigh impossible to achieve substantial results in the Developmental and plan activities Government are therefore actively considering as to how best to utilise the office of the Collector for achieving more substantial results in the developmental activities It is the District Collector and Revenue Administration that is being looked up to in time of emergency, floods or pestilence. It is the Revenue Administration that carries the brunt of the work for conducting general elections, census of implementation of any new schemes including civil supplies.

There can be no efficient land revenue system without a good Karnam and Munsiff at the Village level and there can be no good Karnam without adequate emoluments and benefits. Although there is a basic difference in the structure of the institution of village officers in Andhra and Telangana, the posts were heriditary in both the areas. The principle of inheritance to the post used to be a good incentive for these officials at the village level to shoulder their responsibilities unmindful of their emoluments. The Supreme Court held in 1959 that the principle of appointment to village Officers posts based on the heriditary right of succession was ultra-vires of the

Constitution thereby setting at nought the system of village officers in vogue for centuries The Government therefore, appointed a Committee (Unithan Committee) to make recommendations in regard to the future set-up of the village officers in the entire State in the light of the judgment of the Supreme Court The Committee made certain recommendations in regard to the regrouping of villages, abolition of some posts, payment of higher salaries *etc* The majority of the Village Officer's Associations who were consulted, expressed their unwillingness to accept the recommendations of the Committee regarding regrouping of Villages and abolition of posts. The Government agreed with the views of the majority of the Associations, and ordered that their should be no regrouping of villages and consequential retrenchment of village officers The existing set-up of village officers is being continued, but on non-hereditary basis

The Hereditary Village Officer's Act obtaining in Andhra area and the Watandari Regulation in Telangana area have to be repealed and rules have to be made under article 309 of the Constitution of India governing the appointment, punishment, conditions of service *etc*, of the village officers as any other class of Government servants. These aspects are under the active consideration of the Government. Meanwhile Government have sanctioned an increase in dearness allowance of six rupees per month to village Officers from 1st April, 1967 also along with other class of Government officials In the Budget for the year 1967-68 a provision of Rs. 4 34,58,300 has been made towards the cost of village establishments

4. **Abolition of Intermediaries :**

With the abolition of Estates, under tenure estates, Inams and Jagirs most of the land in the State have been brought under the ryotwari principles of settlement. The number of estates so far taken over is 11,114 and yet to be taken is 145 and the total compensation paid upto 31st March, 1967 is as follows —

1.	Advance Compensation	.. 4,14,38,560
2.	Gross interim payment	.. 2,73,40,612
3.	Gross Final Compensation	... 5,16,86,535

In the hilly and remote agency area of. this State, there are certain outmoded systems of land tenure. These are the Malguzari system in Nugur Taluk of Khammam District and the Muttadari system in East Godavari and Visakhapatnam Districts. In accordance with the declared policy of the Government to ablish the system of intermediate, and to make the ryots of these areas directy responsible to Government suitable regulations have been drafted, after consulting the Andhra Pradesh Tribes Advisory Council and they have been sent to the Government of India (Ministry of Home Affairs) for obtaining the assent of the President of India. These regulations are under crutiny of Government of India in consultation with the State Government.

5. *Abolition of Jagirs in Telangana* :

Under the Andhra Pradesh (Telangana Areas) (Abolition of Jagirs) Regulations, 1358 Fasli, in all 956 Jagirs were taken over. In respect of 863 Jagirs, final awarded have been passed 57 Cases have been closed as information and records like Muntakhabs and succession certficates were not produtced by the Jagirs concerned Final awards have yet to be passed in respect of 36 jagirs, and even in these cases, provisional awards have already been passed The Jagir Administrator is taking action to pass final awards in these cases.

In respect of widows, minors, disabled persons and persons whose age is more than 63 years on 1st April 1960 commutation graints have been issued in 217 cases so far under section 10 (a) of the Andhra Pradesh (Telangana Area) Jagirs (Commutations) Regulation, 1359 Fasli

6. *Land Reforms* :

Land reforms in this State have so far progressed satisfactorily. Following the abolition of intermediaries, further steps were taken for the fixation of ceilings on theholding of land, apart from other reforms undertaken in Telangana area, such as consolidation of holding, prevention of fragmentation and the land improvoment scheme. At present Andhra and Telangana region have separate tenancy enactments. The Government are actively considering as to how best the different provisions in these two enactments should be suitably modified to suit the present day requirment of the people living in the two regions of the State

7. *Assigament of Land*.

The ban on assigament of lands clamped during National Emergency has since been lifted Instructions have been issued for the expenditious disposal of all pending cases of assignment of land to landless poor military perssonal. More than six hundred ex-Military personnel were assigned about 2,000 acres of land by the end of December 1966. Apart from this the following extents of land have been assigned to the other categories of persons.

1. Landless poor persons.	..	13,43,775.29
2. Political Sufferers	..	6,957.08
3. Schedulded tribes.	..	2,75,988.86

We are expecting the distribution of a substantial portion of available land at the disposal of the Government to be completed by the end of the year and some special staff is being put on this job.

8. *Urban Encroachments* :

After the formation of Andhra Pradesh with Hyderabad as Capital, land value within the City appreciated enormously. Encroachments on Urban Government property with in the city have also assumed mesnacing proportions The Government have recognised the immediate need for controlling these encroachments and as a first step to achieve this, they ordered a total survey of the City under the town survey system as in vogue in Andhra. The

Progress of survey is fairly satisfactory In the meanwhile steps are being taken to draw up a list of all Government lands free from encroachments and to demarcate them on ground and also to see whether these lands canbe made available to the Housing Board or Municipal Corporation for better utilisation, after meeting Government requirements

9 Ameliorative Measures Undertaken by Government

One of the ameliorative measures undertaken by this Department is to lease out lanka and padugai lands to the co-operative societies consisting of persons who deserve help from the Government The Government therefore approved the Pilot Project scheme under the Master Plan submitted by the Registrar of Co-operative Societies for the organisation of 135 co-operative Collective Farming Societies in the Konaseema area of East Godavari District, comprising the taluks of Razole Kothapeta and Amalapuram in Place of 210 field labour co-operative societies functioning there for resettlement of landless agricultural labourers.

Similarly the Government have accepted in principle the scheme of the Registrar of Co-operative Societies to form Co-operative Collective Forming Societies consisting of landless poor persons for grant of the cultivable waste lands available at the disposal of the Government in Divi Taluk in Krishna District on nominal rental value after reserving lands for demobilised soldiers etc

10 Survey and Settlement .

Out of total Estate area of 16,660 28 sq, miles taken over in the Andhra Districts, Survey operations have been completed in 16,177 85 sq. miles leaving a balance of 482 43 sq miles Settlement rates have been introduced in 14,929-43 sq, miles as recommended by the L R. R C., in the Telangana area also, land is being survey under the Andhra system of survey and total area resurveyed so far is 9,953 sq. miles Simultaneously the survey of the twin cities of Hyderabad and Secunderabad was also taken up and so far, survey has been completed in an extent of 36 18 sq miles as against the total extent of about 70 sq. miles.

11. Splitting up of Joint Pattas

The lands held by ryots are registered in village Accounts as single or joint pattas as the case may be Joint pattadars are jointly and severally responsible, for the payment of land revenue due on the Joint Pattas *etc*,, and they cannot obtain any loans by offering security of their land without the consent of the other Joint Pattadars, The Joint Pattadars also are not in a position to know the exact land owned by them and the exact revenue payable thereon individually With a view to identify the individual ownership of a particular ryot as registered in Village Accounts which will obviously facilitate the ryots in getting Takkavi Loans *etc* , by offering security of their lands without any joint responsibility, the Government have for the convenience of ryots enacted Legislation for splitting up of Joint Pattas in our State. Special staff has been sanctioned for implementation of provisions of

the Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas Act 1965 simultaneously in the entire Andhra Region and in the Medak District of Telangana Region It has been estimated that there are about 27,06 000 joint pattas to be split up under this act and the entire scheme would be completed at a cost of Rs 2,48,10,400

12, Concessions for Tank Bed Cultivations :

The Government issued orders permitting, subject to certain conditions, the leasing out of tank bed lands by the Tahsildars for the cultivation of irrigated dry food crops or fodder crops irrespective of the fact whether the irrigation sources were under the control of P W. Department and Panchayat Raj Department This concession was granted mainly with the object of stepping up of food production With a view to help the ryots who have suffered during the economic distress created by last year's drought practically throughout the State and in view of the need for increased food production, the concessions in the matter of tank bed cultivation are being continued.

13. Concessions Granted for the Development of Ayacut Under Nagarjunsagar Project During the First Year of Cultivation i. e , 1966-67 ,

According to the graded water rate concessions applicable to the new projects. the lands brought under cultivation under Nagajunasagar Project during the first year i. e., 1966-67 are lible for the levy of 1/5th of the normal water cess. However, in order to provide an effective incentive to the ryots to bring their lands under cultivation in the first year itself without any apprehension and also with the object of stepping up of food production these concessions were further liberalised and lands which avail the irrigation facilities during 1966-67 under Nagarjunasagar Project are totally exempted from the levy of water cess irrespective of the fact whether wet or irrigated dry crops are raised This concession has been extended for this year i. e. 1967-68

14. Waiver of Water Rate Penalties during Fasli 1375

In view of the acute adverse seasonal conditions and the consequential all round hardship caused to the cultivators in general during fasli, 1375, Government issued orders for the waiver of water rate penalties levied during that fasli in the entire State except in certain cases of unauthorised irrigation effected by use of force or which resulted in damage to the irrigation sources Even in the excepted cases of unauthorised irrigation, the collection of Water rate penalties has been stayed and the Collectors have been given the discretion to examine each case on merits and give such relief as may be called for in individual cases.

15. Registration and Stamps ·

Registration Department continues to be a revenue earning department. With the appointment of Regional Inspecting Officers (Stamps) leakages were considerably plugged These Officers detected lossess to an extent of Rs. 34.66 lakhs during the year 1966-67. There have been complaints regarding shortage of non-judicial stamps. Government are actively considering various ways to meet the shortage.

V. B Raju,
Minister for Revenue and Civil Supplies.

అనుబంధము

ఆబ్కారీ-మద్యనిషేధశాఖ పరిపాలననుగురించిన వివరణ-1966-67

సభాపతి మహాశయా!

1967-68 సంవత్సరానికి రూ 1,11,87,000 లు ఖర్చుకాగల ఆబ్కారీ, మద్యనిషేధశాఖ డిమాండు నెం. II ను ప్రతిపాదిస్తున్నాను. ఆ ఖర్చువివరాలు ఈ క్రింది విధంగా వున్నాయి

ఖాతాపద్దు		డిమాండు మొత్తం రూ. లలో
(ఎ) పర్యవేక్షణ		6,69,000
(బి) జిల్లా కార్యనిర్వాహక సిబ్బంది		80,78,000
(సి) సారాబట్టీలు		24,47,000
(డి) ఆబ్కారీశాఖకు సరఫరాచేసిన నల్లమందు ఖరీదు		3,000
(ఇ) నిర్మాణాలు		—
(ఎఫ్) ఇంగ్లండులో ఖర్చులు		—
	మొత్తం	1,11,97,000
	చార్జి చేసినది	10,000
	ఓటు చేసినది	1,11,87,000

(ఎ) పర్యవేక్షణ :

ప్రధాన కార్యస్థానపు సిబ్బంది, గుంటూరులోని సారాబట్టీల ఉప మద్యనిషేధ అధికారి సిబ్బంది, ఆంధ్రప్రాంతంలోని ఆబ్కారీ, మద్యనిషేధ డిప్యూటీ కమీషనరు సిబ్బంది వేతన భత్యాలకు సంబంధించిన ఖర్చులు, రసాయనిక ప్రయోగశాలలో నియమింపబడిన సిబ్బంది ఖర్చులు ఈ చిన్నపద్దుక్రింద చూపబడతాయి.

(బి) జిల్లా కార్యనిర్వాహక సిబ్బంది.

జిల్లాలలో ఆబ్కారీ, మద్యనిషేధశాఖకు చెందిన తనిఖీ, మద్యనిషేధ, నిరోధక సిబ్బందికయ్యే వ్యయము తెలంగాణా ప్రాంతంలోను, అనంతపురంజిల్లాలోను గల ప్రైవేటు ఫ్యాక్టరీలకు పంపబడిన సిబ్బందిపై ఖర్చు ఈ చిన్న పద్దుక్రింద వ్రాయబడతాయి.

(సి) సారాబట్టీలు

తెలంగాణా ప్రాంతంలోని అబ్కారీ కమీషనరు నియంత్రణక్రిందగల స్వల్ప సిబ్బందితోచేరి నారాయణగూడ సారాబట్టీలకు, కామారెడ్డిలోని ప్రభుత్వ సారాబట్టీలకు సంబంధించిన ఖర్చులు ఈ పద్దుక్రింద వ్రాయబడతాయి. ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని ప్రైవేటు ప్రయోగశాలలలో స్పిరిటుతో తయారయ్యే మందుల పర్యవేక్షణకు నియమింపబడిన సిబ్బందికయ్యే ఖర్చు, హైదరాబాదులోని తెలంగాణా ప్రాంతపు సారాబట్టీల సూపరెంటెంటుక్రింద ఉంచబడిన అబ్కారీశాఖ పర్యవేక్షక సిబ్బందికయ్యే ఖర్చుకూడ ఈ చిన్నపద్దుక్రింద వ్రాయబడుతుంది.

(డి) అబ్కారీశాఖకు సరఫరా చేయబడిన నల్లమందు ఖరీదు.

భారత ప్రభుత్వానికి చెందిన ఘాజీపూర్ నల్లమందు ఫ్యాక్టరీనుండి కొనుగోలుచేసిన నల్లమందుఖరీదు, అధికారులకు, సిబ్బందికి వేతనాలక్రింద అయ్యే ఖర్చు ఈ పద్దుక్రింద వ్రాయబడుతుంది.

ఏజన్సీ ప్రాంతాలు మినహా ఆంధ్రప్రాంతంలోని అన్ని జిల్లాలలోను మద్య నిషేధం అమలునందున్నది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో నిషేధంలేదు.

1. అబ్కారి ఆదాయం

తెలంగాణా ప్రాంతం:

తెలంగాణా ప్రాంతంలో అబ్కారీ ఆదాయం బాగా అభివృద్ధి చెందింది. దానికి సంబంధించిన ముఖ్యాంశాలు ఈ దిగువ ఇవ్వబడ్డాయి

I. కల్లు దుకాణాలు·

(ఎ) వేలం వేసిన దుకాణాలు:

(i) వేలంవేసిన దుకాణాల సంఖ్య		4,033
(ii) అద్దెలు	....	రూ. 5,60,83,822

(బి) గీతపనివారి సహకార సంఘాలకు కౌలుకిచ్చిన దుకాణాలు:

(i) గీతపనివారి సహకార సంఘాలకు కౌలుకిచ్చిన దుకాణాల సంఖ్య		1,899
(ii) అద్దెలు	....	రూ. 1,13,70,380

II సారా దుకాణాలు:

(i) సారా దుకాణాలసంఖ్య	....	2,180
(ii) అద్దెలు	.... రూ.	1,57,15,294
(iii) సారాపై సుంకం (నిర్ణయింపబడ్డ కనిష్ఠ గ్యారంటీ పరిమాణాన్ని అనుసరించి)	... రూ.	1,38,70,294

ప్రస్తుత సంవత్సరానికి పై శీర్షికల క్రింద మొత్తం అబ్కారీ ఆదాయం	...	రూ 10,04,89,790
పై పద్దతుల క్రింద గత సంవత్సరంకంటె ఈ సంవత్సర ఆదాయంలో పెరుగుదల		రూ. 1,28,72,140

ఆంధ్ర ప్రాంతం :

ఈతకల్లు దుకాణాలు :

తీపికల్లు దుకాణాల వేలానికి సంబంధించి ప్రభుత్వ విధానంలో మార్పేమీ లేదు. తీపికల్లు దుకాణాల అద్దెల వివరాలు ఈ దిగువ ఇవ్వబడ్డాయి.

వేలం వేసిన తీపికల్లు దుకాణాలసంఖ్య	.. రూ	4,415
అద్దెలు	...	రూ 91,56,816

2. అబ్కారీ బకాయీలు

1966, అక్టోబరు ఆరంభంనాటికి రూ. 4 18 కోట్ల బకాయీలు ఉన్నాయి. 1966 అక్టోబరు నుండి 1967 ఏప్రిలు వరకు చేసిన వసూళ్లు రూ 36,46,348 లు కొట్టివేసిన మొత్తం ~~రూ. 1,39,141~~ లు 1–5–1967 నాటికి రూ. 3 78 కోట్లు వసూలు కావలసి ఉన్నాయి.

పెద్దతప్పిదాలు చేసేవారి కేసులను పరిశీలించవలసిందిగాను, అబ్కారీబాకాయీలను త్వరితంగా వసూలుచేయవలసిందిగాను తెలంగాణా జిల్లాల కలెక్టర్లకు, అబ్కారీ సూపరింటెంట్లకు ఆదేశాలు ఇవ్వబడ్డాయి. రెవెన్యూబోర్డు సభ్యులు కూడ జిల్లాలను తనిఖీచేసిన సందర్భంలో పెద్దతప్పిదాలు చేసినవారి కేసులను పరిశీలిస్తున్నారు.

3. గీతపనివారి సహకార సంఘాలు

కల్లుదుకాణాలను కౌలుపై తీసుకునేటట్లు గీతపనివారి సహకారసంఘాలకు ప్రోత్సాహాన్నివ్వడానికి అనేకచర్యలు తీసుకోబడ్డాయి. వాటిలో ఈ క్రింద తెలిపినవి ముఖ్యమైనవి :

(1) 1966–67 అబ్కారీ సంవత్సరంలో, మరో 400 క్రొత్త దుకాణాలను గీతపనివారి సహకార సంఘాలకు కౌలుకీయవలసినదిగా ఉత్తరువు చేయబడింది.

(2) పాత సంఘాల లైసెన్సులు గత సంవత్సరపు అద్దెపైన (1964–65లో వలె 10 శాతం కాకుండా) 5 శాతం మాత్రమే ఎక్కువచేసి 1966-67 సంవత్సరానికి పునరుద్ధరించబడ్డాయి.

(3) క్రొత్త సంఘాల విషయంలో, గత రెండు సంవత్సరాల అద్దెలసగటు పైకం అద్దెగా నిర్ణయించబడింది

(4) గీతపనివారి సహకార సంఘాలకు ఆర్థిక సహాయం అందజేసే ఉద్దేశంతో, ఈ సంఘాలు వేలంవేయబడిన దుకాణాల మాదిరి కాకుండా వేలం షరతుల క్రింద ముందుగా ధరావతు చేయవలసిన రెండు మాసాల అద్దె చెల్లింపు నుండి మినహాయించ బడ్డాయి. అయితే సాలీనా అద్దెలు 9 సమాన వాయిదా లలో అక్టోబరునుండి ప్రారంభించి ప్రతినెల 20 వ తేదిన వసూలు చేయబడతాయి.

ఈ చర్యలు సాంప్రదాయక గీత పనివారి ప్రయోజనాలకు ఎక్కువగా ఉపకరించగలవని ఆశింపబడుతున్నది.

4 నషాబంది లోక కార్యక్షేత్రాలు

కొత్తఢిల్లిలోని కేంద్ర మద్యనిషేధ సంఘంయొక్క ఉప సంఘం చేసిన నిర్ణయాల ననుసరించి, ఆంధ్రప్రదేశ ప్రభుత్వం ఎంపికచేసిన ప్రదేశాలలో నషా బంది కేంద్రాలను ప్రారంభించింది. మద్యనిషేధానికి అనుకూలంగా ప్రజాభి ప్రాయాన్ని మలచేందుకు మద్యపానంవల్ల కలిగే దుష్ఫలితాలను గురించి ప్రజలకు తెలియజెప్పేందుకు ఈ కేంద్రాలు కృషిచేస్తాయి. ఈ కేంద్రాలకు నషా బంది లోక కార్యక్షేత్రాలని నామకరణం చేయడం జరిగింది. అవి అనధికార వ్యవస్థలకు అప్పగించబడినాయి. ఈ పథకం 1963-64 లో ప్రవేశ పెట్టబడింది

ఈ క్రింది ప్రదేశాల్లో నషాబంది లోక కార్యక్షేత్రాలు పనిచేస్తున్నాయి.

1. హైదరాబాదు నగరం
2. కోదాడ (నల్గొండజిల్లా)
3. అశోక్‌నగరు (వరంగల్లు జిల్లా)
4 సికిందరాబాదు
5. పటన్‌చెరువు (మెదక్ జిల్లా)
6. గిద్దలూరు (కర్నూలు జిల్లా)
7. విజయవాడ
8. సర్వేలు
9. తిరువూరు
10. నూజివీడు

పై కేంద్రాలను నడ పేందుకుగాను, ప్రభుత్వం ప్రతి కేంద్రానికి ఏటా రూ. 5,000 ల చొప్పున సహాయక గ్రాంటును మంజూరుచేస్తుంది. ఇది రెండు వాయిదాలలో చెల్లించబడుతుంది.

5 శాసన పూర్వక చర్యలు

మద్యనిషేధచట్టాన్ని సవరించే నిమిత్తం ప్రస్తుతం జరుగుతున్న శాసనసభ సమావేశంలో ఒక బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడినది ఆ బిల్లు సెలెక్టు కమిటీకి పంపబడినది

సవరణబిల్లులో ఈ క్రింది ముఖ్యాంశాలు చేర్చబడ్డాయి :

(1) దొంగసారా తయారీ నేరాలకు రెండు సంవత్సరాలకు తగ్గకుండానూ ఐదు సంవత్సరాలకు మించకుండాను కారాగార శిక్ష,

(2) రెండువందల రూపాయలకు మించని పైకాన్ని తీసుకుని చిన్నతరహా నేరాలను రాజీ చేయడం,

(3) ఆంధ్రప్రాంతంలో డిస్టిలరీ లేక బ్రూవరీలకు లైసెన్సులివ్వడం లేదా వాటిని ఏర్పాటు చేయడం,

(4) కల్లు లేక తీపికల్లును గీయడానికి లైసెన్సుదారు చెట్ల యజమానికి లేక చెట్లు స్వాధీనములో కలిగియుండు వ్యక్తికి చెల్లించవలసిన అద్దెను నిర్ణయించడం ;

6. ప్రభుత్వ సారాబట్టీలు

హైదరాబాదు నారాయణగూడలోని ప్రభుత్వ సారాబట్టీ, నిజామాబాదు జిల్లా కామారెడ్డి తాలూకా టేకిరియాల గ్రామంలోని ప్రభుత్వ సారాబట్టీ- తెలంగాణా ప్రాంతంలోగల ఈ రెండు ప్రభుత్వ సారాబట్టీలు 1958, మార్చి నుండి రెవిన్యూ బోర్డు (అబ్కారీ, మద్యనిషేధం) సాధారణ నియంత్రణ క్రింద నిర్వహింపబడుతున్నాయి.

నారాయణగూడ, కామారెడ్డిలలోని ప్రభుత్వ సారాబట్టీలలో ప్రభుత్వ సారా, విదేశీ సారాలాంటి ప్రభుత్వ సారా; తయారుచేయబడి ఆమోదిత సరఫరాదార్ల ద్వారా విక్రయించబడుతుంది.

1965—66 లో నారాయణగూడలోని ప్రభుత్వ బట్టీకి సంబంధించిన అమ్మకం మొత్తం రు. 34,06,466లు. నికర లాభం రూ. 24,44,500 లు.

1965—66 లో కామారెడ్డిలోని ప్రభుత్వ బట్టీకి సంబంధించి అమ్మకం మొత్తం రు. 20,69,424 లు. నికర లాభం రూ. 14,42,492 లు.

7. ఇతర రకాల సారాల తయారి

1965 జూన్‌లో ఆంధ్రప్రదేశ్ (తెలంగాణా ప్రాంతపు) అబ్కారీ చట్టం క్రింద ఆంధ్రప్రదేశ తెలంగాణా ప్రాంతపు సారాబట్టీల నియమావళి జారీచేయబడింది. ప్రస్తుతం నారాయణగూడా, కామారెడ్డిలలోని ప్రభుత్వ సారాబట్టీలలో తయారు కాని వివిధ రకాల సారాలు అంటే టానిక్ వైన్స్, షెర్ మౌత్స్, స్పార్క్లింగ్ వైనులు, స్టిల్ టేబుల్ వైనులు వగైరాలను తయారుచేసే నిమిత్తం వైనరీల స్థాపనకు ఈ నియమావళి క్రింద దిగువ పేర్కొన్నవారికి లైసెన్సులు జారీచేయబడ్డాయి.

1. మెసర్స్ షా వాల్లెస అండ్ కంపెనీ, హైదరాబాదు.

2 శ్రీ రాజా మహబూబ్ కరణ్, హైదరాబాదు.

3. హైదరాబాదు, సనత్ నగర్ లోని మెస్సర్స్ బయో కెమికల్స్ అండ్ సింథటిక్స్ ప్రోడక్ట్స్ లిమిటెడ్ కు చెందిన శ్రీ రామారావు, మాచెర్ల.

4 విజయవాడలోని మెసర్స్ శ్రీ ఫార్మాకు చెందిన శ్రీ జి యస్. రాజు

పై వాటితోపాటు హైదరాబాదులో ఒక బ్రైనరీ నెలకొల్పడానికి న్యూఢిల్లీకి చెందిన శ్రీమతి కమలాలాల్ సమర్పించిన పథకాన్ని గూడా పరిశ్రమల శాఖ సూత్రప్రాయంగా ఆమోదించింది. వీటికితోడు హైదరాబాదులో బ్రూవరీ ప్రారంభించడానికి 1966—67 లో ఈ క్రింది ఇద్దరి వ్యక్తులకు కూడా అనుమతి ఇవ్వబడింది.

1. హైదరాబాదులోని మెస్సర్స్ ఎ. బి. బ్రదర్స్‌కు చెందిన శ్రీ ఎం. ఎం. బేగ్.

2. శ్రీ యల్. పి. జయస్వాల్, జగజిత్ డిస్టిలింగ్ అండ్ అలైడ్ ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్, 54 రింగురోడ్, లజపతినగర్-3, న్యూఢిల్లీ-14.

8. మద్యనిషేధశాఖ పునర్వ్యవస్థీకరణ

1-4-1965 నుండి 15-11-65 వరకు గుంటూరు, అనంతపురంలలో ఇద్దరు డిప్యూటీ కమీషన్ల పరిపాలక నియంత్రణ క్రింద (1) గుంటూరు డివిజను (2) అనంతపురం డివిజను అనే రెండు డివిజన్లు వుండేవి 15-10-1965 తేదీ మిస్. నెం 1603 జి. ఓ లో ఈ శాఖ పునర్వ్యవస్థీకరణకు ఉత్తర్వులు జారీచేయబడ్డాయి దీనిమూలంగా ఈ శాఖలోని మద్యనిషేధ విభాగంయొక్క వ్యవస్థా స్వరూపంలో పరిపాలనాత్మకమైన మార్పులు వచ్చాయి. ఈ శాఖ సిబ్బంది సగానికిపైగా తగ్గించబడింది తత్ఫలితంగా అనంతపురంలోని డిప్యూటీ కమీషనరు పదవి, అన్ని జిల్లా మద్యనిషేధ అధికార్ల పదవులు (గుంటూరు డిప్యూటీ కమీషనరుకు సహకరించడానికి ఇద్దరు తప్ప) రద్దు చేయబడ్డాయి. ఈ విధంగా పదకొండు జిల్లాల ఆంధ్ర ప్రాంతాన్ని ఒకే డిప్యూటీ కమీషనరు పరిపాలనా నియంత్రణ క్రిందికి తీసుకరావడం జరిగింది. వీరి కార్యస్థానం గుంటూరులో వుంటుంది. ఈ విధంగా చేయడంవల్ల యావదాంధ్ర ప్రాంతానికి ఒక కేంద్రీకృత కార్యాలయం ఏర్పడింది. జిల్లాల్లో ప్రతి రెవిన్యూ డివిజను ఒక సహాయక మద్యనిషేధ అధికారి క్రింద వుంటుంది. ప్రతి తాలూకాకు ఒక సబ్-ఇన్స్పెక్టరు వుంటారు వీరు ప్రోహిబిషను స్టేషనులో పని చేస్తారు ప్రతి ప్రోహిబిషను స్టేషనులోని సబ్ ఇన్స్పెక్టరుకు సహాయంగా ఇద్దరు హెడ్ అధికార్లు, నలుగురు ప్రొహిబిషను గార్డులు ఇవ్వబడతారు. నేర కేంద్రాలపై ఆకస్మిక తనిఖీలు, దాడులు జరపడానికి సహాయంగా వుండడానికి ఒక్కొక్క సహాయక మద్యనిషేధ అధికారికి ఒక హెడ్ అధికారి, ముగ్గురు ప్రోహిబిషను గార్డులు ఇవ్వబడతారు. గుంటూరులోని డిప్యూటీ కమీషనరుకు ఒక స్క్వాడు ఇవ్వబడింది ఇందులో ఇద్దరు జిల్లా మద్య

నిషేధ అధికార్లు, ఇద్దరు సహాయక మద్యనిషేధ అధికార్లు, నలుగురు సబ్ ఇన్స్పెక్టర్లు, ఇద్దరు పెట్టి అధికార్లు, పరహారు మంది ప్రొహిబిషను గార్డులు వుంటారు ఈ పరహారు మంది ప్రొహిబిషను గార్డులలో డిప్యూటీ కమీషనరుకు, అతని కార్యాలయానికి సంబంధించిన ఆర్డర్లీలు చేరివుంటారు సారాబట్టీల బ్రాంచి. గోదావరి ఏజన్సీ సర్కిలు మునుపటి లాగనే కొనసాగించబడతాయి

9. టేక్ చంద్ కమిటీ సిఫార్సులు

టేక్ చంద్ కమిటీ చేసిన ముఖ్యమైన సిఫార్సులు ఈ దిటువ ఇవ్వబడ్డాయి

1. పూర్తి మద్యనిషేధాన్ని నాలుగు దశలలో 12 సంవత్సరాల కాల పరిమితి లోపల ప్రవేశ పెట్టడం,
2. పై 12 సంవత్సరాల కాలపరిమితిలోపల 21 సంవత్సరాలకు పై బడ్డ వ్యక్తులకు కొన్ని నిర్బంధాలపై కల్లు విక్రయించడం,
3. వేలం పాటలు రద్దు చేయడం, వాటిస్థానే లైసెన్సింగు పద్ధతి ప్రవేశ పెట్టడం,
4. దొంగ సారాయి వ్యాపారం అంతమొందే స్థాయికి పన్నుతో సహా కర్లు, సారాయి ధరలను తగ్గించడం;
5. సారాలలో బలాన్ని సాధారణంగా 60 యు. పి. కి తగ్గించడం;
6. వైద్యకారణాలపై కాకుండా, త్రాగుడు అలవాటును బట్టి 40 ఏళ్లు పై బడ్డ వ్యక్తులకు మాత్రమే ఘాటు సారాలకు పర్మిట్లు ఇవ్వడం;

966 లో భారత ప్రభుత్వానికి ఈ క్రింది విధంగా సిఫార్సు చేయబడింది

1. రాష్ట్రంలోని ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో ప్రస్తుత పరిస్థితులే కొనసాగింపబడతాయి దొంగసారాయి తయారు చేయడాన్ని తదితర నేరాలను అరికట్టడానికి గట్టి చర్యలు తీసికోబడతాయి
2. అనధికార సంస్థల సహాయంతో బోధన, ప్రబోధ, ప్రచారాలు కొనసాగింపబడతాయి

APPENDIX

NOTE ON ADMINISTRATION OF THE EXCISE AND PROHIBITION DEPARTMENT 1956 67

Speaker Sir,

I rise to move Demand No. II on Excise and Prohibition Department for the year 1967-68 amounting to Rs 1,11,87,000 The break up figures are as follows

Detailed Head of Account		Amount of Demand in Rupees
(a) Superintendence	..	6,69,000
(b) District Executive Establishment	.	80,73,000
(c) Distilleries	..	24,47,000
(d) Cost of opium supplied to Excise Department	.	8,000
(e) Works		—
(f) Charges in England		—
Total	..	1,11,97,000
Charged	..	10,000
Voted	..	1,11,87,000

Item (a) above Superintendence —The charges relating to the pay and allowances of the headquarters staff and the staff of the Deputy Prohibition Officer for Distilleries, Guntur, Deputy Commissioner of Excise and Prohibition in Andhra Region and the expenses on the staff employed in the Chemical Laboratory are debited to this minor head

Item (b) above District Executive Establishment — The expenditure on inspecting prohibition and preventive staff of the Excise and Prohibition Department in the mofussil, expenditure on the staff deputed at private factories in Telangana Region and Ananta pur District is debited to this minor head

Item (c) above Distilleries — The charges connected with the Narayanaguda Distillery and Government Distillery, Kamareddy including a small establishment under the control of the Excise Commissioner in Telangana Region are debited to this head Expenditure on the staff employed for the supervision of spirituous medicinal preparations manufactured in private laboratories in Andhra Region and also expenditure relating to the supervisory staff of the Excise Department placed under the Superintendent for Distilleries Telangana Region at Hyderabad, is debited to this minor head.

Item (d) above Cost of opium supplied to the Excise Department.—The cost of opium purchased from the Ghazipur Opium Factory of the Government of India and the charges on account of salaries of officers and establishment are debited to this head.

Prohibition is in force in all the districts of the Andhra area, except in the Agency areas The Telangana area continues to be wet.

(1) Excise Revenue ·

TELANGANA AREA

There has been considerable improvement in the earnings from Excise in the Telangana area and the following are the important features —

I SENDHI SHOPS

(a) Shops auctioned

(i) Number of shops auctioned	4,083
(ii) Rentals	Rs 5,60,33,822

(b) Shops leased out to Tapper' Co-operative Societies

(i) Number of shops leased out to Tappers' Co-operative Societies	1,839
(ii) Rentals	Rs 1,13,70,380

II. LIQUOR SHOPS

(i) Number of liquor shops	2,180
(ii) Rentals	Rs 1,97,15,294
(iii) Duty on liquor (according to the minimum guaranteed quantity fixed)	Rs. 1,33,70,294

The total Excise revenue under the above heads for the current year Rs 10,04,89,79

The increase in revenue over that of last year under the above Heads Rs 1,29,72,140

ANDHRA AREA

SWEET TODDY SHOPS

There has been no change in policy of Government with regard to auction of Sweet Toddy Shops The following are the particulars of the rentals of the Sweet Toddy Shops

Number of Sweet Toddy Shops

auctioned	4,415
Rentals	91,56,846

2 *Excise Arrears*.

The arrears at the beginning of October, 1966 were 4 16 crores The collections made during the period from October 1966 upto April 1967 were Rs 36,46,348 and the Amount written off was Rs 1,39,141. The balance on 1st May, 1967 is Rs 3 78 crores

Collectors of the Telangana districts and the Excise Superintendents have been directed to look into the cases of big defaulters and step up the collections of Excise arrears The Member, Board of Revenue is also reviewing the cases of big defaulters during his inspections of the Districts.

3 *Tapper's Co-operative Societies* ·

Several measures have been taken to encourage Tappers' Co-operative Societies to take sendhi shops on lease, and the following are the more important measures :—

(1) During the year 1966-67, 400 more new shops were ordered to be leased out to Tappers' Co-operative Societies

(2) In the case of old societies the licences were renewed for the year 1966-67 with an increase of 3 per cent (instead of 6 1/4 percent as in the year 1964-65) over the last year's rental

(3) In the case of new societies, the rental has been fixed as the average of the two preceding years' rentals

(4) With a view to give financial relief to the societies, the Tappers' Co-operative Societies unlike the acctioned shops have been exempted from the payment of two months rentals to be deposited in advance under the auction conditions. But the annual rentals will be collected in 9 equal instalments on the 20th of every month commencing from October

It is hoped that these measures would go a long way in promoting the interests of the traditional tappers.

4 *Nashabandi lok karya Kshetras*

In pursurance of the decisions of sub-committee of the Central Prohibition Committee, New Delhi, the Government of Andhra Pradesh have opened Nashabandi Centres at selected places to mould public opinion in favour of Prohibition and to educate people against the evils of drink These centres are named as Nashabandi Lok Karya Kshetras and they are entrusted to the non-official organisations. This scheme has been introduced in the year 1963-64

The following Nashabandi Lok Karya Kshetras are functioning at the places noted hereunder —

1. Hyderabad City
2. Kodad (Nalgonda District)
3. Ashok Nagar (Warangal District)
4. Secunderabad
5. Patancheru (Medak District)
6. Giddalur (Kurnool District)

7 Vijayawada
8 Sarvail
9 Tiruvur
10 Nuzvid.

For running the above centres grants in-aid at Rs 5,000 for each centre, per annum payable in two instalments, are sanctioned by the Government

5 *Legislative Measures*.

A Bill has been introduced in the present Session of the Assembly for amending the Prohibition Act and the Bill has been referred to a Select Committee The following are the main items provided in the amending Bill —

(1) Deterrent punishment of imprisonment, not less than two years and not exceeding five years for the offences of illicit distillation

(2) Compounding of minor offences by accepting a sum of Money not exceeding Rs. 200

(3) To licence or establish a distillery or brewery in Andhra area

(4) To fix the rent to be paid by the licensee to the owner or the person in possession of the trees for tapping toddy or sweet toddy

6. *Government Distilleries*

In Telangana Area, the two Government Distilleries i e, Government Distillery Narayanguda at Hyderabad and Government Distellery Kamareddi at Teknal village, Kamareddy Taluk, Nizamabad District are working under the General Control of the Board of Revenue (Excise and Prohibition) since March 1958

In Government Distillery, Narayanguda and Government Distillery, Kamareddy, State Liquor and State Liquor manufactured in the manner of Foreign Liquor are produced and sold througe the approved suppliers.

The total turn over during the year 1955-66 for Government Distilleries Narayanguda is Rs 34,06,466 with a net profit of Rs 24,44,500,

The total turn over in respect of Government Distillery Kamareddy, for the year 1965-66 is Rs 20,69,424 with a net profit of Rs 14,42,492.

7. *Manufancture of other Liquors*

The Andhra Pradesh (Telangana Area) Distilleries Rules under the Andhra Pradesh (Telangana Area) Abkari Act were issued in June 1965.

Under these rules licences were issued to the following for setting up wineries for the manufacture of varieties of liquors i e, Tonic Wine, Vermouths, sparkling Wines, Still table wines, etc, which are not being produced in the Government Distilleries at Narayanguda and Kamareddy .—

1 M/s Shaw Wallace & Co , Hyderabad

2 Sri Raja Mahboob Karan, Hyderabad

3 Sri Rama Row Macherla of M/s. Bio-chemicals and Synthetic Products Ltd , Sanatnagar, Hyderabad, and

4 Sri G S Raju of M/s Sri Pharma, Vijayawada

In addition to the above, the Industries Department have also approved in principle the scheme submitted by Srimathi Kamala Lal of New Delhi for setting up a winery at Hyderabad Besides, the following two persons have also been permitted during 1966-67 to start breweries at Hyderabad

1 Sri M M Baig of M/s A B Brothers, Hyderabad

2 Sri L P Jaiswal, Jagajit Distilling and Allied Industries Ltd , 54 Ring Road, Lajpatnagar-3, New Delhi-14.

8 *Reorganisation of the Prohibition Department*

There were two divisions *viz* , (1) Guntur Division and (2) Anantapur Division under the administrative control of two Deputy Commissioners one at Guntur and the other at Anantapur from 1st April 1965 to 15th November 1965 But consequent on the reorganisation of the Department ordered in G O Ms No 1603, dated 15th October 1965 a thorough administrative change has taken place in the pattern of the set up of the prohibition wing of the Department. The strength of the Department has been reduced over 50 per cent by abolishing all the posts of District Prohibition Officers (except two, to assist the Dy Commissioner Guntur and the Dy Commisioner at Anantapur Thus the entire Andhra Area of 11 districts was brought under the administrative control of the one Dy Commissioner stationed at Guntur creating a centralised office for the entire area In the Dts. each Revenue Division was kept in charge of an Asst. Prohibition Officer and each taluk in charge of a Sub-Inspector working in a Prohibition Station is given the assistance of 2 petty Officers and 4 Prohibition Guards A petty Officer and 3 Prohibition Guards are given to each Assisstant Prohibition Officer to assist him in his surprise checks and raids on the crime centres The Deputy Commissioner, Guntur is provided with a squard consisting of 2 District Prohibition Officers, 2 Assistant Prohibition Officers, 4 Sub-Inspectors, 2 Petty Officers, and 16 Prohibition Guards These 16 Prohibition Guards also include the orderlies of the Deputy Commissioner and those of his office The Distilleries Branch and Godavari Agency Circle continued as previously

9 *The Tekchand Committee Recommendations* ·

The following are the main recommendations of the Tekchand Committee —

(1) Introduction of total prohibition phased in four stages and within a period of 12 years,

(2) Free sale of toddy with certain restrictions to persons above the age of 21 years, within the above period of 12 years,

(3) Cancellation of auctions, and instead introduction of licensing system,

(4) Bringing down the price of toddy and liquor inclusive of tax element to a stage where it could successfully combat illicit liquor,

(5) Bringing down the strength of liquors generally to 60 U P, and

(6) Issue of permits of hard liquors, only to persons above 40 years of age, not on medical grounds, but dut due to addiction

It has been recomended to the Government of India in the year 1966

(1) that status quo as existing in the Andhra and Telangana regions of the State will be continued and that effective steps will be taken to put down illicit distillation and other offences, and

(2) that education, propaganda and publicity will be done enlisting non-official agencies.